

గుంటూరు జిల్లా

గ్రామ క్రైశియన్లు

Volume : III

సంపాదకులు :

డా॥ వి.వి. కృష్ణశాస్త్రి

CI

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్య అభిలేఖాగారము - రెగ్యులర్ మోనోగ్రాఫ్

గ్రామ కైఫియత్తులు

గుంటూరు జిల్లా

మూడవ భాగము

సంపాదకులు

డా॥ వి. వి. కృష్ణశాస్త్రి, యమ్.ఎ., పి.హెచ్.డి.
డైరెక్టరు

ఉప సంపాదకులు

శ్రీ అన్వర్తుల్ హక్, ఆర్కాయిస్టు
శ్రీ ఈమనిహనుమశాస్త్రి, ఆర్కాయిస్టు
శ్రీ అక్కివాన్ జాన్, ఆర్కాయిస్టు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్య అభిలేఖాగారము

తారనాక, హైదరాబాదు - 500 007.

1990

Rs - 235

గ్రామ కైఫియత్తులు

గుంటూరు జిల్లా (నాలుగవ భాగము)

ప్రథమ ముద్రణ : మార్చి, 1990

ప్రతులు : 200

ద్వితీయ ముద్రణ : ఏప్రిల్, 2010

ప్రతులు : 200

కాపీరైటు :

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్య అభిలేఖాగారము

తార్నాక, హైదరాబాద్ - 500 007.

విషయ సూచిక

	పేజీ నంబరు
1. అప్పాపురం కథ	1
2. అప్పాపురం	4
3. అప్పాపురం	6
4. ఆరిమండ్	9
5. కద్దెంపూడి కథ	12
6. కసువుకుర్రు	14
7. కాట్రపాడు	17
8. కొండ్ల పాటూరు	19
9. కొమ్మూరు	25
10. కొలికామలకా	31
11. గరికెపాడు	38
12. జూపూడి	39
13. దండమూడి	41
14. దండ్లమూడి	44
15. పొన్నూరు	47
16. దొప్పంపూడి	49
17. నిడుత్రోలు	52
18. పొంన్నూరు	57
19. పచ్చం తాడిపర్రు	67
20. పూసులూరు	72
21. పెదనందిపాడు	78
22. బ్రాహ్మణకోడూరు	81
23. మన్నవ	86
24. మామిళ్ళపల్లి	91
25. మునిపల్లె	93
26. ముల్లుకుడురు	97
27. రేటూరి కథ	100
28. వల్లూరు	105

29. వల్లూరు	106
30. అప్పికట్ల కయిఫియ్యతు	113
31. అల్లూరి కయిఫియ్యతు	117
32. గుడిపూడి	122
33. చంద్రవోలు	127
34. చుండూరు కైఫియ్యతు	136
35. నరసయపాలెం	142
36. పూండ్ల కథ	145
37. బాపట్ల	147
38. బుద్దాం	159
39. అంగలూరు కైఫియ్యతు	161
40. అగ్నిగుండాల కైఫియ్యతు	162
41. కల్లూరు	164
42. కనుమర్లపూడి కైఫియ్యతు	167
43. కొచ్చిపాళెం కయిఫియ్యతు	169
44. గండి గనుమల కైఫియ్యతు	171
45. గుంటుపల్లె కైఫియ్యతు	172
46. గుంటపల్లి, గంగుపల్లి, జాలకల్లు యొక్క కైఫియ్యతు	181
47. బొల్లపల్లి కైఫియ్యతు	182
48. జంగూల కైఫియ్యతు	183
49. జంగూలపల్లె	185
50. యీపూరు కైఫియ్యతు	182
51. రామలాపురం కైఫియ్యతు	190
52. వడ్డెగుంట్ల, పేరూరిపాడు, నాయనిపాళెం, కనుమలచెర్వు గ్రామాదుల కైఫియ్యతు	191
53. విఠంరాజుపల్లె	193
54. శానంపూడి కైఫియ్యతు	195
55. శావల్యాపురం కైఫియ్యతు	197
56. సరికొండపాళెం కైఫియ్యతు	199
57. యింజినంపాడు	201
58. యినగత్తిపాడు	202
59. వొణుకుబాడు	204
60. చిన నందిపాడు కయిఫియ్యతు	206
61. పెద చర్కూరు	207
62. వేరూరు	215
63. భట్ల అన్నవరం	220
64. బొప్పుడి	221

1. అప్పాపురం - కథ

కయివియ్యతు మాజే అప్పాపురం పరగణె వినికొండ రాజా మల్యాజు వెంక్కట గుండ్లా రావు సరుదేశముఖు మంన్నెవారు సర్కారు మృతు క జాంన్నగరు.

యా అప్పాపురాన్కు కరణాలు అయ్యి బ్రంహ్మాండం వారు ఈ గ్రామం యేపాడ్కు ముండ్లు రేటూరుకు పూర్వం గజపతి గజపతి గారి మహాప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్న గారి వల్లనుంచ్చిన్ని శాలీవాహనం ౧౦౬౨ శక (1145 AD) మండ్లు ప్రతిగ్రహించబడి నటువంటి కరిణీకపు మిరాశి కలవారు సదరహి గజపతి వారు. వీరి తరుణమండ్లు రెడ్లు అధికారం చేశ్చి తర్వాతను నరపతి శింహ్వాసనస్తుడయ్యి కృష్ణదేవ మహారాయలు పురహ గజపతి వారిని జయించ్చి శాలీవాహనం ౧౪౩౨ శకం (1515 AD) లగాయతు రాజ్యం చేస్తూ వుండి తమ పట్టాన్కు మహాప్రధానులయ్యి తిమ్మర్పు గార్కి అగ్రహారం యివ్వవలస్సి వారై వినుకొండ శీమలో చేర్చి రేటూరు పొలంలో కు ౨౦ మరీంన్ని కొండ పాటూరి గ్రామం పొలంలో ౨౦ కొండవీటి శీమలో చేర్చి కాకుమాని గ్రామంలో పొలం ౨౦ కుమ్మూరి పోలంక్కు ౮ వెరసి ౬౮ కుచ్చుళ్ళు పొలంము సదరహి గ్రామాదుల పొలంలో విడతీయించ్చి వేరే గ్రామం చేయించ్చి పొలిమేర హద్దులు నినకయించ్చి ౬౦ గ్రామాన్కు అప్పాపురం అని పేరు పెట్టి మొఖాసాగా యిచ్చినారు గన్కు తదారఖ్యా అప్పాపురమని వాడికె వచ్చినది. సదరహి తిమ్మరుసు గారిని కృష్ణరాయలు అప్పా అని పిలిచేవారు గన్కు యేతంన్ని మిత్త్యం వల్లనుంచ్చిన్ని ప్రియం చేతను అప్పాపురమని అన్నారు.

శా ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు పడ్డె రెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వములు జరిగిన తరువాత మజుకూరి మిరాశి దారుడయ్యి బ్రంహ్మాండం దివాకరుడు ప్రభాకరప్ప యిద్దరు అన్నదంములు యీ గ్రామంలో విష్ణు స్తలం కట్టించ్చి శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశినారు. నారాయణాచార్యు అనే విషునుసుంజ్చి పూజించ్చడాన్కు నినకయించ్చినిత్య నై వేద్య దీపారాధనలు జరుగగలండ్లుకు కు ౧౫ భూమి యినాము యిప్పించ్చి అఖండ దీపారాధనకు గ్రామఖచులో జరిగేటట్టు చేశినారు.

యితని కొమారుడయ్యి పేర్రాజు శివాలయం కట్టించ్చి భీమలింగ స్వామి అనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేశి అచన చేయడాన్కు అచ్చన అనే తపోధనుజ్చి నినకయించ్చి నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలకు జరుగగలండ్లుకు కు ౧౦ భూమి యినాము యిప్పించ్చినారు.

శా ౧౫౦౨ శకం (1580 AD) లగాయతు మొగలాయి ప్రాబల్యమాయగన్కు దేశముఖ దేశపాండ్యా మొదలయ్యి బారాముతస్సద్ది హూదాలు నినకయించ్చి అమీళ్ళ పరంగా అమాని మామిలియ్యతు జరిగించినారు.

తాలూకా జమీదార్లకు తేరు గడలు చేశే యడల యీ పరగణా రాజామల్రాజు సూరంన్న గారి జమీందారిలో వచ్చె గన్ను సూరంన్న గారు నీలాద్రీ రాయనింగారు, సూరంన్న వెంక్కట నర్సారాయనింగారు పెవగుండా రాయనింగారు ప్రభుత్వములు చేశ్చి తర్వాత పయిన వ్రాశ్చి వెంక్కట నర్సారాయనింగారి కొమారుడయ్చి రాజామల్రాజు వెంక్కట గుండ్డా రాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాకుల గ్రామ గుడి కట్టు కుచ్చళ్ళు ౬౮

కిమ్మిహాలు

౧ ౪ ౦	గ్రామ కంఠం
౦ ౪ ౦	మాలపల్లె
౪౪ ౪౪ ౨ (*)	చెరువులు ౮ కి
౧	వూర చెరువు
౦ ౪౪ ౬ (*)	చింతల కుంట్ల
౨	దానప్ప కుంట్ల తోటలు సమేతు
౦ ౪౪ ౬ (*)	తిమ్మిశెట్టి కుంట్ల
౦ ౪౪ ౬ (*)	నూతివారి కుంట్ల
౦ 1 -	పేన్నిడు చెరువు తోటలు
౦ ౪౪ -	గొల్లవాని కుంట్ల
౦ ౪౪ ౬ (*)	కుమ్మర కుంట్ల
౪	రహదారి డొంక్కలు సముతు
౮	చవుళ్ళు రెల్లు దబ్బ వగయినా సంధు సంధుల వున్నది.
౮ 1 ౬	యినాములు
౨ 1 ౦	శ్రీ వేణు గోపాలస్వామి వార్కి
౧ 1 ౦	శ్రీ భీమ లింగస్వామి వార్కి
౧	గ్రామ పురోహితులకు
౦ 1 ౦	రాజ పురోహితులు అవ్వారి సర్వ బొట్ల శాస్త్రులకు
౧	పన్నాల రాంమన్న శాస్త్రులకు గార్కి
౦ 1 ౦	కరణాలు పొలిమేర తొక్కి వేయించిన యినాము
౦ ౪ ౬	సర్వ వైద్యుడు వోగేటి బుచ్చయ్యకు
౦ 1 ౦	నూతి చిన వన పెద్ద కాపుకు
౧	అమీను బాబుకు
౧	గ్రామ చాకిరి చేశె వెట్టి వాండ్రకు

౨౬౧౦

* యీ అంకెలు ౬ ($\frac{1}{6}$)గా భావించేది.

౪ యీ అంకెలు (౦) సున్నగా భావించేది.

గాక తతిమ్మా పంట్లకు పనికి వచ్చే శేరి భూమి. ౪౧౫౦

యీ గ్రామాన్ని పొలిమేర నిన్నయించే శీమా చిహ్నాల వలయ శాసనం. గ్రామం దక్షిణానుకు అనకట్ట వారు వేయించిన చింతలకుంట్ల రేటూరి పొలిమేర హద్దు వక్కటి దక్షిణపు కట్ట, అక్కడ నుంచి పొలిమేర పడమరగా నడిస్తే మజుకూరి కొండ్ల పాటూర్కు రేటూరు అక్కడే.....మూడు.....ని నల్ల శిలరాయి హద్దు అక్కడి నుంచి వుత్తరం నడిస్తే మధ్యను గుండా.....కాకుమాను సంధున సూతి వారి కుంట్ల .....గాను వుత్తరంగా పోయి తూర్పుగా మళ్ళి కొండ్లయ కుంట మీదుగా పోయి మధ్యను మూల గుట్ట దెగ్గిర నుంచి వుత్తరంగా పోయి భోగం వీసాని కుంట్ల హద్దు, అక్కడి నుంచి తూర్పుగా నడిస్తే దూరం నడిచిన తర్వాతను వుత్తరంగా పోగా గరికపాడు మజుకూరి పొలిమేరను తియ్యగూర వారి కుంట హద్దు, అక్కడి నుంచి తూర్పు పోగా గరికిపాడు మజుకూరు మూలగట్టు హద్దు, అక్కడి నుంచి తూర్పు నడవగా మధ్యను కుమ్మూరు రేటూరు మజుకూరు పొలిమేర మీదుగా రాగా మధ్యను చుల్లయకుంట్ల మీదుగా రేటూరు రుద్ర భూమి వుత్తరపు దరిపట్టుకుని తిరిగి పడమరగా కోమటి కుంట్ల పేనిండు కుంట సందుగా పేనిండు చెరువు పడమటి కట్ట గ్రామానుకు తూర్పు హద్దు, అక్కడి నుంచి దక్షిణంగా పోయి తిరిగి వుత్తరంగా పోయి మళ్ళీ అక్కడి నుంచి పడమరగా పోతే చింతలకుంట హద్దు యిక్కడికి కావలన్నిది యిది పొలిమేర నిన్నయం.

కై వియ్యతు మొత్తజాం.

ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం డి 30 దిశంబరు ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సర మార్గశిర బహుళ ౧౪ శుక్రవారం

ద. పులిగడ్డ మల్లయ్య గుమస్తా.

మాజే అప్పాపురం

కైఫియ్యతు మాజే అప్పాపురం పరగణె విరుకొండ ముప్పాతికె వంటు స్స.....
 ఫసలి సహ.....సంవ్వత్సర మాఖ శుద్ధ ౮ బుద్ధవారము.

యీ గ్రామం పూర్వారా నుంచి రేటూరు కింద జరుగుతూ వుండెను. తదనంతరం కుశోత్తుంగ చోళ మహారాజు శాలివాహన శక వషకాంబులు ౧౦౧౫ (1093 AD) సంవత్సరం వికృతి నామ సంవత్సరం పట్టాభిషిక్తులయి రాజ్యం చేస్తును. ఆ తదనంతరం గజపతి శింహాసనస్తుడైన గణపతి మహారాజు శాలివాహనం ౧౦౫౬ (1134 AD) ప్రమాదీచ నామ సంవత్సరం లగాయతు రాజ్యం చేస్తూ వుండగా వీరి ప్రధానులైన గోపరాజు రామంన్న గారు ధమకాసంస్తాపనాధికారియి శాలివాహనం ౧౦౬౨ (1145 AD) అగునేటి రక్తాక్షి నామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళ ౩౦ ఆంగ్కార్క వారం సూర్యోపరాగ పుణ్య కాలమండ్ల ప్రభువు దగ్గర దానం పట్టి సమస్తమయి నియోగిగులకు గ్రామ మిరాశీలు యిచ్చినారు తదనంతరం సదరహి గజపతి వారు వీరి తరుణమండ్ల అధికారం చేశి తరువాత నరపతి శింహాసనస్తుడైన కృష్ణదేవ మహారాయులు పునహ గజపతి వారిని జయించి శాలివాహనం శకం ౧౪౩౨ శకంలో (1515 AD).....రాజ్యం చేస్తూ వుండిరి. యీ పట్నానకు మహా ప్రధానులయిన.....తిమ్మరుసు గారు స.....వానకు వెళ్ళుతూ వుండ.....వున్న వుదకములు గల బూ.....క అక్కడికి వచ్చి నిలిచి బా.....శి తదనంతరం అన్నదంములు యీ స్తశం పట్టన గ్రామం కట్టినస్తే బాగా వుండును అని ఆలోచన చేసుకుని అక్కడ నిల్చి గ్రామం కట్టించి అప్పాపురం అనే నామాంకితం యేపకర్చి ఆరువేల నియోగి అయి రేటూరులో వుండుకున్న బ్రహ్మాండం పెద్దిరాజును యేకభాగం అష్టభోగ సహితంగా యీ గ్రామ కరిణీకపు మిరాశి యిచ్చినారు. యీ మిరాశి ఆ.....గలవు ౪ మేరలు మ ౮ జుములా మ ౧౨ చొప్పున నుంను ముగ్గవలెను.....ల్లరి యాదోస్తులకు వేచి పూ ౪౨.....స్సు యీ ప్రకారం అనుభవిస్తూ వున్న వారము తదనంతరం శాలివాహన శకం ౧౫౦౧ (1579 AD) సంవత్సరం.....నామ సంవత్సరములో వడ్డె రెడ్డి కన్నాకములు ప్రభుత్వం చేశిరి. శాలివాహనం ౧౫౦౧ (1579 AD) సంవత్సరము లగాయతు ౧౫౬౯ (1647 AD) సంవత్సరం వర్కు మొగలాయి ప్రభుత్వములో.....దారుడైన.....అనుభవిస్తూవున్నారు. ఆ తదనంతరం యీ దేశాన్ని అమీసులుగా వుంటూ వచ్చి

ముతుకా జాంన్నగరు చేర్చి వినుకొండ శీమ జమాబంధి చేశే యడల దేశ పాంఛ్యా దేశముఖు దోమరాజు పెవమంద్రప్ప గారు భాస్కరు రాయని భాస్కరుని గారు .....

ముత్తరాజు గారు అమాని మామిలియ్యతు వీరి పరంగనే జరుగుతూ వున్నది. ఆ తద నంతరం శాలివాహన శకం ౧౦౨౧ (1099 AD).....నామ సంవత్సరం వారు హైదరాబాదు సుబా.....మామిలియ్యతు జరిగిస్తూ వుండిరి. శాలివాహన శకం.....సంవత్సరములో జమీందారు గారు అయి రాజా మల్రాజు వెంకంన్న గారు..... సంవత్సరం వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండిరి తదనంతరం రామారాయనింగారు శాలివాహన శకం ౧౬౬౫ (1745 AD) సంవత్సరంలో..... ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండెను. తదనంతరం మల్రాజు సీలాది రాయనింగారు శాలివాహనం ౧౬౭౨ (1750 AD) సంవత్సరము వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండెను. తరువాత చ్చి సూరంన్న గారు శాలివాహన శకం ౧౬౮౨ (1760 AD) సంవత్సరం వర్కు ప్రభుత్వం చేశినారు. మల్రాజు నర్సారాయనింగారు శాలివాహన శకం..... వర్కు ప్రభుత్వం చేశినారు. తదనంతరం మల్రాజు వెంకట గుండారావు శాలివాహన శకం.....సంవత్సరం వర్కు.....ప్రభుత్వం చేశినారు లోగడ శాలివాహన శకం ౧౬౨౧ (1699 AD) సంవత్సరం విక్రయనామ సంవత్సరం మజ్జూరి కరణాలు..... వార్చి ప్రతిష్ఠ చేశినారు యీ..... శాలివాహనం ౧౬౬౯ (1747 AD) అగు నేటి..... నామ సంవత్సరం చయిత్ర శుద్ధ ౧౪.....మిరాశి దారుడైన రాయలప్ప శ్రీ వేణుగోవాలస్వామి వారి..... ప్రతిష్ఠ చేశినారు. యిందుకు అచాకులు వైఘానసుల నారాయణం వెంకట్రాయుడు.....తంద్యశీకులు యీ మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు.

3. అప్పాపురం

భూ బంధు జాబితా మవుంటే వెంకట్రాముని అప్పాపురం పర్లణె విసుకొండ ముప్పాతికె వంట్లు యిలాకె వాళిరెడ్డి రామనాథ బాబు సర్కారు ముత్తుజాస్నగరు జిల్లా గుంటూరు స్ప ౧౨౨౮ ఫసలీ (1818 AD) ఆ.న. ౧౮౧౯ సంవత్సర... ముప్పైయ్యారు మూర అర పగ్గానకు ౧కి ౬౪ కుంటల ప్రాప్తిని అయిన కుచ్చళ్ళు ౮౦౪౦ కి మినహా భూములు.

- ౧ ౪ ౭ గ్రామకంఠ పాలెలు సమెతు
- ౦ గ్రామకంఠం మాలపల్లి మాడిగెపల్లి సమెతు
- ౦ ౪ ౦ గ్రామాన్కు వుత్తరం మాలెల్ల వారి పాలెము
- ౦ ౦ ౭ గ్రామానకు వుత్తరం శ్రోత్రియ ధారులజన కుల స్వశీంహ్య శాస్త్రులు కట్టించిన పాలెం ౧ కి

౧ ౪ ౭

- ౨ చెర్వు కుంటలు ౪ కి
- ౦ ౪ ౦ గ్రామాన్కు వుత్తరం చెరువు తిప్పల బాలమూర్తి కమ్మసంసారి వేయించినది.
- ౦ ౪ ౦ చిన చెర్వు గ్రామాన్కు వుత్తరం జంధ్యాలకొండ రాజు గ్రామ కణకం వేయించినది.
- ౦ ౪ ౦ గ్రామాన్కు తూర్పులో రామిరెడ్డి పెడకందిరెడ్డి వేయించిన కుంట ౧ కి
- ౦ ౧ ౦ గ్రామాన్కు వుత్తరంలో వుండి రాముడ అనే గంప్పన మ్మ (?) వేయించిన కుంట ౧ కి.

౨

౩ ౪ ౭

- ౪ * గ్రామాన్కు దక్షిణం నేల చట్టు గట్టులు మేడివాగు సమెతు
- ౪ * చవుట భూములు సేద్యానికి పనికి రానిది-
- ౦ డొంక్కలు నాలుగింటికి ౪ కి.
- ౦ ౦ గ్రామాన్కు దక్షిణం వుచ్చ నూతులపొయ్యె డొంక్క ౧ కి

- 010 గ్రామాన్కు పద్మర యెద్దులు డొంక్క 0 కి వుండేది.
  - 010 మారేశ్వ వారి పాలెం కు పద్మర యెద్దుల డొంక 0 కి.
  - 002 వుత్తరం వినుకొండ పొయ్యె డొంక్క 0 కి
  - 002 వుత్తరం కొండ్రప్రోలు పొయ్యె డొంక్క 0 కి
-
- 0

012 గ్రామానకు వుత్తరం రుద్రభూమి

312 గ్గా తతిమ్మా

కు 230 కి సర్వ దాంబ్బాలాయిన్నాములు తాలూకూ ౮

- 0 శ్రీ కాశీ విశ్వేశ్వర స్వామి వారికి
- 010 గ్రామ పొరోహితుడు జొన్నా భట్టు బుచ్చం భట్టుకు.
- 010 గ్రామసరాము అలపాటి బంగ్గారుకు
- 040 ముదాం చల్లా రాముడికి
- 010 గ్రామ చాకరి కుమ్మర చెంచుకు,
- 040 బెట్టి మాదిగెలు కొత్తపాపడు

230

040 శ్రీ ఆంజనేయ స్వామి వారికి

3 కరణాలకు

- 040 జంద్యాల పేర్రాజుకు
- 040 యీ శేషం రాజుకు
- 040 యీ కేశిరాజుకు
- 040 యీ త్రిపురాంతకునకు

3

0 పద్మ కమ్మర్లకు

౦ ౪ ౦ జక్కంపూడి శంభుడు

౦ ౪ ౦ యీ వీరభద్రయ

౦

౦ ౪ ౦ భజంత్రీ కుమ్మర చెంచుకు

౦ ౧ ౦ చాకల ఆక్కడికి-

౫ ౧ ౦

సావరం రాజా చాళిరెడ్డి జమీదారు రామనాథం తాల్కు—కు ౨ ౪ ౦.

జుమలా సర్కదుంబాలా సావరం సమెతు—కు ౧౦౪౦

గాక తతిమ్మా—కు ౫౨

కి జరిబు తాలూకు కు ౦ ౧ ౦

గాక తతిమ్మా—౫౬౪౦

కు ౧౫ వుత్తమం కు ౧౫ నుద్యమం

కు ౧౦ కనీసము కు ౧౬౪౦ బీళ్ళు

కు ౨౫ కు ౩౧౪

కి గర్భ పొలం శిస్తు నినకాయం మినహాలు

హాన్నులు —

౧ ౨ ౦ (౧) తరం కుచ్చళ్లు ౧౫కి కు ౧ కి ౮ ప్రకారం

౧ ౮ ౯ (౨) తరం కు ౩౧౪కి కు ౧ కి ౧౬ ప్రకారం

౪ ౦ (౩) తరం కుచ్చళ్లు ౧౦కి కు ౧ కి ౪ వరహాలు ప్రకారం

౪ (౪) జరిబు తాల్కు కు కు ౦ ౧ ౦ కి కు ౧ కి ౧ ప్రకారం.

౨ ౨ (౫) సావరం తాలూకు కు ౦ ౨ ౪ కి కు ౧ కి ౮ ప్రకారం

౩ ౨ ౫ హాలు శిస్తు

మాగాణి తాలూకు కు ౦ ౧ ౦ పొలం అమానిగన్ను అందుకు శిస్తు నిర్ణయం లేదు. అయితే మినహాలు సర్కారుకు వసూలు అవుతూ వున్నది. గనుక మొకద్దముగా వ్రాయబడుతున్నది.

ఆరిమండ్ల

కయివియ్యతు మౌజే ఆరిమండ్ల సంత పొంస్సూరు సర్కారు ముత్తు జాంన్నగరు.

యా గ్రామాన్కు పూర్వం నుంచి ఆరిమండ్ల అనే పేరు వున్నది. యీ గ్రామాన్కు దక్షిణ పాశ్చాత్య మండ్ల తుంగభద్ర, కొండేరు. కూడలి సంగమ ప్రదేశమండ్ల బహు అనాది సిద్ధమయ్యి శివాలయం వున్నది. అదేమున్కి సంగమేశ్వరుడు అని నామాక్కితం చేశి పూర్వము ఋషులు ప్రతిష్ఠచేసినారు అన్నవాడికె వున్నది.

శాలివాహన శకమండ్ల గజపతి శింహాసనస్థుడైన గజపతి మహారాజులుంగారు యీ దేశములు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి దగ్గర మహా ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్న గారు బ్రాహ్మణులకు గ్రామ మిరాశీలు నిన్నుకొయిచ్చే యడల యీ ఆరిమండ్లకు రుక్ శాఖాధ్యాయనులుంన్నూ జామదగ్గి గోత్రోద్భవులుంన్నూ అయ్యి ఆరిమండ్ల వెంకట్రాజు అనే అతన్కి శాలివాహనం ౧౦౬౬ శక (AD 1144) మగునేటి రక్తాక్షి సంవత్సర తాద్ర పద బహుళ ౩0 అంగార్క వారం సూర్యగ్రహణ కాలమండ్ల కరిణీకర్ణు మిరాశి దారా గ్రహితం చేసినారు, తద్వంశజులు అనుభవిస్తూ వున్నారు.

రెడ్లు ప్రభుత్వము చేసే కాలమండ్ల మజ్జూరి మిరాశీదారుడైన ఆరిమండ్ల తిమ్మరాజు గ్రామ మధ్యమండ్ల విష్ణు స్తలం కట్టించి శాలివాహనం ౧౨౬౪ శక (AD 1342) మండ్ల వేణుగోపాలస్వామి వారికి ప్రతిష్ఠ చేశి పూర్వీకమయిన సంగమేశ్వర స్వామి వారి ఆలయం జీర్ణోత్థారం చేయించినారు గన్కు ఖామండ్లలు చేశ్చి స్వాస్థ్యములు కు ౫ శ్రీ సంగమేశ్వర స్వామి వారికి ఖండ్లికె ౪౦కి ౦౫౦ శ్రీ వేణుగోపాల స్వామి వారికి ౫౦౦ వెరశి, యీ ప్రకారంగా నిన్నుకొయిచ్చి సకలోత్సవములు జరగె లాగు కట్టడి చేసినారు.

గజపతి వారు తిర్గి ప్రభుత్వాన్కు వచ్చి రాజ్యం చేశేటప్పుడు పురుషోత్తమ గజపతి వారి అధికారంలో శాలివాహనం ౧౪౧౯ శక (AD 1497) మండ్ల మజ్జూరి మిరాశీదారు డయ్యి ఆరిమండ్ల అప్పలరాజు గ్రామ మధ్యమండ్ల వున్న వేణుగోపాల స్వామి వారి ఆలయాన్కి వుత్తర పాశ్చాత్యమండ్ల శివాలయం కట్టించి భీమేశ్వరుడనే లింగ మూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసినారు గన్కు యీ దేమున్కి నిత్యనై వేద్య దీపారాధనలు జర్గలండ్లకు కు ౦౫౦ అరకుచ్చల పొలం యినాం యిప్పించినారు.

వడ్డె కన్నాన్కు ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౫౦౦ శకం (AD 1578) వరకు జర్గిన తర్వాతను దేశములు ప్లేచ్చాక్రాంత మయినండ్ల హకీములు దేశముఖ దేశపాండ్యాలు మొదలయ్యి బారాముత సద్దీ హోదాలు యేపకారచి కొండవీటి శీమ సముతు బండ్లిలు చేశే

యడల యీ గ్రామం పొంనురు సముతులో చేర్చిది. మాణిక్యారావు వారు మన్నేవారు గానున్నూ మానూరు వారు మజ్జుంధాల్లుకొంను పాత్రుని వారు దేశపాండ్యాలుగా నుంను యేపకరచి నారు గన్ను సముతు అమీలు దేశస్థుల పరంగా అమాని మామ్లియతు చాలా దిసములు జర్గినవి. అప్పట్లో దేవ స్థలముల్కు అర్చనాదులు జర్గక వుండెను.

స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (AD 1712)లో కొండ్లవీటి శీమ మాడు వంట్లు చేశి జమీదార్లకకు పంచి పెట్టె యడల యీ గ్రామం రమణయ్యా మాణిక్యరాయినింగ్గారి వంట్లులో వారు కొంన్ని దినములు ప్రభుత్వము చేశి తర్వాతను వారి తమ్ములయిన మల్లంన్న గారుంను శీతన్న గారు మొదలయిన వారు శిశి సంవత్సరములు స్న ౧౧౬౦ ఫసలీ (AD 1750) వరకు ప్రభుత్వం చేశే కాలమంద్దు వారి దగ్గర దివాను అయ్యి కోటంరాజు రామన్న భీమేశ్వర స్వామి వారి ఆలయం జిన్నోకొద్దారం చేయించి స్వామి వారికి సంప్రోక్షణ చేశి యీ దేమునికి పూర్వం వుండ్డుకుంన్న మాన్యం కుచ్చల్లు ౦౪౦ అరకుచ్చల్లు పొలమును జర్గించినారు.

తడసంతరం గోపాల మాణిక్యరాయిని గారు స్న ౧౧౬౮ ఫసలీ (AD 1758) వరకు ప్రభుత్వం చేశి తర్వాతను జంగన్నా మాణిక్యరాయిని గారు స్న ౧౧౬౮ ఫసలీ (AD 1758)లో ప్రభుత్వానుకు వచ్చి మామ్లియతు చేస్తూ యిచ్చి యినాములు.

కు ౦ ౪ ౦ ఠావలి శేషం భట్ల గార్కి

కు ౦ ౪ ౦ చింతలపాటి రామభట్ల గార్కి

కు ౦ ౧ ౦ శుక యోగుల వెంకట శాస్త్రులక గార్కి

కు ౧ ౧ ౦

యినాం యిప్పించి స్న ౧౧౮౨ ఫసలీ (AD 1772) వరకు ౧౪ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేశి తర్వాతను తమ్ములయిన తిరుపతి రాయినింగారు స్న ౧౧౮౩ ఫసలీ (AD 1773)లో తాలూకా సఖం పంచుకొంనూరు గన్ను యీ గ్రామం తిరుపతి రాయినింగారి వంట్లులో వచ్చి రాచూరి తాలూకాలో దాఖలయినండ్దు ఆయ్ ప్రభుత్వము చేస్తూ యిచ్చిన యినాములు

కు ౦ ౪ ౦ కీదాంచి బుచ్చయ్య అయ్యవార్లక గార్కి

కు ౦ ౪ ౦ మంత్రవాది లక్ష్మి నృశింహ శాస్త్రులక గార్కి

కు ౦ ౪ ౦ వింజమూరి రామానుజాచార్యులు

కు ౦ ౨ = యద్దనపూడి యర్ర రామభట్ల గార్కి

కు ౦ ౪ ౦ మండవ రామచంద్రాచార్యుల గార్కి

యా యినాములు యిప్పించి స్న ౧౨౦౧ ఫసలీ (AD 1791) వర్కు ప్రభుత్వము చేసిన తర్వాతను వీరి కుమారులయి అప్పారాయనింగ్గారు స్న ౧౨౦౮ (AD 1798) ఫసలీ వర్కు సంత్రు లేకుండా చనిపోయిరి గనుక పయి వ్రాశి జంగన్నా మాణిక్య రాయనింగారి కొమారులయి భావన్నా మాణిక్యరాయనింగ్గారు స్న ౧౨౦౯ ఫసలీ (AD 1799) లగాయతు స్న ౧౨౧౧ ఫసలీ (AD 1801) వర్కు మూడు సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేశి తర్వాతను స్న ౧౨౧౨ ఫసలీ (AD 1802)లో మహారాజు శ్రీ కుంఠిణి వారు రాచూరి తాలూకా యాలం వేళిరి గనుక రాజా మల్రాజు వెంకట గుండ్లా రాయనింగారు కొనుక్కొని ప్రభుత్వము చేస్తూ వుండగా మజ్కూరు కరిణికులు అయి అరిమండ్ పేర్రాజు కామరాజు యీ గ్రామంలో మొగలాయి నాటి నుంచి అచనాదులకు ల్కే వుండ్డి వున్న శ్రీ సంగమేశ్వర స్వామి శ్రీ గోపాలస్వామి వార్లకకు ఆలయములు జీనోద్ధారము చేయించి సంప్రోక్షణలు చేయించిరి గనుక యీ స్వామి వార్లకకు.

కు ౦ ౪ ౦ శ్రీ సంగమేశ్వర స్వామి వారికి
 కు ౦ ౪ ౦ శ్రీ వేణు గోపాల స్వామి వారికి

 ప ౧

వెరశి కుచ్చెల భూమి యినాం యిప్పించి సవరహి ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౨౨౧ ఫసలీ (AD 1811) వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాకుణ్

- తోటలు :
- ౧ శక యోగులవారి తోట ౧కి
  - ౨ చిల్ల బత్తుని వారి తోటలు
  - ౧ కాటం రాజు వారి తోట
  - ౧ భూపతి వారి తోట
  - ౧ బఁదా వారి తోట

 ౬

- చర్వులు :
- ౧ బూరగ చర్వు
  - ౧ వరులుల వారి చర్వు
  - ౧ చాపలి వారి చర్వు

 ౩

క యిప్పియ్యతు ముత్తుణ్ శా.....

7. కట్టెంపూడి కథ

కయివీయ్యతు మవుంజె కట్టెంపూడి సంతు పొన్నూరు తాలూకె రేపల్లెయిలకె
రాజా మాణిక్యారావు భావనారాయణరావు సర్కారు ముత్తుకాణాంగరు.

ఈ గ్రామానికి పూర్వము నుంచి కట్టెంపూడి అనే పేరు వచ్చింది. గజపతి శింహాసనస్తుడయ్యి గణపతి మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వము చేశేటప్పుడు వారి దగ్గర ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్నగారు శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౦౬౨ (1145 AD) అగు నేటి రక్తాక్షి నామ సంవత్సరం భాద్రపద బహుళ ౩0 అంగారకవారం సూర్యోపాగ కాలమంద్య తమ ప్రభువు అయ్యి గణపతి వారి చేతను కృష్ణా స్నానకాలమంద్య దానంపట్టి బ్రాహ్మణులు మిరాశీ స్నదులు వ్రాసి యిచ్చే యడల యీ కట్టెంపూడికి తుము లింగన్న గారికి యేక భోగముగా మిరాశీ వ్రాశి యిచ్చినాడు. గన్ను తద్యంశజులయినవారు తదా రభ్య యీ వరకు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీ రక్షితేజోపార్జనలు పడివరు పిడిలుగా (పరంపరగా) అనుభవిస్తూ వున్నారు పయిన వ్రాస్సి లింగంన్నగారు మిరాశీ సంస్పాదన చేసుకుని స్తలంలో ప్రవేశించి గ్రామము బస్తిచేసి యీ గ్రామానకు దక్షిణ భాగమంద్య విష్ణు స్తలము కట్టించి కేశవస్వామి వార్షి ప్రతిష్ఠ చేసి ఈ గ్రామాన్కు వుత్తరం భాగమందు శివాలయం కట్టించి శ్రీ మల్లికార్జునస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేసి యీ స్వాముల వార్లకు నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలు జరుగగలందులకు అరకుచ్చల మాన్యం యిప్పించి వుత్సవములు జరిగించినారు గన్ను యిదే ప్రకారం వడ్డెరెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వము ఆఖరు శాలివాహనం ౧౫౦౦ శక (1578 AD) వర్కు అప్పనాదులు జరిగినవి. తదనంతరం మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాతను షాహు దాంబ్యర్యముల చాతను స్తలాలు అంతరువు పడ్డవి. తరువాత కొండవీటి శీమ సంతు బండ్రిలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం పొన్నూరు సముతులో దాఖలు అయ్యింది గన్ను దేశముఖులున్ను మాణిక్యారావు వారు దేశపాండ్యాలయిన పాత్రునివారు సముతు చవుదల్లు అయిన అలపత్రివారు వీరి గుండ్ల సముతు అమీలు పరంగా కరణాలు అమాసీ జమా బండ్రి తయిసలు చేసుకుంటు వచ్చినారు. స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో కొండవీటి శీమ మూడు వంట్లు చేసి పంచిపెట్టే యడల రమణయ్య మాణిక్యరాయనింగారి వంట్లలో చేరినది గన్ను ఆయన ప్రభుత్వం చేస్సి తర్వాతను వారి తమ్ములయ్యి మల్లంన్న శీతన్న మాణిక్యరాయనింగారు స్న ౧౧౨౩ ఫసలీ (1717 AD)లో ప్రభుత్వానికి వచ్చి తూము అరచ్చన్న గారికి అరకుచ్చల మాన్యము యిప్పించినారు. వారు అన్నదమ్ములు ఆరు గురు ప్రమేణ ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను తదనంతరం గోపాల మాణిక్యరాయనింగారు స్న ౧౧౬౮ (1758 AD) సంవత్సరము వర్కు ప్రభుత్వము చేశ్చి తర్వాతను స్న ౧౧౬౯

ఫసలీ (1759 AD)లో పయిన వ్రాశ్చి శీతన్నా మాణిక్యరాయనింగారి కౌమారుడు జంగన్నా మాణిక్యరాయనింగారు ప్రభుత్వాన్లు వచ్చి యిచ్చిన మాన్యాలు

- ౪ ○ చింతచిపాటి బుచ్చన్న పేరపగార్కి
- 1 ○ పాతూరి రామస్వామి
- 1 ○ బుచ్చన్న సోమయాజులు
- 1 ○ తిరుమల తిరువెంగళా చార్లుగారివి
- ౪ ○ హనుమంతులు పిసిపాటి ముత్తసాని కు.....

కు ౧౪౦ యినాములు యిప్పించిన్ని స్న ౧౨౦౧ ఫసలీ (1791 AD) వర్కు యా మూడు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశిరి. తదనంతరం వీరి కుమారుడయ్యి భావయ్య మాణిక్యరాయనింగారు స్న ౧౨౦౨ ఫసలీ (1792 AD)లో ప్రభుత్వాన్లు వచ్చి స్న ౧౨౨౧ ఫసలీ (1811 AD) ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమా కు గ్రామ గుడి కట్టు ౧౯౨కి
మిహా భూములు.

- గ్రామకంతం
- ౪ ○ డొంకలు
- ౪ ○ తుంగభద్ర వంచ్చలు
- ౪ ○ వనం తోటలు

యీ గ్రామానకు పుత్తరాస తూము నర్సన్న గారి వనం తతిమ్మా.

○ 1 ○ పడమర తూము వెంక్కట రాయని తోట వ ౧ కి

○ 1 ○ గ్రామానికి దక్షిణం అత్తలూరి బు .....

౨ 1 ౦ సదర్ను వ్రాయించిన యినాము

౪ 11 ౦

గ్గా తతిమ్మా భూమి - ౧ ౩ ౪

కయివీయ్యతు మొత్తంజా :

అ. న ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం డి 30 డిశంబరు ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సర మాగణిం బ॥ ౧౪ శుక్రవారము.

కసువుకుర్రు

కైఫియ్యతు మాజే కసువుకుర్రు సంత పొంనురు తాలాకె చిల్కలూరుపాడు
సర్కారు ముతుక జొన్నగరు రాజామానురు వెంకట కృష్ణారావు.

పూర్వం యీ స్తలమంధు విస్తరించి కసువు వుండు గనుక యిక్కడ గ్రామం
యేపడి కసువు కుర్రు అనే వాడికె వచ్చిది. చాణుక్య పంశీకుడయి విష్ణువర్ధన
మహారాజుంగారు రాజమహేంద్రవరం రాజధానిగా వశించి రాజ్యం చేశేటప్పుడు యిటుపురి
ప్రతి నామ దేయమయి చెర్కూరు త్రివిక్రమ స్వామి వార్కి యీ కసువు కుర్రు అగ్రహారంగా
ధారాగ్రహితం చేశి వారై తదనంతరం యీ స్తలమంధు విష్ణు స్తలం కట్టించి శ్రీ వేణు
గోపాల స్వామి వార్కి ప్రతిష్ఠ చేశి నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలు మొదలయి పుత్తవాదులు
విశేషములుగా జర్గించినారు.

యిది కలియుగ ప్రవేశమైన తర్వాతను యుదిష్ఠి శకమంధు ౧౮౨౬ (1904 AD)
సంవత్సరమంధు జర్గిన క్రమము.

విక్రమశక మతిక్రమించి శాలీవాహన శక ప్రవేశమయి తర్వాతను యేత చకగత
వత్సరంబులు ౧౦౫౫ (1133 AD) జర్గిన మీదట గజపతి విశ్వంభర ప్రభువు కొమారు
డయి గజపతి దేవ మహారాజు శాలీవాహనం ౧౦౫౬ (1134 AD) మంధు పట్టాభిషిక్తుడై
రాజ్యం చేశేటప్పుడు వీరి మహా ప్రధానులయి గోపరాజు రామన్న గారు సమస్తమయి
నియోగులకు శాలీవాహనం ౧౦౬౨ శక (1145 AD) మంధు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీలు
సిన్నయిచ్చే యడల యీ గ్రామానుక వెలనాడు పరాశర గోత్రుడయి యండ్లవల్లి సొంబ్బ
శివున్ని ఏకభోగంగాను మిరాశీ నిన్నయిచ్చినారు గనుక తదారభ్య యేత ద్వంశజు
లైనవారు చింతలపూడివారు అనే అభివాదం చాతను అనుభవిస్తూ వున్నారు.

శాలీవాహనం ౧౨౪౨ శకం (1320 AD) వర్కు అనుమ కొండరాజులు అధికారం
చేశి తర్వాతను రెడ్డు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా స్వస్తి శ్రీ శాలీవాహన శక పరుషంబులు
౧౩౨౫ (1403 AD) అగునేటి తారణ సంవత్సర పుష్క బహుశ 30లు నూర్కూరుహణ
పుణ్యకాలమంధు కోమటి వేమారెడ్డింగారు తుంగభద్రావతి తీరానుక స్నానాధికారమై వచ్చి
యీ గ్రామం పుకహా చెర్కూరు త్రివిక్రయ స్వామి వార్కి అగ్రహారయిచ్చి మజ్జురిలో
వన్న వేణుగోపాలస్వామి వార్కి ఆలయమంటపములు మొదలయివి కట్టించి నిత్యోత్స
వములు మొదలయివి విశేషముగా జర్గెట్టుగా కట్టది చేసినారు గనుక చడ్డెరెడ్డి కన్నాకటక
రాజులు ప్రధానముగా శాలీవాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు జర్గెడు.

అంతట మొగలాయి ప్రభుత్వము వచ్చె గనుక అప్పట్లో ఔమడాంబ్బరములు చాతను దేవస్తానానుక అచనాదులు జర్గకపోయను. మొగలాయి ధొరలు సర్కారు సముతు జండ్రిలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం పొంన్నూరు సముతులో దాఖలు చేశి సముతు అమీలు చౌదరు దేశ పాండ్కాలపరంగ్గా ఆమాని మాప్లియ్యతు జరిగించినారు.

స్న ౧౭౧౨ ఫసలీ (1712 AD)లో సుభావారు కొండ్లవీటి శీమ జమీవాలకు పంచ్చిపెట్టె యదల యీ గ్రామం సర్కారు హజ్జుదారులు అయి మానూరి వెంకకన్న పంతులు గారి వంట్టులో వచ్చి చిల్కలారి పాటి తాలూకాలో దాఖలయితి గనుక వెంకకన్న పంతులు అప్పాజి పంతులు వెంకకటాయినింగారు వెంకకట కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వం చేశి తర్వాతను వెంకకటకృష్ణునింగారి కొమారులయి నరసన్నారావు గారి ప్రభుత్వంలో మజ్జూరి మిరాశీదారుడైన చింతలపూడి భగవానులు నరసరాజు పూర్వం విష్ణు వధన మహారాజు ప్రతిష్ఠచేశి వేణు గోపాలస్వామి వార్కి పునహా దేవాలయం కట్టించి స్న ౧౭౧౮ ఫసలీ (1808 AD) శుక్ల నామ సంవత్సర శ్లేష్ఠ శు ౨ లు రోజున పునః ప్రతిష్ఠ చేశిరి గనుక శ్రీ స్వామి వార్కి నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలు జర్గ గలండ్లుకు కుంబం ముప్పాతికె భూమి యినాము యిప్పించినారు. స్న ౧౭౧౮ ఫసలీ (1809 AD) వర్కు నరసన్నారావు గారు ప్రభుత్వం చేశినారు.

తదనంతరం నదరహి ఫసలీలో వెంకకట కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వానుక వచ్చి యీ వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమార్కు గ్రామ గుడి కట్టు

కుచ్చళ్లు ౨౪కి మ్నిహాలు—

- ౦ ౪ ౦ గ్రామ కంఠం
- ౦ ౧ ౦ మాలపాడు
- ౦ ౧ ౦ చెరువు కుంట్టలు ౨కి
- ౦ ౭ = చజ్జుల భావప్ప చెరువు ౧ కి
- ౦ ౭ = నాగలింగం చరువు ౧ కి
- ౦ ౧ ౦ తోటలు ౨ కి.
- ౦ ౭ = వెలగతోట వ ౧ కి
- ౦ ౭ = చింతతోట వ ౧ కి
- ౦ ౪ ౦ డొక్కలు ౪ కి
- ౦ ౪ ౦ తు .....ద్రధం కొడుమూడు వైపులు
- ౪ ౪ ౦ యినాములు

- ౪ ○ శ్రీ వేణు గోపాలస్వామి వారిది
  - ౪ ○ పీలుఖాసా వెంకట రాయుడు అని .....డి రాయుడు గారికి వెంకట కృష్ణం గారుకు.
  - ౪ ○ కసుకు త్రిక గ్రామాన్కు వెం.....గారు యిచ్చి ఆధరా పురపురామశేషుకు నర్స.....గార్కి
  - కాశికుం అప్పయ్య ..... పంతులు నర్సన్న రావు గారు.....
  - కా ..... అప్ప..... నర్సన్న గార్కి
  - ౪ ○ యినాము
  - ౪ ○ కరణాల్కు
  - ౪ ○ చింతపూడి భగవానులు
  - ౧ ○ ియినాములు
-
- ౮ | ౦

గార్ తతిమ్మా ౧౫౪౦

శెరి—౧౫౪౦

వెంకట కృష్ణనింగారి సావరం ౧

కయిఫియ్యతు మొతక జా—ఆ. న. ౧౮౧౨ 1812 సంవత్సరం ది. 30 డిశింబరు ఆంగ్గిరస నామ సంవత్సర మాగణశిర బహుళ ౧౪ శుక్రవారం.

కాట్రపాడు

కైఫియ్యతు మౌజే కాట్రపాడు సంత గుంట్టూరు సర్కారు సముతుకా
జాంన్నగరు తాలూకే రామారు రాజా మల్రాజు వెంక్కటా గుండ్లారావు.

యా గ్రామానకు పూర్వం నుంచి కాట్రపాడు అనే పేరు వున్నది. గజపతి
శింహాస్నానస్తుడయ్యి గజపతి మహారాజు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి దగ్గర మహాప్రధాను
లయ్యి గోపరాజు రామన్నగారు. శా ౧౦౬౨ శకం (1145 AD)లో సమస్తమయ్యి
నియోగిలకు గ్రామ మిరాళీలు నినకాయించే యడల యీ కాట్రపాటికి వెలనాడు కౌశిక
గోత్రయ్యి కొండాజు ఏకబోగంగా మిరాళీ యిచ్చినారు. గన్ను గ్రామ నామం కాట్రపాటి
వారనే అధిదానం చేతను అనుభవిస్తూ వున్నారు.

వద్దెడ్డి కనకాటకములు జరిగిన తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వంలో లింగమల్లు
ంక్కినారాయణ అనే కోమటి గ్రామమధ్యమందు విష్ణుస్థలం కట్టించి, శా|| ౧౫౨౦ శకం
(1598 AD)లో వేణుగోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశినారు గన్ను అప్పట్లో దేశస్తులు
ఆమీలు దాతను యీ దేవునికి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరగగలండ్లుకు కు ౧౫౦
కుచ్చలంన్నర భూమి యినాం యిప్పించినారు.

కొండవీటి శీమ సముతు బండ్తీలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం గుంట్టూరి సముతులో
దాఖలు చేసినారు. స్న ౧౧౨౨ వసలీ (1712 AD)లో కొండవీటి శీమ జమిదారాకు
పంచి పెట్టి యడల యీ గ్రామం రమణయ్య మాణిక్యారాయనింగారి వంతు వచ్చి దేవల్లె
తాలూకాలో దాఖలు అయ్యిది గన్ను రమణయ్యమాణిక్యారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేశే
టప్పుడు మజ్కూరి మిరాళీవారుడయ్యి కాట్రపాటి యల్లంరాజు గ్రామానకు వాయువ్యమందు
శివస్థలం కట్టించి శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వారనే లింగమూర్తికా ప్రతిష్ఠ చేశినాడు. గన్ను
యీ దేవునికి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలకు జరగగలండ్లుకు జమీదారు గారు కు ౧౫౦ కుచ్చ
లంన్నర భూమి యినాము యిప్పించినారు. రమణయ్య మాణిక్యారాయనింగారు, మల్లంన్న
గారు, శీతంన్నగారు, గోపంన్నగారు, స్న ౧౧౬౦ వసలీ (1758 AD) వరకు ప్రభుత్వం
చేశి తర్వాతను స్న ౧౧౬౯ వసలీ (1759 AD) లగాయతు జంట్లన్నోగారు ప్రభుత్వానకు
వచ్చి స్న ౧౧౮౩ వసలీ (1778) వరకు వ్రదువారుకు సంస్వత్పరములు అధికారం చేశి
తర్వాతను. తమ్మయ్యి తిరుపతి రాయనింగారు సదరహి వసలీలో తాలూకా సజం
పంచుకునే యడల యీ గ్రామం తిరుపతి రాయనింగారి వంతు వచ్చి రాచోరి తాలూకాలో
దాఖలు అయ్యిది గన్ను తిరుపతిరాయనింగారు వీరి కొమారులయ్యి ఆస్పారాయనింగారు
శీతన్నగారు స్న ౧౨౦౮ వసలీ (1798 AD) వరకు అధికారం చేశి మీదట జంట్లంన్న

మాణిక్యరాయునింగారి కొమారులయి బావంనగారు స్న ౧౮౦౧ (1801 AD) ఫసలీ వర్కు అధికారం చేశ్ని మీవట తదవంతరం స్న ౧౮౦౨ ఫసలీ (1802 AD)లో కుంఫిణీ వారు తాలూకా యాలం వేశినందు రుజా మల్రాజు వెంక్కట గుండ్రారాయునింగారు కొను క్కుని స్న ౧౮౧౨ ఫసలీ (1812 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాకున్ గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చళ్లు ముప్పయి ఆరు మూర అరపగ్గాన ఆరువయి నాలు కుంట్ల ప్రాప్తిని కంకి.

మ్మిహాలు

- ౦ ౧ ౦ గ్రామకంతం
  - ౧ ౪ ౦ చెరువులు కుంట్లు ౨ కి
    - ౧ ౧ గ్రామ చెరువు
    - ౦ ౪ ౦ దున్నిపాపి శెట్టి కుంట్లు
  - ౦ ౪ ౨ డొంక్కలు
-
- ౨ ౧ ౨ గ్గా తతిమ్మా ౩౨౪౨ కి యినాములు
  - ౨ కిళంబ్బివరదాచాలున్ గారికి
  - ౦ ౪ ౦ గ్రామచర్వు మాన్యం
  - ౦ ౪ ౦ కుంట్ల మాన్యం
  - ౦ ౪ ౦ కన్నాల తద్రవు
  - ౦ ౪ ౦ గ్రామ పౌరోహితుడు తూటుపల్లి విసంన్న
  - ౦ ౪ ౦ చలివేంద్ర సుబ్బంన్న
  - ౧ కంచ్చిని నాసరు మహమ్మదు లింగ్గక్క
  - ౧ దేముళ్ళ తాలూకా

-
- ౮ ౪ ౨ గ్గా తతిమ్మా ౨౯కి
  - రాజుగారి సావరం ౨
  - గ్గా తతిమ్మా ౨౯ కి

-
- ౩ శాదవ నీరు కిండ్లు
  - ౪ అనవాటు కిండ్లు

-
- ౨ గ్గా తతిమ్మా ౨౦

కయిఫియ్యతు ముతున్జా ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవ్యత్సరం ది ౧౫ నవ్వంబ్బురు ఆంగ్గీరస నామ సంవ్యత్సరం కాత్తిక శుక్ల ౧౧ ఆదివారం.

కొండ్ల పాటూరు

కై ఫియ్యతు మౌజీ కొండ్లపాటూరు పరగణే వినికొండ్ల సర్కారు మృతుణ్ జాంన్నగరు. రాజా మల్రాజు వెంకట గుండ్లా రావు సరు దేశములు మన్నేవారు.

ఈ గ్రామానుకూ పూర్వం నుంచి కొండ్ల పాటూరు అనే పేరు వున్నది. కలియుగ ప్రవేశమయ్యి తర్వాతను యుదిష్ఠిర శక గత సంవత్సరంబులు ౧౮౧౫ శకం (1903 AD) వర్కు చాళుక్య వంశీకుడైన పువంటి విష్ణువదన మహారాజు రాజమహేంద్రవరం రాజధానిగా వసించి రాజ్యం చేస్తూ మంత్రి సామంత ప్రధాన సేనాపతి సేనా సమేతంగా దిగ్విజయాదక్షమై బయల్ దేరి నరేంద్ర వర వాహనుడైన సమస్త దేశములు సాధించి అక్కడి నుంచి బయల్ దేరి నొకానొక సమయమందు యిక్షుపురి ప్రతి నామధేయమయ్యి చేర్కూరు ప్రవేశించి శ్రీ త్రివిక్రమ స్వామి వారి దరిశనం చేశి శ్రీ స్వామి వారికి చర్కూరు పొలంలో గ్రామానుకూ

తూర్పుభాగం వుండాల పాలెం ఖండీకె వ గ కి కుచ్చళ్లు ౩౫
 దక్షిణ భాగం వోబుసాని పాలెం ఖండీకె వ గ కి కుచ్చళ్లు ౩౫

౨౦

కుచ్చళ్లంను మరిన్ని కసుకుత్తిణ, యినగత్తిణ, కొండ్లపాటూరు అనే గ్రామములు మూడుంను అగ్రహారములు చేశి త్రివిక్రమపుర త్రయములని నామాంకితం చేశి యుదిష్ఠర శకం ౧౮౨౬ శక (1904 AD) మండ్ల ధాన గ్రహితం చేశినారు. గన్ను బహు దినములు జరిగెను.....యదియుదిష్ఠిర శక వృత్తాంతం.

విక్రమ శక మతిక్రమించి శాలీవాహన శక ప్రవేశమయి యే తఛక గతవత్సరంబులు ౧౦౫౫ (1133 AD) జరిగిన మీదట శాలీవాహన ౧౦౫౬ శకం (1134 AD) మొదలుకొని గజపతి శింహాసనస్తుడయ్యి గణపతి దేవమహారాజు రత్న శింహాసనాసీనుడై పృథివీరాజ్యము చేయుచుండగ్గాను. వీరి దగ్గర మహాప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామన్నగారు శాలీవాహనం ౧౦౬౨ శక (1145 AD) మందు సమస్తమయ్యి నియోగిలకు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీలు నిరణయించి యదల కొండ్లపాటూరి వెలనాడు కౌండ్లన్యస గోత్రలయ్యి గంభవాహిని తిక్కనకు యేక భోగంగా గ్రామ కరిణీకపు మిరాశి యిప్పించినారు గనుక అతను గ్రామ కరిణీకం అనుభవేస్తూ వుండి శ్రీ శైల యాత్ర వెళ్ళిన వారయి మల్లికార్జుణ స్వామి వారిని దరిశనం చేశి అక్కడి నుంచి లింగమూర్తిని తీసుకుని వచ్చి కొండ్లపాటూరు ప్రవేశించి

గ్రామాన్కు పశ్చిమ పాశ్చాత్యుండు శివాలయం కట్టించి శ్రీశైలం నుంచి తీసుకువచ్చిన లింగమూర్తిని శ్రీగిరిమల్లికార్జున స్వామి వారనే నామాంకితం చేశి శాలీవాహనం ౧౦౨౮ శక (1156 AD) మండు ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామి వారిని పూజించడాన్కు వెలనాడు శ్రీ వత్స గోత్రులయి శంకరమంచి అయ్యం బొట్టుకు నినకాయించి యీ స్వామి వార్కి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరుగగలండ్లుకుచుచుకు ౧ కుచ్చల భూమి యినాము యిప్పించి మరిన్ని యీ శివాలయాన్కు యీశాన్య భాగమందు విష్ణు స్తలం కట్టించి శ్రీ చన్నకేశవర స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామి వారిని పూజించుడానకు నారాయణ సృషింహాచార్యులు ఆనే విమానసున్నీ నినకాయించి యీ స్వామి వారినిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగ గలండ్లుకు కు ౧ భూమి యినాము యిప్పించినారు.

వడ్డె రెడ్డి ప్రభుత్వములు శాలీవాహనం ౧౩౪౨ శకం (1420 AD) వర్కు జరిగిన తరువాతను తిరిగి గజపతి వారు దేశం ఆక్రమించి ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా శాలీవాహనం శకం ౧౪౧౨ శక (1495 AD) మందు నరపతి శింహాస్వనస్తుడయి కృష్ణదేవ మహారాయలు గజపతి వారిని జయించి వీరభద్ర గజపతిని పట్టుకుని దేశం స్వవశీ కృతం చేసుకునెను గన్కు ఆప్పటిలో యీ వినికొండశీమ రాయని భాస్కరునికి అధికారిగా నిర్ణయించినారు గన్కు శాలీవాహన ౧౪౫౫ శకం (1533 AD) వరకు శ్రీ కృష్ణరాయలు వారి ప్రభుత్వం వరకు భాస్కరుని వారి పరంగా అధికారం జరిగెను. తదనంతరం అచ్యుతరాయలు సదాశివ రాయలు రామరాయలు శ్రీ రంగరాయలు మొదలయిన కనకాటక రాజులు శాలీవాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేసిరి. శాలీవాహనం ౧౫౦౨ శకం (1580 AD)లో కనకాటక పాదుశహా అయి శ్రీ రంగరాయలును జయించి మల్కివిభురాం పాదుశహా వారు దేశం ఆక్రమించుకుని దేశముఖ దేశపాండ్య మొదలయి బారాముతస్పర్ధీ హోదాలు నినకాయించే యడల యీ పరగణాకు పూర్వీకులయిన భాస్కరుని వారు గుంట్టుపల్లి వారు ఆనే రెండు సంప్రతులవారికి దేశపాండ్యాగిరి మొక్కరరు చేసి ఆమాని మామలీయ్యతు జర్గేటట్టుగా కట్టడిచేసి పయిన వ్రాశ్ని మల్కి విభురాం పాదుశహా వారున్న యితని కొమారు డయిన మమ్మడుశా పాదుశహా వారున్న యితని కొమారుడయిన మమ్మడుశా పాదుశహా గారున్న ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా గుంట్టుపల్లి ముత్తరాజు గారు శాలీవాహనం ౧౫౫౫ (1613 AD) లగాయతు కొన్ని సంవత్సరములు బహు ప్రకాశితగా ప్రభుత్వం చేసినారు.

తదనంతరం మల్రాజు సూరంన్నగారు తమ పౌరుష విశేషం చాతను యీ పరగణె జమీందారి సంపాదన చేసుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూ స్వస్తిశ్రీ శాలీవాహన శక వరషంబులు ౧౬౨౪ (1702 AD) అగునేటి చిత్రభాను నామ సంవత్సరమాఖ కు ౨ లు శ్రీ మధ్యజనాది షక్కుర్మిరతులయి రావూరి మల్లప్పగారికి మోజే మజుకూరిలో కేసరి పాడిని కు ౧ పొలం యినాము యిప్పించినారు. మరిన్ని యీ శకముందే కొండ్ల గుంట్టూరి అక్క జోస్కుల గారికి ౧౪౦ అరకుచ్చల పొలం యినాము యిప్పించుచారు. తద-హి సూరంన్నగారు రావూ రాయసింగారు వెంకకట నర్సారాయసింగారు పెచగుండ్డారాయసింగారు ప్రభుత్వములు చేశ్ని

తరవాతను పన్ని వ్రాశ్ని వెంకట నర్సారాయనింగారి కొమారులయి వెంక్కట గుండ్లారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

శాలీవాహనం ౧౬౨౪ (1752 AD) అగునేట్కి ఆంగ్లీరస నామ సువ్వత్సర వైశాఖ శు ౧౦ ల రోజు మజ్జూరి మిరాశిదారులయి గంధవాహిని ప్రతి నామధేయమైయి కొండ్పాటూరి శీతారాముడు భద్ద్రరాజు మొదలయి వారు గ్రామాన్కు వుత్తరతాగమండ్లు శివాలయం కట్టించి మల్లేశ్వర స్వామి అనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠచేశి పన్ని వ్రాశ్ని శంకర మంచివారినే అచారకల్పానికి నియామకం చేశినారు. గన్కు ఆ దినములలో ప్రభుత్వము చేస్తూవున్న రాజామల్రాజు వెంక్కట నర్సారాయనింగారు యీ స్వామి వారికి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగగలండ్లుకు కు ౧ పౌలం యినాము యిప్పించినారు. తదనంతరం శంకర మంచివారు రెండ్లు శివస్థలలో అర్చకము చేయడమున్కు స్వకీయ్యలు లేనందు నండ్లూరి గురులింగం అనే శివద్యక్షుని తీసుకవచ్చినాడు గన్కు సలజ్లులు విచారించి గురులింగాని పూర్వీకులయిన మల్లేశ్వర స్వామి వారిన్ని అర్చన శాయ డాన్కు నియమించి పూర్వీకులయిన శంకరమంచివారిని పునహప్రతిష్ఠ చేశ్ని మల్లేశ్వర స్వామి వార్ని పూజించడాన్కు నిన్కాయించినారు గన్కు పన్ని వ్రాశ్ని ప్రకారంగా వుభయలు అచారన చేస్తూ వున్నారు శ్రీ చంన్న కేశ్వరస్వామి వారి ఆలయం శాలీవాహనం ౧౬౦౮ (1686 AD) అగునేటి అక్షయ సంవత్సరములో దేశాన్కు మహత్తు అయి ఔమము సంభవించినది. గన్కు అప్పట్లో స్వామివార్కి నిత్యనైవేద్యాలు జరుగకుండ్ల వుండె గన్కు శాలీవాహనం ౧౭౧౬ (1794 AD) అగునేటి అనంధనామ సువ్వత్సర చైత్ర శు ౧౫ల రోజు గ్రామస్తులు శ్రీ స్వామి వారికి ఆలయంకు రావడం చేయించి పునఃప్రతిష్ఠ చేశి మాస్వామి వారిని పూజించడాన్కు వారాయ అరుణం రమణాచార్యులు పెదింట్టి నరశింహా చార్యులు అనే విమనుసులను నిన్కాయించినారు గన్కు యీ స్వామి వార్కి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరుగగలండ్లుకు దేశ ప్రభువులయి రాజా మల్రాజు వెంక్కట గుండ్లారాయనింగారు కు ౧ పౌలం యినాము యిప్పించినారు.

రిమాకున్ గ్రామ గుడికట్టు కుచ్చట్ల ౧౪౦ కిమ్మిహాలు

- ౨ ౪ ౦ గ్రామ కంఠం భాస్కరయ పాలెం బయటి వాండ్ల పాద్రున పౌలం.
- ౧ ౪ ౦ క॥ మజ్జూరు.
- ౦ ౧ ౦ భాస్కరయపాలెం
- ౦ ౪ ౦ బయటి వాండ్ల పాలెం.
- ౪ ౪ ౦ చరువులు మిట్టలు ౦౪ కి.
- ౨ ౦ ౬ చరువులు ౪ కి
- ౧ ౧ ౦ పూర చరువు కాల్యిడ మొత్తం

- 0 4 2 కాటూరి వారి చెరువు.
- 0 4 0 రావికుంట్ట.....గల చెరువు.
- 0 4 2 కుంట్టలు ౧౧కి
- 0 1 0 బయ్యని కుంట్ట
- 0 1 - తాడమయికుంట్ట
- 0 1 - వహాకూ త్రికకుంట్ట
- 0 0 2 నాగతాయి కుంట్ట
- 0 4 4 - బాపిరాజు కుంట్ట
- 0 4 4 - పుచ్చావారి కుంట్ట
- 0 4 4 - నారు వానికుంట్ట
- 0 1 0 మానికొండ కుంట్ట
- 0 4 0 వి.....అమరునేని కుంట్ట
- 0 1 0 వ.....కుంట్ట
- 0 1 0 .....చ్యతాయపాత్రని చెరువు.
- 0 4 0 డొంక్కలు ౧౧ కి—
- 0 4 0 గుట్టు పాటి దారి
- 0 4 - గుట్టవారి డొంక్క
- 0 4 - కాకుమాను దారి
- 0 1 0 రేటూరునుంచి వుత్తర కాకుమానుకు పోలేరుకు.....
- 0 4 2 రేటూరు దారి
- 0 1 2 దాఖనేని వారి పొలము పొయ్యె కాలువకుం.....
- 0 1 0 పాతూరి వారి డొంక్క రేటూరి నుంచి దక్షిణం
- 0 4 0 చెర్కూరి వారి తూపుక నుంచి.....
- 0 4 0 కాట్య వారిచెరువు పడమర నుంచి కొమ్మూరివారి కిండ్ల కుంట్ట.
- 0 1 0 ఆప్పాపుర్పు దారి డొంక్కలు—
- 0 4 0 గుంట్టలు ౨ కి
- 0 పరివాసు దామ్మలి వారి ఆతమట్టు నుంచి చెరుకూరు చేరిన కట్టసులు.

- ౦ ౪ ౦ చెర్కూరి దారి నుంచి అవకాడి కుంట్ట.
- ౧౯౧౭ యినాములు.
- ౩ శ్రీ స్వామి వాలకాకు నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు.
- ౨ శ్రీ మల్లేశ్వర స్వామి వారి ఆలయములు ౨ కి .
- ౧౦ శ్రీ చన్న కేశవ స్వామి వారికి.
- ౧ రావూరి దక్షణమూర్తికా మల్లు బొట్టు గారికి
- ౦ ౪ ౦ కొండ్ల గుంట్టూరి రామప్ప గారికి
- ౧ భువనగిరి.....రామయ సోమయాజులు గారికి.
- ౧ రావు చిహాచ శ్రీ.....
- ౦ ౪ ౦ పయిడి మర్రి కేశబొట్టు.
- ౦ ౧ ౭ హాగ్రేటి బుచ్చయ్య సుబ్బయ్య
- ౨ ౧ ౭ కళావంతులు—
- ౦ ౧ ౭ కొప్పాలు వేద ఆంకె
- ౦ ౧ ౭ యాచిన ఆంకె
- ౦ ౧ ౭ బుచ్చి ఆంకె.
- ౦ ౪ ౭ కరణాలకు పొలిమేర మాన్యం.
- ౦ ౧ - ఆకిరికుంట రుద్రయ్యకు.
- ౦ ౧ ౭ వడ్లకమ్మలకాకు.
-
- ౨ ౧ ౭
- తరిమ్మా - ౧౦౮౪౦
- శెరి ౯౨౪౦ సావరం ౧

రాజా వెంకట గుండ్లా రాయనింగారి నామమునకి ధారగాయిచ్చి యినాములు.

- ౪ పసపాటి రాజు అనే.....మత్రికి
- ౧ .....
-
- ౩

అస్పాపురం

7

- 0 1 0 గ్రామాన్కు పద్మర యెద్దులు డొంక్క 0 కి వుండేది.
 0 1 0 మారేళ్ళ వారి పాలెం కు పద్మర యెద్దుల డొంక 0 కి.
 0 0 2 వుత్తరం వినుకొండ పొయ్యె డొంక్క 0 కి
 0 0 2 వుత్తరం కొండప్రోలు పొయ్యె డొంక్క 0 కి

0

0 1 2 గ్రామానకు వుత్తరం రుద్రభూమి

2 1 2 గ్గా తతిమ్మా

కు 2 4 0

కి సర్వ దంబ్బాలాయిన్ములు తాలూకూ 0

0 శ్రీ కాళీ విశ్వేశ్వర స్వామి వారికి

0 1 0 గ్రామ పొరోహతుడు జొన్నా భట్టు బుచ్చం భట్టుకు.

0 1 0 గ్రామసరాము అలపాటి బంగ్గారుకు

0 4 0 ముదాం చల్లా రాముడికి

0 1 0 గ్రామ చాకరి కుమ్మర చెంచుకు,

0 4 0 బెట్టి మాదిగెలు కొత్తపాపడు

2 4 0

0 4 0 శ్రీ ఆంజనేయ స్వామి వారికి

3 కరణాలకు

0 4 0 జంధ్యాల పేర్రాజుకు

0 4 0 యీ శేషం రాజుకు

0 4 0 యీ కేశిరాజుకు

0 4 0 యీ త్రిపురాంతకునకు

3

0

0 4 0 కమ్మర్లకు

కొమ్మూరు

కయివియ్యతు మౌజే కొంమ్మూరు సంత చర్కూరు సర్కూరు ముత్తజాంన్నగరు
తాలూకే సత్రెనపల్లి.

పూర్వం యీ స్థలం బహు అరణ్యంగా వుండు గనుక తప ప్రభావ సంపన్నులయి
మ వంట్టి అగస్త్యులు యిక్కడ వుండబడ్డమ వంట్టి పూగేర్కు ఓంకారనది అనే పేరు జెట్టి ఆ
నదీ తీరమంద్రు ఆశ్రమం చేసుకుని కొన్ని దినములు తపస్సు చేశి శివలింగ ప్రతిష్ఠ చేశినారు.
గనుక యీ స్వామి వారు అగస్తేశ్వరులు అనే నామం చాతను బహు దినములు రుషుం చేతను
పూజింపబడ్డారు. ఆ దినములలో యీ స్థలం శివపురం అనే అభిదానం వహించేను.
శృంగేరితో సమానమయి స్థలమని శృంగ్గిపురి అనీంట్టి అనిరి. ప్రాకృత భాషేణా
కొమ్మూరు అని అంటున్నారు.

తదనంతరం వర విక్రమ కాలం ౪౩ అగు నేటి విశంబ్ది నామ సంవత్సరమందు
శ్రీ మచ్చాళుక్య వంశీకుడయి శ్రీ త్రిభువన మల్లదేవ మహారాయలుంగారు మహా సామంత
సేనా సమేతంగా బయల్దేరి దుష్ట నిగ్రహ శిష్ట పాలన చేస్తూ యీ స్థలాన్ని వచ్చి యీ
స్థల పూర్వోత్తం విచారించి యిక్కడ కొన్ని దినములు నిల్చి శ్రీ అగస్తేశ్వర స్వామి
వారికి ఆలయ ప్రాకార మంటపములు కట్టించి యీ స్వామి వాన్ని పూజించడాన్ని
శ్రీకైల పర్వతమందు జంగాలను నియమించి యీ స్థలము బస్తీ చేశి శ్రీ స్వామి వారికి
నిత్యనయివేద్య వీపారాధనలకు వుత్సవములు పగయిరా జర్గలందుకు కొమ్మూరు పరగణా
రావిపాడు గోపాలమూరి అనేవి నాల్గు గ్రామములు సర్కారహారములుగా సమర్పించి వీటి
పల్ల వచ్చి ఫలసాయం స్వామి వారికి సకలోత్సవములు జరుగా మిగిలిన తశ్శేష పదార్థ
ములు శ్రీ పర్వత మల్లిఖాజుణాన దేవునికి సమర్పించే లాగు నినకయించినారు గనుక
యీ ప్రకారంగా బహు దినములు జరగెను.

తరువాత కుళోత్తుంగ చోడ మహారాజు ప్రభుత్వాన్ని వచ్చి శ్రీ స్వామివారికి సక్క
లోత్సవములు మామూలు ప్రకారంగా జరిగించి శ్రీ అగస్తేశ్వర స్వామి వారికి అఖండవర్తికా
దీపంబులకు సమర్పించి ధర్మంబులు శాలీవాహనం ౧౦౫౩ శక (1131 AD) మందు
శాసన స్తంభంబుల మీద లిఖింప చేశి ప్రభుత్వము చేశెను.

అటు పిమ్మట గజపతి శింహాసనస్తుడయి గణపతి మహారాజులుంగారు
ప్రభుత్వాన్ని వచ్చి శాలీవాహనం ౧౦౫౩ శకం (1184 AD) లగాయతు రాజ్యం చేస్తూ
పూర్వీకమయి దేవ బ్రాహ్మణ స్వాస్థ్యములు జరిగించి రాజ్యం చేస్తూ వుండగా వీరి దగ్గర
మహాప్రధానులయి గోపరాజు రామన్నగారు బ్రాహ్మణులకు మిరాశీలు నిన్నకయించే

యడల యీ గ్రామాన్కు గంగరాజు వారు కొంమ్మరాజు వారు నాగరాజు వారు సోమన వారు మిరాళి నాల్గు సంప్రతుల వార్కి మిరాళి నిన్నయించిరి. యీ మజ్కారు పొలములో కురు భూమి యినాం యిప్పించినారు. గణపతి మహారాజులుంగారున్న వీరి కొమారులైన కాకతీయ గణపతి తత్పుత్రుడైన కాకతీయ రుద్ర దేవ మహారాజులుంగారున్న అది కారములు చేశ్చి మీదు రెడ్లు బలవంతులై యీ దేశములు యేల్చి తదనంతరం తిర్తి గణపతి వారు శాలివాహన ౧౪౩౬ శకం వర్కు (1514 AD) ప్రభుత్వము చేశిరి.

శాలివాహనం ౧౪౩౭ శకం (1515 AD) కన్నాటక రాజయ్ని కృష్ణరాయలు గణపతి వార్ని జయించి కొండవీటి దుర్గం పుచ్చుకొని ప్రభుత్వం చేశే యడల వీరి ప్రధానలయ్ని హరి బలపు తిమ్మరసయ్య గారి కొమారులయ్ని లక్ష్మీకాంతర్సులు గారు ప్రచ్చున్న కేశవ స్వామి వార్కి ఆలయం కట్టించి శ్రీ స్వామి వార్ని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామి వార్కి సకలోత్సవములు జరిగించినారు.

తదనంతరం అచ్యుతరాయల వారి అధికారం జర్గిన కర్వాతను శ్రీ మమ్మ మహారాజాధి రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీర ప్రతాప సదాశివ దేవ మహారాయలుంగారు గత్తు శింహాసనా రూధులై పృథ్వీసాంబ్రాజ్యము చేయుచుండి శ్రీ మమ్మహా మండలేశ్వర రామ రాజయ్య దేవ మహారాజులుంగార్కి యీ దేశాన్కు మానవయంత్రరానకు పాలించు నవధరించిరిగన్కు వారు ప్రభుత్వము చేస్తూ కొంమ్మారు పరగణే రావిపాడు గోకులమూడి గ్రామాల కరణాలు బ్రాహ్మణుల స్థానం వారు వూడిగె సాని బోగల వార్కిన్ని యిచ్చి ధర్మ శాసన క్రమ మెట్లంన్ను శ్రీ మమ్మహా రాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీర ప్రతాప సదాశివ దేవ మహారాయలుంగారు శింహాసనంపై సాంబ్రాజ్యం శేయుచు మాకు పాలించినవధరించిన పర్వతాల మల్లిఖాజుల లింగనకు జేరి వచ్చి కొంమ్మారు గ్రామాలను శ్రీ అగస్తేశ్వర శ్రీ మమ్మహా దేవుని అంగ రంగ వైభవాల్కుంన్ను సాగివచ్చి గ్రామాల వారు వూడిగె సాని బోగుల వారు కరణాలు బ్రాహ్మణులు చేశ్చి వ్యవసాయాలకు పూర్వ మ్యవను కోరువెట్టి వారు. యీ చేశ్చి వ్యవసాయాల్కు పంన్ను కట్టం కానికె విరాళలు మొవలయ్ని రొక్కం కాసు సర్వ మాన్యము యిస్తిమి. కొంతమంది అన్య గ్రామాలకు వెళ్ళిపోయ్ని వార్ని గ్రామాల్కు రప్పించి వ్యవసాయం చేయించిరి. మీ పుత్ర పౌత్ర పారం పర్యం గాను ఆ చంద్రాక్కణ స్థాయిగాను శ్రీ అగస్తేశ్వర శ్రీ మమ్మహాదేవుని ముఖమంట్టసాన ఉద్ధాన ద్వాదశి పుణ్యకాలాన శిలా ధర్మశాసనం వేయిస్తిమి. యీ ధర్మ శాసనం యెవరు గన్కు తప్పి రొక్కం కాసు వీసాలు కొన్నాను. గంగ దగ్గర గోవు బ్రాహ్మణునిన్ని తమ తల్లి తండ్రిమలు గో హత్య బ్రహ్మత్య దేవ హత్య పాత కాల బోవువారు.

శ్లో॥ పరదత్తాం ద్విగుణం పుణ్యం । పరదత్తాను పాలనం ।

పరదత్తా పహరేణ స్వదత్తాసి ద్విగుణం భవేత్ ॥

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౪౨౦ (1548 AD) అగునేటి ప్లవంగ సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ ౧౧ సోమవారం రోజు యేతద్దమంబులు శాసన స్తంభంబుల మీద లిఖింపచేసినారు.

తదనంతరం శ్రీ రంగ రాయ దేవ మహారాయులుంగారు ప్రభుత్వము చేశే కాలమందు చతుర్దశకులుడైన శేషాద్రినాయుడు గార్కి యీ దేశాన్ని ప్రభుత్వం యిచ్చిరి గనుక అతను అధికారం చేస్తూ వుండి స్వామి వార్కి బయట ప్రాకారం కట్టిచ్చి రాజులుంగారు కట్టి చేశి ప్రకారం జరిగించి గుడి పారతత్రి స్థానీకులు మొదలయి వారు స్వామి వారి యొక్క హక్కు వచ్చిన చేశి హరించుకుండా స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శక వషంబులు ౧౪౮౬ (1584 AD) అగు నేటి యువ్వసంవత్సర కార్తీక బహుళ ౩0లు గురువారం రోజు యేతద్దమంబులు శాసన స్తంభంబుల మీద లిఖింప చేశి ప్రమాణంబులిడి శాలివాహనం ౧౫౦౦ (1578 AD) వర్ష ప్రభుత్వము చేశెను.

తదనంతరం కన్నాట్క రాజులను జయించి మేచ్చులు దేశములు ఆక్రమించి బారాముత సద్దీ హోవాలను నిన్నయించి సర్కారు సముతు బంధీలు చేశే యడల యీ గ్రామం చర్కూరు సముతులో చేర్చినారు గనుక సముతు ఆమీలు చొదరు దేశపాండ్యాల వరంగా బహుదినములు అమాని మామియ్యతు జర్గించినారు. అప్పట్లో యీ స్వామి వాల్కకు పూర్వీకమయి అగ్రహారములు మొదలయివి జప్తు చేసుకొని నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు స్వామి వారి యొక్క పరిజనానకుంను చేశి నగలు—

- ౮ శ్రీ స్వామి వాల్కకు
- కు ౫ శ్రీ అగస్తేశ్వర స్వామి వార్కి
- ౩ శ్రీ చన్నకేశవ స్వామి వార్కి
- ౧ ౫ ౧ ౦ పరివారాస్క
- కు ౧ స్తానాచార్య
- ౮ స్వస్తి వాచకులు
- ౩ భజంత్రీలకు
- ౩ ఖోగం వాండకు
- ౦ ౧ ౦ భట్టు మాదవునికి

౨ ౩ ౧ ౦

- గగ ౧ ౮ వుత్సవాదులు మొదలయిన వాట్కి సాలీనా
- ౧ ౦ శ్రీ అగస్తేశ్వర స్వామి వారికి
- ౮ శ్రీ చన్న కేశవ స్వామి వారికి.

యీ ప్రకారంగా నిన్నయించినారు.

స్న ౧౧౨౨ (1712 AD) ఫసలీలో కొండవీటి శీమ జమీదార్లకు మూడు వంట్లు చేశి పంచ్చి పెట్టే యడల యీ గ్రామం సర్కారు మజ్దుందార్లు అయ్యి మానూరి వెంకన్న పంతులు గారి వంట్లో చేరి చిల్కలూరి పాటి తాలూకాలో దాఖలు ఆయిసండ్చు వెంకన్న పంతులు అప్పాజీ పంతులు వెంకట్రాయనింగారు వెంకట కృష్ణనింగారు ప్రభుత్వము చేశ్చి తర్వాతను వెంకట కృష్ణనింగారి కొమారులయ్యి నర్సంనారావు స్న ౧౧౨౯ (1766 AD) ఫసలీలో ప్రభుత్వానుకు వచ్చి స్న ౧౧౮౦ (1771 AD) ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వము చేశ్చి తర్వాతను ఆపయ్యి వ్రాశ్చి అప్పాజీ పంతులు గారి కొమారులయ్యి వెంకటేశం రావు గారు. స్న ౧౧౮౨ (1771 AD) ఫసలీలో తాలూకా సఖం పంచు కుంనూరు గనుకు యీ గ్రామం సత్తెరపల్లి తాలూకాలో దాఖలు అయ్యిండ్చు వెంకటేశం గారు సదరహీ ఫసలీ లగాయతు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుంనూరు.

- ౧ గుండె సూర్యనారాయణ సోమయాజులు
  - ౦ ౪ ౦ తాడేపల్లి అనంత రామంన్న గార్కి
  - ౧ కాలిచ్చి పాపంన్న సోమయాజులు గార్కి
  - ౩ శ్రీరంగ పురపు గుడి మళ్ళ నరసింహాచార్యులుగార్కి
  - ౦ ౪ ౦ పయ్యి వాశ్చి భట్టు మార్దవని మనుమడయ్యి బుచ్చయ్యకు
-
- ౬ 1 ౦

యినాము యిప్పించి ౧౨౦౫ (1795 AD) ఫసలీ వర్కు ౨౪ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను.

- తదనంతరం ~~విదేశీయులయ్యి~~ వెంకటరమణయ్య గారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి
- ౧ పంన్నల ~~చెల్లయ్య~~.....
  - ౦ ౪ ౦ కల్లయ్యల పాటి లక్ష్మయ్యకు
-
- ౧ ౪ ౦

యినాములు యిప్పించి సదరహీ దేవ బాహ్మణ స్వాస్థ్యములు పూర్వము నుంచ్చి కరిణీకులకు నాల్గు సంవ్రతులకుంనూ వుండుకుంనూ మాన్యాలు కు ౫ కుచ్చళ్ళ నడిపిస్తూ స్న ౧౨౨౦ (1811 AD) ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వము చేస్తూ వుంనూరు.

రిమాక్యుల్ గ్రామం గుడి కట్టు - రమారమి .....కి
మినహాలు.

౪ పాలెములు ౪ కి

- ౦ గ్రామాన్కు.....వు తరం కట్రిపాడు పాలెం
- ౦ గ్రామానకు ఆజ్ఞయం పెద్దదరి పాలెం.
- ౦ గ్రామాన్కు దక్షిణాన గాలిపాడు.
- ౦ గ్రామాన్కు పశ్చిమం నాగుల పాలెం.

౦ ౪ ౦ కొమ్మూరు గ్రామ కంఠం

౫ చర్వులు కుంట్టలు ౨౩కి

౫ కసుబాలో చర్వులు

- ౦ గ్రామాన్కు పశ్చిమ భాగం మానూరి తవ్వించ్చిన చర్వు.
- ౦ యీశాన్య భాగమండ్లు మంగలి వాని చర్వు యిప్పుడు చంన్నపాటి రామనండ్రుడు మరామతు చేయించినది. యీ రెండు పెద్ద చర్వులు.=
- ౦ కట్రిపాడు వాలెం పడమట గంగ్గరాజు సర్రాజు వేయించ్చి చర్వు.
- ౦ పెద్ద దరివాలెం తూర్పు పెద్దివారు వేయించ్చి చర్వు.
- ౦ గాలిపాడు దక్షిణానను మన్ని కుంటవారు వేయించ్చి చర్వు.

౨ నాగులపాడు

- ౦ పొలాన్కు వాయవ్య భాగం ఆ స్వామి వేయించ్చి చర్వు.
- ౦ దిన్కి పశ్చిమం నాగులు చర్వు

౨ మాలపల్లెలు ౨

౦ ౪ పాలెంకో కుంట్టలు చర్వులు.

౩ అడ్సుమల్లి జమీదారు

- ౦ వేలిరాజు గుంట్ట
- ౦ పల్లాబత్తుని కుంట్ట

- ౧ సమామి వారి కుంట్ట
- ౧ గ్రామానుక్ నై రుతి భాగం వేయించ్చివి.
- ౧ గ్రామానుక్ పశ్చిమం కరి చంద్రాయ కుంట్ట
- ౨ గ్రామానుక్ వాయువ్యం
- ౧ వృల్లికుంట్ట
- ౧ .....కుంట్ట
- ౧ గ్రామామక్ వుత్తరం మూతికాకుంట్ట
- ౧ గ్రామానుక్ యీశాన్యం ఆంక్కమ గుంట్ట
- ౧ తూర్పున రాయప్ప కుంట్ట
- ౨ ఆగ్నేయమూలను
- ౧ దంట్టా కుంట్ట.
- ౧ వెంక్కటమ్మ కుంట్ట
- ౩ దక్షిణానుక్
- ౧ పుట్టలమ్మ కుంట్ట
- ౧ అమిరినేడి ఆక్కుల చర్వు
- ౧ తిక్కరాయచర్వు దక్షిణపు పొలిమేర మీస
దొంక్కలు ౪కి.
- ౧ వోంక్కార నదీ పగై రా యెద్దు ౪కి
- ౨ వనం తోటలు ౨కి.
- ౧ కసుబాకు యీశాన్యం చంన్నుపాటి పర్వతాలు సుంన్నె
వారు వేయించ్చి తోట కట్రపాడు దగ్గర పాలేన్కి.
- ౧ వుత్తరం కందిమళ్ళ పాపయ్య వేయించ్చిన వనం
తోట—

౩౬౪౦

యినాములు

ది ౨౮ ఫ్రెబ్రవరి ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం.

మల్లయ వ్రాలు.

కొలిం మూలక

కయివీయ్యతు । మౌజే కొలింమూలక సంత పొంన్నూరు తాలూకా చిల్కలూరు
పాడు మృతుణాంన్నగరు యిలాకే రాజా మానూరి వెంకట కృష్ణారావు-

యీ గ్రామానకు పూర్వం నుంచి కొలింమూలక అనే వాడికి వున్నది. గజపతి
శింహాసనస్తుడయ్యి గజపతి మహారాజులుంగారు. శాలివాహనం ౧౦౫౬ (1134 AD)
శకం లగాయతు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండి వుండగా వీరి దగ్గర మహా ప్రధానులయ్యి గోప
రాజు రామంన్నగారు, శాలివాహనం ౧౦౯౨ (1145 AD) శకమంధ్ర బ్రాహ్మణులకు
మిరాశీ నికాయించె యడల కొలింమూలకకు వెలనాడు మౌద్గల గోత్రులయ్యి ప్రభాకరునికి
చేక భోగంగా గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీ నికాయించినారు గన్ను అతను కొన్ని
సంవత్సరములు అనుభవించిన తర్వాతను అతని కొమారుడయ్యి మూర్తిరాజు శాలివాహనం
౧౧౧౨ (1195 AD) శకమంధ్ర గ్రామంకు తూర్పుభాగమంధ్ర వారికి యివ్వడై వమయ్యి
అదిలక్ష్మి కామేశ్వరి అమ్మవారి పేరను చెర్చు వేయించి యీ చెరువు పడమటి కట్ట మీదను
శివాలయం కట్టించి శ్రీ రామలింగ స్వామి వారనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ ఆలయా
నకు వుత్తర భాగమంధ్ర కామేశ్వరి అమ్మవారికి శింహాసనమని శిలాపతం వేయించి అక్కడ
పుయ్యాల యేవరచి గ్రామానకు వాయువ్యమూలను విష్ణు స్తలం కట్టించి శ్రీ వేణు గోపాల
స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి శ్రీ ఆంజనేయ ప్రతిష్ఠానుంను చేయించిన వారయి యీ గ్రామా
నకు వుత్తర భాగమంధ్ర గణాదిపతి ప్రతిష్ఠ చేశి నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలకు యిచ్చిన
యినాములు.

- ౧ శ్రీ రామలింగ స్వామి వారికి గణాదిపతికి యిచ్చిన యినాము.
- ౧ శ్రీ గోపాల స్వామి వారికి ఆంజనేయస్వామి వారికి యిచ్చిన యినాము.
-
- ౨ రెండు కుచ్చళ్ళున్ను గజపతి వారిచాతను సదరు వ్రాయించి
— యిప్పించి స్వామి వాణకు సకలోత్సవములు జరిగించినారు.

తదారభ్యా ప్రభాకరుడు మూర్తిరాజు వంశీకులయ్యివారు. కొలింమూలక వారనే
గ్రామనామం అగృహ నామం కలిగి పివీరలి దలిపిడిలుగా మిరాశీ రశ్మితేజో పాజ్జనుల
అనుభవస్తూ వుండి వున్నారు. రెడ్డి కడె కనాటక ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౫౦౦
శకం (1578 AD) వరకు జరిగిన తర్వాతను మ్లేచ్ఛ ప్రభువులు ఆయ్యి మలికి విభురాం
పాడుశహా వారు హిందూ రాజయ్యి శ్రీ రంగారాయలు వారిని జయించి యీ దేశము ఆక్ర

మించుకుని ఆమీనుముల్కు అనే అతంన్ని యీ దేశానుక్కు ప్రభుత్వం నిమిత్తం పంపించె గనుక్కు అతని ఆవడి చాతను దేవాలయముల్కు ఆచనాదులు జరగకపోయెను.

తదనంతరం మొగలాయీ వారు యీ కొండ్లవీటి శీమ సర్కారు సంత బండ్డిలు చేశే టప్పుడు యీ గ్రామం పొన్నూరు సముతులో దాఖలు చేసినారు. గనుక్కు సంత ఆమీలు చొదరు దేశపాండ్యాల పరంగ్గా బహుదినములు అమాని మామలియ్యతు చేసుక్కుంన్నారు.

స్న ౧౭౧౨ (1712 AD) ఫసలీలో యీ సర్కారు జమీదారాకు పంచి పెట్టే యడల యీ గ్రామం మానూరి వెంక్కుంన్నా మజుందారు గారి కింతు వచ్చి చిల్కలూరి పాటి తాలూకాలో దాఖలు అయ్యిది గనుక్కు వెంక్కుంన్న పంతులు గారు అప్పాజీ పంతులు గారు ప్రభుత్వములు జరిగిన తర్వాతను. వెంక్కుట రాయనింగారు స్న ౧౭౪౪ ఫసలీ (1784 AD)లో ప్రభుత్వానకు వచ్చి స్న ౧౭౬౩ (1758 AD) ఫసలీలోను బాలకి పెద సంగంన్న గారికి.

కు ౧౫౦ అరకుచ్చల యినాము యిచ్చి సదరహి ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౭౬౪ ఫసలీ (1554 AD) షర్కు ౨౧ సంవత్సరములు రాజ్యం ప్రభుత్వం చేశెను.

తదనంతరం వెంక్కుట కృష్ణునింగారు స్న ౧౭౬౫ (1775 AD) ఫసలీలో ప్రభుత్వానకు వచ్చి అధికారం చేశేటప్పుడు వీరిది వాసులయి వుమ్మెతాల నరుసు పంతులు గారు గ్రామానకు దక్షిణం పంట్ట చెరువు త్రవ్వించినారు. వీరి అనుజులయి కృష్ణుమ్మ గారు, గ్రామానుక్కు ఫళ్ళిమం పంట్ట చెరువు త్రవ్వించినారు. యీ వెంక్కుట కృష్ణునింగారుంన్న సదరహి ఫసలీ లగాయతు ప్రభుత్వం చేస్తూ యిచ్చిన యినాములు.

౦ | ౦ వేదాంతం వెంగ్గళా చారులు గార్కి ఖరనామ సంవత్సరములో యిచ్చి యినాము.

౦ | ౦ పూర్వోత్తరము నుంచ్చి గ్రామ పొరోహితుడైన రామడుగు రంగప్పకు యిచ్చిన యినాము.

౦ | ౦ బాలకి వీర రాఘవులకు.

౦ 4 ౦ మజ్జూరి కరణమయి కొలికమలక పేర్కొని యిచ్చిన యినాము.

౦ | ౦ స్న ౧౭౮౦ ఫసలీ (1770 AD) ఖరనామ సంవత్సరములో గ్రామానుక్కు వాయవ్య భాగమందు చెరువు త్రవ్వించినాడు గనుక్కు యిచ్చి యినాము.

౦ | ౦ కరణీకపు యినాము రాయించ్చిది.

౦ ౦ స్న ౧౭౮౪ (1774 AD) ఫసలీలో వోరుగంటి జటావల్లభుని గారికి.

0 0   స్న ౧౧౮౪ (1774 AD) ఫసలీలో భాగవతుల శిషంన్న వెంక్కట రామంన్న గారికి.

0 ౪ 0

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౧౬౫ (1755 AD) ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౧౮౪ (1774 AD) కర్కు యిరవై సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను.

తదనంతరం వీరి కొమారులయి నరసంన్నగారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి యిచ్చిన యినాములు.

0 1 0   .....న్నా రాయనిం గారికి స్న ౧౧౮౬ ఫసలీ (1776 AD) హీవశంచి సంవత్సరం యిచ్చిరి.

0 ౪ 0   యీ ఫసలీలోనే బాడి వెంక్కట రాయనింగారికి యిచ్చిడి.

0 1 0   కుంచ్చబొట్టు వెంక్కట జోశ్యుల గారికి స్నదు కు 0౪0 పౌలము స్న ౧౨౦౨ ఫసలీ (1792 AD) ప్రమాదీచ సంవత్సరములో యిచ్చి యినాము.

0 ౪ 0   తాడికోట శ్రీనివాసాచార్యుల గారికి.

0 1 0   కొత్తపల్లి వెంక్కటా చలానికి.

0   సరశాదా కృష్ణాజీ పంతులు గారికి.

0 ౪ 0   యీ అచ్యుత రామంన్నకు.

0 ౪ 0   కండ్లబాల పద్మనాభునికి పాలెపు చెర్వు యినాము.

0 ౪ 0   పెద్ది పాపయ్యకు చెర్వు యినాము.

స్న ౧౧౯౦ ఫసలీ (1780 AD)లో యిచ్చిడి.

0 ౪ 0   శ్రీ కల్లెపల్లి నాగేశ్వర స్వామి వారికి. స్న ౧౧౯౯ ఫసలీ (1789 AD)లో యిచ్చిడి.

0 ౪ 0   కొలిన్ మలన్ వీర్రాజు స్న ౧౨౧౮ ఫసలీ (1808 AD)లో యిచ్చిడి అధరా వుయ్య వెంక్కట నరశింహాచార్యులు గారికి పూర్వం వెంక్కంన్న పంతులు గారు యిచ్చి యినాముకు తిరిగి స్నదు (సనదు) వ్రాయించి యిప్పించిడి.

0   .....మజ్జూరిలో వున్న పూర్వీకమయి గోపాల స్వామి వారికి శ్రీ అంజనేయ స్వామి వారికి మజ్జూరి మిరాశీదారుడయి కొలిన్ మలన్ వెంక్కంన్న స్న ౧౨౦౨ ఫసలీ (1797 AD)లో

పునహా ఆలయం జీనోకాధారం చేయించి పునహా ప్రతిష్ఠ చేయించి నాడు. గన్సు- రాజా రంగన్నగారు యిచ్చి యినాము.

-----
౨ | ౦

యినాము యిప్పించి స్న ౧౧౮౫ (1775 AD) ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౨౨౦ (1810 AD) ఫసలీ వర్కు ౩౫ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేశెను.

తదనంతరం వీరి తంమ్ములయిన్ని వెంకంన్న గారి కుమారులగు వెంక్కట కృష్ణునిం గారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి స్న ౧౨౧౯ (1809 AD) ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౨౨౨ ఫసలీ (1812AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాక్షణ : గ్రామం గుడి కట్టు కుచ్చళ్లు ౧౨౦కి మ్నిహాలు (మినహాలు).

౧ గ్రామ కంఠం పాలెము-

౦ | ౦ మాలపల్లెలు ౨ కి-

౧౨౫౦ చెరువులు ౪ కి-

౦ ౪ ౦ కొలికమలక పెద మూతిక రాజు కామేశ్వరి అమ్మ వారి పేరను తవ్వించ్చిన చెరువు ౧కి. గ్రామ చెరువుకు.

౦ | ౦ కొలికమలక వీరాజు త్రవ్వించ్చి చెరువు-

౪ వుమ్మెత్తల నడుసు పంతులు గారు.....

౮ కుంట్టలు ౪కి-

౦ | ౦ కొండ బాల పద్మనాభుని కుంట్ట

౦ | ౦ పెద్ద పాపయ కుంట్ట ౩ ౧కి

౦ | ౦ నాగయ కుంట్ట

౦ | ౦ నల్లకుంట్ట-

౧ డొంక్కలు ౨ కి-

౦ | ౦ వుమ్మెత్తల వెంక్కంన్న గారు వేయించి వనం తోట ౩ ౧ కి.

౨ ౪ ౦ ఆవురుకాడు

౧ యినాములు

-----
౫ ౫ ౦ గొ తలంమ్మా ౨౦

శ్రీ ౬౧౪౦ సావనం. ౮౫

కయిఫియ్యతు మొతుకా

దినం ౬ డిశంబరు అన ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం అంగీరస నామ
సంవత్సర మాగణిర శుద్ధ ౩ ఆదివారం

గరికెపాడు

కయివియ్యతు మౌజే గరికెపాడు సుతు పొంన్నూరు తాలూకె చిల్కలూరు
సర్కారు మృతుణ్ జాంన్నగరు రాజా మానూరి వెంకట కృష్ణా రావు మజుందారు.

ఈ గ్రామాన్ని పూర్వం నుంచిన్ని గరికెపాడు అనే వాడికె వున్నది. గజపతి శింహాసనస్తడయ్యి గణపతి మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వం చేశెటప్పడు వీరి దగ్గర మహా ప్రధానుణ్ణి గోపరాజు రామంర్న గారు శాలీవాహనం ౧౦౬౨ శకం (1145 AD) మండ్ను సమస్తనుయ్యి నియ్యోగులకు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీలు నిసణ్ణయించే యడల యీ గ్రామాన్కు వెలనాడు పరాశర గోత్రులయ్యి అమ్మిరాజు గంగరాజుకు ఎక భోగంగా మిరాశి నిసణ్ణయించి యిచ్చినారు. గన్కు తదారభ్యయే తద్వంశీకులయ్యి వారు గరికెపాటి వారు అనే అభిదానం చాతను అనుభవిస్తున్నారు.

సవరహి గంగరాజు కరిణీకం అనుభవిస్తూ వుండి గ్రామంలో శివాలయం కట్టించి లింగ ప్రతిష్ఠ చేశినారు.

వడ్డె రెడ్డి కనాణ్ణక ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు జరిగిన తర్వాత మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చె గన్కు కొండవీటి శీమ సముతు బండ్డిలు చేశెటప్పడు యీ గ్రామం పొంన్నూరు సముతులో దాఖల్ చేశి సముతు అమీలు చౌదరు దేశపాండ్యాల పరంగ్గా బహు దినములు అమాని మామిలియ్యతు జరిగించినారు. కొండవీటి జమిదాలకు పంచి పెట్టె యడల యీ గ్రామం సర్కారు మజుందారులయ్యి రాజా మానూరి వెంకణ్ణంన్న పంతులు గారి వంట్టులో వచ్చి చిల్కలూరి పాటి తాలూకాలో దాఖలు ఆయ్యిది గన్కు వెంకణ్ణంన్న పంతులు వెంకణ్ణత్రాయనింగారు స్న ౧౭౬౫ ఫసలీ (1775 AD) వర్కు అధికారం చేశ్చి తర్వాతను స్న ౧౭౬౬ ఫసలీ (1756 AD) లగాయతు వెంకణ్ణత్రాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా వీరి రాజ బంధువులయ్యి పులుగుండం హయిగ్రీవ పంతులు యీ గ్రామానకు దక్షిణ పాశ్వణ్ణమండ్డు, గ్రామ మధ్యమందు విష్ణు స్తలం కట్టించి శ్రీ వేణు గోపాల స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామి వార్ని పూజించడాన్కు కాకమాను బుచ్చయ్య అనే విఘనసుణ్ణి నిసణ్ణయించినారు గన్కు నిత్య నై వేద్య వీపారాధనలు జరుగగలండ్డుకు కు ౧ కుచ్చల భూమి యినాము యిప్పించి వెంకట కృష్ణమ్మ గారు వీరి తనూజులయిన నరసన్న రావు గారు స్న ౧౮౦౮ ఫసలీ (1803 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తరువాతను వీరి తమ్ములయ్యి వెంకణ్ణంన్న పంతులు గారి కొమారులయ్యి వెంకణ్ణకృష్ణనింగారు స్న ౧౮౧౯ ఫసలీ (1809 AD)లో ప్రభుత్వం వహించి అధికారము చేస్తూ వున్నారు.

కి మ్నిహాలు—

౪ గ్రామ కంఠాలు

౧ ౪ కసుపా

౨ ౪ ౦ పాలేంలు ౪ కి.

౧ ౧ ౦ తెల్లయ పాలెం

౦ ౪ ౦ వెసనపాడు.

౦ ౧ ౭ చింతల చెరువు వారి పాలెం

౦ ౧ ౭ కాననపూడి వారి పాలెం

౪ చెరువులు కుంటలు ౮ కి.

౨ చెరువులు ౪ కి

౦ ౪ ౦ చెరువు ౧ కి

౦ ౪ ౦ కొండపాపడు వేయించ్చి చెరువు

౦ ౪ ౦ చేరాల కానప్ప పంతులు వేయించ్చి చెరువు

౦ ౪ ౦ కరణం కేశవులు వేయించ్చి చెరువు.

౨ కుంటలు ౪ కి.

౪ పంటకు పనికి రాని చవిటి భూమి

౧ డొంక్కలు ౩ కి.

౨ పొంన్నూరు డొరక్క ౧ కి.

౨ కాకమాసు డొంక్క ౧ కి.

౨ జలిలుఖాసుని పాలెపు డొంక్కప ౧ కి

౧ ౪ ౦ రేటూరి డొంక్క ప ౧ కి

౧ ౪ ౦ అప్పాపురం డొంక్క ప ౧ కి.

౧ పాండ్రపాటి డొంక్క ప ౧ కి.

౧ ౧ వాగేరు పడ్డటి పొలిమేర నుంచి తూపున పొలిమేర మట్టుకు

౩ ౦ కుమ్మూరు చెరువు తట్టున ఆగి వున్నది.

౧ ౦ నంద్యూరి చెరువులో తట్టున ఆగి వున్నది.

గాక తిలించుమా ౧౦౮

యినాములు

- ౧ శ్రీ స్వామి వారికి మానూరి వెంకట కృష్ణునిం గారు చేశ్చిది
 ౨ బోడి వెంకంన్న గారిది.
 ౧ తాటిపాక వెంకట్రామా చార్యులకు.
 ౩ మానూరు భారతెమ్మ గారు
 ౦ ౪ ౦ భాగవతుల అన్నేశ్వర సోమయాజులు గార్కు
 ౦ ౪ ౦ శిష్టా పొన్నం బొట్లకు
 ౧ పులుగుండం వెంకయ్య
 ౦ ౧ ౦ కరణం యంగ్న రాజు
 ౦ ౪ ౦ కాజి సాపయ్య
 ౧ మర్రి శాయంన్న
 ౧ తెరెల కోనప్ప
 ౦ ౪ ౦ రాపాలు కామయ్య
 ౧ పాలవేటి ఆచ్యుతాలు

—
 ౧ ౩ ౧ ౦

గాక తిలించుమా ౯౪౫౦

శైరి ౯౪౫౦ రాజు గారి సావరం ౧౦

కయివీయ్యతు మొతకాణా. అంగీర్స నామ సంవత్సరం పుష్య బహుళ ౧౩
 శ్రీరవారం ది. ౨౮ జనవరి ఆ. న. ౧౮౧౩ (1818 AD) సంవత్సరం.

జూహూడి

కైఫియ్యతు మౌజే జూహూడి సంతు పొంన్నూరు తాలూకె చిల్కలూరి పాడు
సర్కారు ముతుకా జాంన్నగరు యాలాకే రాజామానూరు వెంక్కట కృష్ణారావు.

యీ గ్రామానుకు పూర్వం నుంచిన్న జూహూడి అనే వాషిక్కు వున్నది. గజపతి
శింహాసనస్తుడయ్యి గజపతి మహారాజులుంగారు యీ రాజ్యం చేశేటప్పుడు వీరి దగ్గర మహా
ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్న గారు శాలీవాహనం ౧౦౬౨ శక (1145 AD) మంధు
బ్రాహ్మణులుకు గ్రామ కరిణీకములు వ్రాయించ్చి యిచ్చే యడల యీ గ్రామానుకు వెలనాడు
భారద్వాజ గోత్రుడయ్యి కాపల్లె సూరపరాజుకు యేక భోగంగా మిరాళి నిన్నుకొచ్చినారు
గన్నుక తదారణ్య యేతద్వంశీకులయ్యి వారు అనుభవించ్చూ వున్నారు. పద్దెరెడ్డి
కన్నాకట్క ప్రభుత్వములు శాలీవాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు జర్గిన
తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చె గన్నుక ఆ అధికారులు దేశముఖు దేశపాండ్యా
మొదలయిన బాబాముత సద్దీ హోదాలు నిన్నుకొచ్చి కొండ్లవీటి శీమ సముతు బండ్డిలు చేశే
టప్పుడు యీ గ్రామం పొంన్నూరు సంతలో దాఖలు చేశి సంత అమీలు చౌదరి దేశ
పాండ్యాల పరంగా స్న ౧౧౨౧ ఫసలీ (1711 AD) వర్కు అమాని మామ్లియ్యతు జర్గించ్చి
నారు. స్న ౧౧౨౨ (1712 AD) ఫసలీలో యీ కొండ్లవీటి శీమ జమీదార్లకు పంచ్చి
పెట్టె యడల యీ గ్రామం చిల్కలూరి పాడు తాలూకాలో మానూరి వెంక్కన్న పంతులు
గారి వంటులో పచ్చిది. గన్నుక వెంక్కంన్న పంతులు గారు అప్పాజీ పంతులు
వెంక్కట్రాయినింగారు వెంక్కట కృష్ణునింగారు నర్సన్నగారు స్న ౧౨౧౯ (1809 AD)
ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను వెంక్కట కృష్ణునింగారు సదరహి శకము
లగాయతు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాకుక గ్రామగుడి కట్టు కుచ్చళ్లు ౪౦కి మ్మిహాలు

౧ గ్రామ కంఠం

౦ 1 ౦ మాలపాడు

౦ 4 ౦ బత్తూల పాపయ వనం తోటకు

౧ 1 ౦ చర్కు కుంట్టలు ౫కి

౦ 4 ౦ గ్రామ చర్కునకు ౧కి

౦ 1 ౦ మామిడి కుంట్టవ ౧కి

౦ ౦ ౨ మాల కుంట్ట వ ౧కి

౦౦౭ మాదిగె కుంట్ట వ గి

౦౧౦ కనుకయ కుంట్ట వ గి

౧ దొంక్కలు లకి

౧౦ కొడ్కు

-----

౧౪ గ్గా తతింమ్మా ౨౬

దండమూడి

కయివియ్యతు మవుంజే దండమూడి సఠతు నాదేండ్ల తాలూకే సత్తెనపల్లి
సర్కారు మృతుణ్ జాంస్నుగరు యిలాకే రాజా మానూరి వెంకట రమణయ్య
రావు మజుందారు —

యా గ్రామాన్కు పూర్వం నుంచి దండమూడి అనే పేరు వున్నది.

గణపతి శింహాస్థానస్థుడయ్యి గణపతి మహారాజులుంగాడు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు
వీరి దగ్గర మహాప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్న గారు శాలీవాహనం ౧౧౬౨ శక
(1145 AD) మందు ప్రభువు దగ్గర దానంబట్టి సమస్తమయ్యి నియోగిలకు గ్రామ
కరిణీకవు మిరాళీలు నికాయించే యడల యీ గ్రామాన్కు నందవరీకులు రుక్మాభార్య
యనులున్ను శ్రీవత్సస గోతులింన్ను అయ్యి ఆధానంతిమ్మరాజు అనే అతనికి ఏకబోగంగా
మిరాళి నిర్ణయించినారు గన్ను తదాది మొవలుకొని యే తద్వంశజు తైనవారు గొట్టిపాటి
వారు అనే అభిదానం చాత అనుభవిస్తూ వున్నారు.

పడ్డెరెడ్డి కర్నాటక ప్రభుత్వములు శాలీవాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD)
పర్కు జర్గిన తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చెను గన్ను కొండవీటి శీమ సంత్రు
బండ్లీలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం నాదేండ్ల సఠతులో దాఖల్ చేశి సముతుకమీలు దేశస్తుల
పరంగా బహుదినములు అమాని మామిలియ్యతు జరిగించినారు.

కొండవీటి శీమ మూడు వంట్లు చేశి జమీదారలకు పంచిపెట్టేయడల యీ గ్రామం
సర్కారు మవుంధారులయ్యి మానూరి వెంకటంన్న పంతులు వంట్టులో వచ్చి చిల్కలూరిపేట
తాలూకాలో దాఖలు అయ్యిది. వెంకటంన్న పంతులు అప్పాజీ పంతులు వెంకటాచార్యనిం
గారు, వెంకట కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను వెంకట కృష్ణునింగారి కొమారు
లయ్యి రాజా నరసంన్నారావు గారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా పయ్యి వాళ్ళి అప్పాజీ
పంతులు గారి కొమారులయ్యి వెంకటేశ్వర రావు గారు తాలూఖా సఖం పంచుకునే యడల
యీ గ్రామం వెంచేశం రావు గారి పంతులయ్యి సత్తెనపల్లి తాలూకాలో దాఖలు అయ్యిది
గన్ను వెంకటేశం రావు గారు స్న ౧౭౦౫ ఫసలీ ౧౭౦౫ (1794 AD) పర్కు అధికారం
చేశ్చి తర్వాతను తత్పుత్రులయ్యి వెంకట రమణయ్య రావు అధికారం వహించి యిది
పర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

మవుజే మజూరిలో నూరు సంవత్సరములకు పూర్వం మొగలాయి అమాసీలో
మజూరి కాపు అయ్యి వేవినేని బసవన అనే అతను రాజలింగేశ్వర స్వామి వారనే శివస్తలం

కట్టించి వుండెను. ఇటు తర్వాతను ఆ స్తలం భీలమయి పోయినందునను క్రోధన సంవత్సరములో మజ్జూరి కాపు అయి వెల్లంకి బసవన అనే అతను తిర్గి శివాలయం కట్టించి శ్రీ రాజలింగేశ్వర స్వామి వారిని తత్సంవత్సర ఆశ్వీజ శుకల రోజున పునః ప్రతిష్ఠ చేశినాడు గనుక యిదేమన్ని నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరుగ గలండ్లుకు కుంభం ఆర కుచ్చెల మాన్యం జమీదార్లయిన మానూరి వెంకట రమణయ్య రావు గారు యిప్పించినారు.

రిమాకుల గ్రామం గుడి కట్టు కుచ్చేళ్ళు అంకి మ్నిహాలు

- 0 4 0 గ్రామ కంఠాలు
- 0 4 2 వనం తోటలు
- 0 1 2 వెల్లంకి బసవయ్య చింతల వనం
- 0 0 2 సన్నాయల రామయ్య చింతవనం
- 0 0 2 కంసాల గురప్ప చింతల వనం,
- 0 1 0 చెరువు కుంట్టలు అకి.
- 0 0 2 శివ్వుడ్డి రాయడి కుంట
- 0 0 2 మారేశ్వ వెంకయ కుంట

- 0 1 2 మడుగులు వాగులు కికి
- 0 0 2 పావులూరి వారి గోగుల మడుగు
- 0 0 2 పావులూరి వారి తీగె మడుగు
- 0 0 2 రంగయ్య తోట మడుగు.
- 0 4 0 డొంకలు అకి.
- 0 1 2 మజ్జూరి నుంచి చిల్కలూరిపాడు పోయే డొంక
- 0 1 2 పసుపతి నుంచి రేటూరు పొయ్యే డొంక
- 2 యీనాములు
- 0 4 0 శ్రీ రామలింగేశ్వర స్వామి వారి
- 0 4 0 గ్రామ పౌరోహితుడు తెలికెపల్లి చలమయ్య
- 0 4 0 కంఠేటి.....య్య
- 0 4 0 పమణి శివు.....భొట్లు
- 0 4 0 అదరాపురి.....మదేవాచార్యులు
- 0 1 0 రామగోవిందము
- 0 కరణాలు

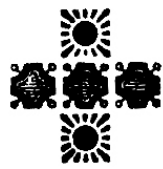
- ౦ ౧ ౦ శ్రీరామ కవచం వెంకట భట్టు
- ౦ ౪ ౦ మెహతాదునాగం ముత్యాలు
- ౦ ౪ ౦ వడ్ల కమ్మలకాకు

— —
౨ ౪ ౦ , గాక తతిమ్మా శెరి - ౧౨౪౦

కయివియ్యతు మొత్తకాణాం—

ఆ. న. ౧౮౧౩ (1813 AD) సంవత్సరం జనవరి నెల తేది ౨౮

అంగీరస నామ సంవత్సర పుష్య బహుళ ౧౩ శ్చిరరవారం.

దండమూడి

కయివీయ్యతు మౌజే దండమూడి సంతు పొంన్నూరు సర్కారు మృతుక
జొంన్నగరు పరగణే తాలూకే చిక్కలూరిపాడు యిలాకే రాజామసూరి వెంక్కట
కృష్ణారావు.

యీ గ్రామానుకు పూర్వం నుంచీ దండమూడి అనే పేరు వున్నది.

గజపతి శింహాసనస్తుడయ్యి లాంగూల గజపతి మహారాజులుంగారు పరాక్రమ
వంతులై రెడ్డి కన్నాకటక రాజులను జయించి ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు యజుశాఖాద్యయ
నులుంన్ను కాస్యపస గోత్రోద్భవులుంన్ను ఆయిన మంథవ శ్రీ రామమునులు గారు బహు
శాస్త్రవేత్తలుంన్ను స్వంప్నలుంన్ను ఆయివుంధరు గన్ను వారి వల్ల నుంచ్చింన్ని
సమస్త దర్మశాస్త్రములు తెలియడాన్ను పౌరాణికత్వమునకు నికాయించ్చే వారివల్ల
నుంచ్చింన్ని సృతిస్మృతి పురాణేతిహాస సత్యాది పలుకులు విని సంతోషిండ్చి వారయి
పౌరాణికులు పుత్రపౌత్ర పాంపర్యం జరగడాన్ను శాశ్వత జీవనములు చాయవలెనంన్న
తాత్పర్యము చాతను శ్రీ రామమునులు గార్ని సన్మానించ్చి స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకంబులు
౧౩౪౧ (1419 AD) శకమంధు దండమూడి అనే అగ్రహారం చేసి అష్టభోగ సహితము
గాను దారా గ్రహీతం చేశినారు గనుక శ్రీరామమునులు గారు అగ్ని హోత్రములతోడి యీ
దండమూడి అగ్రహారములోకి వచ్చి ప్రవేశించ్చి గృహ నిర్మాణములు చేసుకొని శిష్యులకు
వేద శాస్త్రములు చెప్పతూ నిరతాంన్న దానపరులై శ్రీరామమునులు గారుంన్ను వీరి కుమా
రులయ్యి రామానుజా చార్యులు వీరి పుత్రులు వెంక్కటాచార్యులు కన్నాకటక ప్రభువు
అయ్యి రామరాయలు వారి అధికారం పర్కు జగ్గిన తర్వాతను శ్రీ రంగ రాయలు వారు
ప్రభుత్వంలో శీతాపతి ఆయ్యవారుగారు బ్రహ్మ విద్వాంసులు ఆయివుంధరు గన్ను వీరిని
చాలా సన్మానించ్చి అగ్రహారములు యిచ్చినారు గన్ను అయ్య యీ స్తలమంధు దేవస్తాన
ములు కట్టించ్చి శ్రీకేశవస్వామి వాణును ప్రతిష్ఠ చేశి నిత్య సయివేద్య దీపారాధనలు
జరుగ గలంమలకు.

కు ౦ ౪ ౦ శ్రీ రామేశ్వర స్వామి వారికి—

కు ౦ శ్రీ కేశవ స్వామి వారికి—

౧ ౪ ౦ కుచ్చళ్ళ భూమి యినాము యిప్పించినారు.

తదనంతరం మ్లేచ్ఛా క్రాంతమయిండ్ను అగ్రహారపు సౌజ్ఞ తప్పి మ్లేచ్ఛ ప్రభువులు కరిణీకపు హోదాలో వుండేలాగు పయ్యివ్రాశ్చి శీతాపతి అయ్యవారి కుమారుడు రామకృష్ణయ్యను నిన్నకాయించి కొండవీటి శీమ సముతు బండ్డిలు చేశేటప్పుడు వీరు యీ గ్రామం పొంన్నారు సముతులో చేచి మాణిక్యాగ్రావు గార్ని దేశముఖి మన్నెవారుగా నుంన్ను మానూరి వారిని మజుందాలకానుంన్ను పాత్రుని వారిని దేశపాండ్కాలుగా నుంన్ను నిన్నకాయించి అల్లవత్తికవారిని సముతుకు మాత్రం చవుదలకానుంన్ను యేపకారిచినారు గనుక సముతు అమీలు గుండ్కా పయ్యి వ్రాశ్చి దేశస్తుల పరంగా తమ గ్రామం యొక్క కమాయిషు (కమామీసు) చేసుకుంటూ వచ్చినారు పయిన వ్రాశ్చి రామ కృష్ణయ్య అతని కొడుకు మంగళాద్రీ మొగలాయిలో ప్రవత్తికాయించినారు.

మొగలాయి అమానీ ఆఖరులోనే దేవాలయములకు ఆచకనాదులు జరుగక ఖిలమయి పోయినవి. ౧౧౨౨ ఫసలీలో (1712 AD) కొండవీటి శీమ జమిందాలకాకు మూడు వంట్లు చేసి పంచిపెట్టె యడల యీ గ్రామం మానూరి వెంకన్నమజుత్మదారు గారి వంట్లలో వచ్చినది. వెంకన్న గారు ప్రభుత్వం చేస్తూ యిచ్చిన యినాములు—

- కు ౦ ౪ ౦ పుపద్రోష్ట శీతారామ శాస్తులకా గారికి
- ౦ ౪ ౦ మండవ గంగ్గాధర శాస్తులకా గారికి.

౧ కుచ్చళ్ల యినాము యిప్పించి స్న ౧౧౪౧ (1750 AD) ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను ఆ...పంతులు వెంకటరాయనింగ్గారు ౧౧౬౦ ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను వెంకట కృష్ణనింగ్గారు స్న ౧౧౬౧ ఫసలీ (1751 AD) ప్రభుత్వానుగ్గా వచ్చి యిచ్చి యినాములు.

- కు ౦ ౪ ౦ వుమ్మెతాల కృష్ణప్ప పంతులు గారికి
- ౧ శివలొక్క బుచ్చయ్య అయ్యవాలకా గారికి
- ౦ ౧ ౦ మండవ రామకృష్ణ గారికి
- ౦ ౧ ౦ యీ వెంకన్న గార్కి
- ౦ ౧ ౦ లక్ష్మీనారాయణ గార్కి
- ౧ సుబ్బరాజు రాయలు పంతులుకు

౩ ౦

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౧౭౮ ఫసలీ వర్కు (1768 AD) ప్రభుత్వం చేశెను. తరవాత వీరి కొమారులయి నరసన్నా రావు గారు స్న (1769 AD) ఫసలీలో ప్రభుత్వానకు వచ్చి యిచ్చి యినాములు.

- కుం. 0. 0 మండ్లవ వెంకటాచార్యుల గారికి
 0. 0 యీ సోమంన్న గారికి
 0. 0 యీ వెంకటంన్న గారికి
 0. 0 గ్రామ పౌరోహితుడు పాతూరి శ్రీ గిరిభొట్ల గారికి
 0. 0 ఆలపాటి వీరంన్న చెరువు వేయించినాడు గన్ను యిచ్చి మాన్యం
 ———
 0. 0

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౮౧౯ (1809 AD) ఫసలీ షర్కు ప్రభుత్వంచేశెను. తరువాత వీరి తమ్ముడి కొమారుడయి వెంకట కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వానికి వచ్చి స్న ౧౮౨౧ (1811 AD) ఫసలీ షర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

యీ గ్రామాన్ను పూర్వపు అగ్రహారీకుల సంపత్తి వారయిన పన్ను వ్రాశి మంగళ శాస్త్రి యితని కొడుకు వెంకటంన్న అతని కొమారుడు భావప్ప వీరి జ్ఞాతి వగణంతో కూడా కరిణీకం మిరాళి అనుభవిస్తూ వున్నారు.

కయిఫియతు వండ్లమూడి—

ఆ. స. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం డి. ౩0 దిశంబరు ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సర మాగణిర బహుళ ౧౪ శనివారం—

పొన్నూరు

కయివియ్యత్తు మౌజే దండమాడి సంత పొన్నూరు సర్కారు ముత్తుజాంన్న గరు మౌజే తాలూకే చిల్కలూరి పాడు.

యా గ్రామానుకు పూర్వంనుంచి దండమాడి అనే పేరు వున్నది.

గజపతి సింహాసనస్తుడైన లాంగూల గజపతి మహారాజులుంగారు పరాక్రమవంతులై రెడ్డి కనాటకరాజులను జయించి ప్రభుత్వము చేసేటప్పుడు యజుశ్యాఖాధ్యయ నులుంను కాల్యపస గోత్రోద్యవులుంను అయి మండప శ్రీరామ మునులు గారు బహుశాస్త్ర వేత్తలుంను తపస్సంపన్నులుంను అయివుండురు గనుకు వారివల్ల నుంచిన్ని సమస్త ధర్మ శాస్త్రములుంను తెలియడానుకు పౌరాణికత్వముంను నిర్ణయించి వారివల్ల నుంచిన్ని శ్రుతి శ్మృతి పురాణేతిహాస తత్వార్థములు వినిసంతోషించినవారై పౌరాణీకులుకు పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం జర్గడానుకు శాశ్వత జీవనములు చాయవలెనన్న తాత్పర్యం చేతను శ్రీరామము నులు గారిని సన్మానించి, స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౪౧ (1419 AD) మండు దండమాడి అనే గ్రామం అగ్రహారం చేశి అప్పభోగసంకాతం గ్గాను ధారాగ్రహీతం చేసినారుగనుకు శ్రీరామమునులుగారు అగ్నిహోత్రములతోటి యీ దండమాడి అగ్రహారం లోకి వచ్చి ప్రవేశించి గృహనిర్మాణముచేసికొని శిష్యులుకు వేదశాస్త్రములు చెప్పుతూ నిరతాన్నదానపరులై యీ శ్రీరామమునులు గారుంను వీరి కొమారులయి రామానుజా చార్యులు వీరి పుత్రులు వెంకటాచార్యులు కనాటక ప్రభువులైన రామరాయలు వారి ఆధికారం వర్కు జర్గిన తర్వాతను శ్రీరంగరాయలు వారు ప్రభుత్వములో శీతాపతి అయ్యవారు గారు బ్రహ్మ విద్వాంసులు అయి వుండురు గనుకు వీరిని చాలా సన్మానించి యీ అగ్రహారం జర్గించినాడు గనుకు ఆయన యీ గ్రామమండు దేవస్థానములు కట్టించి, శ్రీ కేశవస్వామి, భీమేశ్వరస్వామి వార్లకును ప్రతిష్ఠ చేశి నిత్యనయవేద్యములుకు కేశవస్వామి వారికి కు ౧ భీమేశ్వర స్వామి వారికి కు ౧౫౦ వెరశి కు ౧౫౦ భూమి యినాం యిప్పించినారు.

తదనం తరం మ్లేచ్ఛాక్రాంతమయిండు అగ్రహారపు సంజ్ఞతప్పించి మ్లేచ్ఛ ప్రభువులు కఠిణీకపు హోదాలో వుండేలాగు పైన వ్రాశి శీతాపతి అయ్యవారు కొమారుడు రామకృష్ణయ్యను నిణయించి కొండవీటి శీమ సముత్తబండ్డిలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం పొన్నూరు సముతులో చేర్చి మాణిక్యరావు గార్ని దేశమిఖి మంనైవారు గానుంను, మానురివార్ని మజ్జుంవార్లుగానుంను పాత్రుని వారిని దేశపాండ్యాలుగానుంను నిణయించి అలపత్తివార్ని సముతుకు మాత్రం చౌదలుగానుంను యేపకారచినారు గనుకు సముతు అమీలు గూడా పయినివ్రాశి దేశస్థుల పంక్తి తమ గ్రామం యొక్క కమామీషు

చెస్కుంటూ వచ్చినారు. పయనివ్రాశ్ని రామకృష్ణయ్య అతని కొమారుడు మంగళాద్రి మొగలాయిలో ప్రవత్తికొంచినారు. మొదలాయ అమాని ఆఖరులోనే దేవాలయములకు అర్చనలు జర్గక బలమైపోయింది. స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో కొండ్లవీటి శీమ జమీదారులకు మూడు షంట్లు చేశి పంచిపెట్టే యెడల యీ గ్రామం మానూరి వెంకన్న మజ్దుందారిగారి షంట్లలో చేరినందు వంకన్న గారు ప్రభుత్వం చేస్తూ యిచ్చిన యినాములు—

- కు ౦ ౪ ౦   వుపగ్రష్ట సీతారామ శాస్త్రుల్ల గారికి
 ౦ ౪ ౦   మంత్రవాది గంగ్గాధర శాస్త్రుల్ల గారికి.

యినాములు యిప్పించి ౧౧౪౧ ఫసలీ (1731 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేశి తర్వాతను అప్పాజీ పంతులు వెంకటాచారినింగారు స్న ౧౧౬౦ ఫసలీ (1750 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేసి తర్వాతను వెంకట కృష్ణనింగారు స్న ౧౧౬౧ ఫసలీ (1751 AD) లో ప్రభుత్వానుకు యిచ్చిన యినాములు.

- కు ౦ ౪ ౦   వుమ్మెతాలి కృష్ణప్ప పంతులు గారికి
 ౧   శివలంక బుచ్చయ్య అయ్యవారిగారికి
 ౦ 1 ౦   మండవరామకృష్ణప్ప గారికి
 ౦ 1 ౦   యీ వెంకన్నగారికి
 ౦ 1 ౦   యీలక్ష్మీనర్సుకు
 ౧   నందిరాజు రాయలు పంతులు గారికి

3 1 ౦

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౧౭౮ ఫసలీ (1768 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేసెను. తదనంతరం వీరి కుమారులయి నర్సన్నారావు స్న ౧౧౭౯ ఫసలీ (1769 AD)లో ప్రభుత్వానకు వచ్చి యిచ్చిన యినాములు—

- కు ౦ 1 ౦   మండవ వెంకటాచార్యులు గారికి
 ౦ 1 ౦   యీ సోమంన్న గారికి
 ౦ 1 ౦   యీ వెంకంన్న గారికి
 ౦ 1 ౦   గ్రామ పౌరోహితునికి పోతూరి శ్రీగిరి భట్టు
 ౦ 1 ౦   ఆలపాటి ఓరంన్న చెర్వు వేయించినాడు గన్ను యిచ్చిన నూన్యం.

౧ 1 ౦

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౨౧౯ ఫసలీ (1809 AD) వరకు అధికారము చేశెను. అటు పిమ్మట వీరి తమ్ముడి కొమారుడయిన వెంకట కృష్ణనింగారు ప్రభుత్వానుకు వచ్చి ౧౨౨౧ ఫసలీ (1811 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

నవంబరు ౨౫ 24 తారీఖు ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం.

దొప్పలపూడి

కయివీయ్యతు మాజే దొప్పలపూడి సంత పొన్నూరు సర్కారు మృతుల
జాంన్నగరు తాలూకే చిల్కూలూరుపాడు యాలాజె రాజమానూరి వెంకట
క్రీష్ణారావు.

యా గ్రామాన్ని పూర్వం నుంచి దొప్పలపూడి అనే వాడికె వున్నది. గణపతి
శింహాసనస్తుడయి గణపతి మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి ప్రధానులయి
గోపరాజు రామన్న గారు సమస్తమయి నియోగిలకు గ్రామ కరణీకపు మిరాశీలు యిచ్చే
యడల యీ దొప్పలపూడికి వశిష్ట గోత్రలయి మోదుకూరి భాస్కరునికి ఏకభోగంగా మిరాశీ
నినకాయించినారు గన్ను తదారభ్యాతద్వంశీకులు అనుభవిస్తూ వున్నారు. శాలివాహనం
౧౧౬౦ (1288 AD) లగాయతు కుమార కాకతీయ రుద్రదేవ మహారాజు ప్రభుత్వం చేశే
టప్పుడు వఖ సమయమంధు యీ స్తలానకు వచ్చిన వారయి యీ గ్రామాన్ని యీశాస్య
భాగమంధు శివస్తలం కట్టించి మల్లేశ్వర స్వామి అనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసి మరిన్ని
గ్రామానకు పశ్చిమ పాశ్చాత్యమంధు విష్ణుస్థలం కట్టించి శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ
చేసి యీ స్వామి వారికి నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలకు గాను చేశిన జీవనం.

కు ౧ శ్రీ స్వామివారికి నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలకు

౦ ౪ ౦ శ్రీ మల్లేశ్వర స్వామివారికి

౦ ౪ ౦ శ్రీ వేణు గోపాలస్వామివారికి

పూ ౨ పండ్లగ దీపారాధన మహోత్సవాలకు—

౧ శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వారికి

౧ శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారికి

యా ప్రకారంగా నినకాయించినారు గన్ను తదారభ్య అదే మామూలుగా జరుగూ
వున్నది.

వడ్డెరెడ్డి కనకాటక ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౫౦౦ (1578 AD) శకం
వర్కు జరిగిన తరువాతను మొగలాయీ ప్రభుత్వం వచ్చే గన్ను యీ కొండవీటి శీమ సంత
బండ్లిలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం పొన్నూరు సముతులో దాఖలు చేశినారు.

న్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో కొండవీటి శీమ మూడు పంట్లు చేశి జమీదారలకు
పంచి పెట్టేయడల యీ గ్రామం సర్కారు మజుందారులయి మానూరి వెంకంన్న

పంతులు గారి వంట్లో వచ్చి చిల్కలూరిపాడు తాలూకాలో దాఖలు అయినది. వెంకటాచలం పంతులు, అప్పాజీ పంతులు, వెంకటరాయనింగారు స్న ౧౧౬౪ (1754 AD) ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వం చేసిన తరువాతను వెంకట కృష్ణనింగారు స్న ౧౧౬౫ (1755 AD) ప్రభుత్వానకు యిచ్చిన యినాములు :

- ౦ | ౦ గ్రామ పోరోహితుడైన పోతూరి వెంకట జోష్యులు గారికి.
- ౦ | ౦ గ్రామకరణం మోదుకూరి లింగరాజుకు కరణీకపు మాస్యం.
- ౦ | ౦ గుడిమెళ్ళ వెంకటాచార్యులు గారికి
- ౦ | ౦ గడ్డిపాటి వెంకటాచలముకు యిప్పించిన యినాము.
-
- ౧ కుచ్చెల పోలం యినాము యిప్పించిన వెంకట కృష్ణనింగారు వీరి కొమారులయి నరసంన్న గారు

స్న ౧౨౧౯ శకం (1809 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేసిన తర్వాతను నరసంన్న గారి తమ్ములయి వెంకటాచలం గారి కొమారుడు వెంకట కృష్ణనింగారు సదరహి ఫసలీ లగాయతు ప్రభుత్వానకు వచ్చి అధికారం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాకుణ : గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చెళ్ళ ౩౭౫౦కి మినహాలు

౧ గ్రామ కంఠం

౧ వనం తోటలు ౪కి

౦ | ౦ గడ్డిపాటి వెంకటాచలం వనంతోట గ్రామానుకు వాయువ్య భాగమందు.

౦ | ౦ గడ్డిపాటి ఆంకంపు గ్రామానుకు తూపుణ భాగమందు

౦ | ౦ యలవతిణ చవుదరి దక్షిణభాగమందు

౦ | ౦ యడ్లనారాయణ వనంతోట వూరి వుత్తర భాగమందు

౧ చెరువులు ౪కి

౦ | ౪ గడ్డిపాటి వెంకటాచలం చర్వు గ్రామానుకు వుత్తర భాగమందు

౦ | ౦ గోపకుంట్ల గ్రామానుకు వుత్తర భాగమందు

౦ | ౦ చింతగుట్ట వూర్కి పడమంది భాగమందు

- ౧ డొంక్కలు ౫ కి
- ౦ ౧ ౭ కోశూరి డొంక్క
- ౦ ౧ ౦ మంన్నవ డొంక్క
- ౦ ౦ ౭ తాడిపత్తి డొంక్క
- ౦ ౦ ౭ కద్దెంపూడి డొంక్క
- ౦ ౦ ౭ పొంన్నూరు డొంక్క
- ౦ ౦ ౭ మాలపాడు
- ౩ కాడు
- ౧ చవుడు
-
- ౪ ౦ ౭ గ్గా తతిమ్మో కి యినాములా
- ౨ రాజా వేంక్కట కృష్ణునింగారి సావరం ౪ గాక తతిమ్మో ౨౫౯ మజ్జూరిలో వున్న దేవాలయములకు అచాకులు
- ౧ శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వార్కి అచాన చేశేవాడు పొంన్నూరు బాపంన్నజోస్యులు
- ౧ శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వార్కి అచాన చేశేవాడు పరాశర గోత్రదయ్యి పరాశరం వెంక్కటరాముడు.

కయిపియ్యతు మొతాజా

డి. ౬ డిశంబరు ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సరం ముగళాశిర శుద్ధ ౧ అమివారం.

నిడుబ్రోలు

కయివీయ్యతు మౌజే నిడుబ్రోలు సతు పొంన్నూరు సర్కారు మృతు కా
జాంన్నగరు మం॥ తాలాకే చిల్కలూరుపాడు-రాజామానూరి వెంకటకృష్ణారావు
మజుందారు.

పూర్వంనుంచి యీ గ్రామాన్ని నిడుబ్రోలు అనే పేరు వున్నది.

శాలివాహనం ౧౦౭౯ (1117 AD) శకం లగాయతు కుళోత్తుంగ చోళ మహారాజు
రాజ్యం చేస్తూ వుండే దినములలో కాళీలో : ఖయతీశ్వరుడు నివాసంగా వుండి మణికనికా
మట్టానను స్నానాన్ని వెళ్ళి అక్కడ వకశాసనపు బండ్ల వుండగా పరీక్షించేవరకు శీమలో
వేమూరు అనే గ్రామాన్ని తూర్పుభాగాన అరకలపాడు అనేపాటి మీదను అనేకపయి
ధనం వున్నట్టును ఆధనాన్ని కాలబైరవుడు కావలి వుండి నిరంతరం గంగా స్నానాన్ని
వెళ్ళి యేడుమడియలకు తిరిగి వచ్చి ప్రవేశించునన్నట్టుగా తాత్పర్యమాయ గనుక ఆ
యతీశ్వరుడు గ్రహించినవాడై కాళినుంచి బైలుదేరి వేమూరు ప్రవేశించి ఆ గ్రామాన్ని
తూర్పుభాగాన అరకలపాటి మీద ధనం వున్న ప్రదేశంకని అక్కడినుంచి చోళరాజు
దగ్గరకు వెళ్ళి ధనపుత్రాంత్రం బోధ పరిచి రాజును వెంట బెట్టుని వేమూరు ప్రవేశించి
బైరవుడు కాళికి వెళ్ళిన సమయం కనిబెట్టి స్తలమండ్ను ఆగమంచె యించి భూమితవ్వించి
అక్కే మండ్లి కోమాటిలచాతను ధనం తీయించి బండ్లమీదను యేనురులమీదను వంట్లె
మీదను కట్టించి తరికంచె వరకు బైరవాగారు కాల పరిమాణం యేడు మడియలకు మించి
బైరవుడు వచ్చి ఆవహించి బండ్లు కదలకుండా పట్టి మీ యిద్దరిలో వఖరు బలి అయి
పదాధికాంతోలుకో పొమ్మను మనిబైరవుడుచెప్పె గన్ను యతీశ్వరుడు రాజును చూచి నీవు
యీ ధనం చాతను నిత్య శివలింగ ప్రతిష్ఠలు చేయమనిన్ని ఆ ఫలం తనకు ఛారాపొయ్య
మనిన్ని శివప్రతిష్ఠలేనిది నీవు బోజ్జం బాయవద్దనిన్ని యీ ప్రకారంగా వచ్చింది
వాడయి యతీశ్వరుడు బలి అయినాడు అటు తర్వాత చోడరాజు పథాదకం తొవ్వింకుని
పెరవలిలోకి వచ్చి అక్కడ శివలింగ ప్రతిష్ఠ చేసి విష్ణుస్తలముంను నిర్మాణం చేయించిన
వారయి తదనం తరం చేబ్రోలు ప్రవేశించి మహాదేవప్రతిష్ఠచేసి ఆ స్తలంనుంచి చంద్రవోలు
వెళ్ళుతూ నిడుబ్రోలులో శివాలయం కట్టించి శాలివాహనం ౧౦౪౨ (1120 AD) శకమండ్ను
చోడేశ్వరస్వామి వారు అనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరగ
గలండ్కు కు ౧ భూమి మాన్యం యిప్పించి యీ గ్రామంలో పండ్లిన గొల్లాకు ౪ ౧కి సం॥
౦౫౦ మానెడు చొప్పున రాళికి నిత్య దీపారాధనలకు రోజు ౧ కి గం॥ ౮ చొప్పున యీ
ప్రకారంగా నిసాకాయంచేశినారు.

౯ ౧౦౫౬ (1134 AD) శకం లగాయతు గజపతి గజపతి గారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీడి దగ్గర మహా ప్రధానులన్ని గోపరాజు రామన్న గారు శాలివాహనం ౧౦౬౨ (1145 AD) శకమంధ్యన బ్రాహ్మణులకు గ్రామ కరణీకపు మిరాశీలు నినకాయించేటప్పుడు యీ క్రమానుక్రమం

- ౧ కట్టవారు అనే సంద్యవరీకులని సంప్రతి
- ౧ ఆరువేల వారు హూసపాటి సంప్రతి
- ౧ ప్రధములకున పులివారి సంప్రతి

- ౩ వెరళి మూడు సంప్రతుల వారిని మిరాశి యిచ్చినారు.

అటు పిమ్మట రెడ్ల వారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు యీ గ్రామంలో విష్ణుస్థలం కట్టించి నిత్య నైవేద్యానుక్రమం పౌలమున్ను నిత్య దీపారాధనకు పా .....న్య పౌలమున్ను గ్రామంలో పండ్లిన గొల్లకు ఖ ౧ కి మానెడు చొప్పున దోశిలిన్ని నినకాయించి వుభయదేవస్థానములకు సమంగానే జరిపించినారు.

పద్దెరెడ్డి కన్నాకటక ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౫౦౦ (1578 AD) శకం వర్కు జరిగిన తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చే గన్ను సర్కారు సముతు బండ్లీలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం పొన్నూరు సముతులో దాఖలు చేశి చొదరు దేశపాండ్యాల పరంగా అమాని మామిలియ్యతు జరిగించే యడల యీ స్వామివాలకాకు చేశ్చి నినకాయాలు.

శ్రీ చోడేశ్వరస్వామి వారికి.

- కు ౧ పౌలము నిత్య నైవేద్యానుక్రమం
- పు ౦ ౪ - నిత్య దీపారాధనకు రోజు ౧ కి గం|| ౪- చొప్పున మజ్జూరిలో వుండ్లిన గొల్లకు ఖ ౧ కి.
- కు ౧ దాశిరి మానెడు.

శ్రీ చన్న కేశవస్వామి వారికి.

- కు ౧ నిత్య నైవేద్యానుక్రమం పౌలము.
- పు ౦ ౪ - నిత్య దీపారాధనకు రోజు ౧ కి మజ్జూరిలో వుండ్లిన గొల్లకు ఖ ౧ కి
- కు ౧ దాశిరి మానెడు.

యీ ప్రకారం నినకాయం చేశినారు.

స్న ౧౧౨౨ (1712 AD) ఛనలీలో కొండవీటి శీమ మూడువంట్లు చేశి జమీందార్లకకు పంచి పెట్టే యడల యీ గ్రామం సర్కారు మజుందార్లుక అయ్చి మానూరి వెంక్కంన్న పంతులు గారి వంట్లలో వచ్చి చిక్కలూరుపాడు తాలూకాలో దాఖలు అయ్చిది గన్ను వెంక్కంన్న పంతులు అప్పాజీ పంతులు వెంక్కట నారాయనింగారు వెంక్కట కృష్ణునింగారు

నరసంన్నగారు స్న ౧౨౧౯ (1809 AD) ఘనలీ వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను అక్కడ కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వం చేస్తు వున్నారు. యీ గ్రామంలో శా ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) మొదలుకొని మొగలాయి అమాని ప్రభుత్వం జరిగేటప్పుడు కట్టా లింగరాజు వగయిరా కరణాలు గోలకొండ జమాబంద్దికి పోయి పచ్చేటప్పుడు ఢిల్లీ పాలశంమ్మ అనే దేవత వారితో కూడా వచ్చి గ్రామంలో ప్రవేశించ్చి సాలెవాండ్లు యేడుగురు తోడికోడండ్లు చక్క పిండ్డి బట్టలు అద్దె నిమిత్తము కొడుతూ వుండగా వాండ్లకు దృష్టమయింత్తలో యేడుగురు తోడికోడండ్లు మూచాగతులయి కొంత్తసేపటికి తెలిశి నేను ఢిల్లీ పాలశంమ్మను నేను యిక్కడ వెలశినాను పదకొండు రోజులు కొలువు అతిచయ్యి చల్శిది అన్నింన్ని తన స్వరూపముగా యీ తక్క పిండ్డికొట్టిన రోలు ప్రతిష్ట చెయ్యమని ఆవేశముఖమయి చెప్పినంత్తలో ఆ తదనంత్తరం ఆ సాలె శ్రీలు చెప్పిన ప్రకారంగా ఆ రోటికి ప్రాణ ప్రతిష్టచేశి పురం కట్టించ్చి పదకొండు రోజులు ఆగతి చేశినంత్తలో యిరువై వరహాలు వ్రయమాయ గస్కు అదే ప్రకారంగా ప్రతి సంవత్సరముంను సంవత్సరం ౧కి సదరహీ ప్రకారం వ్రయం చేశి ఆ గతి జరిగినూ వున్నారు.

తదనంత్తరం అద్దంకి నాంచ్చారంమ్మ అనే దేవత ప్రవేశించ్చి ఆమెకు వూరికి పడమటి భాగాన పురం కట్టించ్చి గ ౫ వరహాలు చొప్పున ఖచ్చుచేశి ఆ గతి చేస్తూ వున్నాము. యిది పరియంత్తం జరుగుతూ వున్నది. యీ గ్రామంలో వుండ్లుకున్న దేముళ్ళు స్వస్తి వాచకులు మొదలయ్చి వారికి నడిచే యినాములు

దేముళ్ళు

- కు ౧ శ్రీ చోడేశ్వర స్వామి వార్కి
- కు ౧ శ్రీ చంన్నకేశవస్వామి వారికింన్ని -
శ్రీ ఆంజనేయస్వామి వారికింన్ని -
- ౦ ౧ ౦ పొంన్నూరు భావనారాయణస్వామి వార్కి
- ౦ ౪ ౦ స్వస్తి వాచకుల్కు
- ౦ ౦ ౨ సాత్రెవల్లి సుబ్బంన్నకు
- ౦ ౦ ౨ మల్లాది రామబొట్లకు
- ౦ ౦ ౨ ఆరిపిరాలి పుల్లంబొట్లకు
- ౦ ౦ ౨ కాలపాటి అక్కంమ్మకు

౫ స్ని దుమాన్యాలు

- ౦ ౧ ౦ ఆలూరి సుందర రామయ్య గార్కి
- ౦ ౪ ౦ ఆదిరాపుర్లు పుల్లయ్య గార్కి

- 4 ○ యీ రామ శేషు
  - 1 ○ అద్దంకి శింగ్గరాచార్యులూ
  - 4 ○ గొరిమొళ్ళరామాచార్యులూ
  - 4 ○ వుమ్మొత్తల సుబ్బారాయుడు
  - 4 ○ అదరా పుర్వు వెంక్కటరెడ్డి
  - 4 ○ సంఖ్యరాజు నాగంన్న
  - మారెషండ రంగ్గచార్యులూ
  - 1 ○ మహిపతి క్రిష్ణయ్య
-
- 2 4 ○

యీ యేడు కుచ్చళ్ళ ముప్పాతికె.....జరుగుతూ వున్నది.....దానములు
తామ్ర శాసనములు.....డీలు మొనలయిన్ను.....

- ..... పాటివారిది
- ..... పల్లెవారిది
- ..... శ్రీ రాజామానూరి సరసంన్న గారిది కట్టా బిమ్మాం
గారిది.
- ..... పాముల తోటయ్యకు
- ..... యీ నారాయణకు

అరుతాలీలూ

పొలిమేరలో వుండుకుంన్న చరువులు.

- ... గ్రామ చరువులు
- ... పొలిమేరలో వుంన్న చరువులు
- ... కుంట్లలు

○ ౪

మజ్జూరిలో వుంన్న కులాలు

- బ్రాహ్మణులు
- కోమంట్లు
- కమ్మవారు
- కంసాలవాండ్లు

౧	తెలంగాండ్లు
౧	సాలెలు
—	
౬	
౧	చాకలవాండ్లు
౧	మంగలవాండ్లు
౧	మాలవాండ్లు
౧	దూదెకుల వాండ్లు
—	
౪	

యా ప్రకారంగా నున్న వ్రాయించినారు.

కయిఫియ్యతు మొతకాజా ఆ.న. ౧౧౨౨ (1122 AD) సంవత్సరం డి. ౩౦
డిశంబరు అంగిరస నామ సంవత్సర మాగళిర బహుళ ౧౩ శుక్రవారం.

కయిఫియ్యతు పొంనూరు తాలూకే రేపల్లె

పూర్వ కల్పాంత్యమందు యీ భూమి జలాన్నకాపంగా వున్నందున శ్రీ మన్నారా యణుడు వటపత్ర కాయిగా శయనించి ఆ సమయమందు జగత్ సృష్టి నిమిత్తమై నాల్గు ముఖముల బ్రహ్మదేవుని తననాభికమలమందు పుట్టించినందు ఆ బ్రహ్మదేవుడు ప్రపంచం గానక తన జనన కరణ హేతువును గురించి తపస్సు చేశినందు తపరితపః అనే వాక్యం వినిపించినందు అంతట తపస్సు చేశే నిమిత్తమై యీ జలమధ్యమందు స్థల నిదేశం - విచారించగా కొంచుం గుట్ట అగుపడినందు అక్కడ నిల్చి యేకాగ్రచిత్తముతో తపస్సు చేశినందు పరాపరశస్తులైన నారాయణుడు ప్రసన్నుడై జగత్సృష్టి చేయుమని ఆనతిచ్చి నందు అదే ప్రకారం జగత్తు నిరూపణం చేశెను అనిన్ని త్రేతాయుగమందు బ్రహ్మ దేవుడు యిక్కడ యజ్ఞం చేశినందు యిక్కడికి వేంచేసినారు. అప్పుడు బ్రహ్మతోడి వేదాంత గోష్ఠి జరిపినందు గోష్ఠి వనమయ్యిది.

తదనంతరం ద్వాపర యుగమందు సత్యవ్రతుడనే రాజు యీ స్థలమందు మహానిష్ఠ ఛాత తపస్సు చేశెనందు ప్రసన్నుడై నాడు గన్గు బ్రహ్మ సృష్టి మొదలుకొని యీ దివ్య దేశము వున్నది. అని స్థలమహాత్యమందు విస్తరించి చెప్పబడి వున్నది.

కలియుగ సంప్రాప్తమైన తర్వాతను స్వన్నకా కాపురస్తుడైన బ్రాహ్మణుడు వల్లభ రాయుడు అనే అతను సంతానం లేనందు బహుదినములు విచారక్రాంతుడై సంతానం లేని జీవనం వ్యధకాని విచారించి భార్యాసమేతుడై గంగా యాత్రకు వెళ్ళెను. యితన్ని మేనల్లుడు గోవింధు గూనివాడుంన్న గుజ్జు రూపుండుంన్న యిత్యాది లక్షణముల ప్రపంచ మానవ రూపానకు విరూపంగా వుండేవాడు. గన్గు ప్రపంచ జనులు యితన్ని యవ్వరూ చిన్నదాన్ని యివ్వనందు వివాహం లేక బ్రహ్మచారిగా పొంనూరికి రెండు కోసులు వున్న సిడిమోలులో వుండేవాడు అతను తన మేనమామ గారైన స్వప్నకవల్లభరాయని సంగతి విని తాను కూడా యిట్లు బయలుదేరి మాగ్గణంలో అత్తమామలను కల్సుకొని కాశ్చి పోయి గంగయందు స్నానం చేశి విశ్వేశ్వరబింధు మార్గవాది దేవతలను శేవించి..... వల్లభరాయుడు భార్యాసహితం పుత్ర కాంక్షియై తపస్సు చేశే యడల వీని మేనల్లుడు గూని గోవింధు విష్ణుభక్తుడుంన్న సత్యవాక్యుడుంన్న తపః ప్రభాన సంపన్నుడు గన్గు ఎవ్వత విచారించి మీకు సంతానం కల్గునప్పుడు కుమార్తెకా పుడితే నాకు యిచ్చి వివాహం చేస్తారా అని అడిగినంతనే వదూవరులు తమకు సంతానం కల్గదనే మాట ఛాతను మంచిదనిరి గన్గు షట్టిగా ఆ కాశీపట్టణమందు గంగా తీరమున వుండే దేవతలు రుషులు వృక్షములు సాక్షిబెట్టి తన చిన్నదాన్ని యిచ్చేటట్టు ప్రమాణం చేయించుకున్నాడు అంతట వార్కి తపోధం

సిద్ధిన్ని ఆయిది. తిరిగి స్వదేశానుక వచ్చిరి. అంతట కొన్ని దినాలుగ్ స్వన్నా వల్లభరాయర్కి కుమారె పుట్టి గనుక దినదిన ప్రవర్ధమాన అయినందు కుమారెకు వివాహం చయ్యవలెనని విచారించె చర్కు గూని గోవింధు వెళ్ళి కాళీ తీరమంధు సర్వో దేవతా సాక్షిగా మాకు చిన్నదాన్ని యిప్పిస్తావని ప్రమాణం చేసి యిప్పుడు పరస్పరేణా విచారించి నాకు యివ్వక వుండడం యెటపంట్టిది అని అడిగినందు స్వన్నా వల్లభరాయని తార్య కాముకా నీకు చిన్నదాన్ని యిస్తానని కరారు చేసినానా. చేయలేదని గూను మిట్ట మెసలు మిడిగుడ్లు దొప్పచెవులు దోని కడ్పు యిటుపంట్టి లక్షణములు గలవాన్ని దివ్యలక్షణ లక్షితు రాలయి నా కుమారెను యిస్తానా, యిప్పననెను. అంతట గోవింధు మామను దూరి యిది తర్కమేనా, గంగ్గతీరమున చేశిన బాస తప్పుతావా అని అంటే అందుకు వల్లభరాయడు నీతో నేను యెవర్ని సాక్షి బెట్టినానో వారు వచ్చి చెప్పితే యిస్తానని నిరాచరణ చేశినాడు గనుక అంతట మహాభిన్నుడై గోవింధు కాళీకి పోయి... ..విశ్వేశ్వర లింగంను, దేవులను గురించి అన్యే విధాలను స్తోత్రం చేశినందున శ్రీ.....ప్రసన్నుడై నీ కోర్కె యేమని అడిగినందు తన శ్రితి యావత్తు చెప్పి..... షి జగత్పాక్షి.....మ్రొ వారిచె ప్రమాణం చేయించినాను..... వేంచేసి వల్లభరాయునికి సాక్షి చెప్పి అతని కొమారెను నాకు వివాహం చేయించువని అన్నాడు గనుక అదే ప్రకారంగ్గ చేయడాను.....

శ్లో|| ఆనామ తరు యా పస్వ తుంగ్గ భద్రాసవితచే ।
 ఏతత్త్రైలోక్యనాథ స్వభావ స్వ గరుడాంచితం ।
 భావనారాయణం దైవ భవ బ్రాహ్మణ సాక్షిణం ।
 గోష్ఠీ వనేముని వద్రైః శేవ్యమానము పాష్మహే

శ్లో|| ఆ రామ తరుకూపస్థం
 తుంగభద్రా సరిత్రచే ।
 ఏతత్త్రైలోక్య నాథస్య
 స్వభావ గరుడాంచితం ॥

శ్లో|| భావనారాయణం దైవం
 భవ బ్రాహ్మణ సాక్షిణం
 గోష్ఠీ వనే ముని వద్రైః
 సేవ్యమానము పాస్మహే :

తా|| తుంగభద్రా నది యొక్క యొడ్డున- పుష్కములు, సరోవరములతో గూడిన ఆ రామమండ్లుట్టి త్రిలోకనాథుని స్వభావ చిహ్నమైరట్టి భావనారాయణ దైవమును మహర్షులతో సేనింపబడుచున్న వానినిగా నుపాసించెదను.

స్వస్తి సమస్త సురాసుర ముని వంశజరా.....బరె.....ద
 చరణారవింధు...నున చ్చి తానంధు.....రాంగ భగముల యంధు గూని గోవింధుతో
 .....వ్రాశ్చి శ్లోకాలతో వుండ్డి పరిజన సమేతంగా వచ్చి గోవింధుకు సాక్షి చెప్పి
 వివాహం చేయించి.....సమయమంధు భావనారాయణస్వామి గోష్ఠి వనం దగ్గర
 బ్రహ్మగుండ్లం పశ్చిమ దిగ్భాగమంధు ద్వాపర యుగమంధు సత్యవ్రతుడికి ప్రసన్నమై...
 .....తుంగభద్రా తీరమంధు నిలిచిరి.....రుడు విశ్వేశ్వరుడు అప్పికట్ట
 పొలిమేరను నిలిచెను.

యా సంగ్గతియంత్ర యీ స్తలమహత్యం.....ఖిర దారుగా వస్తుంది గన్గు
 యింధులోని స్తలియ్యం వ్రాయించేది.

.....లో భావనారాయణుడు అక్కడ వసియించినందు శ్రీ త్న...
 .....దేశాలయం కట్టి అంధులో ప్రతిష్ఠచేసి నిత్యం
 పూ.....వచ్చిగా అన్ని దినములు జరిగిన మీద ఆవుకు శీమరాజు అనిన్నీ అందెల నారప
 రాజు రాచవుండ్లు వుట్టి చాలా శ్రమ పడుతూ.....యుండ్లు రాజ్యం
 వుంచి గంగా యాత్ర చేయవలెనని భార్య సమేతంగా స్తలంలోకి వచ్చి బ్రహ్మగుండ్లంలోనికి
 దిగి వున్నంతలో నున్ను.....రా ఆ స్వప్నంలో.....
 తూ.....మవంట్టి శ్రీ భావనారాయణుడు త్మకు ఆలయ ప్రాకా
 రములు కట్టించి.....న్నుంచి త్మకు మాన.....జరిగించుమని ఆనతిచ్చినందు
 స్తలనిదేశారం బ్రహ్మగుండ్లానికి.....భాగమంధు వశ్మీకం మొదటను ఆలయం
 వున్నదిన్నీ చె.....త పూజశయ్యబద్ధ నిమాళ్యం.....నిగ్గ
 కల్పితేని శ్రమని తారణం.....శ్రీ స్వామి వారు చెప్పినారు గన్గు అదే ప్రకారం
 పూ.....తర్వాత యీ సంగ్గతి యంత్ర తన మిత్రజనముల్కు.....
 .....వారి ఆనతి ప్రకారం వశ్మీకం తవ్వించ్చె వరకు తనూం.....ర్వ ప్రకారం
 ఆలయముంన్నూ అంధులో భావనారాయణస్వామి.....పూజచేర్చి పత్ర
 పుష్పాలుదృష్ట మాయాగన్గు సంతోష మహన్ను.....స్వామి వార్కి నమ
 స్కారం చేశి తత్రప్రసారం నిమాళ్యం తీస్కుని అన్కే దినముల నుంచి.....
 మహా శ్రమ పడుతూ....రణాన్కు కట్టినంతలో తక్షణం శ్రీ.....వారణం ఆయినండ్లు
 తన దేశము పొయ్యి అన్కే పదాక్షయములు తెప్పించి అరణ్యం చేదించి త్మ దేశం నుంచి
 దారాపుత్రాదులను రప్పించుకొని యీ స్తలమంధు అన్కే దినములు స్థాయిచేసి గోపుర ప్రాకా
 రములు కట్టించి పూజ నిమిత్తం ఆచక్షులను విచారిస్తు వున్న సమయమంధు ఆయ్న
 స్వప్నమంధు వచ్చి స్వామి వారు చెప్పినలాగు తామ్ర పణికీరాననుంచి అయిత్రాయారు అనే
 వైమానునసుడు ని.....అతని భార్యతోను తాను మాగ్గక్షాత్రున వచ్చి యిక్కడికి
 దక్షిణంగా వుండే పాత పొంనురులో దిగి వున్నారు వారిని తీస్కుంచి అచ్చక్షాత్రానికి

వుంచువలసింది అని చెప్పినంతలో వారు వున్న జాగాకు వత్తా.....పిలుపించి మీరు యిక్కడ వుండెస్వామి వార్కి ఆచారకర్త్యం చేయవలెనని చెప్పినంతలో వారు చప్పిన సంగతి మేము ఆ పుత్రికులము మాకు సంతానం లేని విధం చాతను గంగా యాత్రకు పోవలెనని విచారించి బహు దేశములయందుండి వచ్చినాము గన్ను యిక్కడ యెలాగు వుంటాము అన్నారు. గన్ను రాజువార్కి.....చేసి వేయించి దాన్ను చాలా .....విచారణయ్యడై యండెను. తదనంతరం శ్రీ స్వామి వారు ఆయుత్రారి వారి కలలో పచ్చి వెల్గపండ్లు యిచ్చి మీకు సంతానప్రాప్తి అవుతుంది యిందుకు సందేహం లేదు. ఆచారకర్త్యాన్ని వప్పుకొమ్మని చెప్పె గన్ను అంతట పూజ చేస్తూ వుండగా ఆ యిద్దర్కి నలుగురు కొడుకులు కలిగిరి.

పెదభావయ్య చిన భావయ్య ౧ పరాశరయ్య నారాయణయ్య ౧ యీ ప్రకారం క్రమేణ నల్గురు కొమాళ్ళు గలిగిరి గనుక పెద్ద భావయ్య సంతతివారు పెద్దింట్టి వారనిన్ని చ్చి భావయ్య సంతతివారు నడిపించేవారనిన్ని పరాశరయ్య సంతతివారు పరాశరం వారని నారాయణయ్య సంతతివారు నారాయణం వారు అని నాలుగు భాగంలు యేపకారచుకొని అవి చిత్తుగా యీ స్వామి వార్కి ఆచారకర్త్యం జర్తుతూ వచ్చినారు యిప్పుడుంన్నూ వారి.....
.....క బె ఆస.....ప్రాధాన చేస్తూ....
వున్నారు.

సదరహి.....న్ని అనే మశీమాది పడియైన నందెల నారీప రాజు గారు స్వామి వార్కి ఆయ ప్రాకార మంటపములు కట్టించి వుత్సవములు జర్గెటటు కట్టసి చేశి అట భాననారాయణస్వామి వారి ప్రభావం వల్లను తేజోవంతుడై తిర్గి త్న దేశాన్ను పోయా
.....ట్ట వాడై నాడు.

తదనంతరం కుళోత్తుంగ చోళయదేవ మహారాజులు యీ.....లు యావత్తు అతిక్రమించి ప్రభుత్వం చేస్తూ యీ స్త్రాన్ని వచ్చి శాలివాహన శక వరుషంబులు ౧౦౮౧ (1159 AD) అను త్ర.....మీ సహోధ్యక్షుసాక్షిగా వచ్చిన భావ నారాయణ దేవునికి శా సాధె.....న వైశాఖ తిరుకోళ్ళకుంన్న అచారకర్త్యాన కుంన్న స్థానికులుంన్న అంగరంగ వైభవాలుంన్నూ యిచ్చిన గ్రామాదులు.

- గ్రామాదుల్కు తఫిశీలు—
- ౧ వాదటూరు
  - ౧ కొండముడి.
  - ౧ వున్నవ

౧ బావలపాడు

౧ ములుకుదురు

౩

యా అయిదు గ్రామాదులు ధారాగ్రహితముగా యిచ్చిరి.

తదనంతరం శాలివాహన శకం ౧౧౮౮ (1277 AD).....యనమదం
 బలు—జగత గోపాలురాసులు గనెకాపాడు.....అనే షరిద్య జనారో
 తను కారోచిత మూల్య మునేట్ట వివేచకావి శ్రీ స్వామి వారికి యిచ్చిన క్షేత్రము.

ఖ ౦ ౪ ౦

గాతరాపాదానము

ఖ ౦ ౪ ౦

మెట్టపొలము

ఖ ౦ 1 ౦

నీరు.....ల

౧ ౪ ౦

మర్నూ వాక్కాయం వాటిను కారోచితము.....
 మెట్ట కొనియిచ్చిడి.

౨ ౪ ౦

జంగంరాజు

౧ ౪ ౦

సంక్కటరాజు

౧ 1 ౦

.....రాజు

౧

వెంక్కరాజు

౨ ౪ ౦

గోపాలుని ఆమరము

౦ ౪ ౦

కటవల్లి అప్పిరాజు

౨

సూరి ఆప్పన్న

౧

వల్లభుడు

౧

డింను.....రాజు

౧

అంన్నంరాజు

౧ ౪ 1 ౦ అయ్యి

౧ వీరు దీపారాధనలకు యిచ్చిన గాడ్రం గరువు.

○ ○ శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర పరిచెతబేతురాజుగారు కంక్కయలు పాటిపొలమునందు శ్రీ భావనారాయణస్వామి యిచ్చిది.

౧౫౪౦ శ్లోకము.

సవరహి పరంగా జర్గుతూ వుండె గన్కుంన్నూ తదనంతరంశా ౧౩౧౫ (1898 AD) శకమందు.....శ్రీ భావనతముడై నలుంగురి కమ్మము.....హూజాపు చేతను కాలా దితమూల్యము బెట్టి వివిచి కాన యిచ్చిన శ్లోకం :-

పొంన్నూరులో వుత్తర భాగానను పొలములో నఖములు యిచ్చిరి. ౧౫౪౦ చెరువుంన్ను నను.....వెరశి ౧౧౦.....తశవై న

హక్కువెట్టికొని స్వామి వార్కి యిచ్చిన వాతాయమా.

తదనంతరం కూ.....గారు శాలివాహనం ౧౩౩౮ (1416 AD) శకమందు తుంగభద్ర ప్వా.....హముగా బౌతవ దక్షిణానను నిత..... తాచి పూ వృక్షాలు సమర్పించి స్వామి వార్కి అను..... యిచ్చినాడు.

తదనంతరం ప్రతాపరుద్ర దేవమహారాయలు విజయనగరమందు రత్న సింహాసనాశీనుడై పృథివీరాజ్యం చేశే దినములలో ఆత్రేయ గోత్రీకలైన మ వంట్టిన్ని సోమ వంశాధ్యక్షలయ్య మవంట్టిన్ని శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర కుంధన రామరాజు గారి పౌత్రులుంన్ను ముసరాజు గార్కి పుత్రులుంన్ను అయినమవంట్టి రామరాజయ్య దేవ మహారాజులుంగారు యీ చోటు యావత్తు ప్రభుత్వం చేశే యడల యీ స్వామి వార్కి స్కలోత్సవములు జపాలుంన్ను తమరు వేంబచ్చే లాగును..... యకు లైన స్వామి వార్కి తోట యావత్తు సమర్పించి యిచ్చి శాలివాహనం ౧౪౩౨ (1515 AD) శకం మొదలుకొని బహుదినములు హజారి చేశి వీరి తరుణమందు దేశములు యావత్తు మ్లేచ్ఛాక్రాంతములైనందు యీ దేశము యావత్తు గుంట్టపల్లి ముత్తురాజయ్య.....చేశే దినములలో వారి అనుమతి చాతను తిప్పరాజయ్య గారు శా ౧౫౩౫ (1618 AD) శకమందు గోష్ఠి వననాధుడైన పారనూరిపాటి భావనారాయణ దేవరకు.....యీ భట్టరు వెంక్కటయ్య వెంక్కయ్య పెద్దింది కోనయ్య నడిముట్టి జనాధానుడు కృష్ణయ్య రంగయ్య గారు మొదలయ్ని స్త్రాసీకుల్కు యీ గ్రామంలోనే పది కుచ్చెళ్ళ ఖండ్రకె మాన్యముగా యిచ్చి వారి వంశాన నున్న వార్కి వ్రాయించి యిచ్చి జర్పించినారు.

యీయ్ తరుణమంద్దు ఈ దేశాలకు జమీదారీలు యేపకచె గన్కు పూర్వ ప్రతి పత్తులు నడవలేదు. ముత్తు రాజయ్య గారి.....ప్రకారం ఖండ్రకె మొగలాయి అమానిలోను జర్గినది, మాణిక్యారావు జంగ్గంన్న రావు గారి రెండో శాననము వ్రాయించ్చి యిప్పించ్చినారు గన్కు ఆ ప్రకారంగా జర్గతూ వచ్చినది.

తదనంతరం మాణిక్యారావు జంగ్గంన్న గారు శ్రీ స్వామి వారి అనుగ్రహ చాతను చాలా ప్రబలుడై ప్రభుత్వం చేస్తూ వచ్చినాడు గన్కు ఈ భావనారాయణస్వామి వారు త్మకు జర్గంగా భూమి యిచ్చి అక్కె శేవ్యం.....దేవాలయాన్ని ప్రాకారములు వగయిరాలు కట్టించ్చె శా ౧౩౧౪ (1772 AD) అగునేటి వందన సంవత్సరమంద్దు స్వామి వారికి నిత్య నైవేద్య దీపారాధన నిత్యోత్సవ వాసరోత్సవ పక్షోత్సవ మాసోత్సవముల్కు జర్గ గలంద్దుకు పొంన్నూరు.....డ సైవేంద్దు మూ..... గ్గాన.....కు ౬౪ కుంట్టల ప్రాప్తిని కు ౧౨౪౦ భూమి ఖండ్రకె సర్వ....స్పృక యత్రకరం స్వజు దానధారా పూర్వకముగా అపకణ చేసి.....సంవత్సరం ధ్వజారోహణ....ది కన్యాణ మహేత..... ర చూ మహోత్సవ నవరాత్రోత్సవ జయంత్రా....వములు..... గలంద్దులకు పొంన్నూరు సముతు గ్రామాదులు ఆయివేజులును వో ౨౨ వరహాబు నిస్కయంచేసి ఈ ప్రకారం చాలా దినములు జర్గించ్చినారు గన్కు వారి తరుణమంద్దు ఆయ్ కుమారుడు రాజా భావన్నా మాణిక్యారాయనింగారు బహుసౌములు గన్కు తమ తండ్రిగారు చేశ్చి వుత్సవాదులు వారితో కాకండ్డా జర్గిస్తూ వచ్చినారు. ర క్రాక్షి సంవత్సరమంద్దు మాణిక్యారావు గాడ్కి యిష్ట దైవమైన ఫాలరు.....ములకూ దై వీరి వల్ల రాజా వాశిరెడ్డి వెంక్కటాద్రినాయుడు గారు వచ్చిన తర్వాత వ్రాశి యిచ్చి వుంన్నూరు గన్కు వారి అధీమై వుంన్నది.

స్వామి వారి ఆలయంలో వుండే దేవతలు :-

- ౧ గభకగుడియంద్దు భావనారాయణస్వామి వారు వూ ౧
- ౨ వారికి ముఖ మంట్టపంలో వుత్తరపు పయిపు..... నాయకులు.....వుండగా క్రిందటి సంవత్సరం వెంక్కటాద్రి నాయుడు గారు తమకి వారు.....
- ౩ భావనారాయణస్వామి వారికి ఆలయం వెలుపల నైరుతీ భాగమంద్దు .....దేవాలయం వుంన్నది.
- ౪ స్వామి వారి ఆలయంలోని ద్వారాన్కు ఆగ్నేయ భాగమంద్దు గూర్ గోవింద్దు భార్యాయుక్తంగా వుంన్న విగ్రహం వుంన్నది.

౩ స్వామి వారి ఆలయానికి దక్షిణ పాశ్చాత్యమందు.....ఆయుంట్ని
జంగంన్నారావు గారి నివాస కటా.....ప్రతిష్ఠ చేశి వుండరి.
ఆ విగ్రహాన్ని.....భూస్వామ్యతి చేయించి.....ఆ
ఆలయ.....

౬ స్వామి వారి ఆలయానికి ఈశాన్య భాగమందు కాశీవిశ్వనాథుని
ఆలయం వున్నది.

౭ తూర్పుగాపోగా దేవరా ద్వారులు.....

౮ విష్యక్తయి వారు వున్నది.
ఈ యొక్క దేవతలతోటి ఈ ఆలయం వున్నది. స్వామి వారి
దేవాలయం ముందు బ్రహ్మయాగం అని వున్నది.
పూర్వం బ్రహ్మదేముడు యాగం చేసినప్పుడు హే.....కుండ్లం
దానిలో యంత్రదూరం తవ్వినా మఱి బొగ్గులు వస్తున్నవి. మునుపు
సయ్యిగా వున్నప్పుడు మాణిక్యరావు.....కట్టించి
వారు.....భావనారాయణస్వామి వారికి జర్రె వృత్తులు
వృత్సవారు మొదలయినవి.

పడితరం రాజు—

- శ ౦ - ౦ దర్వాజ్నుం బవిహారం
- మ ౧ ౦ మధ్యాం.....రాత్రి
- శ ౦ ౪ ౦ మిన్ములు
- శ ౦ ౪ ౦ బియ్యం
- ౨ ౪ ౦ నూనె దీపారాధనల్కు
- శ ౦ ౪ ౦ అఖండాలు ౨కి.
- తు ౧ మంచిగంధం
- తు ౧ సాంబ్రాణి
- శ ౧ మండ్లిరాన్కు.....నలు
- తు ౪ బెల్లం

ఏకాధశి.

- మ ౪ మిన్ముల
- శ ౬ నూనె దీపారాధనల్కు

శ ౬ నెయ్యి

ఈ ప్రకారం సంవత్సరము ౧కి ఏకాదశలు ౨౪కి

జరె.....మ.....

శుక్రవారం శేవలు సాలులో ౪౮కి

పడితారం శేవలు

మ ౧ బియ్యం
మొక్కజొన్న వగయిరాలు

తు ౨ వసుపు

తు ౧ కుంకుమ

వూ ౦ ౦ .....

శ ౬ దీపారాధన నూనె

వూరణి శేవలు.

౨ ౪ .....

౪ ౮ శుక్రవారములు

౧ ౮ కరుక్షేత్రాలు

౧ ౦ మహానావములు

౧ ౦ పద్యాలు

౧ ౧ ౦

శేవలు

కళ్యాణోత్సవం వైశాఖ శు ౬బు కాశీ విశ్వనాథునికి. పడితారం,

శ బియ్యం యిందుకు తగిన రసవనములు.

శ ౦ ౧ ౦ నూనె

తు ౧ మైసాక్షి

తు ౨ బెల్లం సంవత్సరం ౧ కి.

మ ౦ ౪ ౦ గంధ తాక్షిలలు

యా వస్తువులు.

మహోత్సవ శివరాత్రి-

మాన్యాలు :-

కు ౧౨౪౦ భావనారాయణస్వామి వార్కి.....యిండ్లల వచ్చిన రశ్మివల్లపు పడితరం వల్లపు సదరహి వ్రాశ్ని వుత్సవాలు జరిగి తతిమ్మా .....

కు ౦౪౦ స్త్రానాచార్యులు భట్టము వార్కివీర్కి అగ్రగణగోపతీథణ ప్రసాదములు. ....స్వామి వారిని యోగాదులు ప్రసాదులు.....

కు ౩౧౦ అచణకుల్కు

కు ౧౧౦ అద్యాపకుల్కు

కు ౦౧౦ సేవాణీకుల్కు

మ ౧౨౪౦ యీ వృత్తు విష్ణుసంస్కరములు.

౧౪౦ కాశీ విశ్వనాధుడు.....స్వాస్థ్యములుకు పాదను

.....

కు ౦౪౦ కౌంమ్మ మూరులు.

.....

.....

౧౯౧౦

చబిలులు భాగం పయ్ని నాగాయ.....

.....

పూర్వం కుళోత్తుంగ్గ చోడమహారాజు వగయిరా యీ అగ్రహారములు ఖండ్రీకెలు మొదలయిన వాటిని.....

.....

ప్రమోదూత నామ సంవత్సర పుష్య శు ౧౩.....వారంది ౮ తాన్ నెల ఆ. స. ౧౮౧౧ సంవత్సరం.....

ద॥ పులిగడ్డ మల్లయ్య వ్రాలు.

పచ్చల తాడిపర్రు

తైవియ్యతు మౌజే పచ్చలతాడిపర్రు సంత వుంన్నారు ముత్తుజాంన్నగరు
తాలూకే సత్తినపల్లి.

యా గ్రామంలో పూర్వం తాడిపర్రు అనే నామం కల్గి తదనంతరం రవలు సానల
పనిచేతే కంస్సాలలు వచ్చి యీ గ్రామంలో నివాసం చేశి పచ్చల సానబట్టి యిలాగు
కొన్ని దినములు జరిగినందున బహు దేశముల నుంచి పేరుబడి పచ్చల తాడిపర్రు
అని యీ గ్రామానుక పేరువచ్చినది. గజపతి శింహాసనస్తుడయి గజపతి మహా
రాజులుంగారు ప్రభుత్వమంద్దు వీరి ప్రధానులయి గోపరాజు రామంన్నగారు ౯౦౬౨
శక (1145 AD) మండ్దుగు ర క్రాక్షి సంవత్సరమంద్దు బ్రాహ్మణులుకొ మిరాశి స్నదులు
వ్రాయించి యిచ్చే యడల యీ పచ్చలతాడిపర్రుకు కొండిన్యసగోత్రికులు తాడిపత్రి వారి
సంప్రతి భారద్వాజ సగ్రోత్రికులయి శింగంపల్లి వారి సంప్రతి ౧ వెతశి రెండ్రు సంప్రతుల
వారికి ఆరువేల వారికి మిరాశి నిన్కాయించినారు గనుక గ్రామస్తులు యీ గ్రామంలో
బ్రంహ్మేశ్వరస్వామి వారనే లింగమూర్తిక ప్రతిష్ఠ చేశి ఆలయం కట్టించినారు శ్రీ గోపాల
స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి ఆలయం కట్టించినారు వడ్డెరెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వములు జరిగిన
తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వములు జర్గె యడల యీ కొండవీటి శీమ సముతు బండ్డిలు
చేతే యడల యీ గ్రామం పొంన్నారు సముతులో చేచిక యీ గ్రామానుక దాసరి శింగం
నేడు అనే కంమ్మవార్ని చొదరిగా నిన్కాయించినారు. గనుక సముతు ఆమీల పరంగ్గా
గ్రామం యొక్క చొదరి కరణాల సుభావారి కింగను అనూని మానిలియ్యతు జర్గించె యడల
దేశాన్ని మహాత్తైన ఔమం సంభవించినందు గ్రామంలో వున్నా దేవస్తశముబుకొ ఆచక
నాదులు జర్గక అం తర్వుపడ్డవి. స్న ౧౧౨౨ (1712AD)లో కొండవీటి శీమ జమీందారకొ
మూడు వంట్లు చేసిపంచిపెట్టేయడల యీ గ్రామం పొంన్నారు సముతు ౨౮ గ్రామములు
వెంక్కంన్న మజ్జుదారు గారి వంట్టులో వచ్చి చిల్కలూరిపాడు తాలూకాలో దాఖలయినందు
తదారభ్యా వెంక్కంన్నగారు అప్పజీపంతులు గారు వెంక్కటాయనింగారు, వెంక్కట
క్రీష్ణనింగారు ప్రభుత్వములు చేశ్ని తర్వాతను, వెంక్కట కృష్ణనింగారి కుమాళ్ళు అయి
నర్సంన్నగారు ప్రభుత్వము చేస్తూ వుండగా వెంక్కటేశంగారు తాలూకా చేరి సఖంగా పంచ్చు
కునే యడల యీ గ్రామం నియమోలు (నిడుబ్రోలు) వంట్టులో దూరి ముఠాలో చేరి పద్నాలు
వూళ్ళలో కలిపి సత్తినపల్లి తాలూకాలో దాఖలు అయిడి గనుక విశంబ్ది సంవత్సరం
మొదలుకొని ఆనంద సంవత్సరం వరకు అధికారం చేశ్ని తరువాతను వెంక్కటేశం గారి

కోమారులయి వెంకటరమణయ్యారావుగారు ఆ సంవత్సరమందే ప్రభుత్వాన్ని వచ్చి ఆ గ్రామంలో వుండున్న దేవాలయములు ఖిలపడి వున్నవి గనుక గ్రామస్తులు పింగళనామ సంవత్సరమందు వేణుగోపాలస్వామి వారి ఆలయం జీనోద్ధారం చేయించి సంప్రోక్షణ చేయించినందు యీ స్వామి వారికి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలకు కు...మాన్యం యిప్పించి మరిన్ని క్రొధన సంవత్సర పాల్గుణ శుద్ధ ౧౫ మిలు గ్రామస్తులు పూర్వోత్తమయి బ్రాహ్మేశ్వరస్వామి వారి ఆలయం జీనోద్ధారం చేసి సంప్రోక్షణ చేసినందు యీ దేవునికి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు కుం (కుంటల) మాన్యం యిప్పించి స్న ౧౨౨౧ ఛసలీ (1811 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

శ్రీ స్వామి వారి ఆర్చకులు.

శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారికి శ్రీనివాసుల రంగచాళా విఘనసుడు.

వీరి పూర్వీకులు గ్రామాస్తులు నిర్ణయించినారు.

యినాములు.

౧ శ్రీ స్వామి వారికి

కు ౦ | ౦ వేణుగోపాలస్వామి వారికి

కు ౦ | ౦ బ్రహ్మేశ్వరస్వామి వారికి

గ్రామ చౌధరి ఆయన దాసరి పాపన్న త్రవ్వించిన చెరువులు ౨కి యినాము.

బ్రహ్మేశ్వరస్వామి వారికి-

వల్లారి శరభన అనే తపోధనుడు అనరాపురం వాసుదేవచార్యుల వారికి పూర్వం వెంకటా కృష్ణునింగారు యిచ్చినది.

౧ | ౦ .....బూడ భూపానా చార్యుల గారికి

౧ | ౦ వుప ద్రష్ట పాపన్నా శాస్త్రుల వారికి

౧ తూమును బన్దగా.....

౦ ౪ ౦ మండ్ల రామచంద్రుడు.....

౧ ౪ ౦ మత్కవల్లి నరసింహం అనే కవికి

౧ | ౦ గ్రామ పురోహితు చంగ్గిపేరు బొట్టు.

మొగలాయి రాజ్యం ఆయెను గనుక కొండవీటి సీమకు మృతుణ్ణాం నగరు సర్కారు లేము జేబు పద్నాలు వంతులు యేపారించే యెడల యీ గ్రామం కూచిపూడి వంతులో దాఖలు చేసినంత అమీళ్ళ పరంగా బహుదినములు అమానీ మాఘియ్యతులు జరిగించినారు.

న్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో కొండవీటి శీమ వంట్లు దేశి జమీదారాకు పంచి పెట్టేయెడల యీ గ్రామం బలభద్రపాత్రుని అప్పన్నదేశ పాంధ్యగారి వంతు ౪౩ నలభై అయిదు గ్రామాదులు చేరినందున అయన ప్రభుత్వం చేస్తూ మ ౧౪ మజూరిలో వుండే శ్రీ మండలేశ్వర వేణుగోపాల స్వామి వారి ఆలయములు పునహా మరమ్మతు చేయించి పూర్వీకమయ్యి వృత్తులు మొగలాయి అమానీలు జరగ్గపోయను గనుక వును..... ధారకంగా శ్రీ స్వామి వార్లకు శ్రీ స్వామి వార్లను సంన్నిధానమండ్లు స్వస్తి వాచకములు చెప్పగలండ్లుకు శ్రీ బ్రాహ్మణులకు యిచ్చిన వృత్తులు మొదలయినవి :-

కు ౧ ౪ ౦ నిత్యనై వేద్య దీపారాధనలు జరగగలండ్లులకు స్వామి వారికి కున్న స్వస్తి వాచకం చెప్పే బ్రాహ్మణికి యిచ్చిన పొలం వేసరిపాటు.

౧ ౪ ౦ శ్రీ స్వామి వారికి

౦ ౪ ౭ శ్రీ మండలేశ్వరస్వామి వారికి

౦ ౪ ౭ శ్రీ గోపాలస్వామి వారికి

౦ ౧ ౦ స్వస్తి వాచకం చెప్పతూ వుండవలెన్ని పురాణం నర్సన్న గారికి

౧ ౨ శ్రీ రామనామి గోకుల అష్టమి నవరాత్రము శివరాత్రి వగయిరా సంవత్సరోత్సవములకు స్వామి వారికి సాలీనా నికాయించినవి :

౬ శ్రీ మండలేశ్వర స్వామి వారికి

౬ శ్రీ గోపాలస్వామి వారికి

యీ ప్రకారంగా నికాయించి సదరహి ఫసలీ మొదలుకుని కొన్ని సంవత్సరములు వుత్సవం చేసి చనిన పిమ్మట యాయన కుమారుడయ్యి పాపంన్న బహుకర్మతుడుగా వ్యవహారం జరిగించుకుంటూ వుండే సమయంలో యీ మాణిక్యరావు బలవంత్తం చేతను యీ తాలూకా ఆక్రమించుకుని యీ పాత్రుని వారు కాపురం వున్నా వలివేరు యడ్డపల్లియందురు. చినగాదెలపర్రు అంగలకుదురు, కండెపాడు వగయిరా గ్రామాదులు వీరి.....
.....న్ను గ్రామాములోనే చేరినందు పాపంన్నగారు కొన్ని ధినములు అనుభవించిన తరువాతను వీరి అంన్నగారు అయ్యి చన్నప్పగారికి మజూరిలో కు. ౩ అయిదు కుచ్చళ్ళ మాన్యంబులు యిచ్చినారు గనుక అనుభ. న్నూ వీరి కొమారుడయ్యి

అప్పంన్న గారు సదరహి ప్రకారం యీ గ్రామములు మనోవృత్తి అనుభవస్తూ యీ గ్రామం
మాన్యాలు

- ౦ ౪ ౦   ఆంబడిపూడి అన్నంబొట్టుగార్కి
- ౦ ౧ ౦   తంగిరేల కుంచంబొట్టుకు
- ౦ ౪ ౦   పిట్ల వెంక్కట బొట్టుకు
- ౦ ౪ ౦   పురాణం వెంక్కట నరసుగార్కి
- ౧ ౪ ౦   పుల్లలకు
- ౧   ఆచిరామవాచాలగారికి
- ౦ ౧ ౦   గుడిమెళ్ళ నరశింహాచాలగారికి
-
- ౨ ౪ ౦   రెండు కుచ్చళ్ళ ముప్పాతిక యినాములు

యిప్పించి అప్పంన్న గారు వీరి కొమారులు అయి జంగన్నా చన్నప్పగారు స్న ౧౨౧౦
ఫసలీ (1800 AD) వర్కు మనోవృత్తి అనుభవించిన తరువాతను ఆ ఫసలీలోనే మహారాజు
కుంవిణివారు దేశపాండ్యాల వారు మిరాశీతాజా చేసిరి గన్కు జమీదారులుంను యీ గ్రామాదు
లలో మనోవృత్తి జరిగించులేదు గన్కు ౧౨౧౧ ఫసలీ (1801 AD)లో రాచూరు తాలూకా
యాలం వేసినందు యీ గ్రామం రాచూరు తాలూకా అయిది గన్కు రాజామల్రాజు
వెంక్కటగుండ్డారాయని గారు సదరహి తాలూకా కొనుక్కుని యిదివర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ
వున్నారు గన్కు ఆచిరామవాచాలగారు గుడిమెళ్ళ నరశింహాచాలగారి మాన్యములు-
కు ౧౧౦ శివాయి తతిమ్మా యినాములు జరిగిస్తూ వున్నారు. రిమాకు గ్రామ గుడికట్టు
కుచ్చళ్ళు ౬౦

కి మ్నిహాయి

- ౦ ౪ ౦   గ్రామ కంఠం
- ౦ ౪ ౦   మాలపల్లెలు ౨కి
- ౫   చవుడు కాడు
- ౨   చెరువును ౩ కి
- ౧ ౪ ౦   బలభద్రపాత్యనివారు వేయించి దేవతలు ౨కి
- ౦ ౪ ౦   యడ్లఃల్లివారు చేయించి చెరువు ౧కి
- ౦ ౧ ౦   కుచ్చలు ౩ కి

౦౦౭ మదులర్ల గుట్ట
౦౦౭ యల్లప్ప గుట్టలు

౧౪౦ డొంక్కలు

౪౧౦ యినాములు

౧౪౪౦ యీ దినం వర్కు జరుగుతూ వున్నవి.

గ్గా తతిమ్మా ౪౧౦౭

అంగీరస నామ సంవత్సరం—

కాత్తిక బ—౧౩.

పూసులూరు

కయివీయ్యతు మవుజే పూసులూరు సతు గుంట్లూరు సర్కారు మృతుక
జాంన్నగరు మవుజే లాలాకె చిల్కలూరుపాడు రాజామానూరు వెంక్కట కృష్ణా
రావు మజ్జుందారు గారు.

యా గ్రామానుకు పూర్వం నుంచి పూసులూరు అనే పేరు వున్నది.

గజపతి శింహాసనస్తుడయ్యి గజపతి మహారాజులుంగారు శాలీవాహనం ౧౦౫౬
(1184 AD) శకం మొదలుకొని ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి దగ్గర మహాప్రధానయ్యి
గోపరాజు రామన్నగారు స్వస్తిశ్రీ శాలీవాహన శకవషణ్ములు ౧౦౬౨ (1145 AD
ఆగునేటి.....ర క్రాషీ నామ సంవత్సర భాద్రపద బ ౩౦ అంగార్క వారం సూర్యోపరాగ
కాలమంధు కృష్ణానది స్నాన కాలమంధు ప్రభువు దగ్గర దానంపట్టి సమస్తమయ్యి నియ్యోగు
లకు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశి సనదులు వ్రాయించి యిచ్చే యడల గ్రామానుకు వెలనాడు
భారద్వాజ గోత్రలయ్యి చంన్నాపెగడ వారి సంప్రతి గకి అరువీసాలు యాజ్ఞు (జ్ఞ)
వల్కుల సంప్రతులు అకి కౌండిన్యస గోత్రలయ్యి గంధం వారి సంప్రతి గకి అయిదు
వీసాలు శ్రీ వత్సగోత్రలయ్యి పూసులూరి వారి సంప్రతి గకి అయిదు వీసాలు వెరశి మూడు
సంప్రతులు వారికి పదహారు మిరాశి నిన్కయించినారు. గన్కు తదారభ్యాయే తద్వంశజు
లైన వారు.....గా గ్రామ కరిణీకపు మిరాశి రస్మితేజోపాజ్ఞునలు అనుభవిస్తూ
వున్నారు. తదనం తరం కోటకేతరాజు గారు శాలీవాహనం ౧౧౦౪ (1182 AD) శకం
లగాయతు ధరణీకోటలో నివశించి ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వొకానొక సమయమంధు యా
గ్రామం యెదురుగా యిమ్మపురి ప్రతి నామధేయమయ్యి చెర్కూరు ఆ ప్రాంత్యముల్కు
వెళ్లుతూ యీ గ్రామంలో దేవస్తలముల్కే వుండే గన్కు అప్పుడు యీ గ్రామానుకు పశ్చిమ
భాగం నైరుతి మూలను శివానియం కట్టించి శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వారనే లింగమూర్తిని
ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామివారిని పూజించడానకు వల్లారి శివలింగం అనే శివద్విజుణ్ణి నిన్క
యించి అటుపిమ్మట పయ్యి వ్రాశ్చి మల్లేశ్వరస్వామి వారి దేవాలయాన్ని యీశాన్యం
గ్రామానుకు సహజా పశ్చిమం విష్ణుస్తలం కట్టించి శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ
చేశి పూజించడానుకు వేవాంత్రం నరసాచార్య అనే వైమానసులను నిన్కయించి యీ
స్వామి వారలకు నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలకు జరగగలందులకు చేశ్చి వృత్తులు-

కు ౨ ౪ ౦ శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వారికి

కు ౨ ౪ ౦ శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారికి

-----

౫ యినాములు నిన్కయించినారు.

తదనంతరం కాకత గణపతి కుమార కాకతీయ రుద్రదేవమహారాజులుంగాలు
 శా ౧౨౪౧ (1319 AD) శకం వర్కు ప్రభుత్వం చేశిరి. సదరహి స్వామి వాల్లభు
 వుండుకుంన్న వృత్తులు నిరాటంకంగా జరిగించి వారయి నిత్యోత్సవములు మొదలయి
 ప్రభలోత్సవములు జరిగించినారు. అటుపిమ్మట రెడ్లు బలవంతులై పరసవేది వల్ల అనేక
 ధనం కూచి గిరి దుర్గ స్తల దుర్గములు నిర్మాణం చేసుకుని కొండవీడు రాజధానిగా
 వశించి ఆరుగురు రెడ్లు శా ౧౨౪౨ (1320 AD) శకం లగాయతు శా ౧౩౪౨ (1420 AD)
 శకం వర్కు నూరు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశినారు. గన్కు వారుంన్న యీ దేవస్థాన
 ములు మరామతు చేయించి మామూలు ప్రకారం జరిగించినారు.

తర్వాత వడ్డెరెడ్డి కనాటక రాజులు శా|| ౧౫౦౦ (1578 AD) శకం వర్కు
 ప్రభుత్వం చేశి తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చెగన్కు కొండవీటి శీమ సముతు
 బండ్డిలు చేచేటప్పుడు యీ గ్రామం గుంట్టూరు సముతులో దాఖలు చేశి మల్కి విభురాం
 సుల్తానబుల్లా తానీషా అలంగీరు పాదుశహాలు తమ తరపు అమీళ్ళ పరంగా దేవస్థల మూలముగా
 స్న ౧౧౨౧ (1711 AD) ఫసలీవర్కు అమానిమామలీయతు జరిగించినారు గన్కు
 బహుస్వాస్థ్యములు జరగలేదు. స్న ౧౧౨౨ (1712 AD) ఫసలీలో కొండవీటి శీమ మూడు
 పంట్లు చేశి జమీదార్లుకు పంచి పెట్టేయడం యీ గ్రామం సర్కారు మజుంధారులయి
 మానూరి వెంకన్న పంతులు గారి పంట్లలో వచ్చి చిల్కలూరిపాటి తాలూకాలో దాఖలు
 అయిది. గన్కు వెంకన్న పంతులు గారు ప్రభుత్వం చేస్తూ శ్రీ స్వామి వాల్ భ యొక్క
 దేవాలయములు మరామతు చేయించి మొగలాయివారు నిన్కయించి ప్రకారం జరిగించిన
 స్వాస్థ్యములు-

- శ్రీ స్వామి వాల్ నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలకు యిచ్చి మిరాశీలు
- ..... శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వార్కి
- ..... శ్రీ వేణు గోపాలస్వామివార్కి
- .....నా వచ్చె పండ్డుగలు శ్రీ రామ నవమి గోకుల అష్టమి నవ....
- .....శివరాత్రి శ్రావణ కార్తీక మాస అభిషేకములు మొదలయివి.
- .....మొదలయి వుత్సవముల్కు.....చునిచాయించె.....
- నిన్కయించి వెంన్నులు (హొన్నులు).
- ౧౨౪౦ శ్రీ.....స్వామివార్కి
- ౧౨౪౦ శ్రీ వేణుగోపాల స్వామి వార్కి

యీ ప్రకారంగా నిన్కయించి సదరహి ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౧౪౦ (1780 AD)
 ఫసలీ వర్కు ౨౦ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను. తదనంతరం అప్పాజీ పంతులు

స్న ౧౧౪౧ (1731 AD) ఘనలీలో ప్రభుత్వానుక్కు వచ్చి స్న ౧౧౪౩ (1733 AD) ఘనలీ వర్కు ౩ మూడు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను.

అటుపిమ్మట స్న ౧౧౪౪ (1734 AD) ఘనలీలో రాజా వెంకటరాయనింగారు ప్రభుత్వానుక్కు వచ్చి పన్ని వ్రాశి ప్రకారంగా స్వామి వార్కి సకలోత్సవములు జరిగిస్తూ యిచ్చి యినాములు.

రావూరి సఁజీవరాయనింగార్కి కు ౧ కుచ్చల యినాములు యిప్పించి స్న ౧౧౬౪ (1754 AD) ఘనలీ వర్కు ౨౧ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను.

తదనంతరం వెంకట కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వానుక్కు వచ్చి యిచ్చి యినాములు.

కు

- ౦ ౪ ౦ కుంపాల పొన్నయ్య చాణ్ గార్కి
- ౨ ౪ ౦ విరిరాజ బంధువులయి కడికనప్ప మూర్తులు గారికి స్న ౧౧౮౩ ఘనలీ (1773 AD) లోను
- ౦ ౧ ౦ .....కుచ్చరకు బాచికి
- ౦ ౧ ౦ .....నారాయణా చాణ్ గార్కి
- ౦ ౧ ౦ .....తాడదేవగిరి
- ౦ ౧ ౦ .....ఆక్కంబొట్టు స్న ౧౧౮౧ (1771 AD) ఘనలీలో యిచ్చిది.
- ౦ ౪ ౦ మైదువోలు రామన్నకు.
- ౦ ౪ ౦ తాడికొండ వెంకయ్య సరాభు మాన్యం.

౫

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౧౬౫ (1755 AD) ఘనలీ లగాయతు స్న ౧౧౮౪ (1774 AD) వర్కు ౨౦ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను. తరువాత కొమారులయిన రాజా నరసంప్ప గారు ప్రభుత్వానుక్కు వచ్చి యిచ్చిన యినాములు.

- ౧ మద్దూరు కాపు బుచ్చయ్యకు స్న ౧౧౮౫ ఘనలీ (1775 AD)లో యిచ్చి యినాములు.
- ౧ ముచ్చ పరుశరాములప్పకు స్న ౧౨౦౧ ఘనలీ (1791 AD)లో యిచ్చి యినాములు-

- ౧ .....శు బ్రహ్మణ్యచార్యులుకు స్న ౧౧౮౦ ఫసలీ(1780 AD)లో యిచ్చి యినాము.
- ౧ రామారి రామచంద్రచార్యులు గార్ని స్న ౧౨౦౧ ఫసలీ (1791 AD)లో యిచ్చి యినాము.
- ౧ .....బ.....స్నతులయి మనూరి నరసంన్నగార్కి యిచ్చి యినాము.
.....లయి.....పేరాల.....ప్ప గార్కి స్న ౧౧..... యిచ్చి యినాము.
- ౧ బుడుగు వెంకయ్యకు స్న ౧౧౯౨ ఫసలీ (1780 AD)లో యిచ్చి యినాము.
- ....యలవతిక వెంకటరామంన్నకు స్న ౧....౦ ఫసలీలో యిచ్చిది.
- ..... వెంకట రాముడికి స్న ౧౧౯౪ ఫసలీ (1785 AD)లో యిచ్చిది
- ..... నరసంన్నకు స్న ౧౧౯౩ ఫసలీ (1783 AD)లో యిచ్చిది.
- ..... రంగాచార్యులుకు స్న ౧౧౯౦ ఫసలీ (1780 AD)లో యిచ్చిది.
- ..... భాస్కరాచార్యులు స్న ౧౧౯౨ ఫసలీ (1787 AD)లో యిచ్చిది.
- ..... ణ్యాళ్ళ రామంన్నకు స్న ౧౧౯౦ ఫసలీ (1780 AD)లో యిచ్చిది.
.....వెంకట నరుసు స్న ౧౧౯- ఫసలీ (178- AD)లో యిచ్చిది.
- పమిట బుచ్చన్నకు చెరువు మాన్యం స్న.....ఫసలీలో యిచ్చిది.
- ౦ | ౦ దీపాళ్ళ బస్వయ్య చంచయ్య గ్రామాన్కు వచ్చి పాశ్వకంద..... చెరువు కుంట్టలు తవ్వించినారు గన్ను మరామతు నిమిత్తం యిచ్చి యినాములు.
- ౧ కుందుత్తిక వెంకట నారాయణప్పకు స్న ౧౧౯౫ ఫసలీ (1785 AD)లో యిచ్చిది.

_____

౧౩|౨

యా యినాములు యిప్పించి స్న ౧౧౮౫ ఫసలీ (1775 AD) లగాయతు స్న ౧౨౧౯ ఫసలీ (1809 AD) వర్కు- ౩౫ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను.

తదనంతరం వీరి తమ్ములయి వెంకంన్న గారి కొమారులయి వెంకట కృష్ణసింగారు ప్రభుత్వాన్కు వచ్చి యిచ్చి యినాములు.

నిడుదవోలు పుండరీకాక్షుడు స్న ౧౨౨౧ ఫసలీ (1811 AD)లో
యిచ్చిడి.

ముదిగొండ బంహాంన్న ఆయ్యవారల గార్కి స్న ౧౨౨౦ ఫసలీ
(1810 AD)లో యిచ్చిడి.

యినాములు యిప్పించి సదరహి ఫసలీ లగాయతు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

యా గ్రామంలో వుండే కరణాలకు పూర్వం నుంచి జరుగుతూ వున్నవి.

- ౧ గంధం పుల్లయ్య
- ౦ ౪ ౦ గంధం కృష్ణంమ్మ
- ౦ ౧ ౭ చరన్నా ప్రెగడ కృష్ణంమ్మ
- ౦ ౧ ౭ యీ రుశు
- ౦ ౧ ౭ పూసులూరి వెంక్కు
- ౦ ౦ ౭ గంధం నరసింహ్యలూ
- ౦ ౧ ౦ గంధం మడుగు చిలా బొట్లం రాజు
- ౦ ౧ ౨ గంధం ఆయ్యప్పకు
- ౦ ౧ ౦ పద్దకమ్మలకకు
- ౦ ౧ ౦ సర్రాభూ
-
- ౩ ౪ ౭

...౪ ౦ వేదాలవారు గ్రామ పౌరోహితులు

...౪ ౪ చరువు మాన్యం

.....

.....

రిమాకుల గ్రామ గుడి కట్టు కుచ్చళ్ళు ౧.....౨౪ కి. మ్నిహాలు

- ౦ ౧ ౦ గ్రామ కంఠాలు
- ౧ గ్రామ కంఠం
- ౦ ౧ ౦ శివరామూడి బుచ్చనపాలెం
- ౦ ౧ ౦ వనం తోటలు ౪కి
- ౦ ౪ ౦ గంధం పాశు కృష్ణంమ్మ వేయించి వనం తోట
గ్రామ.....వ ౧ కి

- 0 1 0 తమలం ఆంకయ్య వనం తోట వ 0 కి
 0 0 2 కొండ్రెతు పనం తోటకు
 0 1 0 గంధంగా వాళు వనం తోటకు
 0 0 2 వెహళ్ళ వేద బసవయా
 3 4 0 దొంక్కలు 0 కి
 0 1 0 వాగులు కాలువలు
 2 4 0 వాగేరు
 0 4 0 వల్లూరి కాలవ
 0 1 0 పోతరాజు వడియ కాలువ
 2 1 0 చెరువులు 2 కి
 0 4 0 గ్రామ చరువు వ 0 కి
 0 1 0 వనం.....బుచ్చన చెరువు
 0 4 0 దాని వెన్నుంచియ చెరువు
 0 0 2 తమటం ఆకయ చెరువు
 0 0 2 కొంగ్గర కుంట్ట చంచ్యయ్య తోట
 0 4 0 కుంచ్చడు వారి చెరువు
 0 1 0 వేపాళ బసవయ చెరువు

గ్గా తతిమ్మా - 00౮౪0

దినచర్వులుకి యినాములు 2౯౪2

గాక తతిమ్మా - 2౯౪2

శెరి 20౪2 సావరం ౮

కయివీయ్యతు మొతణ్ణా.....

ఆ. న. 0౮02 సంవత్సరం ది 30 దిశంబరు ఆంగ్గిరసనామ సంవత్సర మాగణ
 శిర బ|| 0౪ శుక్రవారం.

పెదనందిపాడు

కైఫియ్యతు మాజీ పెదనందిపాడు పర్గణె విసుకొండ పాతికె వంట్టు లాలూకె
చింతపల్లి.

పూర్వం యీ స్తలం అరణ్యంగా వుండు గన్కు దక్షిణ దేశము నుంచి పెదనంది
రెడ్డి అనేవారు యిద్దరు అంన్నదమ్ములు పశువుల మందతోటి యీ స్తలముకు వచ్చి పశువులు
మేపుతూ వుండి తత్సమీపమంధు వక గొల్లవాడు మేకల మేపుతూ వుంటే యీ ప్రదేశం
యెన్నడయినా పాడా అని అడిగితె ఆ గోపకుడు యంన్నట్కి పాడుగాడు అని చెప్పినాడు
గన్కు ఆ పెదనందిరెడ్డి అర్ధవంతుడైనందు యీ ప్రదేశమంధు పాలెం కట్టించి తన
పేరిట పెదనందిపాడు అని పేరు బెట్టినాడు యీ పెదనంది రెడ్డి తమ్ముడైన చిననందిరెడ్డి
తమ్ములంన్న కట్టించిన గ్రామాన్కు కోశెడు దూరానను పూర్వం తాను పశువులు మేపుకొన్న
స్తలం పట్టున పాలెం కట్టి తనపేరిట చిన్ననందిపాడు అని పేరు బెట్టినాడు.

పయి వ్రాశి పెదనందిరెడ్డి తాను కట్టించి పాలేన్కి పశ్చిమ పాశ్చాతం చెర్వు
తవ్వించి ఆ చర్వు వుత్తరవు కట్టమీదను శివాలయం కట్టించి సోమేశ్వరస్వామి వారనే లింగ
మూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసినాడు గన్కు అప్పట్లో ప్రభుత్వం చేశే వారు యీ దేవున్కి నిత్య
నైవేద్య దీపారాధనల్కు కుంబం భూమి మాన్యం యిచ్చినారు.

తదనంతరం గణపతి మహారాజులుంగారి ప్రధానులయి గోపరాజు రామంన్న గారు
శా ౧౦౬౨ శక (1145 AD) మంధు బ్రాహ్మణుల్కు గ్రామాల మిరాశీలు నిన్నకాయించే
యెడల యీ పెదనంది పాట్కి యజుశ్శాఖాధ్యాయనులుంన్ను కొండ్డిన్యస గోత్రులుంన్ను
ఆయి సంకు గుర్రాజు అనే అరువేల నియోగి మజ్జూరి కణీకం మిరాశి యిచ్చినారు
గన్కు అతను మిరాశి రస్మితేజోపాజునులు అనుభవిస్తూ యీ గ్రామమంధు వున్న శివా
లయాన్కు వుత్తరం కొంచెం యీశాన్య భాగమంధు విష్ణుస్తలం కట్టించి మదనగోపాల
స్వామి వార్ని ప్రతిష్ఠ చేశి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనల్కు కుంబం భూమి మాన్యం యిచ్చి
కరిణీకం చేస్తూ వుండే యెడల యీ గుర్రాజు కుమాత్రె పుట్టినందు భారద్వాజ
గోత్రుడయి రాపూరి రమణప్ప అనే చిన్నవాడ్కి తన కుమాత్రెను యిచ్చి వివాహం చేశి
మజ్జూరి మిరాశిలో ఆయిదో భాగం మిరాశి నిన్నకాయించినారు గన్కు ఉభయులు అనుభ
విస్తూ వున్నారు.

వడ్డె రెడ్డి ప్రభుత్వములు జరిగిన తర్వాతను కన్నాటక రాజైన కృష్ణరాయలు వారి అధికారంలో రాయని భాస్కరుని గారు యీ తాలూకా ప్రభుత్వం చేశినారు.

శా ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు కన్నాటక ప్రభుత్వములు జరిగినతర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వములో గుంటుపట్టి ముత్తు రాజయ్య గారు చాలా దినములు ప్రభుత్వం చేశినారు. తదనంతరం పాదుశాహలు దేశములు దేశపాండ్యా మొదలయి బారాముత సద్ది హోదాలు నిన్నయించే యడల రామరాజు వార్కి దేశములు హోదా యేపడి ప్రభుత్వం చేశిరి. తదనంతరం గుంటుపట్టి భాస్కరుని వారు మొగలాయి వారికిందను అధికారం చేస్తూ వుండి రాచకార్యం తొందరను గురించి వినుకొండ పర్ణణా జమీదారి చేస్తూ నున్న మల్రాజు సూరంన్న గార్ని తీసుకొవచ్చి వినుకొండ తాలూకా వారి పరం చేశి వీరు స్తల కరిణీకము హోదాలో వుండుకున్న తర్వాత సూరంన్న గారి అధికారం జరిగిన తర్వాతను రామారాయి నింగారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు అర్ధతొందరను గురించి వినుకొండశీమలో పాత్కి వూళ్లు వంట్టుచేశి వాశిరెడ్డి నర్సంన్నగార్కి వికయించి యిచ్చిరి గనుక యీ గ్రామం పాతికె వంట్టులో చేరినది గనుక నర్సంన్న గారు సూరంన్నగారు చ్చి నర్సంన్నగారు చ్చి రామ లింగంన్నగారు జగ్గయ్యగారు రామంన్నగారు ప్రభుత్వములు జరిగిన తర్వాతను పైయి వ్రాశ్చి జగ్గయ్యగారి కొమారులయి రాజా వెంకటాద్రి నాయుడు గారు ప్రభుత్వానుక వచ్చి స్స ౧౮౨౧ ఫసలి (1811 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాకుక గుడికట్టు కుచ్చళ్లు ౮౦౮ కి మినహాలు-

౧ గ్రామకంతం

౮ చెర్వులు ౮కి

౧ గ్రామానుక పశ్చిమం గ్రామచెర్వు

౧ నైరుతి భాగం నూతివారిది

౧ దక్షిణం నెపు...వారిది

౧ పశ్చిమ తుమ్మలి వారిది

౧ దక్షిణం గర్కిపాటి వారిది

౧ పడ్మట సాలె వారిది

౧ పశ్చిమాన నూతి బొల్లప సాలెం దగ్గర

౧ దక్షిణం సుంక వారిది

తోటలు 4కి

- ౧ గ్రామాన్ని దక్షిణం నందిపాటి వారిది
 ౧ గ్రామాన్ని పశ్చిమం నూతి వారిది
 ౧ గ్రామతాపు
 ౧ గ్రామాన్ని దక్షిణం కోగూరి వారిది.

—
4

- ౦ ౪ ౦ డొంకలు 4కి
 ౦ ౪ ౦ యేళ్ళు కాలువలు
 ౩ 1 ౦ యినాములు
 ౧ శ్రీ స్వామి చార్లకాకు
 ౦ ౪ ౦ శ్రీ రామేశ్వరస్వామి వారికి
 ౦ ౪ ౦ మదనగోపాలస్వామి వారికి
 ౦ ౪ ౦ భజంత్రీలకు
 ౦ ౪ ౦ భోగం వాండ్రకు
 ౦ 1 ౦ గ్రామ పౌరోహితునికి
 ౦ 1 ౨ అవ్వారి రామభట్టుకు
 ౦ ౪ ౦ గోమఠం శ్రీనివాసా చార్లకాకు
 ౦ 1 ౦ శ్రీ రామానుజ కూటం తుంమ్మల రఘుణప్పకు
 ౦ ౦ ౨ పీల్లకాకు
 ౨ ౪ ౦ కరణాలకు
 ౨ నందిపాటి వార్కి
 ౦ ౪ ౦ రావూరి వారికి
 ౦ 1 ౦ వెట్టివాండ్రకు

—
౧ ౧ ౪ ౦

నిలువ ౨౮1౨

బ్రాహ్మణకోడూరు

కైఫియ్యతు మాజే బ్రాహ్మణకోడూరు సతు పొంన్నూరు సర్కారు ముత్తుకా
జాంన్నగరు తాలూకే సత్తినపల్లి.

యీ గ్రామం పూర్వం గొల్లంమంద్ర చేడకకుని పాలెంకట్టుకుని వుండినండ్లు గొల్లం
కోడూరు అని ఆ గ్రామాన్ని పేరు వచ్చింది.

దొంత్రిఅల్లారెడ్డి కొడుకులయి పెదవేమారెడ్డి మొదలయివారు ప్రభుత్వములు చేశ్చి
తర్వాతను, అనవేమారెడ్డిగారు ప్రభుత్వానుకు వచ్చి షాత్రవంతుడయినండ్లు, వినికొండ,
బెల్లంకొండ, కొండవీడు మొదలయిన ౩౨ దుర్గములు పాలన చేస్తూ యీ కొండవీటిశీమలో
బ్రాహ్మణులు ౪౪ అగ్రహారములు ధారాగ్రహితం చేశినారు. యిండ్లు శ్లోకం.

శ్లో॥ తేషాం శ్రేష్ఠతమో రాజన్ వేమ భూ
పాల ను త్తమః బ్రాహ్మణే భ్యశ్చ పంచమ ।
వెలనాటి కులేభ్యశ్చ షట్త్రింశ గ్రామ ను త్తమం ॥

శ్లో॥ తేషాం శ్రేష్ఠతమో రాజా
వేమ భూపాల సత్తమ!
వేగినాటికులేభ్యశ్చ....
బ్రాహ్మణేభ్యశ్చ పంచమం
గ్రామత్రయం తథాదత్తం
తథా ద్రావిడేభ్యశ్చ
పంచమం - వెలనాటికులేభ్యశ్చ
షట్త్రింశ గ్రామ ముత్తమం ॥

తా॥ ఆ రాజులలో వేమరాజు చాల మంచివాడు - అతడు వేగినాటి బ్రాహ్మణులకు
31 అగ్రహారములను, ద్రావిడ బ్రాహ్మణులకు అయిదగ్రహారములను - వెలనాటి బ్రాహ్మణులకు
6 అగ్రహారములను దానము చేసెను.

యీ ప్రకారంగా వేగినాటి వారికి 31 ద్రావిడుల్కు, వెలనాటి వారికి ౩౬ వెరసి ౪౪
గ్రామాదులు అష్ట బోగసహితముగా అగ్రహారములు యిచ్చినారు గన్ను యీ గ్రామం
వెలనాటి సంఖ్యలో చేర్చి ౩౬ అగ్రహారములలోది గన్ను యీ బ్రాహ్మణకోడూరు అగ్ర
హారమయి వయినం, మాధవ పెద్ది నాగేశ్వర శాస్త్రిలుగారు బహుతపస్సంపన్నులుంను

బ్రాహ్మవిద్వాంసులున్ను అయి వుందురు గన్కు అనవేమారెడ్డి గారు వీరియందు కరుణించి మీకు అప్పభోగ సహితముగా గ్రామం అగ్రహారం యిస్తున్నాము కోరుకుంమ్మని ఆనతి యిచ్చి నన్ను పయి వ్రాశి నాగేశ్వర శాస్త్రులు గారు సదరహి గొల్లల కోడూరు కోరుకొన్నారు గన్కు శాలివాహన శక వషణంబులు ౧౨౮౪ శక (1862 AD) మందు దానధార పూర్వకంగా ధారాగ్రహితం చేశి తామ్ర శాసనములు వ్రాయించి యిప్పించినారు. స్వకుటుంబ సమేతముగా వచ్చి యీ స్తలమందు ప్రవేశించినారు. వీరు వాడుకున్న హేతువు వల్ల నుంచింన్నీ బ్రాహ్మణకోడూరు అని పేరు వచ్చినది గన్కు సదరు శాస్త్రులు గారు యీ గ్రామమందు ప్రవేశించి గృహనిర్మాణములు చేసుకుని అన్నదానం చేస్తూ అప్ప భోగసహితంగా అగ్రహారం అనుభవిస్తూ యీ గ్రామ మధ్యమందువిష్టు స్తలం కట్టించి వేణుగోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ దేవుని పూజించడాన్కు శ్రీనివాస వెంకటా చార్య అనే విష్టు సుంజ్ఞినినాణింబి స్వామి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జర్గుగలందుల్కు కు ౨ మాన్యం యిప్పించినారు. వీరి తదనంతరం తద్వంశజులైన మల్లు శాస్త్రులు గోవింద శాస్త్రులు నాగేశ్వర శాస్త్రులు మొదలయినారు పిడివరు పిడేలుగా శాలివాహన శకం ౧౪౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు రెడ్డి వడ్డె కనాటక ప్రభువులు ధర్మవంతులు గన్కు జరిగించినారు.

అంతట నుంచి మొగలాయి అధికారములు వచ్చుట వల్ల యీ గ్రామం సౌంజ్ఞ తప్పి కోరుకింద్ దాఖలవుట వల్లను యీ అగ్రహారీకులు యీ గ్రామాన్కు కణీకపు సౌంజ్ఞ చాతను యజమానులని త్వవ్యవహారం జర్గించేలాగ్ను హకములు కట్టడి చేశినారు. యీ కొండవీటి శీమ సముతుబంధీలు చేశే యడల యీ గ్రామం పొంన్నూరు సముతులో చేరినందు సముతు అమీలు చౌదరు దేశపాండ్యాల పరంగా అమాని మాప్లియ్యతు జర్గినది. అప్పట్లో దేశాన్కి మహతైన ఔమ డాంబరములు సంభవించినందు యీ అగ్రహారముల దగ్గర వున్న తామ్ర శాసనములు వగయిరా దస్తావయిజులు హరించబడ్డవి. స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో యీ కొండవీటి శీమ జమీదార్లకు మూడు వంట్లు చేశి పంచి పెద్దేయడల యీ గ్రామం మానూరి వెంకటానా మజ్కుదారు గారి వంట్లలో చేరినది గన్కు రాజా వెంకటాన్నారావు గారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పడు మజ్కుకూరి యజమానులయి మధవరెడ్డి గోవిందప్ప, నోరిలింగం భొట్లు అనే అతని కొమాత్రాను యిచ్చి వివాహం చేశి పాతికె ఖాగం మిరాశీ వ్రాశియిచ్చి తతించూ ముప్పాతికెలో తద్వంశజులైన సంగప్ప అనే అతనికి భోగ నినాయ ప్రకారం వీ ౩ మూడు వీసాలు మిరాశీ యిచ్చెగన్కు అంతట నుంచి అతని సంతతి వారు సంగ వారనే యింటి పేరు కల్గి సదరహి వీ ౩ మూడు వీసాలు అనుభవిస్తూ వున్నారు తతించూ వారు పూర్వనామం చాతనే తొమ్మిది వీసాలు అనుభవించేలాగ్ను నినాయం చేసుకున్నారు. సదరహి తాలూకా ప్రభువులయి వెంకటాన్నగారు అప్పాటి పంతులు వెంకటాక్రియనింగారు వెంకట కృష్ణనింగారు అధికారము చేశి తర్వాతను లంకట కృష్ణనింగారి కొమారులయి నరసన్నారావు గారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా

వీరి జ్ఞాతి ఆయిన వెంకటేశం రావుగారు కల్తబెట్టినందు విశంబ్బి సంవత్సరములో తాలూకా నర్సంన్న గారు వెంకటేశం గారు చేరి సఖంగా పంచుకున్నందు యీ గ్రామం వెంకటేశంగారి వంట్లలో చేరినది గనుక సదరహి సంవత్సరం లగాయతు ఆనంధ సంవత్సరం వర్కు ప్రభుత్వములు చేశ్చి తర్వాతను తత్పుత్రుడైన వెంకట రమణయ్యారాయనింగారు ప్రభుత్వానికి వచ్చి స్న ౧౨౨౧ (1811 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

పూర్వం జమిందార్లు వంట్లు పంచుకోక మునుపు అమాని మామియ్యతు జరిగే కాల మంధు యీ గ్రామానుక పెద్దకాపు అయి రామనేని పాపినేడు యీ గ్రామానుక తూపుకా భాగమంధు శివాలయం కట్టించి శ్రీశైలం నుంచి లింగాన్ని తెప్పించి, ప్రతిష్ఠ చేశి మల్లేశ్వరుడనే పేరు బెట్టి యీ దేవుణ్ణి అచన చాయడానుక వల్లారి నర్సప్ప అనే తపోధనుణ్ణి నిల్చి కు ౧ భూమి యినాం యిప్పించినాడు గనుక తదారభ్య యీ వర్కు అంతర్వ లేకుండా అచన జగ్గుతూ వున్నది. విష్ణుస్తలం అంతర్వ పడి వుండె గనుక ఆక్షయ సంవత్సరమంధు చేరు మఘరాదాసు అనే సాహుకారు యీ గ్రామం యిజారాకు తీసుకుని వేణుగోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి ఆలయం జీనోద్ధారం చేశినారు.

యీ దేవునికి సత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు పూర్వం అగ్రహారీకులయి వారు యిచ్చిన ప్రకారం కు ౨ పొలం మాన్యం జారీ చేయించి తదారభ్య యీ వర్కు రథో త్సవములు మొదలయివి జరిగిస్తూ వున్నారు.

రిమాకుక ను—

యినాములు—

3 స్వామి వార్లకు

౧ మల్లేశ్వరస్వామి

౨ వేణుగోపాలస్వామి

౦ | ౨ పిల్లలమఱి వెంకయ్య పురోహితునిక

౦ ౪ ౨ అధ్యాపకులు వుప్పలూరి వెంకయ్య

౦ | ౦ కంచ్చిభొట్ల రామబ్రహ్మసోమయాజులకు

౦ | ౦ పలుడి కుండ బ్రహ్మాన్న అయ్యవార్ల గారికి

౪ | ౦

- ౧ శిష్యో నారాయణ సోపయాజుల్కు
- ౧ గొల్లపూడి సుబ్బంన్న
- ౧ గంట్లం రాజు సుబ్బంన్న
- ౧ రావూరి వెంకట్రాయుడు
- ౧ పాలెం వారికి
- ౧౧౦ రాలినేని నుందర్రాముడు
- ౧౪౦ చెర్వు మాన్యం యిచ్చినది
-
- ౫౫౦
- ౧ యజమానులు
-
- ౬౫౦
- ౪
- ౧౦౫౦
-
- చెరువులు :
- ౨ యీ గ్రామాన్కు తూపునోరి వారికి
- ౧ పడమర గుంట్లూరి కన్కం భొట్లు వేయించినది.
- ౧ అగ్నేయ భాగమండ్లు గుడివాడ వెంకట కృష్ణుడనే కోచుటిది.....
.....
- ౩ కుంట్లలు
- ౧ కావుతిమ్మప్ప
- ౧ నేతి నర్సంభొట్లు
- ౧ రాయలు కుంట

వనం తోటలు

- ౧ గ్రామానుక్-తూర్పున మార్గవ పెద్ది అన్నం బొట్టు వేళ్ళిది.
- ౧ కంచ్చిబొట్టు నరసింహ్య సోమయాజులు
- ౧ యీ గ్రామానుక్ వాయువ్య భాగమండ్లు సంగ్గం వెంక్కటబొట్టిది
- ౧ గ్రామానుక్ పశ్చిమం ఉమ్మెలైల నర్సంబొట్టు గారిది.

—
౪

రిమాకుక్ గ్రామగుడి కట్టు ౬౪కి.

మ్మిహాలు

- ౧ గ్రామ కంఠం
- ౧ | ౦ మాలకుంట్ట
- ౧ తోటలు ౪కి
- ౧ ౪ ౦ చెరువులు ౩కి
- ౧ కోళ్ళు
- ౩ | ౦ డొంక్కలు

—
౧ ౧

ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) నంవ్వత్సరం నవంబరు ది. ౧౫ తేదీ అంగీరస నామ సంవత్సర కార్తీక శు॥ ౧౧ ఆదివారం.

మన్నవ

కయివీయ్యతు మన్నవ సతు పొంన్నూరు సర్కారు ముత్తుణజాంన్నగరు
తాలాకే రామారు యిలాకే రాజా మల్రాజు వెంక్కట గుండారావు.

యీ గ్రామానుక్కు వూర్వం నుంచింన్ని మన్నవ ఆనే పేరు వున్నది.

కుళోత్తుంగ చోళ మహారాజులుంగారు శాలివాహనం ౧౦౩౯ శక (1117 AD) మందు
పట్టాభిషిక్తుడై రాజ్యం చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం పొంన్నూరు భాషనారాయణస్వామి వారికి
ఆగ్రహారం యిచ్చినారు గన్ను కొన్ని దినములు జరిగెను.

గజపతి శింహాసనస్తుడయి గజపతి మహారాజులుంగారు శాలివాహనం ౧౦౫౬ శకం
(1134 AD) లగాయతు రాజ్యం చేస్తూ వుండగా వీరి ప్రధానులయి గోపరాజు రామన్న
గారు ధర్మసంస్థాపనాథమై శాలివాహనం ౧౦౬౨ (1145 AD) ఆగునేటి రక్తాక్షి సంవత్సర
భాద్రపద బహుళ ౩0 అంగారకవారం సూర్యగ్రహణ కాలమందు ప్రభువు దగ్గిర సూర్య
గ్రహణ కాలమందు ప్రభువు దగ్గిర దానం బట్టి సమస్తమయి నియోగిగుల్కు గ్రామ మిరాశీలు
నినాయించె యడల యీ గ్రామానుక్కు గోతమ గోత్రుడయి తల్లప్పకు ఏకభోగంగా
గ్రామ మిరాశి యిచ్చినారు గన్ను యెతద్వంశజులై న వారు తదానభ్యామన్నవ వారనేయింటి
పేరు కల్గి గ్రామ కరణీకపు మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు సదరహి గజపతి గారి ప్రభుత్వము
లోనే మజ్జూరు శ్రీ చన్న కేశవ స్వామి వారికి ఆలయం కట్టించి శ్రీ స్వామి వారి ప్రతిష్ఠ
చేసినారు గన్ను నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు మొదలయి వుత్సవాదులు విశేషంగానే జరిగిస్తూ
వచ్చినారు తదనంతరం రెడ్లు ప్రభువులై రాజ్యం చేశేటప్పుడు యీ గ్రామానుక్కు వుత్తర
భాగమందు శివస్తలం కట్టించి శ్రీ సోమేశ్వరస్వామి వారనే లింగమూర్తి ప్రతిష్ఠ చేసినారు.
పెద్దరెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు జరిగిన
తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చి ఆప్పట్లో అమీనుముల్కు వారు యీ దేశానుక్కు
అమీలుగా వచ్చి దేవాలయములు మొదలయి వాటిని వృత్తిక్షేత్రాలు జర్గనియ్యకపోయినారు
గన్ను ఆప్పట్లో అచనాదులు పుభయ దేవస్థానముల్కు జర్గలేదు. కొండవీటి శివ సర్కారు
సముతు బంధీలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం పొంన్నూరు సముతులో దాఖలు చేశి సముతు
అమీలు చౌదరు దేశపాండ్యాల పరంగా అహూని మామియ్యతు జర్గె యడల యీ గ్రామంలో
నన్నావనేని వారు శ్రీ సోమేశ్వరస్వామి వారి యొక్క కాపపెత్తనం చేశే సోవూరి చౌదరి
శ్రీ కేశవస్వామి వారి ఆలయాలు బీనోకాద్దారం చేయించి శాలివాహనం ౧౫౨౪ (1652 AD)
శకం వర్కు పునఃప్రతిష్ఠలు చేయించినారు గన్ను స్తల కరణాలయి బలభద్రపాత్రుని
వారు సముతు చౌదరగా అయి అచనాదులు అమీలువరంగా యిచ్చించ్చి మావూలు

- కు ౧ ౪ ౦ నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు
- కు ౧ శ్రీ కేశవస్వామి వారికి
- ౦ ౪ ౦ సోమేశ్వరస్వామి వారికి
- ౪ శివారు ధనమహోత్సవములకు-
- ౨ శ్రీ కేశవస్వామి వారికి
- ౨ శ్రీ సోమేశ్వరస్వామి వారికి

యీ ప్రకారంగా నిర్ణయించి స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1711 AD) వర్కు హాయిదరాబాదు సుఖా కింధ అమాని మాప్లియ్యతు జర్గించినారు. స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో కొండపీటి శీమ మూడువంట్లు చేశి జమీదారాకు పంచిపెట్టేయడం యీ గ్రామం రాజా రమణయ్యా మాణిక్యరాయనింగారి వంట్లతో వచ్చి రేవల్లె తాలూకాలో దాఖలయ్యింది. గన్కు రమణయ్య గారు మల్లంన్న గారు శీతంన్నగారు, రామంన్నగారు స్న ౧౧౬౮ ఫసలీ (1758 AD) వర్కు ప్రభుత్వములు చేశి తర్వాతను పన్ను వ్రాశి శీతంన్నగారి కొమారులయి జంగ్గంన్నా గారు ప్రభుత్వానుకు వచ్చి స్న ౧౧౮౩ ఫసలీ (1778 AD) వర్కు ౧౪ సత్యవర్సరములు అధికారం చేశి తర్వాతను యితని తంమ్ములయిన తిరుపతిరాయనింగారు తాలూకా సఖం పంచుకున్నంధున యీ గ్రామం తిరుపతి రాయనింగారి తాలూకాలో దాఖలయ్యింది గన్కు వారు ప్రభుత్వం చేస్తూ యిచ్చిన యినాములు.

- కుచ్చట్ల ౧ శ్రీ పొంన్నూరు బావనారాయణస్వామి వారికి పూర్వం నుంచి వున్న యినాం జారీ చేశినది.
- ౧ సోమలేశ్వర.....మహాచార్యుల గారికి పూర్వం రఘునాయకులు గారు యిచ్చినది.
- ౦ 1 ౦ రామ.....చంద్ర సోమయాజులు గారికి
- ౦ ౪ ౦ గుండ్డి మ.....రా గారికి
- ౦ 1 ౦ అద్దంకి వెంక్కట.....రా గారికి
- ౦ 1 ౦ పెండ్రెల పాప.....
- ౦ 1 ౦ యీ జింపా.....ర్యులు గారికి
- ౧ యింజు మూరి.....చారా గార్కి
- ౦ 1 ౦ గుడిమెళ్ళ రాఘవా.....చార్యులు గారికి
- ౧ శ్రీ కృష్ణజయంత్రి శేవకు.....
- కు ౪ .....
- పూ ౨ వతి తరారి (?) మూడు దినముల్కు మూడు వరహాలు
- ౧ మకర సంక్రాంతికి మహాశైవేద్యాగి యిప్పించేది పూ ౧ వరహా వకటి

- ౧ నయ.....తాదికి వూ ౧ వరహా యిచేది
- ౧ చైత్రమాసం ప్రతి వంతు మొదలుకొని శ్రీ రామనవమి పరియంత్రం తొమ్మిది రోజులు కళ్యాణాలు.....జర్గిస్తున్నారు.
- వూ ౧౫౦ సుమారు అయ్యె ఖచుణ్.
- వూ ౧౧౦ అఖండాన్కి.....

యీ ప్రకారం వుత్సవం జర్గుతున్నది.

- ౩ శ్రీ వుమా మహేశ్వర స్వామి వార్కి జర్గి శ్రీ వారి యినాం కుచ్చుక్కు కు ౨౫౦ శ్రీ స్వామి వారికి మెట్టపొలం
- ౦ ౫౦ మల్లయ గాని పొలం
- కు ౦ ౫౦ భజంత్రీలకు యివి జర్గుతున్నవి.

౪ నిత్య దీపారాధనలు వుత్సవాదులు మొదలయ్యివి.

- శె ౧ ౧౦ నిత్య దీపారాధనల్కు
- శె ౫ సోమవారం శేవలు ప్రతివారం వారాన్కి కూ వీశెడు
- శె ౧ శెనగలు
- శె ౧ కావికెశకలు
- శె ౦ ౫౦ బెల్లం

౧ శ్రావణ మాసం లింగ్గ సంత్రపణ్ ణ

బ్రాహ్మణులు బు ౫కి శె ౬౧౦ బియ్యం

- ..... శె ౧ ౧౦ చొప్పున.....
- ౦ ౫౬ రొక్కం.....
- ౦ ౪౬ చొప్పున

యీ ప్రకారం యిస్తున్నారు సంతపణ్ణ కూడ చేయిస్తున్నారు.

యీ శ్రావణ మాసంలో స్వామి వారికి రోజు ౧కి.

- శె ౫ దీపాల్కు కరాశె నై వేబ్యానకు
- కు ౨ బియ్యం
- కు ౦ ౫౦
- శె ౦ ౫౦

౦ | ౦ చిల్లర

యీ ప్రకారం యిస్తున్నారు.

కాత్తిక సోమవారాలు అభిషేకాలుగా బ్రాహ్మణులు.....

శె ౦ ౪ ౦ బియ్యం....శె ౦ | ౦ చొప్పున

౦ | = రొక్కం....

శ్రీ స్వామి వారి వారికి సోమవారం రోజు మ ౪ బియ్యం

౦ .....

శె ౦ .....

౦ ౪ ౦ రొక్కం

౦ కాత్తిక శు ౦ ౦ |.....శెవ ఖచు మ ౨ కూశె

మ ౨ పడితరం శ్రీ స్వామి వారికి రెండు రూపాయలు

మకర సంక్రమాణాన్ని

వో ౦ వరహ మహాశివరాత్రికి

మ ౮ దీపారాధనకు నూనె తొమ్మిది మణుగులు

వో ౨ పడితరం.....పం డెండ్లు పరహాలు

వో ౫౦ మధ్యాహ్నం కుం వుత్స.....ఖచు యాభై పరహాలు.

౦ సంవత్సరానికి పడితరం.....వో ౦ పక పరహా

౦ వి.....శవరాత్రులు జర్గుతూ వున్నారు.

.....గోపాలస్వామి వారి వో ౦.....మం ౪ కు...

.....వున్న శిలావిగ్రహం లాంఛన విగ్రహం.

౦ శ్రీ గోపాలస్వామి వారి ఆలయంలో మూలస్వామి శిలావిగ్రహాలు

౦ ౨ పంగిద్ద రాశిపాడు

౦ ఆంబు

౦ ౪ ఆయి

౮ తామవిగ్రహాలు

౨ ౨ యివ్వై రెండ్లు

- వాహనాలు
- గరుడవాహనం
- ఆశ్వవాహనం
- పౌంన్న పృక్షం
- హనుమంత వాహనం
- ఆయి
- శ్రీ వుమా మహేశ్వర స్వామి వారి ఆలయంలో
- లింగ మూర్తి
- విఘ్నేశ్వరుడు
- వీరభద్రుడు
- నందికేశ్వరుడు
- శిలావిగ్రహాలు

మామిళ్ళపల్లి

కైఫియ్యత్తు మౌజీ మామిళ్ళపల్లి సంత్రు పొంన్నూరు సర్కారు మ్యత్తుకా జాంన్నగరు
తాలూకె సత్తినపల్లి

యా గ్రామాన్కు పూర్వం నుంచి మామిళ్ళపల్లి అనే పేరు వున్నది.

యా స్థలమందు పూర్వం ఆగస్తులు శివలింగ ప్రతిష్ఠ చేసినారు గనుక అసైశ్వర
స్వామి వారని ఆ లింగమూర్తికి పేరు వచ్చినది.

తర్వాతను గణపతి శింహాసనస్తుడయ్యి గణపతి దేవ మహారాజులుంగారు ౯౦౫౬
(1184 AD) శకం మొదలుకుని ఈ దేశములు సాదించి ప్రభుత్వం చేశే యెడల వీరి దగ్గర
మహాపదానులయ్యి గోపరాజు రామంక గారు ౯౦౬౨ (1145 AD) అగునేటి తక్రాషి
నామ సంవత్సర త్రాదపద బ ౩0 అంగ్కాకా వారిం తమ ప్రభువులయ్యి గణపతి గారి
దగ్గర దారాగహితం బట్టి సమస్తమయ్యి బ్రాహ్మణులు గ్రామ మిరాశీ సనడలు వ్రాయించి
యిచ్చే యెడల యీ మామిళ్ళపల్లికి యజుశాఖావ్యయనులుంన్ను కౌండిన్యసగోత్రోద్భవు
లుంన్ను అయ్యి మామిళ్ళపల్లి పెరుమాళ్ళప్పకు ఆరువేల నియ్యోగికి యేక భాగంగా మిరాశీ
నివకాయించినారు. వడ్డెరెడ్డి కనకాటక ప్రభుత్విములు జర్గిన తర్వాతను తురకాణ్యం
ప్రబలమయ్యి తర్వాతను పాదుశాహీలు కొండ్లవీటి శీమ సర్కారుకు సముతుబంధీలు మొవ
లయ్యి వ్యవహారపు వాయిదాలు యేర్పరచి బారాముతనెడ్డి హోదాలు నివకాయించే యెడల
ఈ గ్రామం పొంన్నూరు సముతులో చేర్చి పాతని పార్షి దేశవాండ్కాలుగా నుంన్ను మాసూరి
వారినీ మజూరుదార్లగా నుంన్ను మాణిక్యారాపు వార్షి దేశములు గా నుంన్ను యేవకాచి
దాలదినములు అమాని మాప్లియ్యారు జర్గింన్చినారు న్న ౧౦౨౨ (1712 AD) ఫసలీలో
కొండ్లవీటి శీమ శి పంట్లు చేశి జమీదార్లకు పంచిపెట్టే యెడల యీ గ్రామం మాసూరి
వెంకంన్న మజూరు గారి పంట్లులో చేరినది గనుక రాజా వెంకంన్న రావు గారు యీ
గ్రామం త్మ బావమరుదులయ్యి వెలిగుండం మురహరి పంతులు గార్కి మనవత్రికా కింద
ఇచ్చిరి. గనుక ఆయ్న యీ స్థలమండ వున్న కోటలో ప్రవేశించి మనవత్రికా అనుభ
వినూ వుండగా వెంకంన్న గారు అప్పాజీ పంతులు గారు వెంకకటాయునింగారు వ్యవ
హారములు చేస్తూ మురహరి పంతులు గార్కి మజూరు మనవత్రి జరిగించినారు.

తదనంతరం పయ్యి వ్రాళ్ళి వెంకంన్న గారి తంమ్మలయ్యి జోగంన్న గారి
కుమారులయ్యి వెంకకట కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి వెలిగుండం మురహరి పంతుల
కుమారులయ్యి హయగ్రీవ పంతులుకు యీ గ్రామం పూర్వ ప్రకారమే వసతి క్రింద అనుభ

వింపజేసినందు హయగ్రీవునింగారు మజుకూరు కోటలో వుండి వెంక్కట కృష్ణునింగారి వ్యవహారము ప్రబలంగా జరిగిస్తూ అప్పట్లో అగస్తేశ్వర చంన్నకేశవస్వామి వార్లకు ఆలయములు కట్టించి స్వామి వార్లను సంప్రోక్షణ చేయించి యీ స్వామి వార్లకు నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరగగలందులకు

కు ౦ ౩ = శ్రీ అగస్తేశ్వర స్వామి వారికి

౦ ౩ = శ్రీ చన్న కేశవస్వామి వార్లకు

౦ ౪ =

ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను వెంక్కట కృష్ణునింగారి కుమారులయి నర్సంన్నరావు గారు ప్రభుత్వానుకూపించి అధికారం చేస్తూ వుండగా మృతుణ్ణాంక్షుగరు సర్కారుకు మంన్నెవారయి మాణిక్యరావు తిరుపతి రాయనింగారు హెవలంబి సంవత్సరం పుష్య శు ౧ ల రోజు యీ గ్రామం మీదను పదావు పడి కోట తీసుకొని గ్రామం దరోబస్తు దోచుకొని కోట పడగొట్టి వేయించిపోయినారు. శార్వరి సంవత్సరమందు వెంక్కటేశం గారు తాలూకా చేరి సఖంగా పంచుకుంన్న తర్వాతను వెలుగుండం వారికి కొంన్ని డ్నిములు గ్రామం మనవత్రిక్రింద జరిగించి యిటు తరువాతను గ్రామం మనవత్రిక్రింద యిప్పకను యీ గ్రామంలో పూర్వం వెంక్కంన్న పంతులు గారి నాటి నుంచి వున్న తన సావరము పొలంలో కు ౧౦ ను వారి క్రిందనే వుంచి మామూలు ప్రకారం జరిగిస్తూ వున్నారు. అంతట నుంచిన్ని గ్రామంలో వుండే మిరాశీదాఖణ జిరాయితి చేసె రహీతు (రైతు) వల్లను వ్యవహారం జరిగించి ఆపంద్ద నామ సంవత్సరం వర్కు ప్రభుత్వం చేశినారు. తదనంతరం వెంక్కటేశం గారి కొమారులయి వెంక్కట రమణయ్య రాయనింగారు ఆ సంవత్సరమందే ప్రభుత్వానుకూపించి వ్యవహారం చేసుకొంటూ మజుకూరులో వున్న శివకేశవులకు పూర్వ ప్రకారమే యినాములు జరిగిస్తూ నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరిగిస్తూ వున్నారు.

ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం నవంబరు ది ౧౫ తేది అంగీరస నామ సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ ౧౧ లు ఆదివారము.

మునిపల్లె

కై నీయ్యతు మౌజే మునిపల్లి సంతు పొంన్నూరు సర్కారు ముత్తుకాణాంన్నగరు
తాలూకే చిల్కలూరిపాడు-

పూర్వము ద్వాపర యుగమంధ్ర యిది మహతైన దండ్లకారణ్యమయినందు యీ స్థలమంధ్ర అనేకమయి రుషుల తోటి అగస్త్య మహాముని వశించి సదాశివుని ధ్యానం చేశే వర్కు అతని అభిప్రాయము తెలిసి యీశ్వరుడు స్వయం వ్యక్తమయి లింగ స్వరూపంగా భూమిలో నుంచి అవతరించిరి గనుక అగస్త్యులు ఆ లింగమూర్తికిని ప్రతిష్ఠ చేసినారు. తదనంతరం రుషి బృందములు యీ సదాశివుని పూజిస్తూ వణక కుసీరములు కల్పన చేసుకొని వాసం చేసినారు గనుక మునిపల్లి అనే పేరు వచ్చినది. అగస్త్యుల పల్ల నుంచిన్నీ ప్రతిష్ఠ చెయ్యబడ్డండ్లు యీ లింగమూర్తికి అగస్తేశ్వరుడు అని నామాంకితము యేర్పడ్డది.

కలియుగ ప్రవేశమయిన తర్వాతను అరణ్యములు భేదించబడి గ్రామములుగా యేర్పడే కాలమంధ్ర యిక్కడ గ్రామం యేర్పడి పూర్వ ప్రకారంగానే మునిపల్లె అనెవాడికె వచ్చినది.

శాలివాహన శక ప్రవేశమయిన తర్వాతను కొన్ని ధివముల్కు అప్పుడు రాజ్యం చేసే రాజులు ధర్మశాస్త్రులు గనుక యీ స్థలం పూర్వోత్తరం విచారించి యీ లింగమూర్తికి ఆలయం కట్టించి పుత్రువాదులు జన్మించినారు. గణపతి శింహాసనస్తుడైన గణపతి మహా రాజులుంగారు శా ౧౦౫౬ (1184 AD) శకమంధ్ర పట్టాభిషిక్తుడై రాజ్యం చేశే యడల నీ దగ్గర మహాప్రదానియైన గోపరాజు రామంన్నగారు బ్రాహ్మణులు గ్రామ మిరాళిలు వ్రాయించి యిచ్చే యడల యీ మునిపల్లెకు యజుశాఖాధ్యాయుడుంన్నూ కణ్డాస గోత్రోద్యవులుంన్నూ అయి అరువేల నియోగికి ఏకభాగంగా కరిణీకం మిరాళి నిరణయించినారు గనుక తదానభ్య మునిపల్లెవారనే గ్రామ నామాంకితం వుంటూ వచ్చిరి. సదరహి వ్రాశ్చి అగస్త్య రాజు మిరాళిలో ప్రవేశించి అగస్తేశ్వర సేవ మికి భక్తుడై స్వామి ప్రసాదము చాతను దినదిన ప్రవర్ధమానుడై భాగ్యవంతుడై వుండి గ్రామం బత్తీ చేసి యీ గ్రామమంధ్ర చతుర్దిక్కుల ౬౦ ఆకుతోటలు వేయించి శ్రీ అగస్తేశ్వర స్వామి వారి ఆలయం కీనోకధారం చేయించి గర్భాగుడి అంతరాళికములు మంటపములు కట్టించి అందోకాశ్య వాహన ప్రాప్తిని పొంది వుండే యడల పయి వ్రాశ్చి అగస్త్యరాజు భార్య అయి పళ్ళంమ్మ యీ గ్రామంలో వుంట్ల ఆకు తోటల చూడే నిమిత్తం పల్లీ నవారి అయి

బయలుదేరి వస్తూ వుండగా సదరహీ ఆకుతోటలు చేశే కాపు పళ్ళంమ్మకు గ ౬౦ చరహీ లుంన్నూ ఆరువై చీరలుంన్నూ కట్నాలు యిచ్చిరి గన్ను ఆమె ఆ చరహీలు తెచ్చి అగస్తేశ్వర స్వామి వారి కిరీటానుక్క బంగారు నీరు చేయించ్చిది. ఆ కిరీటం యిప్పుడు వుంన్నది.

తదనం తరం రెడ్డు ప్రభుత్వం చేశే కాలమంద్దు గ్రామస్తులు గ్రామ మధ్యమంద్దు విష్ణు స్తలం కట్టించ్చి పంన్నీడ్దరు ఆశ్వారాదులను వుంచ్చి చంన్న కేశవస్వామి వార్చి ప్రతిష్ఠ చేశి సదరహీ అగస్తేశ్వర స్వామి వార్చింన్నీ చంన్న కేశవస్వామి వార్చింన్నీ పుత్రవములు జర్గించుకుంటూ వుండీరి.

రెడ్డిఁడై అధికారములు గడ్చి కనాకాటక్ ప్రభుత్వము వచ్చి కృష్ణరాయలు రాజ్యము చేశేటప్పుడు స్వస్తిశీర్షి శాలివాహన శక వరుషంబ్బులు ౧౪౪౬ (1524 AD) అగునేటి తారణ సంవత్సర మాగ్గళశిర శు (శుద్ధ) ౧౦ లు సోమవారం స్వస్తి సమ స్తభువనాధీశ్వరుం డైన ముని పల్లె అగస్తేశ్వరునికి గభేశ్వర మహాపాత్యని కొమారుడు తిరుమలయ సాష్టాంగ దండ్నిములు సమప్పించ్చి యిచ్చిన ధర్మశాసనం మాకు కొండవీటి శీమలోసు తిమ్మర్పు ఆయ్యవారు వుంమ్ముడి పాలించ్చి నవ ధరించ్చి మునిపల్లెకు దక్షిణాన లాడిపత్రి చర్చు పడమటి మామిళ్ళు వుశిరికలు మొదలయ్చి తోట ఫలముల వల్ల వచ్చిన ఆదాయము సేత్య మహాత్సవానుక్కు సాలీనా పనుల్కు సమపాణ చేశి పూర్వం నుంచ్చీ జర్గుతూ వుండే క్షేత్రాలు బోడపాట్చి బ ౧ వెల్లటూరి పొలిమేరను బ ౦౧౦ యీ క్షేత్రములు జర్గించ్చినారు కనాకాటక్ ప్రభుత్వం వర్కు నడ్చి తదనం తరం మొగలాయి వచ్చెను. గన్ను సదరహీ వృత్తులు జర్గలేదు. కొండవీటి శీమ సముతు బండ్డిలు చేశే యడల యీ గ్రామం పొంన్నూరు సముతులో చేర్చిది. గన్ను సముతు అమీలు చౌదరు దేశపాండ్యాల పరంగ్గా చాలాదినములు అమాని మాప్లియ్యతు జర్గినది. ఆ దినములలో మజ్కూరి కరణమయిన కొండ్రాజు అగస్తేశ్వర స్వామి కిరీటం చేయించ్చి దాని మీద తన పేరు విలాసం చెక్కించ్చుకుంన్నాడు.

స్న ౧౧౨౨ ఫసలీలో (1712 AD) కొండవీటి శీమ జమీదార్లకకు మూడు ఎంట్లు చేశి పంచ్చిపెట్టే యడల యీ గ్రామం వెంక్కంన్నూ మజుందారి గారి తాలూకాలో దాఖలు అయినదీ గన్ను వెంక్కంన్న వంత్తులు గారు తాలూకా ప్రభుత్వానుక్కు దక్షులై అధికారం చేయిస్తూ యిచ్చిన మాన్యాలు

- 1 కు ౧ మజ్కూరిలో పున్న దేవస్రానముల్కు మొగలాయి అమానిలో నినకాయించ్చిరి.
- కు ౦ ౪ ౦ శీర్షి అగస్తేశ్వర స్వామి వారికి
- కు ౦ ౪ ౦ శీర్షి చన్న కేశవస్వామి వారికి

○ | ○ యీ గ్రామ పౌరోహితులు

○ | ○ రావూరి కేశవభట్లకు

○ | ○

యీ యినాములు యిప్పించి స్న ౧౭౪౦ (1780 AD) ఫసలీ వర్కు ౧౯ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను. తదనంతరం అప్పాజీ పంతులు గారు స్న ౧౭౪౧ ఫసలీలో ప్రభుత్వానుకూ వచ్చి స్న ౧౭౪౩ (1783 AD) వర్కు మూడు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను. తదనంతరం వెంకట్రాయునింగారు స్న ౧౭౪౪ ఫసలీలో (1784 AD) ప్రభుత్వానుకూ వచ్చి యిచ్చిన యినాములు.

కు ○ | ○ అలూరి మంగన్న శాస్త్రుల్ గారికి

కు ○ | ○ పాలపత్రిక తంబక శిష్యు అనే వైద్యునికి.

○

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౭౫౦ (1750 AD) ఫసలీ : క్కు ౧౨ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను. అటుపిమ్మట వెంకట కృష్ణునింగారు ౧౭౫౧ ఫసలీలో ప్రభుత్వానుకూ వచ్చి చేయించి యినాములు.

○ సదరహి ఫసలీలో శిష్టా దక్షిణామూర్తి శాస్త్రుల్ గారికి

○ | ○ చిల్లంగె అంతన్నా పంతులు గారికి

○ | ○ వెలిగుంట చ్చి వెంకటన్న గారికి

వెరళి ౨

యినాములు యిప్పించి స్న ౧౭౬౮ (1768 AD) ఫసలీ వర్కు ౧౮ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేశెను. అటు వెంకట ఆయ్న కొమారుడైన నర్సన్నారావు గారు స్న ౧౭౬౯ (1769 AD) ఫసలీలో ప్రభుత్వానుకూ వచ్చి

○ అద్దరవు నరసింహాచార్యులు గారికి

○ | ○ యీ వెంకటాచార్యులు

○ | ○ గొల్లపూడి రామలింగం గారికి

○ నోరి హనుమంన్న నాగన్న అనే సంగీత పాఠకులకు

○ తెనాలి జంగం చెన్న కేశవులు

○ ○ ౨ వుప్పలూరి వెంకటయ్య....

౨	పులిగుండ్డు వెంక్కంన్న గారు
౨	మానూరి వెంక్కట తట్టు
౩	తూము నర్సంన్న గారు
౨	వాళిరెడ్డి వీరయ్య గారికి
౦ ౪ ౦	గొల్లపూడి పాటి చర్వు
౦ ౪ ౦	మునిపల్లె చర్వులు

వెరళి ౦ ౪ ౨

యినాములు యిప్పించి సదరహి ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౨౦౯ (1809 AD) ఫసలీ వర్కు ౩౮ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేశెను. తదనంతరం వెంక్కట కృష్ణునింగారు ఆ ఫసలీలోనె ప్రభుత్వానుక్కు వచ్చి యిపని సాంబ్బన్న కు కుంటలు ౦౪౦ పౌలం షూన్యం యిప్పించి స్న ౧౨౨౦ (1811 AD) ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వము చేస్తూ నున్నారు.

యా గ్రామంలో వున్న చెర్వులు

తోటలు

౧	గోళ్ళమూడి పాటి చరువు రామినేని బోయిండు వేయించ్చిడి
౧	సాపచర్వు
౧	గ్రామ చర్వు

౧	మునిపల్లె లింగ్గరాజు తోట
౧	రామినేని తోట

౩

౨

గ్రామ గుడికట్టు కుచ్చళ్లు ౯౦కి తవీశీలు

కు ౨	గ్రామ కంతం
౧	వనం తోటలు
౧ ౪ ౦	చర్వులు
౧	కొంక్కలు
౦ ౧ ౦	రుద్రభూమి
౨	ఆకు తోటపద్దులు
౦ ౧ ౦	చవట భూమి

౮ వెరళి

గాక తతిమ్మా.....౪౦

డి ౨౮ ఫిబ్రవరి ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం.

మల్లియ్య వ్రాలు

ముల్లుకుదురు

కయివియ్యతు మౌజే ముల్లుకుదురు తాలూకే రాచూరు.

పూర్వం అత్రిమహాముని కృతయుగమంధు శ్రీమన్నారాయణుని గూచిక యేకాగ్ర చిత్తత చాత తపస్సు చేశినందు భగవంతుడు ప్రసంనుడై పరం వేడుకునే పర్కు అత్రి సంతోషించి హతాత్పర్య విశేషం చాతను సమస్కరించి సదా రూపన భక్తిన్ని భూత దయాళు త్వమున్ను దయ చాయవలెను. మరిన్ని మీరు యిక్కడ వశించి నా చాత పూజింపబడుతూ యీ పుణ్యక్షేత్రము అయ్యేటట్టుగా దయచేసినంను కృతాధునిగా చెయ్యి మని వేడుకొన్నందు భక్త వశీకృతుడు గన్ను స్వామి వారు అత్రి మహాముని వాక్య ఆలింబి అతని యిష్ట ప్రకారం చంన్న కేశవస్వామి రూపం పహించి స్వయం ష్యక్తంగా నిలిచిరి. అత్రిమహాముని స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి తానున్ను అక్కడనే ఆక్రమం చేసుకుని వశించినందు అనేక మునులు యీ దేశాన్ని వచ్చిస్వామి వారిని శేవించి స్వామివారి దశాన కావించి అత్రి మహాముని తోటి సాంగత్యం చాతను యీ స్తలమందే నివాసం చేశి నారు. తదనంతరం త్రేతాయుగమంధు అంగీరస మహాముని యీ స్తలమంధు తపస్సు చేశినారు గన్ను ప్రసంనులయినారు. చ్వాపర యుగమంధు జైపిని మహాముని వ్యాసోప దేశం చాతను యిక్కడికి వచ్చి తపస్సు చేశినందు అతను ప్రసంనులై నారట. యీ ప్రకారంగా కృత త్రేత ద్వాపర యుగములయంధు మహా రుషులు తపస్సు చేసుటచాతను వార్కి ప్రసంనుడైనారు గన్ను అక్కడ మునులు నివాసం చేశియుండ్డుట చాతను ముని కుదరని నామం పహించినది అని భాగవ పురాణమంధు చెప్పబడి వున్నది.

కలియుగమంధు య - రు మానారు వార్కి ప్రసంనులయినారట. తదనంతరం శాలివాహనం ౧౩౦ - సంవత్సరమంధు లక్ష్మి నామ - అనే వైష్ణవ భక్తుడు స్వామివార్కి ఆలయ ప్రాకార మంట్టపములు కట్టించి స్వామి వార్కి నిత్యోత్సవ మాసోత్సవ సంవత్సర ములు చేయించి వారు గన్ను అదే ప్రకారం అనేక దినములు జర్గుతూ వున్నది- అటు పిమ్మట గుంట్టుపల్లి ముత్త రాజయ్యగారు కొండ్లవీటి శీమ ప్రభుత్వాన్ని వచ్చిన తర్వాతను ఆయ్న ధర్మవంతుడు గన్ను యీ.....దేవస్థానముల్కు వనములు ఖండ్రీప్రోలు మొదలయ్యివి యేపకారచి జర్గును. అంత సమయమంధు శాలివాహనం ౧౫౩౨ (1610 AD) శకం పర్కు ముత్తరాజయ్య గారి ఆనతి.....పురాజయ్య గారు స్వామి వారి నిత్యోత్సవ మాసోత్సవ సంవత్సరోత్సవముల్కు గాను సంన్నిధి ఆయ్యంగాళ్లు వేలాచిత్తం వేంకట శేషయ్య యీ వెంన్నయ్య శింగయ్యరంగయ్య గారు మొదలయ్యి వారి పరంగా కు ౧౫ వదిపేను కుచ్చళ్ళ ఖండ్రీకె మాన్యముగా యిప్పించిరి గన్ను అంధులో శ్రీ స్వామి వార్కి

స్తం కైంకర్కర్యములు జర్పతూ వచ్చినారు యింతలో యీ దేశాన్ని ఔమడాంబ్బరములు వహించినందు స్తానాచార్యులు మొదలయ్యి వారు నిత్య.....నందు దేశాంతరం పోయినారు గన్ను యీ జీవనములు వృత్తులు మొదలయ్యి వి కిలమయిపోయినందు శా ౧౬౯౯ (1688 AD) సంవత్సరం మాణిక్యారావు తిరుపతి రాయసింగ్గారు స్వామి వారి వరుమాస యేపకారచి కు ౧౨ పంన్నెండ్లు కుచ్చల ఖండ్రికె యిప్పించి నిత్య పడితరములు పగయిరాలు వో.....లు నినకాయం చేయించినారు గన్ను ఆ ప్రకారం ఆయ్న కొమారుడు శీతయ్య మాణిక్యారావు ప్రభుత్వం వచ్చి రౌద్ర సంవత్సరం పర్కు జర్గినది శీతయ్య గారు సంత్రు లేకుండ్లా జర్గినారు గన్ను వారి తాలూకా భావయ్య గారి పరం చేశ్చిండ్లు ఆయ్న కుమారులు..... యిచ్చినారు ఆటు తర్వాతను మాణిక్యారావు భావయ్య గారు (వా) కాశీ వొడ్డె వెంకటాద్రి రాయసింగార్కి యీ తాలూకా బాకీ పంట్టు కిండ్లను ధరావతు వుంచినందు ఆదే సంవత్సరం వెంకటాద్రి నాయుడు గారు తాలూకా మామియ్యతు చేశి నారు గన్ను దుందుబి నామ సంవత్సరములో వచ్చిన అయివేజు ప్రకారం జర్పించినారు. యీ తర్వాతను రుధిరోడ్గారి నామ సంవత్సరము మొదలుకొని రాజా మల్రాజు వెంకట గుండ్లారావు గారు తాలూకా యీంలో కొంన్నారు గన్ను వారు నిన్నకాయించి జర్పిన లాగును-

- కు క   స్వామి వారి నిత్య నయివేద్య దీపారాధనలు
- ౧   అధ్యాపకునికి
- ౧   ఆచకకునికి
- ౧   భజంత్రీలకు మాన్యం

— —
౧ ౨

యిండ్లు తఫిశీలు... ..

సదరహిలో వుంన్న వార్కి జర్గతూ వుంన్నది. కకావత్తులకు నడిచే యినాము స్వామి ఖండ్రికెలోనే దాఖలు ఆయ్నది. యిండ్లు లోవయినం మాణిక్యారావు తిరుమల రాయసింగారు యేపకారచ్చి ప్రకారం హెంన్నులు ౧౨౦౮ గుండ్లారాయసింగారు జర్పతూ వుంన్నారు.

- పడితరం   .....
- శే ౧   .....
- ౪   మహ్యవ 30
- —
- శే ౫   అయ్న

శే ౧ ౦	వేగులు
శే ౧ ౦	పండ్లు
శే ౧ ౪ ౦	నేయి
	శే ౦ ౪ ౦ హోమాన్ని
	శే ౧ నైవేద్యాన్ని
శే ౩	దీపారాధనలు
	.....
తు ౧	సాంబ్రాణి
డ ౪	అకులు
డ ౪	రాత్రి నైవేద్యాన్ని కొబ్బరి—
డ ౨	దధ్యోజనం
డ ౨	శాం.....వగై రా
శేవలు	
—	
౨ ౪	వికాసనులు
౪ ౮	కూక్రొత్తరములు
౧ ౮	తిరునక్షేత్రాలు
౧ ౦	మహన్నావ.....
౪	గోకుల అష్టమి, శ్రీ రామనవమి.....జయం త్రి.....
౧ ౦	సత్యములు
—	
౧ ౧ ౪	

యా పదితరాన్ని శేవలు తిరుమల రాయినింగారు యేర్పరచి నూట యిరువై వరహా యింన్నా జర్పూ వున్నారు.

యా స్థలములో వుండే దేవాలయం పాడు పడండ్లు లింగాన్ని కూర్చోస్తూనే చేసినారు.

ప్రమోదుత నామ సంవత్సరం పుష్య శు ౧౩ సోమవారం ది ౮ జనవరి ఆ. స. ౧౮౧౧ (1811 AD) సంవత్సరం

గుమాస్తా మల్లయ్య వ్రాలు.

రేటూరి కథ

కయివియ్యతు మాజే రేటూరు పరగణే విని(ను)కొండ్ర సర్కారు మృతుక
జాంన్నగరు తాలూకె రాజామల్రాజు వెంక్కట గుండారావు సరు దేశముఖ
మన్నెవారు—

ప్రస్తుత నామం గల రేటూరు అనే గ్రామానుకు యీశాస్య భాగమందు పూర్వం
జయినులు రాజ్యం చేశేటప్పుడు కొండ్రాజుపాడు అనే గ్రామం జయన బస్తిగా వుండు
ముక్కంటి రాజ్యకాలమందు కాశీనుంచి వచ్చిన బ్రాహ్మణులకున్న జయనులకుంన్న
వినాదములు జరిగి హీనవాదులు అయిపోయిరి. గన్ను ఆ కాలమందే యీ కొండ్రాజుపాడు
అనే జయన బస్తిపాడు అయిపోయింది.

తదనంతరం యీ రేటూరు అనేది. అప్పుడు రేగుచెట్ల తోటి కూడ గూడుకుని
మెక్కభూమిగా వుండి జలవసతిన్ని కలిగి వుండె గన్ను ఆ ప్రదేశమందు గ్రామం కట్టి
రేటూరు అనే నామం యేపకారచినారు.

గణపతి శింహాసనస్తుడయి గణపతి మహారాజులుంగారు రాజ్యం చేశేటప్పుడు వీరి
దగ్గర మహాప్రదానులయి గోపరాజు రామన్నగారు సమస్తమయి నియోగిలు గ్రామ
కరిణీకపు మిరాశీలు నిన్కాయించె యడల యీ గ్రామానుకు వెలనాడు శ్రీవత్స గోత్రయి
బ్రహ్మాండం నాగరాజుకు ఏకభోగంగా గ్రామ కరిణీకపు మిరాశి నిన్కాయించినారు గన్ను
ఆ నాగరాజు గ్రామ కరిణీకం చేస్తూ వుండి. యీ గ్రామాన్ని పశ్చిమ పాశ్చాత్యులమందు
విష్టుస్తలం కట్టించి గోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేయవలెనని విగ్రహాన్ని సంపాదనచేసి
ప్రతిష్ఠ చేయవలెనని యత్నికృతం చేస్తూ వుండగా షామ దశ చాతను అవాంతరం సంది
వచ్చె గన్ను ఆ విగ్రహాన్ని జలస్తాపన చేసి మరికొన్ని దినములకు అతను స్వగకాస్తు
డయినాడు గన్ను అతని కొమారుడయి లక్ష్మీపతి ప్రబలుడై తన తండ్రి చేసిన ధర్మకార్యం
నెరవేరకపోయెనని విచారించి వున్నంతలో స్వప్న లబ్ధమందు లక్ష్మీ నృశింహస్వామి వారు
మీ ఆవరణం చొప్పదొడ్లో చొప్ప వామిలో స్వయం వ్యక్తంగాను స్వల్ప విగ్రహముగా అవత
రించి వున్నాను. నన్ను తీసుకవెళ్ళి మీ తండ్రి కట్టించిన దేవాలయములో ప్రతిష్ఠ చేయమని
అనతిచ్చినారు గన్ను అదే ప్రకారంగా లక్ష్మీనృశింహస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేసి యీ స్వామి
వారిని పూజించడానుకు నారాయణం రంగారావులు అనే విఘ్నానుకుని (విఘ్నానుని) నిన్కా
యించి యీ స్వామి వారికి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు మహోత్సవములకు జరుగుగలండ్లుకు
కుంకను కుచ్చపాతిక భూమి యినాము యిప్పించి అఖండమున్న సాలియానా వచ్చె పండుగలు
మహోత్సవములకు గ్రామఖండాలలో యిచ్చెటట్టు నిన్కాయించినారు. ఇతని కొమారుడు

రామానుజులు తండ్రి కన్న ప్రబలుడై యీ గ్రామాన్కు యీశాన్య భాగమండ్ను శివాలయం కట్టించి శ్రీ రామలింగస్వామి వారనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠచేసి యీ స్వామి వారిని పూజించుడాన్కు కంచితట్లు పాపంన్న అనే వెలనాది బ్రాహ్మణ్ణి నిన్కాయించి యీ స్వామి వారి నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలు జరుగగలండ్లుకు కు ౧౦ కుచ్చలపాతికె భూమి యినాములు యిప్పించినారు అఖండం సాలియానా వచ్చే పండగలు మొదలయి వుత్సవములుగ్ పయిన వ్రాశ్ని ప్రకారంగ్గానే జర్గెటట్లు మామూలు చేశినారు.

వడ్డెరెడ్డి కనాకటక ప్రభుత్వములు శా ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వరకు జరిగిన తర్వాతను తుర్కాణ్యం ప్రబలమాయెగన్కు జమీదారు దేశములు దేశపాండ్యాలు మొదలయి హోదాలు యేపకారచి బహు దినములు అమాని మామిలియ్యతు జరిగించినారు.

న్న ౧౧౨౨ ఖసలీ (1712 AD) తాలూకా జమీదారకకు తెరుగడలు చేశే యడల యీ వినికొండ పరగణా రాజా మల్రాజుసూరంన్న గారి జమీదారిలో వచ్చెను గన్కు సూరంన్న గారు రామారాయనింగారు నీలాద్రి రాయనింగారు వెంక్కటనరసారాయనింగారు పెదగుండ్డా రాయనింగారు ప్రభుత్వములు చేశ్ని తర్వాతను పయిన వ్రాశ్ని పెదవెంక్కట నర్సారాయనింగారి కొమారులయి రాజా వెంక్కట గుండ్డారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమారుకు గ్రామ గుడి కట్టు కుచ్చళ్ళు ౮౦

కి మ్నిహాలు

గ్రామ కంఠాలు

౨౦ కండ్లసాల—

౦ కొండ్రాజు పాడు అనే చెనెదిబ్బ

౪౧ నండ్డికుంట్ట కాళి కాలవారి పాడు

౧౪౨ మాలపాడు

చెరువులు కుంట్టలు ౧౦ కి

౧ చెరువులు ౫కి

౦ ౧౦ మజ్కూరి వూర చెరువు

౦ ౧౨ పెనీకడు చెరువు

౦ ౦ ౨ వల్లయ చెరువు

౦ ౦ ౨ పాల్వీడు కుంట్ట

౦ ౦ ౨ వెంక్కట కుంట్ట

౦ ౪ ౨ కుంట్టలు ౫కి

౦ ౦ నాగరాజు కుంట్ట

- ౦౦౭ వుమ్మడి శెట్టి కుంట్ల
 ౦౦౭ యల్లాబతుని కుంట్ల
 ౦౦౭ పులివాని కుంట్ల
 ౦౦౭ నారశింహ్వాడి కుంట్ల
 ౦౦౭ వెంక్కటపతి కుంట్ల

రహదారి డొంక్కలు ౪ కి

యినాములు

- ౨౪౦ శ్రీ స్వామి వారలకు
 ౧౧౦ రామలింగస్వామి వారికి
 ౧౧౦ శ్రీ లక్ష్మీ నృశింహస్వామి వారికి
 ౫౩౭ గ్రామ పౌరోహితుడు రాజు పౌరోహితుడు పగయిరా ।
 ౧ గ్రామ పౌరోహితుడు భాగవతుల శేషంబొట్లకు.
 ౧ రాజుపౌరోహితుడు అవ్వారి వెంక్కయ్య పంన్నాల
 వెంక్కయ్యకు.
 ౦౧౦ గుంట్లూరి అక్కం బొట్లు పగయిరాలు
 ౦౧౦ మజ్జూరి మల్లయ కుంట్ల మాన్యం
 ౦౦౭ ఆలూరి రామస్వామి సపా వైద్యుడు
 ౦౪౦ జెహరాబీబీకి బిడ్డ కాశింబీబీడి—
 ౨ బాపట్ల సత్రానకు యిప్పించినది.
 ౦౪౦ అశ్వధాటి వీరసానికి
 ౦౧౦ గ్రామం నౌకలకు.

౫౩౭ అమీక

- ౧౦ మజ్జూరి మాగాని చెరువు పగయిరా
 ౨ మాగాని పోలం
 ౩ చెరువు
 ౧౪ దక్షిణపు వైపుగ బాపట్ల చెరువు లోదకు నీళ్లు పడకను పడ్డది. ౪౨౪౦
 గాక తిమ్మా ౩౨౦
 క్రైవీయతు మొత్తం ౫౩౭.

మవుజే రేటూరు గ్రామాన్ని శీమా చింహాలు పొలిమేర నినాయము :

గ్రామం పడమటం నుంచి పరికెడు పడమటకుని యిందు కోశి తూపుకాకు యెదుకు నడవగాను పూరికి వుత్తరపు దిశ యెదురు నడవగాను పూరికి వుత్తరపు దిశ అప్పాపురపు పొలిమేర వెంబడి వుత్తరంకుని అక్కడ నుంచి అప్పాపుర్ను కాల్య తూపుగా మల్లయ కుంట పడమర గాను పొలిమేర వెంబడిని ఉత్తరానుకు యెదురు నడవగాను దానప్ప కుంట తూపుకాకు యర్రరాయి శిలాస్తంభం. అక్కడనుంచి పడమర పొగాను యిండ్లు కోశి ఉత్తరానకు అప్పాపురం కుమ్మూరు నుంచి వచ్చెదారి కూడలి యేంచికుని యిండ్లు కోశి తూపుకాకు యెదురు నడవగాను యేటి తూము అక్కడ నుంచి వుత్తరం యెదురునకు మానుయెజ కాలువకుని అక్కడ నుంచి తూపుకాకు నడవగాను కుమ్మూరి పొలిమేరకుని అక్కడ నుంచి యెదురు నడవగాను వుత్తరానుకుని, అక్కడ నుంచి పోగాను పడమరకుని తూపుకాకు యెదురు నడవగాను వాగేటి వెంబడిని వుత్తరంకుని, అక్కడ నుంచి దక్షిణానకు నడవగాను కుమ్మూరి పొలిమేరలో కునికి తిరిగి పొలిమేర కుంట వుత్తరపు కట్టుకుని అక్కడ నుంచి తూపుకాకు యెదురు పోగా నాగరాజు కుంట పడమటి కట్ట కాడికి కుమ్మూరి పొలిమేర కాల్య వెంబడిని రెండు వూళ్ళ కూడలి అక్కడి నుంచి దక్షిణానుకు యెదురు నడవగాను నందు పోయి కాలువ వెంబడిని పొలిమేరకుని అక్కడ నుంచి తూపుకాకు పోగా తాడేశ్వగుంట హద్దు అక్కడ నుంచి నండ్లూరి పొలిమేర వాగేటి పల్లమే కుని అక్కడి నుంచి పోగాను వూగేటి పల్లమే బెండల గుట్ట హద్దు అక్కడి నుంచి తూపుకాకు పోగాను నండ్లూరి పొలిమేర పాత పోగేటి పల్లము పడమటికిన జాలింగయ కుంట హద్దు, అక్కడి నుంచి తూపుగా పోగాను నండ్లూరి గోపాపురం మజుకూరి కుంట పడియహద్దు, అక్కడినుంచి పుండ్రరేటూరు జిల్లేళ్ళమూడి కూడలి దుబ్బుల పడియ జిల్లేళ్ళమూడి రేటూరి పొలిమేర వెంబడిని తూర్పుగా పోగాను బాపట్ల జిల్లేళ్ళమూడి మజుకూరి కూడలి అమ్మడిశెట్టికుంట కట్ట దక్షిణానకు నిలువు నల్లరాయి శిలాస్తంభం, అక్కడి నుంచి పడమటికి పోగాను బాపట్ల పొలిమేర మజుకూరి పొలిమేర యల్లాబత్తుని కుంట పడమటి కట్ట మీదను, యర్రరాయి శిలాస్తంభం కొద్దిది. అక్కడనుంచి పోగా బాపట్ల శివారు జమ్మలపాడు త్రోవ దక్షిణంకుని పడమరగా పోగా పులివాని కుంట కూడలి మజుకూరికి బాపట్లకు చెరుకూరికి బాపట్లకు చెరుకూరికి పులివాని కుంట పడమటి కట్ట మీదను శిలాస్తంభం యర్రరాళ్ళు ౨ అక్కడ నుంచి పడమరగా పోగాను చెర్కూరి మజుకూరి పొలిమేర పోగా మూలగుట్ట వకటి, అక్కడ నుంచి పడమర వొప్పు గాను పోంగా చెరుకూరి మజుకూరి చెరుకూరి రావిపాలంలోనె పడిబాల్క యెచ్చతగ్గు పుండ్రల కుంట కట్టుబడి దేవతా గహారం హద్దు. అక్కడి నుంచి పడమరంగా పోగా తూపుకా మిప్పు గాను చెరుకూరి కొండపాటూరు మజుకూరి కూడలి నల్లరాయి శిలాస్తంభం కూడలి అక్కడి నుంచి పోగాను కొండపాటూరి రేటూరి పోలిమేర చాకలనాగని కుంట తూపుకా హద్దు అక్కడ నుంచికుని తిరిగి దక్షిణానకు కొండపాటూరి పొలిమేర పొగాకుని, తిరిగి పడమరగా పోగా కొండపాటూరు అప్పాపురం మజుకూరి కూడలి నల్లగుండు శిలాస్తంభం వకటి—

అక్కడి నుంచి తూపుగాను పొగా అప్పాపుర్పు పొలిమేరకుని, అక్కడి నుంచి పడమరకుని తిరిగి తూపుగాను పోగా చింతలకుంట్ల హద్దు, అక్కడి నుంచి తూపుగా పోగాను పడమటికి కుని వ ౨౧౦ అకుని తిరిగి తూపుగా పోగా పెరినేడు చెరువు పడమటి కొత్త చెరువు కట్ట కాడికి కలశ్చిది. యిది పొలిమేర నినకాయం హద్దులు.

కయిఫియ్యతు మొరకాజా—

ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం ది 30 దిశంబరు అంగీరస నామ సంవత్సర మాసకిద ౧౧ ౧౨ కుక్రవారం.

వల్లూరు

కైఫియ్యతు మౌజీ వల్లూరు సంత్రు వినుకొండ యిలాకే మలరాజు వెంకట గుండారావు స్న ౧౧౨౨ ఫసలి మజ్కూరి కరణాలు దంమ్మావళం నర్సరాజు వ్రాయించినది.

పూర్వం నుంచి యీ గ్రామాన్ని వల్లూరు అనే వాడికె వున్నది. తదనంతరం గజపతి వంశస్తుడయ్యి గజపతి మహారాజులుంగారి దినాలలో వీరి ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్న గారు మిరాశీలు నిన్నకాయించే యడల యీ గ్రామానికి శ్రీ పత్సవ గోత్రులయ్యి యల్లమరాజు అనే నంద్యపరీకికి యేకభోగంగా మిరాశీ యిచ్చినారు గనుక తదారభ్యం ఆనుభ విస్తూ వున్నారు. శాలివాహన శకం ౧౫౦౦ (1578 AD) వర్కు వడ్డెరెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వములు జర్గిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వంలో మలరాజు వెంకట రామారాయనింగారు యీ మిరాశీ.....యిచ్చిరి. తదారభ్యం రామారాయనింగారు పెదనర్సంన్న గారు చ్చి రామారాయనింగారు వెంకట గుండారాయనింగారు పెదగుండ్ల రాయనింగారు ప్రభుత్వం చేళ్ళి మీదట వెంకట న్యశింహారాయనింగారి కొమారుడయ్యి వెంకట గుండ్ల రాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

యీ గ్రామం మధ్యమంధ్ర ఆంజనేయలు విగ్రహం వున్నది. దానికి కుచ్చుల మాన్యం జర్గుతూ వున్నది.

.....ధు నుంచి యీ గ్రామం అరిపినేని కోడండ్లరావుడు అనే యత్రశాలి స్వామికి 40 వరహాలు కట్టుబడి నిన్నకాయించి ౧౦౦ జవామలు కొల్పేటట్టు నియామకం చేయించినారు గనుక తదారభ్యం కట్టుబడి కింద చెల్లుతూ వున్నది.

కరణం దంమ్మావళం నర్సరాజు వ్రాలు.

వల్లూరు

కయిపియ్యతు మౌజే వల్లూరు సంత పొన్నూరు సర్కారు మృతుణ్ణాంన్నగరు
తాలూకె రేపల్లె యిలాకే రాజా మాణిక్యారావు భావ నారాయణ రావు.

యీ గ్రామానికి పూర్వము నుంచిన్ని వల్లూరు అనే వాడికె వున్నది. శాలీవాహన శక ప్రవేశమయిన తరువాతను యీ దేశాన్ని గజపతి, నరపతి, అశ్వపతి అనే మూడు శింహాసనాలు యేపరుచుకొని ముగ్గురు రాజులు ప్రభుత్వం చేస్తూ యుండిరి గనుక యేతచ్చక గతవత్సరంబులు ౧౦౫౫ (1133 AD) జరిగిన మీదట గజపతి శింహాసనస్తుడయిన గణపతి మహారాజులుంగారు శాలీవాహన శక వర్షంబులు ౧౦౫౬ శకం (1134 AD) మొదలుగొని రాజ్యము చేశేటప్పుడు యీ గ్రామాన్ని తూర్పు భాగమందు శివాలయం గట్టించి స్వనామాంకితంగా గణపేశ్వరుడు అనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసి తదనంతరం యీ స్వామి వారి దేవాలయాన్ని దగ్గరనే యీశాన్య భాగమందు దేవాలయం కట్టించి శ్రీ భద్రకాళీ సమేతముగా వీరభద్రస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేసి యీ స్వామి వార్లను పూజించుటానుకూలముగా అనే శివద్విజుంఠిని నిర్మయించి శ్రీ స్వామి వార్ల యొక్క నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు సకలోత్సవములకు జరుగగలంట్లుకు కుంకుచ్చెల పొలం యినాం యిప్పించి మరిన్ని యీ కొండవీటి శీమలో బ్రాహ్మణులకు ౪౪ నలభైనాలుగు అగ్రహారములు సదరహి శకమందునే ధారాగ్రహితం చేసి ధర్మవంతులై ప్రభుత్వం చేశే కాలమందు యీ దేశములో పంచాగులు శూద్రులు యిత్యాదులు గ్రామ కరణీకపు హోదాలో యుండి దేవబ్రాహ్మణ గౌరవములు తప్పించి ప్రవర్ణిస్తూ వున్న సంగతి గజపతి గారి దగ్గర మహా ప్రధానులయి గోపరాజు రామన్న గారికి తెలిసి స్వస్తిశ్రీ శాలీవాహన శక వర్షంబులు ౧౦౬౨ (1145 AD) అగునేటి రక్షాక్షి సంవత్సర భాద్రపద బహుళ శి0 అంగారక వారము సూర్యోపరాగ గ్రహణ పుణ్యకాలమందు కృష్ణానదీ అవిస్తాన కాలమందు ప్రభువు దగ్గర దానం పట్టి సమస్తమయి నియోగిలకు గ్రామకరణీకపు మిరాశీలు నిర్మయించే యెడల యీ గ్రామాన్ని వెలనాడు శ్రీ వత్సగోత్రులయి వల్లూరి వారికి ఏక భోగంగా మిరాశీ నిర్మయించి చాలా దినములు ప్రభుత్వం చేసినారు తదనంతరము అనుముకొండ శింహాసనస్తులయి కాకతీయ వంశజులయి రాజులు కుమార కాకతీయ రుద్ర దేవ మహారాజులు గారు ప్రభుత్వం శాలీవాహనం ౧౨౪౦ శకం (1318 AD) వర్కు జుర్రె గనుక అప్పట్లో వీరి తరపున కోట భీమరాజు కేతరాజు మొదలయి వారు ధరణికోటలో నివశించి ప్రభుత్వం చేశిరి.

అటుపిమ్మట రెడ్డు బలవంతులై న పరసవేది వల్ల అనేక ధనం కూచి యీ దేశములు ఆక్రమించి గిరి దుర్గ స్థలములు నిర్మాణం చేయించుకొని సోలయ వేమారెడ్డి మొదలయి

వారు ౬ రెడ్డు శాలీవాహనం ౧౨౪౨ శకం (1310 AD) లగాయతు శాలీవాహనం ౧౩౪౨ శకం (1420 AD) వరకు ౧౦౦ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేసిరి గనుక ఆ దినములలో మజుకూరి మిరాశిదాల్తుకా అయినవాడు పయ్యి వ్రాశ్శి గణపేశ్వర స్వామి వారి దేవాలయాన్ని పశ్చిమ పార్శ్వమంద్దు విష్ణు స్తలం కట్టించి శ్రీ చంన్నకేశవస్వామి వార్ని, శ్రీ ఆంజనేయస్వామి వార్ని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామి వారిని పూజించడానుకూ పుసులూరి అప్పళాచారు అనే విఘనసుణ్ణి నిర్ణయించి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జర్గుగలండ్లకు ౧ కుచ్చల భూమి యినాము యిప్పించి ప్రభువుల చాత సనదు వ్రాయించినారు. తదనంతరం గజపతి వారు తిర్తి ప్రభుత్వానుకూ వచ్చిలాంగ్గూల గజపతి పురుషోత్తమ గజపతి ప్రతాప రుద్ర గజపతి ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను వీరభద్రగజపతి గారు అధికారం చేస్తూ వుండగా శా ౧౪౩౬ శక (1514 AD) మంద్దు సరపతి శింహాసనస్తుడయ్చి కృష్ణదేవమహారాయలు వీరభద్ర గజపతి వారిని జయించి కొండవీటి దుర్గం పుచ్చుకొని కృష్ణరాయలు అచ్యుత రాయలు సదాశివరాయలు, రామరాయలు వారి అధికారము జరిగిన తర్వాతను స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలీవాహన శకవరుషంబులు ౧౪౯౩ (1573 AD) అగునేటి అంగీరస నామ సంవత్సర ఆషాఢ శుద్ధ ౧౧లు శ్రీ మద్రాజాధిరాజ పరమేశ్వర వీర ప్రతాప శ్రీ రంగ దేవ మహాదేవరాయలు విద్యానగరమందు తత్న సింహాసనాశీనులై పృథివి రాజ్యము చేయు చుండగాను వీరి కార్యకర్త అయ్చి అడ్డప నాగప్పనాయనింగారు యీ దేశం ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండి పయిని వ్రాస్చి స్వామి వార్లయొక్క ఆలయములు మరాఠులు చేయించి శక లోత్యవములు జరిగేటట్టుగా కట్టడి చేయించినారు.

శా ౧౫౦౦ శకం. (1578 AD) వరకు శ్రీ రంగరాయల వారి ప్రభుత్వం జరిగిన తర్వాతను దేశము మైచ్చాక్రాంత్రా మాయె గనుక దేశముఖు దేశపాండ్య మొదలయ్చి బారాముత సద్దిహోదాలు యేపకారచి సర్కారు సముతు బండ్డిలు చేసేటప్పుడు యీ గ్రామం పొంన్నూరు సముతులో దాఖల్ చేసి సముతు ఆమీలు చొదరు దేశపాండ్యాల పుంగ్గా అమాసీ మామిలీ యతు జర్గే యడల తానీషాపాచుశాహవారి అధికారంలో యీ గ్రామం గాలిబుఖాన్ అనే సరదారునికి జాగీరు యిచ్చిరి గనుక అతను జాగీరు అనుభవిస్తూ యీ గ్రామంలో చెరువు వకటి తవ్వింపినాడు.

ఆ దినములలో విస్తరించ్చి శుర్కూలు యిక్కడ వుండి దేవస్థానములకు అచకనాదులు జరుగకుండా చేసినారు.

స్వ ౧౧౨౨ ఖసలీ (1712 AD)లో కొండవీటి సీమ జమీదారలకు పంచి పెట్టే యడల యీ గ్రామం రమణయ్య మాణిక్య రాయనింగారు పంట్టులో వచ్చి రేవల్లె తాలూకాలో దాఖలు అయినది గనుక రమణయ్య గారు మల్లంస్వ గారు శీతంన్న గారు స్వ ౧౧౬౦ ఖసలీ (1750 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేసిరి. తదనంతరం నిజాముల్ ముల్కు బహద్దరు సుభావారి పెద్దకుమారులయ్చి నాసరజంగ్గ బహద్దరు గారు యీ సర్కారు కరంశువార్కి

యిచ్చిరి. గన్ను స్న ౧౧౬౦ ఫసలీ (1750 AD) లగాయతు స్న ౧౧౬౨ ఫసలీ (1757 AD) వర్కు ఫరాంసు వారి ప్రభుత్వం చేసి అపజయలైపోయినారు శీతన్న మాణిక్య రాయనింగారి తరుణమందు వారి అన్న కొమారులయిన రాజా గోపాల మాణిక్యరాయనింగారు స్న ౧౧౬౮ ఫసలీ (1758 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తరువాతను శీతన్నగారి కొమారు లయ్చి రాజా జంకన్నా మాణిక్యరాయనింగారు స్న ౧౧౬౯ ఫసలీ (1759 AD)లో ప్రభుత్వాస్కు వచ్చి ధర్మపంతుడు అయి ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా స్న ౧౧౭౮ ఫసలీ (1768 AD) విరోధి సంవత్సరములో మజ్కూరి మిరాశిదార్లు అయ్చి వల్లారి వెంక్కటా చలం పర్వతాలు శంకరప్ప విస్సంరాజు మొదలయ్చి వారు యీ గ్రామంలో యుండి గణ పేశ్వరస్వామి వీరభద్రస్వామి వార్ల ఆలయములు జీనోద్ధారం చేయించ్చి స్వామి వార్లకు పునఃప్రతిష్ఠలు చేసి విష్ణుస్తలంలో పూర్వము నుంచి వున్న చంన్న కేశవస్వామి విగ్రహము స్థైచ్యులు బిన్నము చేసిరి గన్ను అందుకు వునహ వేణు గోపాల విగ్రహం చేయించ్చి ప్రతిష్ఠ చేయించ్చి పూర్వీకమయ్చి అంజనేయస్వామివారిని ప్రతిష్ఠ చేసినారు గన్ను యీ స్వామివార్లకు నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలకు జరుగ గలండ్లుకు చేసిన వసతులు—

- కు ౧   శ్రీ గణపేశ్వర స్వామి వీరభద్రస్వామి వార్లకు
- కు ౧   శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారికి.
-
- కు ౨   నిత్య నై వేద్య దీపారాధనలకు
- పూ ౧ ౨   సాలీయానా వచ్చె పండుగలు దీపారాధన వుత్సవములకు
- పూ ౬   శ్రీ గణపేశ్వర శ్రీ వీరభద్రస్వామి వారికి
- పూ ౬   శ్రీ వేణుగోపాల స్వామి వారికి.

యీ ప్రకారంగా నిర్ణయించ్చి సదరహి ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౨౦౧ ఫసలీ (1791 AD) వర్కు ప్రభుత్వములు చేసినారు. స్న ౧౧౯౨ ఫసలీ (1787 AD)లో మహారాజ శ్రీ కుంభిణి వారు మృతుణ్ జాంన్నగరు సర్కారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి మూడు సంవత్సరములు అమాని మామిలియ్యతు చేసి తిరిగి జమీదార్ల పరం చేసినారు. తరువాత వీరి కొమారులయ్చి రాజాభావయ్య మాణిక్యరాయనింగారు స్న ౧౨౦౨ ఫసలీ (1792 AD)లో ప్రభుత్వానకు వచ్చి యీ గ్రామంలో యుండే దేవ బ్రాహ్మణ స్వాస్థ్యములు నిరాటంకముగా జరిగిస్తూ ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాక్షణ గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చళ్ళు ౧౨౦ కి మ్చిహాలు.
 గ్రామ కంఠాలు.
 ౧ | ౦ .....
 ౧ | ౦ .....చికిలింగయ్య పాలెం

- 0 1 0 .....ఈ గ్రామాన్కు పూర్వ భాగమందు పెద్ది కేశవుల పాలెం.
- .....కు వుత్తరం లింగం గుంట్ట పాలెం
- 0 4 2 .....
- 0 0 2 మాలపల్లె తాలూకు గ్రామాన్కు త్రోవను.
- 0 0 2 చెరువులు కుంటలు వాగులు ౨౦ కి.
- 0 4 0 చెరువులు ౪కి.
- 0 1 0 కసుబా తాలూకు చెరువులు ౨ కి.
- 0 1 0 గ్రామాన్కి తూపుక భాగమందు చెరువు ౧ కి.
- 0 గ్రామాన్కి పశ్చిమ భాగమందు చెరువు ౧
- 0 4 0 పాలెములు చెరువులు ౨ కి.
- 0 1 0 బలి లింగయ్య పాలెం వుత్తరపు వైపు వున్న చెరువు.
- 0 1 0 లింగం గుంట్ట పాలెం దక్షిణపు వైపు వున్న చెరువు.
- 2 కుంటలు ౧౬ కి.
- 0 4 0 వల్లారి మల్లపరాజు కుంట గ్రామాన్కు యీశాన్య భాగమందు.
- 0 0 2 సదరహి భాగమందు రావి ఆకుల కుంట ౪ ౧ కి.
- 0 4 0 వెలిసూతుల కుంట గ్రామాన్కి ఆజ్ఞేయ భాగమందు.
- 0 0 2 నుగ్గు.....త్యాలు కుంట గ్రామాన్కి దక్షిణపు వైపున.
- 0 0 2 సదరహి భాగమందుననే చిన్నన్న కుంటను.
- 0 0 2 సదరహి భాగమందుననే అత్తలూరి వీరప్ప కుంటను.
- 0 0 2 గ్రామాన్కు పడమట వీరాబత్తు కుంట.
గ్రామాన్కు వాయవ్య భాగమందు నల్లబోయ్ నారాయడి కుంట.
- 0 0 2 వుత్తర భాగమందు పాలకుంట అనే పేరు గలదు.
- 0 1 0 గ్రామాన్కు వుత్తర భాగమందు కాజాపేట చెరువు.
- 0 0 2 యీ వుత్తరమందే మదనిరామి రెడ్డికుంట.
- 0 0 2 యీశాన్య భాగమందు పెద్దిపోకాయ కుంట.
- 0 0 2 యీ పైన రేచిబ్బన కుంట అనే పేరు గలది.

- ౦ ౧ ౦   మాలపల్లె ఉత్తరపు వైపు మాలకుంట్ల.
- ౪   తెగిపోయి వంటి చెరువు గండ్ల సమేతు రాజా
జంగన్న మాణిక్యరాయనింగారు త్రవ్వించివి.
- ౦ ౧ ౦   గ్లాబుఖానుని చెరువు గ.....వ ౧ కి మాకి
నేనివారు వేయించి వనం తోటలు ౨ కి చిరిలింగయ
పాలెము దగ్గర- కాలువలు యేరులు ౩ కి.
- ౦ ౪ ౦   పుసులూరి దగ్గర నుంచి వచ్చే యేరులు కాలువ కొలిమిమిట్ట
చెరువు గుడిగట్టున.....రం తవ్వించిన కాలువ.
- ౦ ౧ ౦   మిట్ట చెరువు దాక పోయే కాలువ.
- ౦ ౪ ౦   మిట్ట చెరువు దగ్గర నుంచి కొలిమిమిట్ట ఉత్తరం
పొయ్యె అడ్డరోడ్డు.
- ౨ ౪ ౨   డొంకలు ౧౦ కి.
- ౨   పెద్ద డొంకలు.
- ౦ ౧ ౦   దక్షిణంగా పుసులూరు పోయే డొంక
- ౦ ౧ ౦   పడమరగా మల్లి పోయ్యే డొంక.
- ౦ ౪ ౦   ఉత్తరంగా మట్ట చెర్కూర్కి పోయే డొంక.
- ౦ ౧ ౦   ఈశాన్యంగా ముట్నూరు పోయే డొంక.
- ౦ ౪ ౦   తూర్పుగా ముట్నూరు పొయ్యే డొంక.
- ౦ ౧ ౦   దక్షిణంగా జులాయి పాలెం పొయే డొంక.
- ౦ ౪ ౨   చిన్న డొంకలు ౪ కి.
- ౦ ౧ ౦   చిరి లింగాయపాలెం నుంచీ జులాయిపాలెం పోయే డొంక.
- ౦ ౦ ౨   సదరహి పాలెము నుంచి పాండ్రపాడు పోయే డొంక.
- ౦ ౦ ౨   రాజుపేలి చెరువు దగ్గరి నుంచి కొల్లిమర్ల పొలిమేర
- ౦ ౦ ౨   దగ్గరకు పోయ్యే డొంక.
- ౦ ౦ ౨   లింగం గుంట నుంచి కట్టెపూడి పోయే డొంక.
- యినాములు.
- ౨   శ్రీ స్వామి వార్లకు యినాములు.
- ౦   శ్రీ గణపేశ్వర స్వామి వీరేశ్వర స్వామి వార్కి.
- ౦   గోపాలస్వామి వార్కి.

- ౦ ౪ ౦ గ్రామ పౌరోహితుడు శిష్టాకేశ వభట్టు వెంకట భట్టు గార్కి.
- ౦ ౪ ౦ స్వ స్తి వాచకపు బ్రాహ్మణకు.
- ౦ ౧ ౦ పూసపాటి వెంకావధానులకు
- ౦ ౪ ౦ పేరా అవధానులు గారికి
- ౦ ౧ ౦ నెలవట్టు శేషంబొట్టు గారికి
- ౦ ౧ ౦ తెలికపల్లి అక్కంభట్టు గార్కి
- ౦ ౪ ౦ కొండూరు వెంకటాచార్య గార్కి
- ౦ మాడభూషి కుశందాచార్య గార్కి
- ౦ ౧ ౦ కుప్పా వెంకటావధానులు గారికి
- ౦ ౪ ౦ ముసగపాటి దక్షిణామూర్తి గార్కి
- ౦ ౦ ౭ వెక్కి వెంకన్న గారికి
- ౦ ౧ ౦ నాదెండ్ల అయ్యా అవధానులు గారికి
- ౦ ౧ ౦ బొడ్డుపల్లి జగ్గావధానులు గారికి
- ౦ ౧ ౦ కప్పగంతుల నాగావధానులు గార్కి
- ౦ ౧ ౦ భాగవతుల శివప్ప అవధానులు గార్కి
- ౦ ౪ ౦ జలసూత్రం గంగయ్య గార్కి
- ౦ ౦ ౭ దై తా అక్కం బొట్లకు.

—
x

యినాములు

- ౦ ౪ ౦ మల్లాది సుబ్బావధానులు గార్కి
- ౦ తిరుకన్నా కీయ్యంగార్లకు వుండుకుంన్న యినాం వంగీపురం రామవ చార్లు వెంకటాచార్య అనుభవిస్తున్నారు.
- ౦ రావిపాటి ఆయ్యపరాజు గార్కి
- ౦ ౪ ౦ రాజా లింగయ్య గార్కి
- ౦ అ.....శ్రీ నివాసరాయనింగారికి
- ౦ ౪ ౦ వడ్ల కమ్మర్లకు
- ౦ ౧ ౦ కమ్మరి పుల్లిబత్తు ముత్రబత్తునికి

- ౦ ౧ ౦ పుసులూరి కుమ్మరి భద్రయ్యకు
 ౧ కళావతిని లింగం.....అనమ్మసానికి.
 ౦ ౪ ౦ .....పుల్లయ చల్లయ్యకు
 ౦ ౪ ౦ .....వీరణికి.
 ౩ ౧ ౦ చెరువు మాన్యాలు
 ౦ ౪ ౦ చిరి లింగాయపాలెం చెరువుకు
 ౧ గ్రామ చెరువుకు
 ౦ ౧ ౦ లింగం గుట్టపాలెపు చెరువుకు
 ౦ ౧ ౦ మదన రామిరెడ్డి చెరువుకు
 ౦ ౧ ౦ వడ్డి చిన్నంన్న చెరువు
 ౦ ౪ ౦ మల్లప రాజు చెరువు
 ౦ ౪ ౦ రాజువేటి చెరువు.
 ౦ ౧ ౦ శ్రీనివాసాచార్యులు ములుగు చిన్నంన్న ఆయ్యవార్లు గారికి

౨౪౦ గాక తతిమ్మా ౧౩౨౩ కి.

కరణాలుకు వుండు కున్న యినాములు ౬

గాక తతిమ్మా ౧౩౧౪

శెరి లాల్కు ౧౧౬౪ రాజు గారి స్వాస్థ్యము. ౧౫ మొర్రజా

ఆ. న. ౧౮౧౨ (1812 AD) సంవత్సరం డి. 30 నవంబరు ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౧౪ శుక్రవారమ్-

అప్పికట్ల కయిఫియ్యతు

అప్పికట్ల కయిఫియ్యతు తాలూకే రేపల్లె నంతు బాపట్ల.

పూర్వం స్వనక వల్లభ రాయడు కొమాత్రాను గూని గోవిందుకు యిచ్చి వివాహం చేయించే నిమిత్తమై సాక్షి నిమిత్తం పొంన్నూరు భావనారాయణ జాగలక మూడి సంగమేశ్వరుడు యీ అప్పికట్లలో వుండి విశ్వనాథుడు కాశీ నుంచి వచ్చి - గూని గోవిండ్లు వివాహం చేయించితిర్లి వెళ్ళే సమయమందు భరితె పూడి - యీ పూరు - అప్పికట్ల - యీ మూడు గ్రామాదుల పొలిమేర కూడలిని అప్పికట్లకు యీశాస్త్రి భాగమందు విశ్వనాథస్వామి వారున్ను - పొంన్నూరు దగ్గర భావనారాయణ స్వామి వారున్ను చాగలకమూడి దగ్గర సంగమేశ్వరుడున్ను యీ స్థలాల నిలిచినారు. గన్కు తదారభ్యా అక్కడనే లింగ స్వరూపంగా కొంనాళ్ళు వున్నారు.

యీ స్వామి వారి గుడి ముందర వున్న శిలా స్తంభం మీది దండకవిలె శాసనం

పశ్చిమ దక్షిణం - అస్తి స్వస్తి మదు త్త మీక్షితి భృతా మగేసర: కేసరి ప్రఖాం ప్రౌఢ పరాక్రమిగుణ గణై క్రిందాక్కా చంద్రోపమః క్షీణీ రక్షణ దక్ష దక్షణ భుజా స్తంభ్యా జీకోసశ్యసా మోర శ్రీ పలనాటి గొంక్కతరయ రాజేంద్ర చోడ ప్రభుః ॥ యశ్శంఖ్క చక్ర కల శాంక్కిత కల్పవృక్షా వజ్రాబ్జ మత్య మకరాంక్కిత పాణిపాద: పద్వేక వృత్త శక లాకృత సంపూర్ణ శరదింబు సమీన ప్రకత:॥ అత్యుత్తు మోతంగ్గ తురంగ్గ యూర ఖురాగ సంమ్మూర్థి తకోస్సృజాలంలో ముత్త మాతంగ్గ మదాంబు సక్తా:॥ ప్రశామ్యతో యస్య జయ ప్రయాణా: దానం యశ్యస మాగతాదిణ జనలో దారి ద్రవిద్రో వనాణా వియ్యోయస్య విరోధి రాజవసితో లంక్కారంభంగ్గా పహం కీర్తిణ్ణివ్యనది పయ్య విమావాద్య ప్రతిలోకస్తిలో పృథ్వీ యస్య చతుస్సముద్ర వలయా నిత్యం వశీవతాతె కృతనంద భేండ్లు గణితే శకవత్సరావషణ శ రాజరాజ: తుంగ్గభద్రా దక్షిణ మన:॥ శ్రీ అప్పికట్లగ్రామస్య పూర్వత: పంట్ట పొలం సోమ క్షేత్రం సార్య ఖండ కత్రియ పరిమిత నిత్య నైమిత్తికకామ్య పూజార్థం నర్వకర పరిహరణే ధారా పూర్వకమయా దత్తా కమ్మపాటి విషయ వాసి సౌరాష్ట్రకూట ప్రముఖానకు యిచ్చిన సమాహాయ మంత్రి పురోహిత ప్రధానాది జన సమీక్ష మేత్వమాజ్ఞా పయతి విరిత మస్తువ: తుంగ్గ భద్రాదక్షిణ తీరవాసిన: శ్రీ విశ్వేశ్వర మహాదేవాయనిత్య నైమిత్తిక కామ్య పూజా ర్థం కమ్మపాటి విషయ అప్పికట్ల గ్రామస్య

పూర్వతః పంటపొలము నామక్షేత్రం సార్య ఖండకృతితయ పరిమితం సర్వా కారపరి హరేణ దారాపూర్వకం మయా దత్తమితి ఆస్యక్షేత్ర స్యశీమానః పూర్వతః చింతలచర్వు నకు బారిన వాగును బాకుల దామ్య కుంట్టయు సీమా ఆజ్ఞేయతః వల్లి కుదిర్గి రారిన త్రోవ దక్షిణమున యావెఘట్టలు - శీమా దక్షిణతః తరువు మర్రెయాల ఘట్టలు - శ్రీ మానైరు తీతః । దేవి గుడి ముండ్లలి నామాలకుంట యశ్చి మా పశ్చిమతః పూరి తూర్పు మునిమహా దేవరల గుడ్ల, తూర్పు ముని ప్రాకారములను పూరికోట వెలుపలను శీమా వాయువ్యతః వాగు సుత్తరమున గురువు నుంన్ను, శీమా పుత్తరతః గురువు గుంన్ను విడిబోయచచ్చు మాలని ఘట్టలు శీమ - యిశానతః । వాగు వెలపటి గురువు ఘట్టలు సీమా - ॥ ఆస్మిన్న మోక్ష కల్లోలయ మోప శ్రీ కుశోత్తుంగ రాజేంద్రచోళ రాజః ఆస్మశ్రీ విశ్వేశ్వర శ్రీ మహాదేవాయైవ వూగిన మార్గ విషయ మర్రెపూడి గ్రామశ్య పూర్వతః పంన్ననామక్షేత్రం సార్యఖండు కద్వితియ పరిమిత నిత్య నైమిత్తిక కామ్యపూజాధం సర్వ కరపరిహరణ దారా పూర్వక ముదత్వా జిగిని మార్గ విషయ సౌరాష్ట్రకూట ప్రమాకుటుంబ్బైన సమాహూయ మంత్రి పురోహిత ప్రదానాది జల సమక్షిన తమాజ్ఞా పయతి । విదిత మస్తుపః । తుంగ భద్రదాదక్షిణ తీరవాసినః శ్రీ విశ్వేశ్వర మహా దేవయానిత్య నైమిత్తిక కామ్య పూజాధం జిగేని మార్గ విషయ మర్రెపూడి గ్రామిస్య పూర్వ తవః పన్నగ నామ క్షే తం సార్య ఖంద్యన ద్వితీయ పరిమితం సర్వ కారపరిహరణ దారా పూర్వకం యా దత్తమితి ఆస్యక్షేత్ర స్య సీమానః పూర్వతః । గోరమర్రె వడమట దారిన త్రోవయస్సీ మా ఆజ్ఞే యతః అపీకట్ట మర్రెపూడి మయువి కూడలి ఘట్ట యస్సీమా నైరుతితః । మర్రెపూడి అపీకట్ట పొలిమేర ఘట్ట యస్సీమా పశ్చిమతః । బర్రంక్కి పొదలి గురువు సీమా....యస్సీమా పుత్తరతః కాండ్లరు - శీమా యిశాన్యతః కాండ్లరు జాగిన మార్గ పొలిమేర యస్సీమా.

తూర్పువైపు :

అస్తిస్యస్తి మదుత్త మక్షితి భృలో మగ్రేసరః కేనః । ప్రఖ్యా ప్రౌఢ పరాక్రమా గుణి గణైంద్రాక్కాచంద్రోపమః క్షౌఠీరక్షణ దక్ష దక్షణ భుజాస్తంభాంబుకోనస్వనః । ఘోరశ్ర వలనాటి గోర్కతన యా రాజేంద్ర చోడప్రభవుః । యశ్శంఖ్య చక్రకలశాంక్కు కల్పవృక్ష వజ్రాబ్జ మత్స్య మకరాంక్కిత పాణివాదః । పద్వేకవృత్తి శకలీకృత పూర్వశర దింధు సమాన ప్రక్తః ॥ అత్యుత్త మోత్తుంగ తురంగ మూఢ ఖురోగ్ర సంముడితరాన్య జాలం । లామత్త మాతంగ మదాంబు సక్తాః స్రశామ్యతో యస్య జయప్రయణాః దానం యస్య సమాగతాది సమాగతాది జనతా దారిద్ర్య విద్రోపనాం వియ్యోయస్య సమాగతా దిజన ...విరోధి వసిలో లంకార భంగో వహం । కీతిదివ్య నది వయస్య విమబాధ్యప్ప తిలోక స్తితా । పృథ్వీయ స్వచతుస్సముద్ర వలయా నిత్యం వశీవత్తతె ॥ తస్యాప్తస్యమ భూపతె ప్రీయ సభోచోడస్య పృథ్వీవతేః ॥ శ్రీ మాన్నాయనాయకో గుణసిధి

అప్పికట్ల కయిపియ్యతు

సౌజన్య రత్నాకరం శ్రీ మత్పట్టయనాయకః ప్రియసుతా శ్రీ బుద్ధహస్త ద్యక్తం
 జోలాంబా తనయాన యైకనిలయాః ప్రఖ్యాత సత్కాతిశః విశ్వేశం పరివారదేవని
 కరైః సంస్థాప్యతన్మంధిరం సత్ప్రాకార సమగ్రమంటప సమృద్ధా రామ సంరాజితం
 భక్త్యాతత్పర యాకృతే సమక రోదా చంద్ర తార సితం శుభాంతః క్కరణో సుదోదవళితం
 యస్తుంగ్గ భద్రాతపే శాకభే శృతినంద ఖెంధు గణితే సోయంతు వాసంక్ర మా॥ ప్రాదో
 దౌశశితార సంపర మతి విశ్వేశ్వరాయాదరాత్ దేవాయతే దశాచి తాంప్రింక మవాద్యం
 ణ్యయవంద్యోత్మనః దీపం దీప్త మశేష లోక గురువే శ్రీ మానబండ్లంముదా॥

స్వస్తిశ్రీ శక వచుషంబులు ౧౦౦౪ అగునేటితులా సంక్రా త్తినిమిత్వం అప్పికట్ల
 వ్నవ యువ నాయకుడు తమ తల్లిదండ్రులకు ధర్మాధాముగా తుంగ్గభద్రా తపే విశ్వేశ్వర
 మహాదేవర్కు నఖండ్ల వర్తి దీపంబునకు బెట్టిన బిరుదు గద్యలు ౧౨ పీనిజే కొనిలలు
 రాభట్ల ప్రోలురెడ్డి, యమ్మిడి పీరెడ్డి, నారపరెడ్డి వీరు మువ్వురు కాపులు తమ పుత్రానుపాత్రు
 కము ఆ చంద్రాక్కము నిత్యమానెకు నెయ్యి పెట్టి ఇద్దీపంబునకు పోయంగలవారు
 శ్రీ విశ్వేశ్వర మహాదేవర లోట గుడి వడమటి ప్రాకారమందు రఖ దీనికి నెగ్గుతలచ్చి
 వారు గంగ్గ కడపుత్ర కామల వదించిన వారు—పెద్దకొమ్మ కపాలమున గుడిచ్చి వారు.

ఆజ్ఞయ చోడ భూపస్య—కార్యక్షస్సభి పండితః కన్మాజ తన యాదీమా
 రయమా చోత్రలేఖకః సోమేశ తల్లి దండ్రులకు ధర్మాధాముగాను నుంగ్గకోటి వెలి
 చెర్వులు ముయ్యలకుట్టు నందీశ్వర దేవరకు బెట్టిన పొలము ఖ ౧౪౦౧౦ ఖ్యాతో యంభం
 సంది నాయిక ఇతి శ్రీ విశ్వనాథం శివం॥ ప్రకృ ష్టాపయ దప్పికట్ల నికటా శ్రీ తుంగ్గ
 భద్రా కటి తస్మికోదేవ ... మోసాష్టాత్మక మలేవ నిర్మల మలేశ్రీబోడధాత్రి పతిః అస్య—
 సమానః పూర్వతః గుడి పొలము శీమ । నీమ ఆగ్నేయతః గుడిపొలము పొలిమేర ।
 కొండటి ముయ్యలకట్టు నీమా దక్షిణతః । కొండవీటి శీమ నైరుత్యతః బ్రాహ్మనిచేని—ఈ
 రిటివల నీమా పుత్రరుతః కణరు నీమా ఈ శాన్యతః గుడి పొలము మెరకోట ముయ్యలి
 కట్టు. నీమా — శ్రీ శాకాఖరవత్స రోగినిది వ్యోమెంధు సంఖ్యా గామగం । క్షేత్రం
 క్కాద్రవ ఖంద్రక ద్వయమితం నైవేద్యం సంపత్తం॥ తుంగ్గభద్రా తటిని తటివినత
 యే విశ్వేశ్వరాయదదతు—అస్యబోద్ధలంకాఖ్యస్య క్షేత్రస్య నీమానః పూర్వతః పంత్తమౌలు
 నీమా దక్షిణతః కోవూరు — శీమా పశ్చిమతః కొండపొలము శీమా పుత్రరతః లంక
 పొలం.

ఉత్తర పార్శ్వము :

స్వస్తి సమస్త దేవతావసతి అయిన అప్పికట్ల శ్రీ విశ్వనాథునికి నిత్యనైవే ద్యానుగ
 గంగా పండితులు రామా పండ్లితులుంగ్గం సుబ్బయ్య—గుడి పూడిని సుబ్బయ్యగారి మను

మకు నరసన అనుమతిని కట్టడ చేశిన ప్రకారం ఆ గుడి పూడిని పండ్లిన నానా ధాన్యాదులు పారిన పుట్లకల్తాను (ఖంకి) పుట్టి పకటింటికి అద్దెంట్టి లెఖ్కును సమర ణణచేస్తేమి గనుక యి చొప్పున గాన నవ ధరించితిని. యిందుకు యవ్వరు తప్పినా గంగలో గో బ్రాహ్మణ వద చేశ్చి వారి పాతకాన బోదురు. న్నదా శివున్ని చేసిన అపణణం.

స్వామి వార్కి యిప్పుడు వుండే వసతులు. కుంఘం మజుఖూఠో స్వామి వారికి నైవేద్య దీపాధనలు జరుగగలిందులకు చెర్వు కిందను వున్న మాన్యం.

జరానా గ్రామాదులలో

యీ పూరు

భరితెపూడి

అప్పికట్ల

యీ దేవాలయం బహు పూర్వ ప్రతిష్ఠ లింగము త్రిన్ స్వయమయినది. వకరాతి మీద అష్టశక్తులును విష్ణుశ్వరునికి చేక్కి వున్నారు. అవి చాలా మజుబూతుగా వున్నవి. యీ స్థలానికి అర్చకులు శివబ్రాహ్మలు. అప్పికట్ల వారు వుండగా భిల్లమైపోయినారు. గనుక వారు దోహిత్రులు నూతలపాటి వారు మూడు పురుషాంతాలనుంచి—బుచ్చన్న, వీరన్న.— మృత్యుంజయుడు వీరలు మట్టుకు అచణన చేస్తూ వున్నారు. తుర్కలలో విశేషపుత్సవాలు జరగడం లేదు. పూర్వపు వృత్తులు జమీదాలు ణ హరించిినారు.

గ్రామకయిఫియ్యతు శంకర లింగము ఆలయ రహితంగా వున్నది. వినాయకుడు వున్నాడు గ్రామ మద్య శ్రీ వెంకటేశ్వలన్ ఆలయం వున్నది. మద్యను కొన్ని దినములు అచణకత్వం జరిగినది. తిర్గి ఆరు సంవత్సరముల నుండి అంతర్వ్యపడినది. ఆలయములో మూల విగ్రహం వున్నది. పుత్సవ విగ్రహాలు శ్రీ చూనన్ తిరుమణి నేత్రాలు మొదలయి నవి గూడవల్లి కాపురస్థుడయి బృందావనం నరసింహచార్యులవద్ద నున్నవి. ప్రమోదూత నామ సంవత్సర పుష్య శుక సోమవారం శ్రీ స్వామి పుత్సవానకు గ్రామంలోను హెంఱ వరహాలు పరషాచనం వున్నది.

యీ గ్రామాన్కు దక్షణం యేనుగల కాడు అని వున్నది. దానికి యీ పేరు వచ్చి వైనం కలఁపాలెం పాటి మీదను పూర్వజయిన పట్నం గనుక జనాధణన రాయ డనే జయిరాజు యొక్క యేనుగులు యీ కాడు—అనిపేరు వచ్చినది. తామ్ర శాసన ములు మొదలయినవి లేవు.

ప్రమోదూత నామ సంవత్సర పుష్య శుక సోమవారం ఆన ౧౮౧౧ సంవత్సరం ది. ౮ జనవరి ॥

దస్తకతు పులిగడ్డ మల్లయ్య వ్రాలు.

అల్లూరు కయిఫియ్యతు

కైఫియ్యతు మౌజే అల్లూరు సర్కారు నిజాంపట్నం యిలాకే రాజా వాశిరెడ్డి జగన్నాథబాబు 1818 (AD 1818) ఫసలీ మజూరి కరణాలు యల్లాప్రెగడ, చలమయ్య, యీ అప్పయ్య, యీ క్రిష్ణయ్య, కరి సుబ్బరాజు మొదలయి వారు వ్రాయించినది.

పూర్వం త్రేతాయుగ మంధు అత్రి మహాముని తీర్థ యాత్రాపరుడై దివ్య దేశములు సేవిస్తూ మహానది సాగర సంగమములందు స్థానంచేస్తూ యీ శిందూ తీరమునకు వచ్చి యిక్కడ వుపాస్తిచేసి నండ్లు విష్ణులక్ష్మీ నురిశింహ్మాస్వరూపముతోటి పొడ చూపి ముండ్లు యీ స్థలం దివ్య దేశం కానుంన్నది. నీవు నండ్లు ప్రతిష్ఠాచాయమని ఆనతిచ్చి ఆచాను బింబు రూపమయిండ్లు అత్రి మహాముని సంతశించి శ్రీ స్వామి వార్ని ప్రతిష్ఠచేసి బహుదినములు అనేక రుషిగణ సమేతముగా యిక్కడ వాసం చేసి పూజిస్తూ వచ్చినారు: గనుక ఆత్రేయ పురమని స్థల మహాత్యం చెప్పబడ్డది. ||

తదనంతరం త్రేత ద్వాపర యుగములు అతిక్రమించి కలియుగం ప్రాప్తముయి యుదిష్ఠర విక్రమ శకంబులు గడచిన తరువాత, కలికాళచోళ కాలమంధు పుట్టిన కుళో త్తుంగ చోళమహారాజు శాలివాహనం 1117 శకం (AD 1117) మొదలుకొని రాజ్యంచేస్తూ వుండి తుంగభద్రానదీతీర మంధుల వుండే దివ్య స్థలాలకు అగ్రహారములు మొదలయి వృత్తులు ధారాగ్రహితం చేసి అనేక దేవతాప్రతిష్ఠలు చేసి ఆకాలమందు..... బహు అరణ్యముగా ఉండునుగనుక ప్రస్తుత నామంగల అల్లూరు యీ అరణ్య మధ్యమందు కొద్దివల్లెగా వుండేది గనుక రాజు సముద్ర స్థానం నిమిత్తం యీ పల్లెమీదుగా వచ్చి తృణ కాష్ఠజల సమృద్ధిగల స్థలమని అరణ్యం బేధించి గ్రామం బస్తీచేసే యడల అల్లూరమ్మ అనే శక్తినొక పొడ కింద భూగతమై వుండి ఆ రాత్రి రాజు కలలో వచ్చి నీవు కట్టించే గ్రామం నాపేరు బెట్టి నాకు గుడి కట్టించె నండ్లు ప్రతిష్ఠచేసి వుత్సవములు జరిగించుమని నేను గ్రామదేవరను అయి నీవు చేసిన ప్రతిష్ఠలు కాపాడుతూ వుంటాను. అని తాను వున్న స్థలం చెప్పె గనుక రాజు అదే ప్రకారం తాను కట్టించి గ్రామానకు అల్లూరు అనే పేరు బెట్టి ఆ స్థలమందు వున్న అల్లూరమ్మ అనే శక్తిని గ్రామ దేవరగా ప్రతిష్ఠ చేసినాడు||.

గనుక తదాకభ్య అల్లూరు అనే నామాంకితం వహించినది తదనంతరం కృష్ణలో నుంచి శివానగరపు గండ్డిని పొంన్నూరు దగ్గర వున్న తుంగభద్రలో నుంచి వచ్చే వుదకం సముద్రగామని గాకుండా యీ గ్రామానుక పశ్చిమ భాగం ప్రస్తుతనామం గల

కలఁపాలెం అప్పుడు నెలకు దురుగన్కు ఆ వూరి ఉత్తరం గర్వు దగ్గరె నుంచి ప్రస్తుత నామంగల ఖాజుపాలెం విస్తరించి అప్పుడు వెన్నవాడ అనే గ్రామం వుండేది గన్కు అండ్డుకింద్దళివారుగా వుండేది గన్కు అది గొలఁపాలెం విస్తరించి పశువులమందల గొలఁ మందలు వుండి చాలాపాడి కలిగినందు వెన్నవాడ అనే పేరు వచ్చినది..... ..

ఆ పాలెం దక్షిణం గర్వుకు అడ్డకట్టుగా పోయింది పంట్ట చర్వుగా యేపఁరచి ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా గజపతి శింహాననన్తులైన గణపతి మహారాజు నెల్లూరు శీమ ఆఖరు వర్కు దేశములు ఆక్రమించి చోళరాజును పలాయ్నం చేశి రాజ్యం తన వశీకృతం చేశి కొని ప్రభుత్వం చేశే యడల వీరి దగ్గర గోపరాజు రామన్న గారు ప్రవానులై వుండి శాలి వాహనం ౧౦౪౨ (AD 1145) అగునేటి రక్తాక్షి సంవత్సరం భాద్రపద బహుళ 30 సోమవారం సూర్యోపరాగమందు కృష్ణవేణ్యానదీతీర మండ్లు ధారా గ్రహితం పట్టి సమస్త మయ్యి నియోగులకు వైదీకులకు గ్రామ కరీణీకపు మిరాశీ స్నదులు వ్రాశి యిచ్చే సమయ మండ్లు యీ అల్లూర్కు కరి నర్సరాజు అనే అధిశాఖ నియోగికి యాల్లా ప్రగడ కృష్ణంరాజు అనే ఆరువేల నియోగికి యీ రెండ్లు సంప్రతుల వారికి కరీణీకములు నినఁయించి కొన్ని దినములు ప్రభుత్వము చేశ్చి మీదట వీరి వంశీకులైన కుమార కాకతీయ రుద్రగజపతి వారి రుద్రగజపతి వారి ప్రభుత్వం ౧౧౯౯ (AD 1277) సంవత్సరంవరకు ప్రభుత్వం జరిగెను. గనుక ఆ దినములలో చలకృత్తి వెంకటాద్రి గారికి ఈ శీమ అధికారంలో వుండి వున్నారు. గన్కు వారికి స్వప్న లబ్ధంగా శ్రీ లక్ష్మీ నృశింహ స్వామి వారు శేవ యిచ్చి నేను వల్మీకం యండ్లు పాల వృక్షం చాయను గోక్షీరం ఆరగిస్తూ అనేకవత్సరముల నుంచి యీ ఆశ్రమం యందు మహర్షి వాక్య బోధితుడనై యిక్కడ ఉన్నాను.

నీవు యింతన్నుంచి నాకు ఆలయ స్థళం కట్టి వైభవాదులు జర్పుమని భగవతాజ్ఞ ఆయగన్కు అదే ప్రకారం అయ్న వచ్చి ఆ వల్మీకం శోధన చేయించిరి. గన్కు చేశి నంత్తలో ప్రసంన్ను లైరి గన్కు మహాసంతోషించి నటువంటివాడై..... యీ స్వామి వార్ని డోలాయ మందు వేంచేపుచేశి సకల వుత్సవాదులుచేస్తూ కోవెల కట్టించి స్వామివార్ని పెట్టి సకల వుత్సవాదులుచేస్తూ కయింక్కర్య నిమిత్తమై గ్రామం అగ్రహారం సమపిఁచి నారు. యీ స్వామి వారి సన్నిధానమండ్లు అచఁనశాయడాన్కు వధ్యుల తిమ్మప్ప అనే విఘనశుంన్ని నినఁయించినారు.

ఆయ్న కొంతకాలం తిరువారాధన చేశిత్న కామారెను నల్లూరు అయ్య వారప్పకు యిచ్చి వివాహంచేశి యీ స్థళం అచఁకత్యమునకు బాధ్యుల చేశినారు. తాదాప్రభృతి అచఁకు లైనమవంట్టి నల్లూరు వారు పరంప్పరా అచఁనచేస్తూ వున్నారు. తదనంత్తరం లాంగ్గూల గజపతిరెడ్లను జయించి దినదిన ప్రవధఁమానుడై శాలివాహనం౧౨౦౦ శకం (AD 1278) మొదలుకొని గజపతిని జయించి పెద వేమారెడ్డి ప్రభుత్వం లగాయతు వీరభద్ర వేమారెడ్డిగారు ప్రభుత్వం సహోదర పరంప్పరా అరుగురు రెడ్లు శాలివాహనం

౧౨౦౦ (AD 1278) మొదలుకొని శాలివాహనం ౧౨౯౯ శకం (AD 1278) వర్కునూరు సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేశిరి.

తదనంతరం లాంగూల గజపతి రెడ్లను జయించి కటకం మొదలుకొని వుదయ గిరి పరియంతరం గిరిదుర్గములు అన్నీ సాధించి ప్రభుత్వం చేశి మీద అతని వంశీకులైన కపిలేశ్వర గజపతి, విద్యాధర గజపతి, కవి మొదలయి వారు అధికారం చేశి తరువాత పురుషోత్తమ దేవ గజపతి మహారాయలవారి అధికారములో సర్వేపల్లి తిమ్మారెడ్డిగారికి యీ దేశం ప్రభుత్వం యిచ్చిరి గనుక శాలివాహనం ౧౪౧౮ సంవత్సరము (AD 1496) వరకు దేశం అతని ప్రభుత్వంలో జరిగినది. తదనంతరం వీరభద్ర గజపతి రావుగారు శాలివాహనం ౧౪౯౯ శకం (AD 1497) మందు పట్టాభిషిక్తుడై శాలివాహనం ౧౪౩౬ (1514 AD) వరకు ౧౮ సంవత్సరమునకు రాజ్యం చేశెను. సదరహీ సంవత్సరములకు తిమ్మారెడ్డి పరంగానే అధికారం జరిగినది. తరువాత నరపతి శింహాసనస్థుడైన కృష్ణదేవ మహారాయలు యీ తూర్పు దేశములు సాధించి వీరభద్ర రాయుణ్ణి దేశం వశీకృతం చేసి కొని సమస్తమున్ని దివ్యస్థలాలకు అగ్రహారం ఖండీకెలు యిచ్చి శాలివాహనం ౧౪౩౦ (1508 AD) వరకు మొదలుకొని శాలివాహనం ౧౪౫౫ (AD 1533) సంవత్సరం వరకు ౨౫ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం జరిగినది. ఆ పిమ్మట సదాశివదేవ మహారాయలు వారు విజయ నగరమంధ్ర సింహాసనారూఢుడై పృథ్వీవి పాలనశాయగా రామరాజయ్యగారు దండనాయకుడై ప్రవృత్తించుగా శాలివాహనం ౧౪౫౩ శకం మొదలుకొని ౧౫౨౮ సంవత్సరం (1556 AD) వర్కు ౨౨ సంవత్సరములు రాజ్యం చేశి మీదట రామరాజయ్యగారు సర్వాధికారులై (AD 1556) ౧౪౨౮ శకం (1556 AD) లగాయతు ౧౪౯౪ శకం (1572 AD) వర్కు ౧౪ సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశినారు.

తదనంతరం ౧౪౯౪ శకం (AD 1572) మొదలుకొని న్న.....? పసలీ వర్కు యీ దేశం తురకాణ్యం ప్రబలమాయను గనుక జమీందారు దేశములు దేశపాండ్య మజ్జుందారు మొదలయిన బారాముస్సద్దీ షోదాలు నిన్నయించి సర్కారు సముతు బండ్లీలు యేపారచి ఆమీళ్ళ పరంగా విభురాం పాదుశాహా వారి అమలు లాగాయతునుతా నబ్బులా తానీషా అలంగిరి పాదుశాహా అమలు పరియంతరం న్న.....? పసలీ లగాయతు హైదరాబాదు నుంచి పౌజుదారు మూలంగా మాప్లియ్యతు జరిగించివారు. నిజామిద్ద.....పాదుశాహావారి అధికారం అయి తరువాత తిమ్మ భూపాల పట్నాన్కి నిజాంపట్నం అని పేరు బెట్టి బస్తీచేశి పెదవల్లి ..... పెరలి యీ మూడు సముతులు యీ పట్నం కింధ చెల్లెట్టు చేశి నిజాంపట్నం సర్కారు అని త్నఖలీఫా కింధను వుంచుకునె గనుక వారి తరుపున జమాలు ఖానుదు అనే పౌజుదారుడు యీ సర్కారు మాప్లియ్యతు చేస్తువుండే ద్నిములలో మజ్జురిలో పూర్వకుశోత్తుంగ్ వోశరాజు తవ్వింబిన పంట్ట చెర్వు కట్ట విస్తరించి కృష్ణ వరద వచ్చి బహు ప్రవాహం చాతను కట్ట నిల్వక గడ్డి కలకాలెం కింధ నిగయేరు పడి సముద్రగామిని అయినంన్ను పౌజుదారుకు చెర్వు ప్రవహు నీరు వుండే లాన్ని వనది వివా

రించి మధ్యన ఉన్న బిడారు దిబ్బమీదుగా పడమరగా యాజిలి పొలిమేరకు అంట్టేటట్టుగా బందోబస్తుగా కట్టపోయించినారు. గన్ను చెరువు నీరు ఆగివుండి ఫలితములోకి వచ్చినది.

తదారభ్యం జమాలుకట్ట అనే పేరు వచ్చినది. ఆ జమాలు ఖానుడు చెర్వు మరమ్మతు నిమిత్తం చెరువు కింద పండినవల్లకు ఖంకిం చొప్పున నిన్ఫయం చేశి అందుపల్ల వచ్చిన (అయివజు) హైవయిజు..... ..ప్రతి సంవత్సరం కట్ట మరమ్మతు చేశేటట్టు మామూలు యెపకరచినారు. గన్ను తదారభ్యం అది మామూలుగా జరుగుతూ వున్నది. ఆంత్తకులో వయ్యం లక్ష్మీన్యశింహస్వామి వారి ఆలయం భిన్నం అయినందువక అది సర్వస్వామి దగ్గర ప్రవేశించి వుండినందు దశకన స్వశకనాదుల్కు భయంతో అచకకులు అచకనాదుల్కు పరిచారకులకు ఆలయములోకి పోకుండ్డా వున్నందు యీ గ్రామంలో వున్న కరణాలు యల్లా ప్రగడ వారికి కుర్రవారికి అచార్యులు అయివున్న కందాశం రామప్ప అయ్యవాలకగారు నోదావరీ తీరమందునుంచి శిష్య సంఘారం నిమిత్తం వచ్చి సంతనో యీ స్తశవు ప్రదవం తెలిశినవాడై తమ ప్రభావము చాతను సర్వపుపద్రవం నివారణచేశి యీ స్తశానుక్ స్థానాచార్యత్వం వహించి గ్రామంలో వున్న చవుదర్లు మెండ్లు వారు వుప్పతీలు వగై రాలసు శిష్యుల చేసుకొని నీజాంపట్న కాపురస్తుడైన నాశం గుర్తిశెట్టి అనే కోమటి శ్రీ స్వామి వారి దేవాలయం ఓన్నోద్ధారం చేశినందు సర్కారు జమిందారు అయ్యి సూరానేని వెంకటపతి రాయనింగారు యాయన కొమారుడైన శాయన్నగారు వుత్సవములకు వసతి జరిగించిన మీదట తత్ప్రతుకుడైన వెంకటపతి రాయనింగారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి ఈ గ్రామం వీరికి బల్లకాలో బిల్లకాలో (బిల్లఖా:) గన్ను శాలివాహనం ౧౬౫౬ శకం (AD 1731) కంధాశం వెంకటా చార్యులు గారికి యీ గ్రామానుక్ పశ్చిమ భాగ మండ్లుకు ౨౦ యిరువై కుచ్చళ్ల భూమి మాన్యం యిచ్చి యీ భూమికి సంవత్సరం పనివుళ చొప్పున శ్రోత్రియం నిన్ఫ యించినారు. స్నదులు వ్రాయించినారు.

శ్రీ స్వామివారికి కుడికి పల్లంకు పల్లంకు ౧౧౦ మెర్కపొలంకు 480 వెరశి కుడి కుచళ్ళు స్వామి వారికి స్థానాచార్యులైన కంధాశ రామప్ప అయ్యవాలకగారికి కుంమరింన్ని యీ శకమందు శిష్టా వల్లంబోట్టువల్లము ౦౧౦ యిచ్చి శంకర మంచి చంద్రస్వ అనే గ్రామ పురోహితుడికి మెర్కకు ౦౪౦ పల్లంకు ౦1౦ యిచ్చినారు. శ్రీకారం యాశ్వర బొట్టుగారికి వల్లంకు ౦౧౦ పాతిక యిచ్చి స్వామివారి భజంత్రీలకు మెర్కకు ౦౪౦ వుభయం వెరశి కు ౨౪౦ రెండ్లు కుచ్చళ్ళు ముప్పాతికె యినాములు యిప్పించి సదరహీ ఫసలీలగాయతు స్న ౧౧౬౪ ఫసలీ (AD 1754) వరకు యిరువై నాలుగు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేసినారు. తదనంతరం వీరిజ్ఞాతయైన పొట్టింన్న గారు ఫరాంసు వారిని అండ్లు చేసుకొని ౧౧౬౫ (AD 1755) లగాయతు ప్రభుత్వానుక్ వచ్చి కొండ్లూరు వెంకటాచార్యులు గారికి కుంకు కుచళ్ళు గర్వ యిచ్చి సదరహీ ఫసలీ మొదలుకొని స్న ౧౧౬౬ ఫసలీ (AD 1759) వర్కు అయిదు సంవత్సరములు అధికారం చేసినారు. అటు పిమ్మట పయ్యి వ్రాశ్చి వెంకటపతి రాయనింగారి కొమారుడు వెంకంన్నగారు స్న ౧౧౭౧

వచ్చివది గన్నువారి అనుగ్రహం చేతను తండ్రి హక్కుకు పాత్రుడై నిజాం పట్నం సర్కారు రుసుం సావరాలు (బిల్మక్త) బిలుముక్త గ్రామాదులు యేడు గ్రామాదులలోను కొండూరు రమణాచార్యులు గారికి స్న ౧౧౨౦ ఫసలీ (1780 AD) లోను పల్లం పాతిక పొలం యిచ్చినారు స్న ౧౨౨౨, ఫసలీ (1862 AD) లోను శిష్టాగురువంబోట్ల గారికి పల్లం పాత్రె మెరక పాత్రె వెరశి కుచళ్లు ౦౫౦ యినాం యిచ్చిరంగ్గావరుల వెంకటాచలం గారికి పల్లము పొలములోకు ౧౪౭ పర్కపాటి యినాము వెరశి పద్నాలుగు వీశాలు యినాము యిచ్చి సదరహీ ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౧౨౩ ఫసలీ (1763 AD) వరకు నాలుగు సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసినారు తరువాతను యాయన కొమారుడైన అయ్యంన్నగారు స్న ౧౧౨౪ ఫసలీ (1764 AD) లగాయతు స్న ౧౧౨౬ ఫసలీ (1766 AD) వర్కు మూడు సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేశ్చి తరువాతను తదనంతరం వీరిజ్ఞాతి అయ్చి వెంకయ్యగారు స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1769 AD) లోను కద్దేశం గోపాలా చార్యులు అయ్యవాల ౯ గారికి మెర్క వీశాలు కు ౦౫౦ పల్లపు పొలం కు ౦౧౦ పాతికె వెరశి ౦౫౦ ముప్పాతికె మోడూరు షతగోపాలా చార్యుల వారికి మెర్క కు ౦౫౦ పల్లం కు ౦౦౭ వెరశి ౦౫౭ కొండ్ర కొండ్ర కృష్ణమాచార్యులు గారికి పల్ల కు ౦౧౦ మెర్క పొలం కు ౦౧౦ యిచ్చినారు. సూత్రాల నరశింహుచార్యులుగార్కి గర్వు కు ౦౫౦ కళావంత్తి వీరసానికి పల్లం పాత్కి యిచ్చినారు. వెరశి కు ౨౫౭ రెండు కుచ్చుళ్లు పది వీసాలు యినాము యిచ్చి సదరహీ ఫసలీ మొదలుకొని ౧౧౨౫ ఫసలీ (1775 AD) వరకు తొమ్మిది సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశెను.

తర్వాతను వీరిజ్ఞాతియైన వెంకట్రాయనింగారు స్న ౧౧౨౬ ఫసలీ (1776 AD) లో ప్రభుత్వానికి వచ్చి బచ్చుపేట శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి వారికి పల్లము కు 040 అరకుచ్చల మాన్యం యిచ్చి సదరహీ ఫసలీ మొదలుకొని స్న ౧౧౬౧ ఫసలీ (1781 AD) వరకు ఆరు సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసినారు తదనంతరము స్న ౧౧౯౨ ఫసలీ (1782 AD) లోను సదరహీ వెంకట్రాయనింగారు మొవాశిగిరి (మవాసిగిరి) చేసినందు కుంఫిణీవారు వెంకట్రాయనింగారిని బేదఖలు చేసి జ్ఞాతి అయ్చి మల్లారాయనింగార్చి జమీందారి హోదాలో ఖడాయించ్చినారు. గన్ను సదరహీ ఫసలీ మొదలుకొని స్న ౧౧౯౬ ఫసలీ (1786 AD) వరకు అయదారు సంవత్సరములు బిలుమక్త (బిల్మక్త) అనుభవించ్చినారు. తరువాత స్న ౧౧౯౭ ఫసలీ (1787 AD) లోను బిలుమక్త (బిల్మక్త) జప్తు చేసుకొని మల్లారాయనింగారికి లవనసు నిన్యాయించ్చినారు. గన్ను సదరహీ ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౨౧౧ ఫసలీ (1801 AD) వరకు పదహారు సంవత్సరములు కుంఫిణీవారు కలకటల ౯ పరంగ్గా మాఱ్చియ్యతు చేసుకున్నారు. స్న ౧౨౧౨ ఫసలీ (1802 AD) సంవత్సరములో కుంఫిణీ వారు తాలూకా యాలంవేసినందు రాజావాశిరెడ్డి వెంకట్రాది నాయుడు బహద్దరు మన్నె సుల్తానుగారు కొని ఖాజుపాలెంలో గ్రామం వారు శివాలయం కట్టిస్తే నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరుగ గలంధుల్కు పల్లమున మెరకను ౦౫౦ ముప్పాత్కి యినాము యిచ్చినారు. సదరహీ ఫసలీ మొదలుకొని స్న ఫసలీ ౧౨౨౫ (1815 AD) వర్కు అధికారం చేసినారు తరువాత స్న ౧౨౨౬ ఫసలీ (1816 AD) లగాయతు యిప్పట్కి అమీళ్ల పరంగ్గా అమాని మాఱ్చియ్యతు జరిగించుకుంటూవున్నారు.

గు డి పూ డి

కయివీయ్యతు మం॥ గూడిపూడి సంత పాలడు తాలూకే

చింతపల్లి సర్కారు మృతుఁ జాంన్నగరు స్న ౧౨౨౨ ఫసలీ. (1812 AD)

యా గ్రామాన్కు పూర్వం నుంచింస్నీ గుడిపాడు అనే పేరు వున్నది. గజపతి శింహాసనస్థుడయ్యి గణపతి దేవ మహా రాజులుంగారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి దగ్గర మహా ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామన్నగారు శా ౧౦౩౭ (1145 AD) అగునేటి రక్తాక్షి సంవత్సర భాద్రపద బహుళ ౩0 అంగారకవారం సూర్యగ్రహణ కాలమంధు ప్రభువు దగ్గర దానంపట్టి సమస్తమయిన నియ్యోగులకు గ్రామ కరణీకపు మిరాశీలు నిన్యాయించే యడల యీ గ్రామానకు గౌతమగోత్రుడయిన రామరాజుకు మిరాశి యిచ్చి కుఱ భూమి యినాము యిప్పించినారు గన్కు తదాది మొదలుకొని రామరాజు సంతతివారు కొందరు గుడిపూడి వారిని కొందరు పరమాత్ముని వారనే పౌరుష నామము చేతను అనుభవిస్తూ వున్నారు. తదనంతరం కుళోత్తుంగ గొంక్క చోడరాజు ప్రభుత్వము చేశేటప్పుడు కొండ్లవీటి కొండ్ల పడమటి దేశాన్కు చతుర్థకులుడైన కొండ్లమ నాయకునికి అధికారము యిచ్చినారు గన్కు అతను ప్రభుత్వము చేస్తూవున్న కాలమంధు యీ స్థల మంధు జరిగిన సంగతి

శ్లో॥ శాకాభే నయనే చభేంధు గణిత
పుణ్యాయనే చోత్తర ఖ్యాతే కొండయ
నాయకస రమణీ ప్రోలాంబికా రాజితే।

[శ్లో॥ శాకాభే నయనే చభేంధు
గణితే పుణ్యాయనే చోత్తరే।
ఖ్యాతే కొండయ నాయకస్య రమణీ
ప్రోలాంబికా రాజితే.]

తాత్పర్యము:- శాలివాహన శకము 1102 నాటి యుత్తరాయణ పుణ్యకాలమందు ప్రసిద్ధిఁ జెందిన కొండయ నాయకునికి భార్య ప్రోలమాంబిక యొకతె ప్రకాశించు చుండెను).

శ్లో॥ సౌభాగ్య వరభీమనామ్న చేత యా లింగ ప్రతిష్ఠా కృతా।
సప్రాసాదము తుల్య భోగ నిలయం భూమింగరే పశ్చిమే ॥.

శ్లో॥ సౌభాగ్యా పరభీమ నామ కలితా
లింగ ప్రతిష్ఠా కృతా ।
తత్రాసాదమ తుల్య భోగ నిలయం
భూమేగిరేః పశ్చిమే ॥

తాత్పర్యము:- (అసలీ శ్లోకము సంపూర్ణముగా లేదు.)
ఉన్నదానికి మాత్రము భావము.

“కొండవీటి పశ్చిమముగా సాటిలేని భోగములకాస్పద మగునట్లు భీమేశ్వరుని
యా ప్రోలమాంబ ప్రతిష్ఠించి యాలయమును గట్టించెను.)

స్వస్తి సమస్త గుణగణాలంకారవిగళితమద కళ ద్విమదహంకార కీర్తిరట్ల కులాచల
మృగేంద్రి చతుర్థ కులకుముదినేచంద్ర అరి బిరుదు మదద్విరద మద నివారణ గొంక నరేంద్ర గంధ
వారణ తనరం బతిపుర వరాధీశ్వర సమభ్యర్చిత భీమేశ్వర వితరణ రణవినోద సంపాదిత
బుధజన ప్రమోద విపక్షస్థల దశన బెల్లగడికోట మల్లసులన.

[స్వస్తి సమస్త గుణ గణాలంకారు, విగళిత మదకళద్విరదాహంకార, కీర్తి, రాట్కుల
కులాజల, మృగేంద్ర, చతుర్థకుల కుముదినీ చంద్ర, అరి బిరుదు, మదద్విరద మద నివారణ
గొంక నరేంద్ర గంధవారణ, ... పుర వరాధీశ్వర సమభ్యర్చిత భీమేశ్వర వితరణ,
రణ వినోద, సంపాదిత బుధజన ప్రమోద, విపక్ష వక్షస్థల దశన, బెల్లగడికోట మల్లసులన.]

జనవన వసంత కాంతా జయంత గండరగండ గండనామాది సమస్త ప్రశస్త
సహితం॥

[జనవన వసంత, కాంతా
జయంత, గండర గండ,
గండనామాది ప్రశస్త సహితం॥]

శ్రీ మన్మందటి కొండప నాయనుకు ద్వితీయ లక్ష్మీ సమానము మనోనయన వల్లబియు
ధర్మాధికామ సమున్నిత యున్నధిజన చింతామణియునైన ప్రోల మాంబిక తనకు ధర్మార్థముగా
గొండ్ల పడమటిలోని గుడిపూడిలోన భీమేశ్వర దేవర ప్రతిష్ఠ చేసి గుడికట్టించి యీ దేవరకు భోగా
ధాముగా శక పరుషంబులు ౧౦౮౨ (1160 AD) అగునేటి ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి నిమిత్తమున
గుడిపూడి నిచ్చిన వెలి పొలం ౬౬ పుట్టు దేవర పరిగ్రహమునకు ధారాగ్రహితం చేసి స్త్రానాపతి
పూజారి మొదలయిన వినియోగములు జరిగించి పరిచారిక జనంబులకు నిసృయించిన వృత్తి క్షేత్రం
బులు శాసన స్తంభంబుల మీదను లిఖింపజేసి శ్రీ స్వామి వారిని పూజించుడానకు పద్మనాభుడనే
పూజారిని నియమించినారు తదనంతరం అమ్మకొండ రాజులు కుమార కాకతీయ రుద్రదేవ మహా

రాజులు ప్రభుత్వం శా. ౧౨౪౨ (13౬0 AD) శకం వర్కు జరిగిన తర్వాతను రెడ్డు ప్రభుత్వానకు వచ్చి వీరుంన్ను తర్వాత గజపతి గారుంన్ను అధికారము చేశిన తర్వాతను విజయనగరం నరపతి శింహాసనస్థుడయిన కృష్ణరాయలు శా. ౧౪౩౭ (1515 AD) శకం లగాయతు దేశం ఆక్రమించుకొని ప్రభుత్వము చేశిన తర్వాతను ఆచ్యుత రాయలు, సదాశివ రాయలు, రామరాయలు, తిరుమల రాయలు గారి అధికారములు జరిగిన పిమ్మట శ్రీరంగరాయలు వారి ప్రభుత్వములో మజకూరిలో గ్రామానకు దక్షిణ భాగమండ్లు ప్రబలంగా విష్ణు స్తలం కట్టించు వలననే ప్రయత్నము చేయించి గర్భ గుడి తయారు చేయించి ముఖమంట్టపములు మొదలయినవి విస్తారంగా కట్టించడానకు స్తంభాలు దూలాలు మాత్రము అమపిఁచి కప్పు బండ్లలు వేయించడానకు తజవీజు జరిగిస్తూ వుండగా యింతలో విభు రాహీము పాదుశాహా వారు సదరహీ కనాఁటకు పాదుశాహా అయిన శ్రీ రంగరాయలును జయించి శా. ౧౫౦౨ (1౬80 AD) శకం యీ దేశం ఆక్రమించిరి గన్కు అంతట దేవాలయం పని నిలిచి పోయినది. గర్భగుడి మాత్రము తయారు అయినండ్లున గ్రామస్తులు శ్రీ చన్నకేశవ స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేసినారు. ఆ సమయంలోనే మల్కీ విభురాహీము పాదుశాహీ వారి తరపున అమానను ముల్తా యీ దేశాన్కు ప్రభుత్వానకు వచ్చి బాహారీ దేవాలయములు పాడు చేసే యడలను పయిన వ్రాసిన భీమేశ్వర స్వామివారి ఆలయములు పడగొట్టించి స్తలం ఖిలపరచినారు. తదనంతరం గ్రామస్తులు పయిన వ్రాసిన చన్నకేశవస్వామి వారి ఆలయానకు నైరుతీ భాగం శివస్థలం కట్టించి శ్రీ సోమేశ్వర స్వామివారనే లింగమూతిఁని ప్రతిష్ఠ చేసినారు గన్కు వుభయ దేవస్థానములకు మొగలాయి వారు నిసఁయించిన క్షేత్రం యినాములు.

కు ౨ శ్రీ చన్నకేశవస్వామి వారికి

కు ౨ శ్రీ సోమేశ్వర స్వామి వారికి

—
౪ ఆయిన దేవభాగం

కు ౦౪౦ భజంత్రీలకు

కు ౦౪౦ కళావంత్రి నీలకు

—
కు ౫

౫ కుచ్చళ్లు యినాము యిప్పించి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరిగించ నిసఁయించి నారు.

పాదుశాహీలు కొండవీటి శీమ సముతు బండ్డిలుచేసి బారాముతసద్దీ హోదాలు నిసఁయించే యడల యీ గ్రామం పొండ్లు సముతులో దాఖల్ చేసి సముతు అమీలు చొదరు దేశపాండ్యాల పరంగా మల్కీ విభురాం సుల్తానబ్దుల్లా తానీష అలంగ్గీరు మొదలయిన పాదుశాహీలు హైదరబాదు సుబాలో అమానీ మాఱ్ఱియ్యతు స్న ౧౧౨౧ ఛసలీ (1711 AD) వరకు జరిగించినారు. గన్కుపైన వ్రాశిన

తానీషా పాదుశాహావారి ప్రభుత్వములో బడేఖానుడనే సర్దారుకు యీ గ్రామం జాగీరు యిచ్చినారు గనుక అతను వచ్చి గ్రామంలో ప్రవేశించి జాగీరు అనుభవిస్తూ గ్రామానకు పశ్చిమపాశ్వాం చెరువు త్రవ్వించి.... తానీషావారి అధికారం మట్టుకు జాగీరు అనుభవించినారు.

స్న ౧౧౨౨ (1712 AD) ఫసలీలో నవాబు ముఖారసుఖాను బహదురు సుబా దేశస్తు లను పిలువనంపించి కొడ్డపేటి శీమ మూడు పంట్లు చేశి జమీదారాకు పంపి పెద్దయడల యీ గ్రామం వాశిరెడ్డి పద్మనాభునింగారి వంతు వచ్చిన చింతపల్లి తాలూకాలో దాఖలు అయినది గనుక పద్మనాభునింగారు, చంద్రమౌళిగారు, పెదరామలింగంన్నగారు, నర్సంన్నగారు, సూరంన్నగారు, చిన నర్సంన్నగారు. చిన రామలింగంన్నగారు, జగ్గయ్యగారు, రామంన్నగారు ప్రభుత్వములు చేసిన తర్వాతను రాజా వెంకటాద్రి నాయుడు బహద్దరు మంన్నే సుల్తానుగారు ప్రభుత్వము చేస్తూ వున్నారు.

మజుకూరిలో వున్న దేవాలయముల సంగతి రామలింగంన్నగారి ప్రభుత్వములో యీ సరకారు నాసరి జగ్గబహద్దరు సుబావారు ఫరాంసువారి పరం చేశిరి. గనుక స్న ౧౧౬౨ (1752 AD) ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౧౬౮ (1757 AD) ఫసలీ వర్కు యేడు సంవత్సరములు అధికారము చేశి దేవాలయములు పాడుచేశి వృత్తి క్షేత్రాలు తీశివేసినారు గనుక తదాది మొదలు కాని భిలపడి వుండెను.

స్న ౧౨౦౧ (1791 AD) ఫసలీ పరీధావి నామ సంవత్సరములో దేశ ప్రభువులయిన రాజావాశిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు బహదురు మంన్నే సుల్తాను శ్రీ చంన్న కేశవస్వామి వారికి ఆలయం బాగుచేయించి స్వామివారికి సంప్రోక్షణము చేయించి పూజించడానుక వెంకటాచార్యులు అనే విఘననుంణ్ని నకొయించినారు. అప్పుడే గ్రామస్థులు శ్రీ సోమేశ్వరస్వామి వారికి ఆలయం జీనెకాధారం చేయించి శ్రీ స్వామి వారికి పునః ప్రతిష్ఠచేశి పూజించడానుక రావిపాటి సుబ్బన్న అనే శివద్విజుని నినకొయించినారు గనుక ఉభయ దేవస్థానములకు నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగ గలందులకు రాజా వెంకటాద్రినాయుడు బహద్దరు మంన్నే సుల్తానుగారు చేసిన వసతి.

- కు ౧ శ్రీ చంన్న కేశవస్వామి వారికి
- కు ౧ శ్రీ సోమేశ్వరస్వామి వారికి.

౨

రెండు కుచ్చళ్లు యినాం యిప్పించినారు గనుక యీ వరకు సదరహి ప్రకారం జరుగుతూ వున్నది.

రిమార్కు గ్రామం గుడి కట్టు కుచ్చళ్లు ౧౮ బారల పగ్గానకు

- కు ౧ కి ఇరవయి నాలుగు కుంట్ల ప్రాప్తిని.

- ౧౨౦ కి మినహాలు
- ౨ గ్రామకంఠం
- ౨ తోటలు ౪ కి
- ౧౧ గ్రామానకు పశ్చిమం సూరిరెడ్డి వారి వనం తోట ౧ కి
- ౦౪౭ గ్రామానికి పశ్చిమం మజకూరి మిరాశీదారులైన గుడిపూడి వెంకట్రాయుడి వనం ౧ కి.
- ౦౧౦ గ్రామానకు పశ్చిమం గుడిపూడి రామరాజు వనం తోట ౧ కి.
- ౦౦౭ గ్రామాన్కు తూర్పుభాగమంధు బండ్లారుపల్లె చిట్టెప్ప వేయించిన వనం తోట ౧ కి
- ౨౧౦ చరువులు కుంట్టలు ౪ కి.
- ౩ గ్రామాన్కు దక్షిణం బండ్లారుపల్లె చిట్టెప్ప వేయించిన చెరువు ౧ కి.
- ౩ గ్రామాన్కు పుత్తరం కరారు రమణప్ప వేయించిన చరువుతోట.
- ౧ గ్రామాన్కు తూర్పు భాగమంధు సూరిరెడ్డి వేయించిన కుంట్ట వ ౧ కి.
- ౦౧౦ గ్రామాన్కు పశ్చిమం మజకూరి మిరాశీదారుడయిన గుడిపూడి రామరాజు వేయించిన కుంట్ట ౧ కి.
- ౨ డొంక్కలు.
- ౪ చవుళ్లు, వాగులు
- ౬౪౦ యినాములు.
- ౨ శ్రీ స్వామి వారికి చదరున వ్రాసిన ప్రకారం.
- ౦౪౦ శ్రీ సోమేశ్వరస్వామి స్నానాచార్యులయిన ముదిగొండ్లు బుచ్చిబోపయ్య అయ్యవార్ల గారికి.
- ౧ గ్రామ పౌరోహితులు బూసపాటి అయ్యంన్న గారికి.
- ౦౪౧ చింతలపాటి అయ్యంన్న గారికి.
- ౦౧౦ చే బియ్యం బుచ్చంన్న గారికి.
- ౦౧౦ దెండ్లకూరి బుచ్చయ్యగారికి.
- ౦౧౦ బిదురు వెంకటేశం గారికి.
- ౦౪౦ భువనగిరి వెంకట సోమయాజులు గారికి.
- ౦౧౦ చట్టి వెంకట్రాజుకు.
- ౧ మజకూరి కాపు వేయించిన చెరువు

యినాం బండ్లారుపల్లె చిట్టెప్పకు వెరశి

వెరశి ౨౩౪౦ గా తతిమ్మా సావరం సమేతు ౯౬౧౦

శ్రీముఖ నామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౧౨

గురువారం ది ౧౧ జూను ఆన ౧౮౧౩ (1813 AD) సంవత్సరం.

15. చంద్రవోలు

కయిఫియ్యతు మాజే చంద్రవోలు సర్కారు నిజాం పట్నం.

పూర్వం కృతయుగ మంధు సంవ్వాద పురమనిన్నీ త్రేతా యుగమందు సనక సనందన సనత్కుమార పురమనిన్నీ ద్వాపర యుగమందు ధనదు వ్రాలు అనిన్నీ కలియుగమందు చంద్ర వోలు అనిన్నీ నాలు యుగములలో నాలు నామములు కలిగి వున్నది.

యీ పట్నానకు సదరహీనామము వచ్చిన హేతువు యేమంటే కృతయుగ మందునను బ్రహ్మాదేముడు సకల చరాచర జుంతు జాల నిర్మాణకర్త అనిన్నీ ప్రథమ పురుషత్వంతన యందే కాని యితరుల యందు లేదనిన్నీ ధిక్కరించి గర్వోక్తిగా పల్కి నందున విష్ణుమూర్తి అని వాక్యములు విని నీ యందు జగ స్థితి విశేషము లేదు గదా. యిలాంటి గర్వోక్తులు ఎందుకు పల్కుతావు అని చెప్పగా అన్యోన్యాధిక్యతకై చాలా సంవ్వాదంజర్గుతూ వున్నంతలో వారివారి అవున్నత్యముల తెలియజడె కొరకు పర మేశ్వరుడు ఆద్యంత్ర పాటోద్బు.... ల్లోస్వరూపుడె నను జడి నంన్ను హరి హరంణ్యగభులు యీ జగదీశ్వరుని ఆద్యంత్రము చూచిన వారు అధికులని తమలో తమకు శపథం చేసుకొని విధించి హంస స్వరూపుడె దూధ్నావ లోచన చేశి వస్తానని చెప్పెను. విష్ణుమూర్తి వరాహస్వరూపుడె పాదములు చూచివత్తునని భూమి యందు ప్రవేశించి వెళ్లుతూ వుండెను. అంతట ఊర్ధ్వగతుడె హంస స్వరూపుడె వెళ్లుతూ వున్న బ్రహ్మా అత్యంత దూరం వెళ్ళే పర మేశ్వరుని యొక్క శిరస్సు కానలేక బహు అలయికను పొంది ప్రతిజ్ఞా భగం వస్తుంది అని తిర్గి వెళ్లుతూ వున్నంతలో పర మేశ్వరుని యొక్క జటోజుటము నందు పూజింపుబడ్డగెదంగి పుష్పముంన్ను క్షీ రా భి షే కా ధ ము వెళ్ళిన కామధేనువు వస్తున్నా మంన్నుండ్ను దృశ్యమాయ గనుక మీరలు యిక్కడ నుంచి వస్తున్నారు అనే బ్రహ్మా దేముడు అడిగినంతలో సదాశిముని మూర్తి స్థానము నుంచి వస్తున్నాము అని చెపితె యిక్కడికి ఆ జగదీశ్వరుడి యొక్క శిరస్సు యంత్ర దూరం వున్నది చెప్పుమంన్నంతలో యింత సూరమని వచింపు డాన్కు మాకు అలవోరు అనేక యుగముల నుంచి వస్తూ వున్నాము. అని చెప్పిన మీదట బ్రహ్మా చాలా విచారమగుడె తను పూనిన ప్రతిజ్ఞచెత యికను వెళ్ళ తానకు స క్తత లేకుండా వున్నది. నేను శిరస్సు చూచి వచ్చినట్టుగా మీరు యిద్దరుంన్ను విష్ణు దగ్గర సాక్షి పల్కుమని చాలా ప్రాధి అంచి చెప్పేవర్కు ఆలాగున పలకడానకు సమాధానలై అక్కడ నుంచి ముగ్గురున్ను ఆనంద్లో రంగులై తిర్గి పూర్వ స్థానమునకు వచ్చినారు శివసానదశ నాధ మై పాతాళమునకు వెళ్ళిన విష్ణు ఆ చిదలావుని యొక్క ఆ పాద పద్మములు కనలేక తిర్గి పూర్వస్థానానికి వచ్చి సంతోష యుక్తుడై యున్న బ్రహ్మాను చూచి నీవు శిరస్సు చూచి వచ్చినావా అని అడిగితె నేను శిరస్సు చూచి శివ నిర్మాల్యముల్ను గెదంగి పుష్పముంన్ను పంచామృతాభిషేకాధం వెళ్ళిన కామధేనువను

సాక్షిగా తీసుకుని వచ్చినాను అని చెప్పే వర్కు విష్ణు తెల్సుకున్నంతలో ఆ గెదంగ్గి పుష్పము బ్రహ్మ ప్రతిజ్ఞా ప్రకారం చూచే వచ్చినాడు అని చెప్పెను. కామధేనువ అసత్యానిధి వోధి సశయిస్తూ ముఖంతో చూచి వచ్చినాడని చెప్పెను. నీవు పాతాళానికి వెళ్ళితివి గదా పాదములు చూచి వచ్చినావా అని బ్రహ్మ విష్ణువు తోటి అడిగితె యీ అఖండ స్వరూపుని యొక్క ఆద్యత్తములు విమశఁ చెయ్యడాను శక్య మయనెను. అనేక దూరం వెళ్లి శివచరణ సరశిరంహములు దశఁనం చేయలేకను తిరస్కారంతో వచ్చినానని చెప్పెవర్కు విరియించి మహా సంతోషయుక్తుడై యుండ్డై వరకు సదాశివుడు ఆ మహాలింగ మధ్యమండ్లు చంద్రశేఖర రూపముగా ప్రత్యక్షమయి బ్రహ్మను చూచి నీవు అప్రమాణ వాక్యములు పలికితివి గనుక లోకమందు జనులచేత ఆచాను ధూపాహఁ త లేక వుండువు అనింన్నీ గెదంగ్గి పుష్పమును తమకం పూజాహఁత కాకపో ననింన్నీ శలవు యిచ్చి కామధేనువ ముఖంతో అసత్యం పలికి పుచ్చంతో బ్రహ్మ చూడులేదని మనోయుక్తము చెప్పినది గనుక ముఖం వుదయము నాడు చూచిన మహాపాతకులు అవుదురు అనింన్నీ పుచ్చం చూచిన వారు అనేక గంగ్గా స్నానములు పేర్న ఫలమున పొందుదు రనింన్నీ పలికి బ్రహ్మను చూచి యాలా గంట్టి అన్యత సంవ్యాదములు యన్నటికి చేయవద్దని అజ్ఞ యిచ్చినారు గనుక ఆ యఖండ్డితతో బొమ్మ యాకారమున లింగమూర్తిఁని అనేక సంస్తుతులతో నర్పించి లింగోద్భవుడని పేరు బెట్టి ప్రతిష్ఠ చేశి హరి పాదరణ్య గభుఁ వరాహ హాంస స్వరూపులై ఆ లింగ మూర్తిఁ యందు యావ హించినారు యదియంతనూ జరిగిన విచారం చేతను సంవ్యాద పురమయ్యిది.

త్రేతా యుగమందు బ్రహ్మమాన సకృతులైన సనక సనందన సనత్కు మారుట యా శిధాశ్రమానకు వచ్చి లింగోద్భవుని గురించి తపస్సు చేశి తత్ప్రసాదం చాతను కామిత ఫలప్రదులై అనేక బ్రహ్మరుషి గణ సమేతంగా యిందు నివాసం చేశినందున సనక సనందన సనత్కుమార పురం అనిపించు కున్నది.

ద్వాపర యుగమందు చంద్రవంశీకు లయ్యి రాజులు దుష్యంత శంతనాచలు దివ్య స్థలానికి వచ్చి యిమ్మహా దేవుని గురించి వుపాశ్చి చేశి మనోభిష్టములు వడశిన తర్వాత పాండవులు యీ దివ్య లింగమును శేవించి సకలోత్సములు చేయించి అజ్ఞకాములై యీ పట్నం బస్తి చేశి లింగోద్భవునికి తూపుఁ పాశ్యఁ మందు కుడి యడమలు గోధర్మాజలంను ఆ జలనిను లైన రెండు శేష లింగములను ప్రతిష్ఠ చేశి ధర్మజు ప్రతిష్ఠ పొందిననింన్ని ఆ జన ప్రతిష్ఠ పొండేశ్వరుడనింన్ని నామములు యేపఁ రచి యీ పట్నాన్ని ధనకనక వస్తువాహన సమృద్ధిగా చేశి గనుక ధనదు వ్రాలు అని నామం వహించినది.

కలియుగమందు యీ పట్నానకు చంద్రవోలు అనే నామం చాతను ప్రసిద్ధి అయి యుద్ధిష్ఠర విక్రమాకఁ శకములు అతిక్రమించి శాలివాహనం ప్రవేశించిన తర్వాత జర్గినక్రమం. చోళ దేశాధిపతి యైన అరుణాల చోళ మహారాజు యితని కొమారుడైన ధవళాంగ ముదిగొండవోశుడు అతని కొమారుడు వీర విక్రమ చోళుడు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాత యితనికి యీశ్వరాంశ సంభూతు

లైన కరికాల చోళ మహారాజు జన్మించి ముక్కంటి మొదలయిన్న రాజులను జయించి కావేరికి ఆనకట్ట కట్టించి దివ్య ప్రభావ సంపన్నుడై ప్రభుత్వం చేశి చనిన పిమ్మట అతని కొమారుడైన కులోత్తుంగ చోళ మహారాజు ప్రభుత్వానకు వచ్చి పరాక్రమం చాత సమస్త దేశాధిపతులను స్వవశీ కృతం చేసుకొని చోళ మండలానికి రాజధాని యైన విక్రమాపుర శింహాసనంబున ఆసీనుడై రాజ్యంబు శేయు సమయంబు నండ్లు అష్టాంగ యోగ ప్రభావ సంపన్నుడైన ఒక యతీశ్వరుడు గంగా యాత్ర వెళ్ళి వాణికుఁకా ఘట్టమండ్లు స్నానం చేశి అక్కడ వక రాతి బండ్ల వుండంగా దాని యందు శాసనాక్షరములు వుండ్లు చూచి శ్రీ కాణ్యయం విచారించి వర్కు గంగా దక్షిణ తీరమండ్లు కొండ వీటి శీమలో చేరిన వేమూరు అనే గ్రామానకు నైరుతి భాగమందు భైరవ పరిపాలిత యై యున్న ధనం వున్నట్టుగా తెలిశె గనుక అక్కడ నుంచి ఆ గ్రామానకు వచ్చి శాసన ప్రకారం గా విమశింఘగా అనేక ధనం వున్నట్టున్ను భైరవుడు నిత్యం కాశికి గంగా స్నానానికి వెళ్ళి యేడు ఘడియల్కు తిరిగి వచ్చి ఆ ధన ప్రదేశమందు వుంటూ వుండే సంగతిన్ని తన ప్రభావం వల్ల తెల్పుకుని అక్కడ నుంచి శేతు యాత్ర వెళ్ళి శేతు స్నానమున్ను రామేశ్వర దశానమున్ను చేశి అక్కడనుంచి చోళ దేశానికి వచ్చి రాజు దశానంచేశే వర్కు రాజు చాలా సన్మానించి పూజించి వర్కు సంతోషించి యితనికి యక్కువ అయ్యి యుపకారం చేయవలెనని రాజు తోటి ధన వృత్తాంతం చెప్పి యేడు ఘడియలలోగా ధనం స్వవశీ కృతంగా చేసుకొని కాల భైరవుడు రాకమునుపే ఆ గ్రామం పొలిమేర దాటి రావలెనని శృతపరచే వరకు రాజు సంతోషించి అనేగ యేనుగులు ఒంటెలు బండ్లు మొదలయిన్నవి తీసుకొని యతీశ్వర సహితంగా వేమూరు ప్రవేశించి భైరవుడు కాశి వెళ్ళిన కాలం కనిపెట్టి ధనం తీసి యేనుగలు మొదలయ్యి వాటి మీదను పట్టించి బండ్లు తెప్పించే వర్కు యేడు ఘడియల్కు మించి నండ్లు భైరవుడు వచ్చి ఆవహించి బండ్లు తలఁచెయ్యక పాయ గనుక యతీశ్వరునికి తెలిశి భైరవ ప్రాధాన చేతై అన్యె కాలములనుంచి నాచాత పరిపాలితమై యున్న ధనం మీకు రానివ్వ ననిన్ని తధేమీరు యీ ద్రవ్యాపేక్ష చాతయింత అధేక్యమయ్యి శ్రమపడ్డారు గనుక యీ ద్రవ్యం యిక్కడనుంచి తీసుకుని పోవలెనని వుండెనో మీయిద్దరిలో వొకరు బలిగా అయితే ధనం పోనిస్తాను అని చెప్పి గనుక రాజు తాను బలిఅవుతాను అని నిశ్చయించేవర్కు ఆ యతీశ్వరుడు రాజుతోటి నీవు అఖండ భూమండలాధిపతివి నీవల్ల నుంచి అనేక ధర్మాభివృద్ధి కాగలదని నేను యతీశ్వరుణిన్ని నిస్సంగం ణ్నినీ గనుక నేను బలి అవుతాను మీరు యీ పదాధాము నిరాటఁఖ్యముగా గ్రహించి నిత్యము శివలింగ ప్రతిష్ఠ విధిగా చేస్తూ ధర్మాభివృద్ధి చేయుమని శలవుయిచ్చి ముండ్లుగా వస్తూవున్న బండ్లకి సన్నుఖంగా పడుకుండ్లి భైరవాఁకాణం అని వున్నంతలో బండ్లుపయిగా తోలిరిగనుక ఆ యతీశ్వ రుడు మృతించెదెను. తదనంతరం బండ్లు వగయిరాలు తోలించ్చుకుని ఆ వేమూరికి నైరుతి భాగ మందు రెండు కోసుల దూరానవున్న పెరవలి అనే గ్రామంలోకి వచ్చె వర్కు యతీశ్వరసంమృంధ మయ్యి బ్రహ్మ హత్య రాజుకు సంభవించి నండ్లు యతి వాక్య పద్ధతిని ఆ గ్రామంలో ఆలయం కట్టించి మల్లిఖాజుఁకావ లింగమున్ను ఒకటి మాధవరాయుడు అనే విష్ణు మూఁకాని ప్రతిష్ఠచేశి

అక్కడనుంచి నిడుబ్రోలు అనే గ్రామం వచ్చి అక్కడ శివాలయం ప్రతిష్ఠ చేశి తదనంతరం చందవోలు వచ్చినారు యీ స్తలములో చతుర్వేదికములా వుచింపపడ్డ లింగోద్భవస్వామి వారి యొక్క ఆలయములు శిథిలీకృతములై అచఱనా ది కృతములు జరుగకవుండి వున్నందున యిది గొప్పగా జర్గవలశ్చి స్తలం అని తోచి కైలాస ప్రస్థారముగా ఆలయములు నిర్మాణం చేయించు వలెనని విచారించి సద్విధాన ప్రకరణములు తెలియగలందుల్కు ఆగమజ్ఞులవల్లను శిల్పికారుల వల్లను విచారించే వర్కు మనస్సు సమాధానంగా చెప్పలేకపోయినారు. గనుక తను సంకల్పం అవునని బహువిచార గ్రస్తతగా వుండి వున్నంతలో ఆరాత్రి లింగోద్భవ స్వామివారు ఆరాజు మానసం చొప్పున సంకల్ప శిథిలీకృత వశ్చివాడై స్వప్నరూపముగా దృశ్యమయి యీ కైలాస ప్రస్థావ నిన్నయమునకు లింగానుచితదానకు నాయండ్లు స్కల (సకల) దానా గరిష్ఠుడయి తన యొక్క హృత్పద్మమె కైలాస ప్రస్థావ నిన్నయముగా భావించి తన్నుద నివతినగు వంన్ను సంవిధాన ఆగమోక్త ప్రకారంగా మానసే కంచేత పూజిస్తూ వున్న పూసులనయనారు అనే భక్తాగ్రంణ్యుడు యీ పట్నమందే నివాసంచేశి పూసలు అమ్ముకుంటు వున్నాడు. అతని దగ్గరకు వెళ్ళితె కైలాసప్రస్థార విధానం యావత్తూ చెప్పగలడు అని తన భక్తుని మహిమ విస్తరింపు చెయుమనేని ఎతద్విదంగా వాక్యములు ప్రసాదించి అంతధానుడయినందు రాజు మేలుకొచ్చి అత్యాశ్చర్యమనుస్కుడై వుదయమందు లేచి ఆనయనారు వున్న స్తలం విమశించుకుని స్వప్న వృత్తాంతమాత్యంతమున్ను వివరించి నంతలో సంతోషించి మరునాడు వుదయాన తన శివపూజ వేళకురంమ్మని చెప్పినందు తత్రకారంగా మరునాడు రాజు వచ్చినంతలో ఆ భక్తుడు తన నిత్య నియమం యావత్తు జర్పుకుని తదనంతరం రాజును యదటికి పిలిచి తదేక నిష్ఠాగరిష్ఠతచేత తన యొక్క వుదరం వ్రక్కలు కావించేవర్కు ఆ వుదర మధ్యమండ్లు కైలాస ప్రస్థారవిధానం యావత్తు కనిపించె గనుక రాజు అత్యాశ్చర్యపరుడై ఆ భక్తుని మహిమలు వన్నిస్తూ తత్రకారం పతమందు లిఖించిన తదనంతరం ఆ భక్తుడు పూర్వపు విధానంగా మెచ్చె గనుక రాజు చాలా స్తోత్రం చేశి తాను లిఖించిన పటం శిల్పికారుడికి అగపడి ఆ చొప్పున స్తల నిర్మాణముల చేయించుడానుకూ ఆరంభించి శాలివాహనం ౧౦౪౨ శకమండ్లు (1120 AD) మధ్య గభఱగుడి లింగోద్భవ మూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేశి చుట్టూ ఆవరణములు గాకట్టించి లోపలిని పదహారు లింగాలను ప్రతిష్ఠచేశి లింగాల్కు అన్నింటికి అభిషేకం చేశి వుదకం వక్క పానుపట్టం సోమసూత్రం నుంచి ప్రప హించె లాగుని నిమాణం చేయించినారు. యీ స్తలమందు గభఱగుడి అంతరానక ముఖమంట్టప ప్రముఖ మంట్టప గాలిగోపుర ప్రాకారములు కట్టించి చుట్టూ వుపజగతి మహజగతి మొదలయ్యివి కనక సుందర మీమాంస శాస్త్రోక్త ప్రకారంగా కట్టించిరి గనుక యీ ప్రకారముగా తయారు చేయించె వర్కు వక సంవత్సం అయ్యిది గనుక రాజుకు బ్రహ్మాంతను గురించి నిత్యం వక లింగమును ప్రతిష్ఠ చేయవలశ్చి నియమం గనుక మున్నూట అరవయి దినములు కొద్ది ఆలయములుగా కట్టించె మజుకూరిలోనే మున్నూట అరవయి లింగాలను ప్రతిష్ఠ చేయించినారు. యీ ప్రకారముగా కట్టించె ఆలయముల్కు రాజు చేరే నిమిత్తం ఫది అయిదు వేల బండ్లు వుచ్చి రాళ్లు తెప్పిస్తూ వుండగా బండ్లు పట్నం దరికి వచ్చి అక్కడ నుంచి కదలక పాయ గనుక యే విధం వల్లను బండ్లు

సాగించే ఆలోచన తోచక రాజు చింత క్రాంతి వుండగా ఆ రాత్రి స్వప్నమందు శక్తి స్వరూపముగా వచ్చి నేను యీ పట్నానికి చతుర్ముగములను కనిపెట్టి వున్న గ్రామ శక్తిని నీవు తెప్పించే బండ్లకు నేనే ఆటంకము చేశినాను. నీవు తెప్పించే బండ్లకు బండికి వకరాయి చొప్పున అక్కడ వేయించి తనకు గుడి కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేసి వుత్సవములు జరిగించుమనిన్ని అక్కడ తవ్వించితే తన స్వరూపములో విగ్రహం వున్నదని చెప్పి గనుక తదనంతరం రాజు మహా సంతోష యుక్తుడై ఆ ప్రకారంగా బండికి వకరాయి చొప్పున వేయించి ఆలయం కట్టించి ఆ స్థలమందు తవ్వించితే శిలావిగ్రహం అగడ్డది. గనుక ఆ విగ్రహం గుట్టో ప్రతిష్ఠ చేసి సకలోత్సవములు జరిగించి బండ్లంమ్మ అని ఆ శక్తికి పేరు బెట్టినారు విగ్రహం నిమిత్త జలధిమట్టు కంత వ్యాసంధు మహా యోగ్యము లయ్యి వృధకం అపరిమితంగా వున్నది గనుక అది భావి కట్టించి ఆ భావికి బండ్లంమ్మ భావి అంటూ పున్నారు. లింగోద్భవుణ్ణి ప్రతిష్ఠ చేశ్చి పెద్ద దేవాలయం తయారు అయ్యి తదనంతరం దక్షిణ భాగానకు వరిగినది గనుక కాశీబతులు అందరూ విచారించి నాగులు అనేవాడు విచారించి వుత్తరపు. పాశ్యన్ మందు జలధి మట్టుకు చరువుగా తవ్వించినాడు గనుక ఆలయం ఎగ్గు తీరి తిన్నగా నిలచివున్నది. తదనంతరం ఆ చర్వున విస్తారపు నీరు నిల్చి పంట చర్వు యేపడి నాగులు అనేవాడు తీయించినందు నాగుల చర్వు అనే పేరు గల్గి యీ యేటికిన్ని పంట చరువయి వున్నది.

తర్వాత శాలివాహనం ౧౦౬౩ అగు నేటి (1141 AD) వుత్తరాయణ సంక్రాంతి మహా పుణ్యకాలమందు శ్రీ మన్నహా మండలేశ్వర కొండ పడమటి బుద్ధరాజులుంగారు శీధనదు పోలీ శ్రీపతిస్వర మహాదేవునకు నిత్య నైవేద్యములకు ఖండెడు పుట్ట భూమిన్ని అఖండవత్తి దీపానకు ౫౫ గోరియలు బొమ్మన బోయ్ను కొడుకు సూరెన బోయన కొమ్మన బోయ్ను కొడుకు భీమన బోయుడు వీరి పరంగా వుంచి ఆ చంద్రాకముగా నిత్యం మానెడు నెయ్యి సమపించే లాగు నిన్నయం చేశి సమపణ చేశి శిలాశాసనములు సంస్థాపించినారు.

తదనంతరం తూపు దేశముల నుంచి యీశ్వర వరప్రసాద జనితులయ్యి ఘవంట్టి అఖండిత వీర శైవాచార వ్రతులయ్యి ఘ వంట్టిన్ని వాససకలోద్భవుడైన శ్రీ మల్లిఖాజున పండ్డితారాధ్యుల వారు శ్రీ శైల ప్రదక్షిణోత్సకుడై యీ మాగాన చంద్రవోలు వచ్చి శ్రీ పాండిశ్వర స్వామి వారి యొక్క ముఖ మంటపంలో పుండి పున్నందు శ్రీ మన్నహా మండలేశ్వర కొండ పడమటి బుద్ధరాజులుంగారి గుర్వు బౌద్ధ మతానుసరణ శాస్త్ర ప్రవీణుడై బుద్ధాం అనే గ్రామంలో నివాసం చేసుకొని యిక్కడ వుండి వున్నాడు గనుక మల్లిఖాజున పండ్డితారాధ్యు వారి యొక్క బిరుదులు మొదలయ్యి పరిధవం చూచినంత ద్వేషం చాతను విరోధించి పరాజయ పరచవలెనని ప్రసంగములు చేశ్చిండున యీశ్వరాంశ సంభూతుడు గనుక వారు యిచ్చిన ప్రశ్నలు పూర్వపక్షం చేశి జైన బౌద్ధ చార్వాక మతములు ఖండన చేసి పరాజయమును పొందింపు చేశిరి తదనంతరం బౌద్ధులు మతగురువు పరాజయం విచారించి పండితారాధ్యుల వారి శివపూజా నిష్ఠా గరిష్ఠతను చూచి తన్నిప్పుకు విఘ్నము చేయదలచి పండితారాధ్యుల వారు

శివలింగాచారణ కాలమందు నిత్యవ్రతంగా సమప్నీంచే నక్షత్ర హరతి బెజ్జుడనే బౌద్ధుడు యామరించి చోరత్వం చేతను తీసుకొని పోతూ వుండగా పండితారాధ్యుల వారి శిష్యుల్కు తెలిసి చందవోలుకు పశ్చిమ మాగంగా వెళ్ళుతూ వున్న బెజ్జుణ్ణి కనుక్కుని అత్యంత కోపం చేసి గురు ద్రవ్యం హరించి నందున వాణ్ణి వధచేసి ఆ నక్షత్ర హరతి తీసుకొని వచ్చి గురువుకు తెలియకుండా శివపూజా ద్రవ్యములో వుంచినాడు. అటు పిమ్మట బౌద్ధులు కొందరు పండితారాధ్యుల దగ్గరకు వెళ్ళి ఆక్రమంగా జీవహింస చేశ్చి వారికి శాస్త్రోక్త ప్రకారంగా చేయ తగ్గ ప్రాయశ్చితముకు విధియేమో మా గురువు మిమ్మున అడిగి రమ్మున్నాడని చెప్పెనంతల్లో యీ గంట్టి పని చేయించిన వారికి కంన్నులు తోడించుడం విధి యని చెప్పె గనుక బౌద్ధులు యీ అక్రమం మీవల్లనే జగ్గినది అని తెలియచేసిరి గనుక పండితారాధ్యులవారు దివ్య జ్ఞానంవల్ల విచారించి యిందుకు ప్రతిహతం విచారించిమా అసత్యం పల్కినవారు మవుతాము యిది బౌద్ధవులు చేశ్చి కృత్యముగదా అనీ తెలిశి స్నానసంధ్యాధ్యనుష్ఠానముతోను సరణశాస్త్రోక్త శివపూజా క్రియలు జర్చుకుని లింగోద్భవ స్వామి వారి యదుట కూచుండి సంధ్యాశివుని యందే భక్తి వుంచి యాశ్వరుడికి తన నేత్రములు అపింపే కొరకు స్వయంకృతముగానే తమ యొక్క నేత్రములు తీసి లింగోద్భవుని ముందర పెట్టిన తర్వాత అతని భక్తి విశేషంవల్ల ఆ భక్తునికి తిరికంన్నులు ప్రసాదిస్తూ వచ్చి నంతల్లో తన ప్రభావం ప్రకటన చేసే కొరకు తిరిగి కంన్నులు తోడుతూ వచ్చినారు. యీ ప్రకారంగా ముప్పై ఐదు పరియంతరం కంన్నులు తోడి అంతట పండితారాధ్యులవారు బౌద్ధులు యీ ప్రకారంగా విష పరీక్ష చేశ్చిండ్చు కోపం వచ్చి యంతట నుంచి యీ చందవోలులో లింగధారులైనవారు శివపూజ చయ్యడాన్కు అహత లేక పోననిన్ని యీ బౌద్ధుల్కు యీ స్థలంలో జయం లేకపోదురనిన్ని శాపం యిచ్చి అక్కడి నుంచి లేచి ఆ గ్రామానకు దక్షిణ భాగమందు వున్న మువ్వటి మహా ప్రభావం గల గోకన్నేశ్వరం వెళ్ళి శివసాన్నిధ్యమందు వున్న సమయమున గోకన్నేశ్వర స్వామి వారు పండితారాధ్యుల వారి యందు కరుణించి నిలువు కంన్నులుగా దయ చేసినారు అక్కడి నుంచి శ్రీశైల ప్రదక్షిణ నిమిత్తాధము వెళ్ళినారు. యీ హేతువునుంచి వచ్చిన శాపంవల్లను బౌద్ధులు దినేదినే అపజయలై ఖలమయిపోయిరి.

తదనంతరం శ్రీ కుమార కాకతియ్య ప్రతాపరుద్ర దేవ మహారాజులుంగారు పృథివి పాలనం చేస్తూ ధనదు ప్రోలి పండిశ్వర మహాదేవరకు శాలివాహనం ౧౨౧౫ (1293 AD) శక మందునను ౪౧ పుట్టెడు క్షేత్రము సమప్నీంచి శ్రీ పాండేశ్వర మహాదేవరకు పది దీపాలకుంన్ను పంచ పర్యాల అధిక పడి ప్రయాలకుంన్ను శ్రీ దనధువోలు అంగడిని అమ్మిన భండానికి నెలకు మాడకు రెండు వీసాలు లెఖను ఆయముగానను ఆ చంద్రాకముగా సమప్నీంచి శివా శాసనం సంస్థాపించినారు.

అటు పిమ్మట రెడ్డు ప్రభుత్వ సమయంలో అన వేమారెడ్డిగారు అధికారంగా వుండే సమయ మందు తంమ్ముడయ్య వీరభద్ర వేమారెడ్డిగారి రాజమహేంద్రంలో నివాసంగా వుండి పుంజ్య

స్తలములు పరిపాలనచేస్తూ యీ చందవోలకు వచ్చి శ్రీ లింగోద్భవ స్వామి శ్రీ పాండేశ్వర స్వామి వారి దశకానం చేసి యీ స్తల ప్రభావం యావత్తూ చిత్తగించి యిక్కడ కొన్ని దినములు నివాసం చేయడానకు వుద్దేశించి దేవాలయాల్కు దక్షిణ భాగమందునను కోట బెట్టించవలెనని శాలివాహనం ౧౨౮౦ శక (1358 AD) మంధు ఆరంభం చేయించి కోట బెట్టించి అందులో రాజమహాళు కట్టించి యీ మధ్య దేశం పాలనచేస్తూ స్వామి వారలకు నిత్యోత్సవము, పక్షోత్సవ, మాసోత్సవ ములు మొదలయి మహోత్సవములు జరిగిస్తూ అనేక ఆభరణములు సమపాదించి కంచు మద్దెళ్ళు, కంచుడివిటీలు, ఆభరణములు సమపాదణ చేసి మహోత్సవములు జరిగించినారు.

తదనంతరం శాలివాహన ౧౩౦౦ (1378 AD) శకం మొదల్కుని శా. ౧౪౫౬ శకం (1534 AD) వరకు వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వములు జరిగిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వము వచ్చిన తర్వాతను మల్కయిభరాహిం సుల్తానబుల్లా తానీషా అలంగీరు వారి ప్రభుత్వాలు జరిగిన మీదట నవాబు ముబారజు ఖాను సుభేదక్కన్ గారు యి నిజాం పట్నం సర్కారుకు మొహతశి అయి శేఖు హబిబుల్లాకు కు అరు కుచ్చళ్ళు పొలము ఆ తర్వాత వారి తాల్కు ఆమీళ్ళు బందరు నిజాం పట్నం సర్కారులకు ప్రభుత్వం చేసినారు.

వీరి తర్వాత సయ్యదు కుతుబీ ఆలంగారు సుబాకు ప్రభుత్వానకు వచ్చినారు గనుక యీ చందవోలు నిజాంపట్నం సర్కారుకు చేరినది గనుక బందరు నిజాంపట్నం సర్కారలకు వారి ఆమీళ్ళ పరంగా మాప్లియ్యతు జరిగినది. తదనంతరం నిజాముల్ ముల్కువారు సుబాకు అధ్యక్షులయినారు గనుక వారి తరపున వ్యవహారస్తులు అబ్దుల్లా ఖాను అలీఖాలీ ఖాను రుస్తుంజంగ్ ముషల్ ఖాలిఖా(ఖాను) సరఫరాజి ఖా(ను) కలందర్ ఖా (ను) యీ ఆర్గురు బందరు నిజాంపట్నం సర్కారలకు అధ్యక్షులయి వీరి పరంగా మాప్లియ్యతు జరిగినది. నిజాముల్ ముల్కు బహద్దు సుబాగారి పెద్ద కుమారుడైన నాసరు జంగ్ బహదుగారు సుబా ప్రభుత్వానికి వచ్చి యీ సర్కారుల ఫరాంసు వారికి యిచ్చిరి గనుక స్న ౧౧౬౦ (175౨ A-D) ఫసలీ లో ఫరాంసువారు యీ తాలూకాలు ఆక్రమించుకుని బందరు డివిజను పెద్దల శేరు మువ్వే బిన్నల శేరు అనే....దొరలు గారందరికి వచ్చిరి గనుక వీరి అధికారం జరిగిన తదనంతరం ముశ్శే మురశేను అనే ధోరను యిక్కడ వుంచ్చిరి గనుక బందరులో గోరందరి చేస్తూ వుండే దినములలో సదరహీ మజుకూరులో వున్న దేముడు గుళ్ళు అంతరువు పడి పూజా నమాస్కారము జర్గుకుండ్లో వున్నందు యీ దేవ స్తలాలకు స్తానాచాలు అయి పిసపాటి వీరన్న అయ్యవారల గారు గ్రామంలోకి వచ్చి యిలాగంటి మహాస్తలములు అంతరువు పడి వుండడం యుక్తముగా వుండదని ఆలయములు బాగు చేయించి లింగోద్భ స్వామి వారికి పునః ప్రతిష్ఠ చేయించి నిత్యం ఉత్సవములు జరిగిస్తూ యింకా అధికమయి ఉత్సవములు జరిగించవలెనని విచారించి ద్రవ్య సానుకూలము తగలక పులిచేరు పెద్దకు బాశి అయివున్న ఆనంద రంగ్ పిళ్ళగారి దగ్గరకు వెళ్ళి అక్కడ వున్న వారి వల్ల ద్రవ్య సానుకూలము చేసుకుంటే సదరహీ వీరన్న అయ్యవారు పులిచేరులో వుండగా ఫరాంసు వారి గురువయి సత్యానందస్వామి వారనే ఫాదరి తన మతస్తులయి శిష్యులను కొందరిని తీసుకుని

వచ్చి యీ చంద్రవోలులో కాపురం వుంచి తానున్న యిక్కడనే నివాసం చేశి శిష్యుల్ను జీవనం జరుగ గలందుల్కు మజుకూరిలో వ్యవసాయం చేయించి అందువల్ల వచ్చిన ఘశ్రాయి మత స్తులకు యిస్తున్నా స్న ౧౧౬౫ ఫసలీలో (1755 AD) యిక్కడ వుండి దేవాలయములు దగ్గర జర్గుతూ వుండే అన్య మత ప్రబలోత్సవములు చూచి మత ద్వేషం చేతను సహించక బందరు వెళ్ళి గోరందరీ చేస్తూ వున్న ముశ్శే మురశేను ధోరగారితో మీరు బందరు కొటకు రాయి చేయించ వలెనని విచారిస్తూ వంన్నారు. గదా చంద్రవోలులో వుండే ఆలయములు విప్పించి పంపించు మంట్టి మహాయోగ్యము లయ్యి రాయి అధికంగా పంపేస్తాను అని చెప్పె గన్కు ఆ మాటలు వినక వాండ్ర మతంలో చాలా భక్తి తాత్పర్యములు గల్గి వుత్సవములు జర్చుకుంటూ వున్న దేవ స్తలాలు విప్పించడం శ్రేయస్కరం లో పనికాదు యీ మాట మీరు చెప్పవద్దని యంత్రచెప్పి నా ఫాదరీ విననందునను యితని వల్ల నుంచి యీ స్తలాల్కు విచ్చిత్తు రాగలదని తెలిశి ముశ్శే మురశేను దొరగారు ఆకుల మన్నా యీ పరగణా దేశపాండ్యా అయ్యి భావరాజు పొట్టింన్నను కొండవీటి శీమ మజుముదారుడైన మానూరి వెంక్కట రాయినింగారు సరదారిగా ప్రవలెంచ్చే వారు గన్కు యీ యిద్దరిని పిలిపించి చంద్రవోలు దేముడు గుళ్ళకు విచ్చిత్తుగా గల పాత వస్తు డయ్యి ఆనంద రంగ్గ పిళ్ళె పెద్ద వుత్తరం వ్రాసుకుని త్వరగా పంపించుకొమ్మని చెప్పె గన్కు ఆ ప్రకారంగా వుత్తరం వ్రాశి పంపించినందున సదరహి ఫాదరీ తన మనోఫలితం కాకపోయ గన్కు అక్కడ నుంచి వులిచెరు వెళ్ళి అక్కడవున్న ధోరలతో చెప్పి ముశ్శే మురశేను దొరగారికి అధికారం అక్కర లేకుండా చేస్కుని ముశ్శే డివిసన్ దొరగార్ని యీ దేశముల్కు అధికార్నిగా తీస్కుని స్న ౧౧౬౬ ఫసలీలో (1758 AD) యీ చంద్రవోలు వచ్చి ఆ రాత్రి దేవస్తానముల దగ్గర వుత్సవములు జర్గించుకుంటూ వుండబడిన వార్ని వెళ్ళగొట్టించి ఆ ఫాదరినే దేవికా దొరగారు కూడా యిద్దరు దేవాలయంలోకి వచ్చి జ్యోతిర్మయాకారమై వెల్గుతున్న అఖండ దీపములు తీశి వేయించి లింగోద్భవ స్వామి వార్ని ముట్టుకొని మరునాటి నుంచి గుడి విప్పించడం మొదలు పెట్టినాడు. తదనంతరం పదిహేను రోజుల్కు సదరహి ఫాదరి మృతి నొందినాడు గన్కు తర్వాత చిదానందస్వామి అనే అతను వచ్చి యిక్కడ నివాసం చేశి గుళ్ళు యావత్తూ విప్పిస్తూ ఆ గుళ్ళల్లో వున్న ము వంట్టి లింగోద్భవ మహాలింగమును పానువట్టంలో కూడా వుండకుండా పెళ్ళగించవలెనని యత్నం చేశే యంత్రమటుకుంన్ను లింగం రాకపాయ గన్కు పానువట్ట మీదను మాజాలాది క్షుద్ర జీవహింస చేయించితే ఆ పానువట్టంలో నుంచి సకల వాటి కనుపించెను గనుక మరివక విధంచాత సాధించడానకు శక్యం గాక తుఫాకితో వారు చెట్టు కొట్టు ఆ సపాంన్ని మృతి చేశి తదనంతరం లింగాన్ని పెళ్ళగించి పారవేశినారు. అటు తర్వాత ఆ గుళ్ళో వుండే లి గ్గములు కొన్ని భింన్నంచేశి కొన్ని లింగములు తీశివేశి గుళ్ళు అన్ని విప్పించి పాడు చేయించినారు.

స్న ౧౧౬౭ ఫసలీ (1757 AD) సాలువరకు ఫరాంసువారు అపజయులై ధర్మాను కూలులయ్యి మహారాజశ్రీ కుంఫణీవారికి సకల తాలూకాలకు అధికారం అయ్యిది గన్కు యీ దినాల్కు ప్రభుత్వం చేస్తూవుండగా సర్కారు నిజాంపట్నం దేశముఖ అయ్యి పులిగడ్డ వీరంన్నగారు మహామంత్రవేత్తలంన్ను .... యీ దేవస్థలాల యొక్క పూర్వోత్తరము ఉద్భవలింగం యొక్క

ఉన్నతము విచారించి చతుర్భాగములలో పూజగొన్న యీ లింగము యీ ప్రకారంగా వుండడం వల్లను యీ దేశానకు శ్రేయస్కరంగా వుండకపోవునని తిర్గి ఆలయ నిర్మాణం చేయించి ప్రతిష్ఠ చేయవలెనని ప్రయత్నం చేశి ఆలయం పని ఆరంభింపు చేయించి సఖంవర్కు కరిక్షేత్రంవర్కు ఆయ్నకు వ్యవహం వైపత్యములవల్ల ఆ పని సంపూర్ణం కాకపోయినది. యిటుతర్వాత విరోధికృత నామ సంవత్సరంలో యీ సర్కారు దేశపాండ్యా అయ్ని కొమరవోలు నాగన్నగారు వక స్తలం నిర్మాణం చేయించి పూర్వమంధు ద్వాపరంలో ధర్మరాజు ప్రతిష్ఠ చేశ్చి పాండ్డేశ్వర లింగమును ప్రతిష్ఠ చేయించి ముఖమఃట్టప ప్రముఖ మంట్టపాలుంను కట్టించి పాండ్డేశ్వర లింగమును వుత్తర పాశ్చాత్యమంధు అమ్మవార్నిన్ని దక్షిణభాగమంధు వీరభద్రుడ్చి ప్రతిష్ఠ చేయించి నారు. తర్వాత పరీదావి నామ సంవత్సరములో పూర్వంనుంచి యీ స్థలాలకు క్షేత్రపాలకుడయ్ని చంన్న కేశవస్వామివారికి నిజాంపట్నం కాపరస్థుడు అయ్ని వాళం నరశింహులు అనే కోమటి ఆలయం కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేశినాడు. యీ రెండ్లు దేవాలయాలకు నిత్యనయివేద్య దీపారాధనలకు వుత్సవము లకు జరుగగలందులకు పూర్వంనుంచి వుంన్న వృత్తులలో వునరోధారకంగా కు ా యనిమిద కుచ్చళ్ల మాన్యముంను యిప్పించినారు గన్ను యిప్పట్కి అంతర్వ పడకుండ్డా జర్గుతుంన్నది. యీ సర్కారు ప్రస్తుతమంధు అధికారి అయ్ని రాజావాశిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడుగారు మజ్జూరి లోకి వచ్చి చతుర్భాగములా వుండుగొన్న లింగోద్భవ మహాలింగమును చూచి చేబోలులో వారు తమరు కట్టిస్తూ వున్న దేవాలయములలో ప్రతిష్ఠ చేయించువలెనని విచారించి స్న ౧౨౧౬ (1806 AD) ఫసలిలో యడ్లుబండ్లు వగయిరాల్ను కామాటిల్ను పంప్పించి యీ లింగమును తీసుకొరాపోతే అన్కే విఘ్నములు సంభవించి బండ్లు విరిగి చాలా ప్రయాసములు జరిగినవి గన్ను తీసుకొనిపోతేక లింగమూర్తిని యిక్కడనే వుంచివెళ్ళినారు. స్న ౧౨౧౯ (1809 AD) ఫసలిలో గ్రామస్థులు ప్రస్తుతం పూజా నమాస్కారములు జర్గుతూవున్న శివాలయం ముందరి పందిరి వేయించి చతుర్భాగములనుంచి వున్నటువంటి లింగోద్భవమూర్తిని తీసుకొనివచ్చి నిలువబెట్టి వుంచినారు. ఆ లింగమూర్తియందు.... మధ్యమును మహాసుందరమైనటువంటి చంద్రశేఖర విగ్ర హముంను ఊర్ధ్వ భాగమంధు హంస రూపంగా బ్రహ్మ అధో భాగమంధు హంస రూపమయ్ని విష్ణుంను ప్రతిమ యి పకములుంను యేపాడి పున్నారు. యీ లింగమూర్తికాకుండ్డా యంక్కా నాల్గు లింగములు విడిగా వుండివున్నవి. యిక్కడ స్థలమువల్ల విమర్శ అయ్ని కయిఫియ్యతు మతజ ప్రజోత్పత్తి నామ సంవత్సరం చెత్ర శు ా సోమవారం దినం.... తేదీ యేప్రియలు అన ౧౮౧౧ (1811 AD) సంవత్సరం.

చుండూరు కైఫియ్యతు

కైఫియ్యతు మౌజీ చుండూరు సతుకూచిపూడి తాలూకే రేపల్లె రాచూరు సర్కారు మూత్తుజాంన్నగరు.

పూర్వయుగ మంధు బ్రహ్మదేముడు తుంగభద్రక్షీర నది సంగమ ప్రదేశ మంధు శివలింగ ప్రతిష్ఠచేసి పాప వినాశ నేశ్వరుడని ఆ లింగమూర్తికినామం యేషకరచినారు

యిందుకు శ్లోకం॥ తుంగభద్రా క్షీరనదీ సంగమేపుంజ్య షథకనే
బ్రహ్మ గుండే నరస్నాత్వాదృప్త్యా క్షేత్రేశ్వరం తథా॥

అని చెప్పబడ్డది. త్రేతాయుగమంధు శ్రీ రామమూర్తికి అరణ్యవాసమునకు వచ్చి సీతాలక్ష్మణ సమేతంగా యీ తీరములయందు విహరిస్తూ వుండగా బ్రహ్మదేముడు అని వాడికి పొడచూసి శ్రీ స్వామి వారిని పూజించి ఆస్తలంమంధు వారి స్వరూపములుగా అచాను బింబ్యరూపములు జగమ్మోహనంగా నిర్మాణం చేసి కోదండ రామస్వామి వారికి సీతాలక్ష్మణ సమేతంగా తుంగభద్రా నదికి తూపు భాగమంధు ప్రతిష్ఠ చేసి యీ స్వామి వారికి దక్షణ భాగమంధు విశ్వేశ్వరస్వామి అనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠచేసి యీ స్వామివారికి పశ్చిమద్వారములు యేషకరచి ఆలయములు నిర్మాణం చేయించినారు గనుక బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠమలైన యీ దివ్యదేశములు త్రేతాద్వారములు యీ తీరములు సస్యప్రదేశములు గనుక ఆ కాలమంధు ఋషులు పూజిస్తూ వచ్చినారు.

కలియుగ ప్రవేశమయ్యి తర్వాతను యుదిష్ఠర విక్రమ శకంబులుయందు యీ అరణ్య ప్రదేశములు జనప్రదేశములయగనుక యిక్కడ యీ గ్రామం యేషకరచి చుండూరు అనే పేరు వచ్చెగనుక సదరహి శకములయందు ప్రభుత్వంచేర్చి రాజులు యీ కోదండ రామస్వామివారు బహుమూర్తివంతులై ప్రత్యక్ష ప్రమాణములు అగుపరుస్తూ వుంధరు గనుక ఆలయప్రాకారములు పుష్కరిణి మొదలయివి నిర్మాణం చేయించి శివస్తలముల సమేతు సకలోత్సవములు జరిగిస్తూ వచ్చినారు శాలివాహనం శక ప్రవేశమయ్యి తర్వాత ముక్కంటి మొదలైన రాజులు ప్రభుత్వం చేర్చి తర్వాత యీ దేశాను గజపతి, అశ్వపతి, అనేవి మూడు శింహాసనాలు యేషకర గనుక గణపతి శింహాసనస్తుడై గణపతి ప్రభుత్వాన్ని వచ్చి రాజ్యం చేశే యడల వారి దగ్గర మహాప్రధానులయి గోపరాజు రామన్నగారు శాలివాహనం ౧౦౬౨ శకం (1145 AD) రక్తాక్షినామ సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౩0 అంగార్క వారం సూర్యగ్రహణ కాలమంధు కృష్ణవేణి నది యందు స్నాన కాలమంధున ధారాగ్రహితంగా దానంబట్టి బ్రాహ్మణులకు గ్రామమిరాశీ స్పదులు వ్రాశి యిచ్చే యడల యీ చుండూరు గ్రామానుక నందవరీకులు భారద్వాజసగోత్రులు చుండూరి వారికి సంప్రతి

వకటి ఆరువేల నియోగలు సంప్రతులు ౨ కి గౌతమ సగోత్రీకులయి అన్నాప్రగడ నామసంప్రతి
 ౧, కౌండ్డిన్యసగోత్రీకులయి చుండ్డూరి వారి సంప్రతి ౧, వెరళి మూడు సంప్రతులు నిన్కయించి
 ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను సదరహి గణపతి మహారాజులుంగారి తరుణమండ్లు ఆయన కుమారుడు
 కాకతి గణపతి ప్రభుత్వం చేశెటప్పుడు చోళదేశపు రాజులు యిద్దరు రాచకొమాళ్ళు భీమదేవు
 కేశవదేవు అనే వారు సకుటుంబు సమేతముగా మితపరిజనం తోటి భద్రాచల యాత్రశాయదలచి
 పొంన్నూరు మొదలయి దివ్యదేశములు శేవిస్తూ యీ స్తలానుక్రవచ్చి ఆ రాత్రి యిక్కడ నివశించి
 యీ స్తలం మండ్లువుంన్న కోదండ రామస్వామి వారి కొద్ది ఆలయంలో వుండివుంన్నారు గన్ను
 స్వామి వారి దశనానుక్ర వచ్చి దశనంచేశి స్తల పూర్వోత్తరం అగ్నినంత్తల్లో పూర్వప్రభావములు
 శృతపరచే వర్కు విన్నవారై యీ స్తల గొప్ప చాయవలె నన్న తాత్పర్యం కల్గి తమరు సహ
 కుటుంబు సపరివార సమేతులై అరణ్యములు ఆక్రమించి శ్రీ భద్రాచలరామస్వామి వారి
 దశనం చేసుకుని సుబులమై వస్తమా యిక్కడ నిల్చి పూర్వప్రకారంగా అలయ ప్రాకారమంట్టప
 ములు మొదలయివి నిర్మాణం చేయించి దివ్య తిరుపల చేస్తామని ప్రాధాన చేసుకుని
 స్వామి వారికి నమస్కరించి తిరిగి దిడుదుల్కు వచ్చి ఆ రాత్రి సుఖ నిద్రచేశి మరునాడు ఆరుణో
 దయతతపూర్వమే లేచి సదరహి అన్నదమ్ములయి రాచ కొమాళ్ళ యిద్దరుంన్న ప్రయాణమై తమ
 వారి తోటి గ్రామం ఆతిక్రమించి వెళ్ళతూ వుండె పర్కు శ్రీ రామస్వామి వారు లక్షణ స్వామి
 సమేతంగా మనుష్యరూపం ధరియించి యిరువై అయిదు సంవత్సరములు వయస్సు కల్గి నటువంటి
 రాచకొమారులై వుత్తమాశ్వముల నక్కి శర చాపధరులై బయలుదేరి భీమదేవు, కేశవదేవు గాలకను
 కలియపొయ్యెవర్కు వారు చూచి మీరు యవరు యక్కడికి వెళ్ళతారని అడ్డితే మేము చుండ్డూరిలోవుండే
 రాచకొమాళ్ళము మేము భద్రాచలం వెళ్ళతామని అనిరి గన్ను వీరి దేహకాంతులు మృదు వాక్యములు
 విని మేముకూడా వస్తాము సోబతుగా వెళ్ళతామన్నారు యీ ప్రకారంగా వెళ్ళతూ నిత్యముంన్ను వీర్చి
 వకచోట శామణి చేయించి తదనంత్తరం తమరు వేరేటిఖాణాకు వెళ్ళేటట్టుగా వెళ్ళతూ భద్రాచలం
 ప్రవేశించి చేసి వారు యాత్ర చేసుకుని తిగ్గి వచ్చేటప్పుడు పైని వ్రాశ్చి ప్రకారమే వీర్చి సహాయులై
 నిత్య ప్రయాణముల యండ్లు సంరక్షణ చేస్తూ భీమదేవు కేశవదేవు గాలకను చుండ్డూరి గ్రామంలో
 ప్రవేశించి చేసి మానవవేషదారులై న శ్రీరామలక్షణస్వామి వాలకాద్యశ్యమైరి గన్ను తదనంత్తరం
 పైని వ్రాశ్చి రాజులు వీరు కానక యీ స్తలమందు నిల్చి యీ గ్రామంలో వుండె పెద్దలై న వార్చి పిల్వ
 నంపించి యీ గ్రామంలో రాజులు వున్నారా అని అడిగితే లేదని చెప్పిరి గన్ను యీ స్వామివారి
 మహత్యమని తెల్సుకుని అక్కడ నివాసం చేశి తమ దేశం నుంచి పదాధకం తెప్పించి శ్రీ కోదండ
 రామస్వామి వారి గభకగుడి అంత్తరాళిక ముఖమంట్టపములు మొదలయినవి కట్టించి ముఖమంట్టప
 ములో శ్రీ రామద్రామాయణం రామరావణ యుద్ధం శ్లోకాధకముతో విగ్రహ మోడీలక్కరంగు నకషా
 చేయించినారు పన్నిద్దారాశ్వారాదులను వుంచి శ్రీ రంగరాజభట్టరు వార్చి స్తానాచార్యులుగా నిన్నక
 యించి తీధకప్రసాదములు జగ్గించి దివ్య తిరుపతి చేశి శ్రీ స్వామి వాలకాను పూజించడాన్కు
 శ్రీకృష్ణమాచార్యులనే విష్ణునసుణ్చి నిన్నకయించి శ్రీ పశ్చేశ్వర స్వామి వార్చి ఆలయం కట్టించి

మరమ్మత్తు చేయించి వీరిని పూజించడానుకు పేరయలింగమనేత సోదరుణ్ణి నిన్నుఁయిచ్చి శ్రీపాప
 వినాశేశ్వరస్వామి వారిని పూజించడానుకు సదరహి వ్రాశ్చి తపోదరుణ్ణి నిన్నుఁయిచ్చి సకలోత్స
 వములు జర్గించి యీ దేశప్రభువైన కాకతీ గణపతి మహారాజులుంగారి తోటి చెప్పి శ్రీ కోదండ
 రామస్వామి వారికి సకలోత్సవములు జరగగలండ్లుకు యిప్పించిన వసతులు

కుచ్చళ్లు

- ౧౨ గ్రామానుకు పశ్చిమం భాగమండ్లు బండడి పాటికి
 తూపుఁ తుంగభద్రకు పడమరదరికి
- ౧౩ గ్రామాన్కి వుత్తరభాగం తుంగభద్ర క్ష.... నది మధ్య నది గడ్డకు

౨౦ అయ్యు

- ౧౨ శ్రీ విశ్వేశ్వరస్వామి వారికి గ్రామానుకు తూపుఁ భాగమండ్లు
 మానారెడ్డి కుంట్ల వుత్తరపు నండ్లు

౩౨

కేసరపాటిని ముప్పై రెండ్లు కుచ్చళ్ల పొలానుకు ఖళ షేత్రం సమపాణ చేయించి
 సకలోత్సవములు జరిగేటట్టు నిన్నుఁయిచ్చి పయ్యి వ్రాశ్చి రాజ కొమాళ్లు యిద్దరును నిజదేశముకు
 లభికాములై వెళ్ళినారు కాకత గణపతి గారున్ను యాయన కొమారులైన కాకతీయ్య రుద్రమ మహా
 రాజులుంగారునుకు శాలివాహనం ౧౨౪౦ శకం (1318 AD) వర్కు ప్రభుత్వములు చేశ్చి
 తరువాతను రెడ్లు ప్రభుత్వానుకు వచ్చి రాజ్యం చేశే యడల మజుకూరి మిరాశీదారుడైన మామిడి శింగన
 అనే అతను బహుభాగ్యవంతుడుంన్ను పరమాధక్షడుంన్ను అయివుంన్నండ్లు ఈ గ్రామంలోవుంన్న
 విశ్వేశ్వరస్వామి వారి ఆలయం పూర్వం గభఁగుడి అంతరాళికములు వుండ్లును గనుకు ముఖమట్ట
 పములు కట్టించి సకలోత్సవములు జర్గించినారు వడ్డెరెడ్డి ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౪౩౬ శకం
 (1514 AD) వర్కు జర్గిన తర్వాతను శాలివాహనం ౧౪౩౭ శకం (1515 AD) మండ్లు
 కృష్ణదేవరాయలవారి పర్యంతరం శాలివాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు కన్నాఁటక
 ప్రభుత్వములు జర్గిన తర్వాతను మదక పాదుశాహలు అయిదుగురు వికస్తులై హిందూ రాజైన రామ
 రాయలును జయించి తాలూకాలు ఆక్రమించి సర్కారు సముతు బండ్లీలు మొదలయ్యి వ్యవహారపు
 కాయదాలు యేపా రచి బారాముత సద్దీహోదాలు నిన్నుఁయిచ్చే యడల యీ గ్రామం కిండ్ల శివారు
 అయ్యి గాదెహర్ష్య గ్రామం చేశి చేబ్రోలు సముతులో దాఖలు చేశి యీ గ్రామం కూచిపూడిసముతులో
 దాఖలుచేసి సర్కారు కన్నాఁటక ప్రభుత్వంలో కొండ్లవీటి కిల్లాకు హాజారీ నాయకరం కోట కిల్లేదారి
 హోదాలలో వుండే దానక్షేత్రములయండ్లు ప్రవీణులైన తిరుమల మాణిక్య రాయనింగారి కొమారుడైన
 చంద్రావంకకభావంన్నా మాణిక్యరాయనింగారికి సరి దేశముఖమంన్నెవారి హోదానిన్నుఁ యిచ్చి

పాత్యనివార్ని దేశపాండ్యాలుగా నిన్నుఁయించి సముతు అమీలు చవుదరి దేశపాండ్యాల పరంగా అమానీ మామిలియ్యతు జర్గిచ్చేయడల తానీషాపాదుశహావారి అధికారంలోవారి దగ్గర వజీరులైన అక్కంన్న, మాదంన్నగారు యీ కూచిపూడి సముతు కన్నదండె లక్ష్మంన్న గార్కి హవాలకీ యిచ్చిరి గన్ను అతను ప్రభుత్వము చేశేటప్పుడు సీతానగరం దగ్గర కృష్ణలో నుంచి గండ్డి వచ్చి తుంగభద్ర ప్రవాహం చాతను కూచిపూడి సముతు వగయిరా గ్రామాదుల పయిలుఁ నష్టం కిండ్ల వస్తూ వుండేవి గన్ను తుంగభద్రప్రవాహం రాకుండ్డా కట్టించి బహు బండ్ల బస్తు చేశి తుంగభద్ర గుప్తగామిని చేసినారు.

యీ లాగు మహాప్రవాహగామియైన తుంగభద్ర మనష్య ప్రయత్నం చాతను గుప్త గామి కావడానుకు హెతువు యెమంటెం పూర్వం తుంగభద్ర వుత్పత్తి స్థానం నుంచి వచ్చి కృష్ణలో సంగమమై ఒక ప్రవాహంగానే కొంతదూరం వచ్చి సీతానగరం దగ్గరను కృష్ణతోటే నేను నీతో కూడ సాగర సంగమమయితే నా పేరు ప్రకటన యంతమాత్రం లేకుండ్డా పోతుండ్డి గన్ను నేను యిక్కడి నుంచి ప్రత్యేకంగా ప్రవహించి సాగరమండ్లు సంగమ మవుతాను అని చీలే యడల కృష్ణకు కోపం వచ్చి నీవు పూర్వం నాతోటి కూడ సముద్ర సంగమమయ్యేటట్టుగా వచ్చి కరారు తప్పితివి గన్ను కొంతకాలానుకు మనుష్యుల చాత బండ్లించుబడి గుప్తగామి అవుదువుగాక అని శపించినది అనిన్ని ఆ హెతువువల్ల తుంగభద్ర గుప్తగామి అయింది అసీన్ని చెప్పినారు మహా ప్రవాహం కట్టటవల్ల కన్నదండీవారు వృద్ధిలేకుండ్డా పోయినారు యీ దేముళ్ళకు పూర్వం యీ గ్రామంలో వుండే వృత్తి క్షేత్రములు మొగలాయీలోను హరించబడ్డవి.

పయి వ్రాశ్చి తానీషా అలంగీరు వారి అధికారం జర్గిన పిమ్మట స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD.) లో నవాబును మహిరజుఖాను ఒహద్దరుగారు కొండ్లవీటి శీమ మూడు వంట్లు చేశి జమీదారాకు పంచి పెట్టేయడల యీ గ్రామం రమణయ్యా మాణిక్యారాయునిగారి వంట్టులో వచ్చి రేపల్లె తాలూకాలో చేరినందు రమణయ్యా మాణిక్యారాయునింగారు మల్లంన్నగారు శీతన్నగారు గోపాలమాణిక్యారావుగారు స్న ౧౧౬౮ ఫసలీ (1758 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను శీతన్న మాణిక్యారాయునింగారి కొమాళ్లు అయి జంగంన్న మాణిక్యారాయునింగారు ౧౧౮౨ ఫసలీ (1772 AD) వర్కు పద్నాలు సంవత్సరములు అధికారం చేశి విస్తరించి బ్రాహ్మణ వృత్తులు కల్గచేశి శ్రీ స్వామి వాలాకు సకలోత్సవములు జర్గించి మీదట యాయన తమ్ము తిరుపతి రాయునింగారు స్న ౧౧౮౩ ఫసలీ (1773 AD) లో తాలూకా సఖం పంచుకుంన్నందు యీ గ్రామా రెండువంట్లు చేశినందు జంగంన్నగారి వంట్లు స్న ౧౨౦౦ ఫసలీ (1790 AD) వర్కు ౧౮ సంవత్సరములు జంగంన్నగారు అధికారం చేశ్చి తర్వాతను వారి కొమాళ్లు అయి భావన్నా మాణిక్యారాయునింగారు స్న ౧౨౦౧ ఫసలీ (17౮1 AD) లో ప్రభుత్వాన్ని వచ్చి స్న ౧౨౨౧ ఫసలీ (1811 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు. రాయునింగారి వంట్లు స్న ౧౧౮౩ ఫసలీ (1773 AD) లాగాయతు తిరుపతిరాయునింగారు వీరి కొమాళ్లు అయి అప్పారాయునింగారు యాయన తమ్ములయి శీతన్నగారు స్న ౧౨౦౮ ఫసలీ (1798 AD) వర్కు అధికారం చేశ్చి

తర్వాత భావయ్యగారి పరం ఆయగన్ను స్న ౧౨౦౦ ఫసలీ (1800 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేశ్చి తర్వాతను రామారు తాలూకా స్న ౧౨౦౦ ఫసలీ (1801 AD) లో యాలం వేశిరి గన్ను రాజామల్రాజు వెంక్కట గుండ్డా రాయనింగారు కొనుక్కుని స్న ౧౨౨౦ ఫసలీ (1811 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

రిమాకణను

శ్రీ స్వామి వాలణ వగైరాలుక్కు వుండె వనం తోటలు

కుచ్చళ్లు

౨ శ్రీ స్వామి వాలణకు

- ౧౫౦ శ్రీ కోదండరామస్వామి వార్కి
- ౧ కాశీ విశ్వేశ్వరస్వామి వార్కి
- ౧౫౦ పాప వినాశేశ్వరస్వామి
- ౧౧౦ స్వస్తి వాచకులకు
- ౨ తీతణన భాగవతులకు
- ౧౫౦ భజంత్రీలకు

౨

చర్వులు

- ౧ గ్రామాన్ను చరువునుంచి నీళ్ల చెర్వు
- ౧ కాటిగట్ట చరువు
- ౧ కొండారెడ్డి చెర్వు
- ౧ దీన్ని తూపుణ మానారెడ్డి చెర్వు

౪

౧౫౫ గ్రామంలో వుండె తోటలు

- ౧ గ్రామాన్ను పడమర తుంగభద్ర ఆవల మాణిక్యారావు వారి చింతల తోట
- ౧ దీన్ని పశ్చిమం కొడపాటివారి చింతలతోట
- ౧ మాణిక్యారావు వారి తోటకు వుత్తరం అంబ్బటి వారి వనంతోట
- ౧ అంబ్బటివారి తోటకు వుత్తరం .....ల వారి తోట

౪

గ్రామ గుడికట్టు కుచ్చళ్లు ౧౬౦

తఫిశీలు

- ౪ గ్రామకంఠం
- ౩ పాలెలు
  - ౧ వేటపాలెం
  - ౧ నడి గడ్డిపాలెం
  - ౧ కామమాడివారి పాలెం

-
- ౨ చర్వులు ౪ కి
  - ౪ తోటలు ౪ కి
  - ౪ డొంక్కలు
  - ౪ కాళ్లు కాలువలు
  - ౪ తుంగభద్ర
  - ౧ చిన్నకుంట్టలు
  - ౮ చవుట భూమి
  - ౫ కొంగలవాగు

౩౨ గార్కి

తతిమ్మా శేవ్యం పొలం ౧౨౦

యినాములు ౨ శేరి ౧౧౪

గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చళ్లు ౧౬౦ ప్రజోత్పత్తి నామ సంవత్సర మాగశిర శు ౨ పోమవారం ది ౧౯ నవంబరు ఆ. న. ౧౮౧౧ (1811 AD) సంవత్సరము.

మల్లయ్యవ్రాలు.

న ర స య పా లెం

భూ బంధు జాబితా మవుంజె నరసయ పాలెం పర్గణె వినికూండ్ల ముప్పాతికె వంట్టు జమీదారు మల్రాజు వెంకట గూండ్లారావు స్న ౧౨౨౮ ఫసలీ ఆ. న. ౧౮౧౦ సంవత్సరం ప్రమాది నామ సంవత్సరం చయిత్ర సుధ ౧౪ గురువారం ౨౦ బారలు పగ్గానకు ౧ కి ౬౪ కుంటలు ప్రాప్తిని అయి కుచ్చళ్ళు షుమారు ౪౧౫౦ కి.

మ్మిహ భూములు - కు ౨౦౫౦

కు

౦౧౦ గ్రామకంఠం

చింతవనాలు ౨ కి గ్రామాన్కు పడ్మర

౦౫౦ జినిగిరి యల్లప్ప చింత వనం ౧ కి

౦౫౦ కొమలి నరసయ్య చింత వనం ౧ కి

— — —
౦
— — —

౦౧౦ రుద్రభూమి గ్రామాన్కు వుత్తరం

౪ గ్రామాన్కు పడ్మరను కొండ్ల కిండ్లను

— — —

౪౫

— — —

కు

౦౧౦ గ్రామాన్కు పడ్మర డొంక్క భాట ౧ కి

౫ వాగులు ౩ కి

౦ కతిశల వాగు

౦ పల్లెరు

౦ కొండ్లవాగు

— — —
౩
— — —

౫౫౦ చవుట భూమి

— — —

౧౨

— — —

గ్గా తతిమ్మా ౨౧ కి

సర్వ దుంబ్బలా యీనాములు బెడిగె

యీనాములు సమెతు కట్టుబడి దెఖలు కు ౧౨౧౦

సర్వదుంబ్బలా యీనాములు కు ౧౦

కు ౮

౦౪౦ సాతాని తిరువెంగ్గళం భావనా శివాబత్తునికి.....గపటి కి

౦౪౦ ..... త్త.....చెర్వు సూ.....

౦౪౦ జయీ నరసింహ్యలు

౦౪౦ చాకల నాగుడు

౦౧౦ కుమ్మర నాగుడు

౦౪౦ వడ్ల కమ్మలకు

౦౪౦ బుక్కా రామాబత్తుడు

౪౧౦

— గ్రామ పొరోహితుడు

— దేవులపల్లి సుబ్బాబొట్టు

— మంగల రామేశం

౦౪౦ సూతాది పకిరా

౦౪౦ వెట్టి మాదిగెలూ

౫౫౦

బెడిగె యీనాములు కు ౧

కు

౦౫౦ కరణం చింతల చెర్వు అప్పరాజు

కట్టుబడి యీనాములు

కు

౦౪౦ బొమ్మ గొను కన్నప్ప

కు

౦౪౦ బత్తిని సుబ్బారాయుడు

గ్గా తతిమ్మా కు ౮౫౦ కి

సావర తాలూకు రాజా మల్రాజు వెంక్కట గుండ్రావు

జమీందారు కు ౩

గ్గా తతిమ్మా

శేవ్యం గర్వు పొలం కనీసం కు యం

కు

౪ కనీసం

౧౫౦ బీడు

—

౫౫౦

— పు.....యం

— పొంన్నలు

౧౨ .....కు ౪ కి గ ౩ ప్రకారం

౨ బీడు ౧౫౦ కి శిస్తు కట్టడం లేదు

౧ బెడిగె యీనాము తాలుకు కు ౧ కి

౨౫౦ కట్టుబడి పొలం కు ౧౧౦ కి కు ౧ కి గ ౨ ప్రకారం

౯ సావరం తాలుకు కు ౩ కి కు ౧ కి గ ౩ ప్రకారం

—

౨౬౫౦

హాలు శిస్తు స్న ౧౨౨౮ ఫసలీ తాలుకు

—

పూండ్లకథ

కయిఫియ్యతు మజ్జేపూండ్ల సంతపొన్నురు తాలూకె రేపల్లి రాజాభావయ్య మాణిక్యరావు సర్కారు ముత్తుకొండ జాంన్నగరు స్న ౧౮౧౨ (1812 AD) ఫసలీ.

ఈ గ్రామాన్ని పూర్వము నుంచి పూండ్ల అనే వాడికె వున్నది. గజపతి శింహాసన స్థుడయ్యి గజపతి మహారాజులుంగారు శా ౧౦౫౬ శకము (1134 AD) లగాయతు ప్రభుత్వము చేస్తూ వున్న సమయమండ్లు వీరిదగ్గర మహాప్రధానులయి గోపరాజున రామంన్నగారు శ ౧౦౬౨ శక (1145 AD) మందు బ్రాహ్మణులకు మిరాశీలు నికల యిచ్చే యెడల యీ గ్రామాన్ని వెలనాడు భారద్వాజ గోత్రుడయ్యి భావరాజుకు కరణకపు మిరాశి యిచ్చినారు గన్ను తదార భ్యాయేతద్వంశజు లయినవారు పూండ్లవారనే అభిదానం చాతను గండవరపు అనే అభిదానం చాతను అనుభవిస్తూ వున్నారు.

సదరహి భావరాజు కరణీకపు హోదా అనుభవిస్తూ వుండి గ్రామంలో విష్ణు సలం కట్టించి వేణుగోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి నిత్య నైవేద్య దీపారధనలు జరుగ గలండ్లుకు కు ౧౪ మెట్ట మాగాణి పొలం యినాము యిచ్చినారు గన్ను కొన్ని సంవత్సరములు జరిగినది. వడ్డెరెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వములు శా ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు జరిగిన తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చె గన్ను సర్కారు సముతులు బండ్లీలు చేశే యెడల యీ గ్రామం పొంన్నురు సముతులో దాఖలు చేసి సముతు అమీలు చౌదరు దేశపాండ్యాల పరంగ్గా అమాని మామిలియ్యతు జరిగించినారు.

స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD) లో కొండవీటి జమీదారకు పంచిపెట్టే యెడల యీ గ్రామం రమణయ్య మాణిక్యరాయుని గారి వంట్టులో వచ్చి రేపల్లె తాలూకాలో దాఖలు అయినది. గన్ను రమణయ్యగారు మల్లంన్నగారు శీతంన్నగారు గోపంన్నగారు ప్రభుత్వము చేశిన తర్వాతను పయిన వ్రాశిన శీతంన్నగారి కొమారులయ్యి జంగ్గంన్న మాణిక్యరాయునింగారు స్న ౧౧౬౩ ఫసలీ (1759 AD) లగాయతు స్న ౧౨౦౧ ఫసలీ (1791 AD) వరకు ప్రభుత్వము చేసిన మీదట తత్పుత్రులయ్యి భావన్నామాణిక్యరాయనింగారు సదరహి ఫసలీ లగాయతు ప్రభుత్వం చేస్తూవున్నారు.

రిమాకు గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చళ్లు ౧౧౨ కి మ్మిహాలు.

౧౧౦ గ్రామకంఠం మాలపాడు సమేతు

౧౨౧౦ చెరువులు కుంటలు ౩ కి

- ౧ పూర చెరువు
- ౦౧౦ వెంగన్న కుంట
- ౦౨ మిట్ట చెరువులో గట్టున వున్నం పొలం
- గరవుతోట చింతలు అవురు దుబ్బులు వగయిరా ఆక్రమించుకున్నది.
- ౦౮ గుడికట్టు పద్మరేటూరి జిల్లేళ్లమూడి పొలిమేరలదనుకా అవురు దుబ్బులు ఆక్రమించుకొని వున్న భూమి.
- ౬౪ కాడు కాలువలు వాగులు.....
- ౨ డొంకలు ౩ కి
- ౮౪౭ యినాములు
- ౦౪౦ వలివేరు శాస్త్రుల గార్కి
- ౦౪౦ కంభంపాటి శ్రీ కృష్ణసోమయాజులగార్కి
- ౦౪౦ తూములూరి వెంక్కటావధానులుగార్కి
- ౦౪౦ కంభంపాటి కుమారస్వామిగార్కి
- ౦౧౦ జొన్నలగడ్డ వెంకట నారాయణ
- ౦౧౦ వలివేరు వెంక్కట సర్వుజోస్యులగార్కి
- ౦౧౦ చె .....మావధానులు స్నదుకుం॥ పొలం అనుభవం.
- ౦౧౦ అవధానులగార్కి
- ౦౪౦ వాది రామంన్నగారు
- ౦౪౦ ములుకుట్ల శంక్కరభట్లు
- ౫౦ గ్రామ పౌరోహితుడు బుడమపాటి సర్వుభట్లు అనుభవం కొమా
- ౦౪౭ కొతా వెంకట సోమయాజులుగార్కి సనదుకు జరుగుతూ వున్నది.
- ౦౪౦ మెట్ట
- ౦౪౭ మాగాని

————— తాడేపల్లి వెంకట నరసుగారికి ద్వాదశి బ్రాహ్మణులు నిమిత్త్యం యిచ్చినది మాగాని పొలం.

- ౦౧౦ మునగపాటి దక్షిణమూతికి
- ౦ ధన్నవాడ హయగ్రీవుడు అనుభవంని జ్యోతీసుశేషాచలము
- స్తులూ
- ౦ గొల్లపూడి అయ్యప్పశాస్త్రులుకు
- ౦౧౦ ————— వెంక్కట రామదీక్షతులగారికి వెంక్కయ్య
- గాక తిమ్మా ౩౩౪౯

శెరీ ౨౮౪౭ సావరం ౫
 కయిఫియ్యతు మొతుకా
 ఆ.న ౧౮౧౨ సంవత్సరం ది. ౧0 డిశంబరు అంగీరస నామ సంవత్సర మాగళ శిర
 బహుళ ౧౪ శుక్రవారం.

బా ప ట్ల

కయివియ్యతు మోజే బాపట్ల ఆముదాల పల్లి సర్కారు నిజాం పట్టణం

శ్లో॥ బ్రహ్మరణ్యేశరణ్యే కృతయుగ విహితే బ్రహ్మయజ్ఞేపరాధే ।
 ఏతత్రత్రా యుగే వ్యాకృటుతరము నిభిఃపూజితం ద్వాపరాంత్రే శేషత్వం,
 క్షీర వృక్షం శరణముప గతం తత్పలం భావనాఘ్యాం పిప్రాద్యాం
 చోశపూజ్యం విమల కలియుగే భావనారాయణాఖ్యం॥

[శ్లో॥ బ్రహ్మరణ్యే శరణ్యే కృతయుగ విహితే బ్రహ్మయజ్ఞే పరాధే ।
 ఏతత్రే తాయుగే వ్యాకృటుతరమునిభిః పూజితం ద్వాపరాంత్రే ।
 శేషత్వం క్షీర వృక్షం శరణము పగతం తత్పలం భావనాఘ్యాం ।
 ప్రాద్యాం చోశ పూజ్యం విమల కలియుగే భావనారాయణాఖ్యం]

తా॥ పూర్వం కృతయుగమున సర్వులకు శరణ్యమైన బ్రహ్మరణ్యముండెడిది. అది బ్రహ్మదేవుని యజ్ఞోపయోగమైనది. అదియే త్రేతాయుగమున బ్రహ్మది దేవతలకు మహా మునులకు తపస్సు నొనరించుకొను ప్రదేశమైనది. ఆ స్థలమున ద్వాపర యుగమందలి బ్రాహ్మణులు ఆదిశేషుని నిలిపి పూజించిరి. దానిని కలియుగమున చోశరాజులు - భావనారాయణ అనుపేరుతో పూజించిరి)

కృతయుగమందు నిర్మింపబడినపువంట్టి శ్రేష్ఠమయిన వంట్టి బ్రహ్మరణ్యమంధ్ర శ్రేష్ఠమై నపువంట్టి బ్రహ్మయొక్క యజ్ఞం అవుతూవుండగా శేషభావమున పొండ్లినపువంట్టి శ్రీ స్వామి త్రేతాయుగాంత్యమంధ్ర వేద వేదాంగధ్యయనములు గలిగినపువంట్టి రుషులచేత ద్వాపర యుగాం త్రర పర్యంత్రం పూజచేయబడినపువంట్టి .. .. . బట్టదు. గృహమును తాను ఆశ్రయం యిచ్చినపువంట్టి భావన అనే పేరు గలిగినపువంట్టిన్ని యిద్దరు బ్రాహ్మణులచేతను కలియుగమంధ్ర చోశ చక్రవర్తికి పూజ్యం అయినపువంట్టిన్ని భావనారాయణస్వామి అనేపువంట్టి స్వరూపము ప్రకాశిస్తూ వున్నది. తదనంత్రం అరణ్యంలోకి కొండపాటూరి సంసార్లు భావమరది అనేవాండ్లు యిద్దరు కాష్ఠ భేదననిమిత్తం కుద్ధాలధరులై వచ్చి చేరి వకదార్పిబోయి కొట్టి భేదన చేస్తూ వుండగా అందులో పెద్దవాడు అయ్యివాడు పాలవృక్షమున గొడ్డలి వేసి నరికేవరకు ఆ చెట్టున రక్తం వడలి వాడు మూర్ఖాక్రాతుడై పడినందు రెండోవాడు సామీప్యమునకు వచ్చి భావా అని పిలిచే వర్కు ఆ చెట్టున వోహోయని ధ్వని వినబడెను గన్కు అంతట మరిది అనేవాడు వృక్షం వద్దకి వచ్చి భీతా హపడి యిలాగ్ను చేశిన దేమున్ని ప్రతియాదివారమున్ను పొంగళ్ల చేస్తామని ప్రార్థన చేసినందు అంతట పడియున్న వాన్ని దైవానుగ్రహం చేతను మూర్ఖ తెలిశి అచ్చటనుండి మ్రొక్కులిడి

చెల్లించుకుంటూ వుండిరి. తదనంతరం చోళదేశాధిపతి అయి క్రిమి కంఠచోళ చక్రవర్తి అనేరాజు దిగ్విజయాధమై బయలుదేరి సమస్తమయ్యురాజులను జయించి జయస్తంభములు సంస్థాపించి సేనా సమేతంగా నిజదేశాన్కు వెళ్ళుతూ ఆముదాలపల్లి దగ్గర సైన్యములు విడిపించి మజలీ చేసే వరకు ఆ రాజు యొక్క యేనుగులు అరణ్యానకు మేత నిమిత్త్యం వెళ్ళి పాలవృక్షానకు తొండము ఆనించి మేతా నీళ్లకు పోకుండా నిల్చివున్న సంగతి చక్రవర్తి గారు విని విచారణ చేపేవరకు యిద్దరు బ్రాహ్మణులు ప్రసంన్నులై భావనారాయణస్వామి వారు అనే నామం యేపరచి యేనుగ అడుగుల స్థంభాల ఆలయం కట్టిస్తే నీకు ప్రసంన్నులమవుతాము అని ఆ బ్రాహ్మణుల వల్ల నుంచిన్ని తెలిశే వర్కు చక్రవర్తి గారు సమ్మతించిరి గనుక యేనుగులు యధాప్రకారం వెడలెను. అప్పుడు క్రిమి కంఠ చోళ చక్రవర్తి గారు యీ స్థలమంధు గ్రామం యేపరచి భావపట్ల అనే నామం చేశి శ్రీ స్వామివారికి ఆలయ నిర్మాణం చేయించి శ్రీ భావనారాయణ స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి అర్చన శాయడాన్కు గౌతమ సగోత్రీకులయి చంద్రగిరి వెంకంన్న అనే విభానసు నియమించినారు ఇందుకు శాసనం.

శరేందు బాణా సంయుక్తం శకాభే మీన మాసకే।
 ప్రమాదీ చేసితే పక్షే పౌణ్యం భాను వాసరే!
 పంచకోశష్య మధ్యే నిఖిల భయహరే చాష్ట బంధీచ శక్తి
 మధ్యే పృతా భవ త్తద్గజ పదవిలోచే సమానే విమానే, స్వర్ణాలంకార
 భాస్వ ద్విమలమణిల సద్ధివ్య సింహాసనస్థో, భక్తానాం భాగ్యరాశిః
 ప్రభురహిజగతాం భావనారాయణో భూత్॥

తా॥ శరేందు బాణ సంయుక్తై శకాభే మీన మాసకే।
 ప్రమాదీచేసితే పక్షే పౌర్ణమ్యాంభాను వాసరే।
 పంచకోశస్య మధ్యే నిఖిల భయ
 హరే చాష్టబంధీచ శక్త్యా
 మధ్యే పృతాభవ త్తత్ గజపద
 విలసద్భా సమానే విమానే!
 స్వర్ణాలంకార భాస్వద్విమల మణి
 ల సద్ధివ్య సింహాసనస్థః। భక్తా నాం
 భాగ్యరాశిః ప్రభురహిజ గతాం
 భావనారాయణో భూత్॥

తా॥ శాలివాహన శకము 515 నకు సరియగు - ప్రమాదీచ నామ సంవత్సరమీన మాస (ఫాల్గుణ) మందు శుక్ల పక్ష పూర్ణిమా అదివారమున 5 క్రోశముల మధ్య నున్నట్టియు, సర్వభయ హరమైరట్టియు, అష్ట శక్తులతో బంధితమైన నొక వృక్షము గలదు. ఏనుగు పాదముల

వంటి విమానముతో నా వృక్ష సన్నిధి భాగము ప్రకాశించుచుండెను. ఆ విమానము కడ బంగారు మయమైన సింహాసనము గలదు. ఆ సింహాసనము నధిష్ఠించి భక్తుల ననుగ్రహించుటకు భావనారాయణుడను పేరుతో జగద్రక్షకుడై భగవంతుడుండెను.

స్వస్తిశ్రీ శకషణ్ణులు ౫౦౫ 5౪3 AD అగు నేటి ప్రమాధీవ నామ సంవత్సరమీన సంక్రమాణ యుక్త ఫాల్గుణ శు ౧౫ లు ఆదివారం శ్రీ మదఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయక జగజ్జయ విభవ సచ్చిదానంద స్వరూప అమితాద్భుత అప్రమేయ అవ్యయ సాక్షాదివ్యవిగ్రహ, క్షీర, భూరుహ సంభూత త్రిగుణాత్మక స్వరూపా చోళ ప్రసన్న సుందర విమాన దక్షిణాభి ముఖా సాగరోత్తర కుండినీ పురవిషయే శ్రీ బాపట్ల ఆముదాలపల్లి పురనివాసులయిన్ని శ్రీ మత్సుందరవల్లి రాజ్యలక్ష్మీ సమేతులయిన్ని శ్రీ భావనారాయణస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేసి యీ స్వామి వారి చుట్టూ ప్రతిష్ఠ చేశ్చి దేవతలు.

శ్లో॥ ఈశాన్యం రంగనాథః తదనుపుర హరా ఉత్తరం నారసింహః
ఆగ్నేయం భాష్య కారోనిరురుతి దిశయో ఆంజనేయో గరుత్మాన్,
ప్రత్యంచ్యాం కేశవార్యః అనిల దిశి రమాచోత్తరం శేష భోగీ,
మధ్యేశీ భూమి యుక్తం సకల భయహరం భావదేవం నమామి

[శ్లో॥ ఈశాన్యం రంగనాథః తదనుపుర హరా ఉత్తరం నారసింహః
ఆగ్నేయం భాష్యకారో నిరురుతి దిశయో ఆంజనేయో గరుత్మాన్
ప్రత్యంచ్యాం కేశవార్యః అనిల దిశి రమాచోత్తరం శేషభోగీ,
మధ్యేశీ శ్రీ భూమి యుక్తం సకల భయ హరం భావదేవం నమామి.]

[తా॥ ఈ శాన్యభాగమున రంగనాథుడును, ఉత్తరమున నీశ్వరాదిగణములు నారసింహు డాగ్నేయమునను, నిరురుతి దశయందు భాష్యకారులును, పడమర వైపు ఆంజనేయస్వామి-గరుత్ముం తుడును, వాయువ్యమున లక్ష్మీ దేవియు - మరలనుత్తరమున ఆదిశేషుడును మధ్యన శ్రీ భూవేదీ సమేతుడగు భావనారాయణుడు నుండిరి. వారందరిని నమస్కరించుచున్నాను.]

యా ప్రకారంగాను శ్రీ స్వామివార్ని ప్రతిష్ఠచేసి శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వరుని నిత్య ప్రత వీర ప్రతాపచోళ భల్లయచోళ మహారాజ రాజరాజభూపాల చక్రవర్తిగారు ప్రతిష్ఠాకాలమందు సకలోత్సవములు జర్గలంధ్రుకు పంచ్చక్రోశ పరివృతుగాను, బాపట్ల ఆముదాలపల్లి యీ రెండు గ్రామాదులు యేకగ్రామం చేసి సహిరణ్యోదక దానధారాపూర్వకంగాను అగ్రహారం సమపించి నారు ఇందుకు భూప్రమాణ నిన్యాలు ఘడలు 8 శ్లోకాలు —

శ్లో॥ ద్వాత్రింశత్సహస్రాణాం శతమష్టా చరాస్థిరాః
ఏతేదండ విశాలాస్తు భావనారాయణాపణం॥

[శ్లో॥ ద్వాత్రింశస్తు సహస్రాణాం
శతమష్టా చరాస్థిరాః
ఏతేదండ విశాలాస్తు
భావనారాయణార్పణమ్॥]

[తా॥ భావనారాయణస్వామి కర్పించిన భూమి యొక్క కొలత-కుచ్చెల 1 కి 32108 చేతుల పొడవు గల కట్టతో కొలచబడునది చరస్థిరములతో సమస్పంపబడినది.]

శ్లో॥ ద్విసహస్రం పంచశతం చతుర్దిక్షు పరివృతం,
పంచక్రోశ మితిఖ్యాతం భావనారాయణార్పణం॥

[శ్లో॥ ద్విసహస్రం పంచశతం
చతుర్దిక్షు పరివృతం
పంచక్రోశ మితిఖ్యాతం
భావనారాయణాపణం॥]

[తా॥ 2500 వెడల్పు (చేతులు) ప్రమాణముగల భూమిని 5 క్రోసుల మేర గలదానిని భావనారాయణున కర్పించడమైనది.]

యా ప్రకారంగా అపణ చేసిన భావపట్ల పురానకు వుండబడ్డ నిర్ణయం॥

యా క్షేత్రానకు దక్షిణ భాగమంద్దు పావిలపట్నం యా పట్నాన్కు పాగ్నాగమంద్దు వీరాంజనేయులువారు వీరి గుడ్డి భావనారాయణ క్షేత్రాన్కు ౨౯౦ ఘడలు వీర ఆంజనేయులు వారి క్షేత్రాన్కు సహజా వుత్తరభాగమంద్దు కాళికాశ క్తి గుడి ఆ గుడి యా గుడికి ౩౫ ఘడలు కాళికాశ క్తి గుడికి సహజా ప్రాగ్నాగం వళ్ళాలమ్మపురం యా రెండకి ౬౦౦ ఘడలు వళ్ళాలమ్మపురాన్కు వామభాగం ఆగ్నేయదిశ కుంచలమ్మపురం యా వుభయపురాలు ౨౦౦ ఘడలు కుంచలమ్మపురాన్కు వామభాగం దక్షిణదిశ శంకరమ్మపురం ఆ పురం యా పురాన్కు ౪౦౦ ఘడలు శంకరమ్మ పురాన్కు వామభాగం నైరుతిమూల శింగ్గరమ్మపురం యా రెండు పురాల్కు ౫౫౬ ఘడలు శింగ్గరమ్మపురాన్కు వామభాగం ధనుకొండమ్మపురం యా రెండు పురాల్కు ౫౯౬ ఘడలు ధనుకొండమ్మపురాన్కు వామభాగం వాయువ్యపు మూల మూలకారమ్మపురం యా రెండు పురాల్కు ౬౦౦ ఘడలు యా మూలకారమ్మపురాన్కు వామభాగం నాగభూషణమ్మపురం యా రెండు పురాల్కు ౬౦౦ ఘడలు నాగభూషణమ్మపురాన్కు యాశాన్యపుమూల నాగారుబొమ్మపురం యా

రెండు పురాల్కు ౨౫౦ ఘడలు యీ అష్టశక్తులు యీ గ్రామాన్కు కావలి క్షేత్రాన్కు ఈశాన్యపు మూల ఆముదాలపల్లెలో కొండలమ్మపురం ఆముదాలపల్లికి కావలిశక్తి శ్రీ స్వామివారి క్షేత్రాన్కు వాయువ్యమూల నాగేశ్వరస్వామివారి క్షేత్రం శ్రీ భావనారాయణస్వామివారి క్షేత్రాన్కు నాగేశ్వర స్వామివారి గుడికి ౨౮౦ ఘడలు నాగేశ్వరస్వామివారి గుడ్డి దక్షిణభాగం భైరవస్థానం ౨౦౦ ఘడలు భైరవస్థానాన్కు పడమటి భాగం శ్రీ ఆంజనేయులువారి గుడి భైరవస్థానాన్కు ఆంజనేయుల వార్కి ౧౬౬ ఘడలు ప్రావిలపట్నంలోవున్న వీర ఆంజనేయులవారి గుడ్డి పడమటిభాగం భైరవ స్థానం వీర ఆంజనేయులవారి గుడ్డి భైరవస్థానానకు ౨౮ ఘడలు భైరవస్థానమంధున నాగ స్తంభం తిరుకొళం ౧ అందులో దిగుడు బావి ౧ మట్టి బ్రాహ్మగుండ్లం ౧ రాతి బావులు ౬ కి ప్రావిల పట్నంలో సాశ్వపురం రామభద్రునింగారిది ౧ పన్నాల చంద్రగిరి వెంకంన్నగారిది. ౧ అన్నంరాజు పురుషోత్తంగాదిది ౧ ఆముదాలపల్లిలో కంఠిరాజు సుందర్రయ్యగారిది ౧ బాపట్లలో మజుందారు రామారాయనింగారిది ౧ చక్రవర్తిగారు కట్టించి బావులు ౨ స్వామివారి సన్నిధిని ౧ నాగేశ్వర స్వామి గుడిదాపున ౧ యిట్టి బావులు ౩ ౨ కి ప్రావిల పట్నం ౧౩ బాపట్ల ౧౯" ఆముదాలపల్లి ౫ మొగలిపాటిలో తవ్వ చేర్చులు ౫ సంట్ట చెరువు ౧ నాగ స్తంభాలు ౨ కి వూరికె వున్న స్తంభం మీద సకృచ్చం గ్రామవలయ నిన్యంగా వ్రాసినారు.

పంచక్రోశ విస్తీర్ణంలో వున్నభూమికి మజాతు చేశ్ని ఘడల నిన్యం.

ద్వాత్రింశ స్సహ స్రాణాం శతమష్టా చరానిర్ధాః।

ఏకేదండ విశాలస్తు భావనారాయణార్చణం।

ప్రాకృశ్చిమ దక్షిణౌ త్రాలు ౩౨౮౦౦ ఘడలు కుచ్చళ్లు—

ద్విసహస్రం పంచశతం చతుర్ ద్విక్షు పరివృతం।

పంచ క్రోశ మితిఖ్యాతం భావనారాయణార్చణం।

కుచ్చళ్లు	౨౫౦౦
వనం తోటలు	౨౦
జయ స్తంభాలు	౮
విళాసాలు వేసిన రాళ్లు	౩౨
కక్రాళ్లు	౪

ఈ ప్రకారంగా చక్రవర్తి గారి ఆజ్ఞ మీదను ప్రభరాజు శింగ్గరిగారు అన్నంరాజు పురుషోత్తముడు చంద్రగిరి వెంకంన్న పరాక్రమం వెంకట్రామారెడ్డి వీరు చేశ్ని మజాతు గుడికట్టు నిన్యం. యీ ప్రకారంగా భావపట్ల ఆముదాల పల్లి అగ్రహరమున్ను శ్రీ స్వామివారి యొక్క సకలోత్సవములు జర్గలంధుకు నిన్యించిన వారై క్రిమికంఠ చోళ చక్రవర్తి గారు బహుదినములు రాజ్యము చేసినారు. తదనంతరం చోళ భూపాల దేవునింగారు ప్రభుత్వం వహించి రాజ్యం చేస్తూ శ్రీ స్వామి వాలకు సదరహి అగ్రహరములు జర్గించిన వారై యీ దేశం కుండినం

రాఘవరెడ్డిగారి పరంగా అధికారం నిన్వయం చేసిరి గన్కు ఆ రెడ్డిగారు కాలువలు వరవచేసి గ్రామాన్కు వుత్తరం పంటచెరువు త్రవ్వించి శ్రీ స్వామి వార్కి సమర్పించి యీ స్థలంలో నివాసంగా వుండబడ్డ బ్రాహ్మణులకు దేవతాస్థలాల్కు కుల్తుంగా చేశ్చి భూస్వాస్య వివరం, బీమేశ్వర స్వామి సోమేశ్వర స్వామి శివాలయాల్కి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనల్కు చర్వు కిండ్ల కుకాళికాశక్తికి చర్వు కిండ్లకు ౨ గర్వున కుచ్చళ్లు ౫ వీరాజాజనేయులు వార్కి పల్లం కుచ్చళ్లు ౧౫, ప్రాచీనంగా వున్న ప్రావిల పట్నంలో వున్న వీరా ఆంజనేయులు వార్కి పల్లం కు ౧౫ శ్రీ రంగం ..... వున్న పెద్ద వెంకట భట్టరు వార్కి పల్లం కు ౧౨ స్థానీకుల్కు పల్లం కు ౬ అధ్యాపకులయ్చి శ్రీ వైష్ణవులకు యన్మిది తెగలవారికి పల్లం కు ౪౫ స్వస్తి వాచకుల్కు యిరవై తెగలవారికి పల్లం కుచ్చళ్లు ౮ భోగం వాండ్లకు రెండ్ల తెగల వాండ్లకు కొత్తసానె వాండ్లకు రెండ్లు తెగల వాండ్లకు ౧ భజంత్రీల్కు పల్లం కొత్త పూలతోటలు చేశే సాతానుల్కు రెండ్లు తెగల వాండ్లకు పల్లం కు ౧౫ బయిరాగుల్కు కు ౧౫ తిరుమాన్నాలు వూదే వాండ్లకు నల్లరికి పల్లం కు ౧౫ యీ ప్రకారం పల్లం ౪౯ నలభై తొమ్మిది కుచ్చళ్లు గర్వుకు ౫ గా దేవభోగం కు ౫౨ గర్వు పంట్ల పండ్డే పొలం కు ౮౦౦ కుచ్చళ్లు జిరీలు చేశ్చి పొలం ఘడలు ౩౨౮౦౦ ఘడలు ప్రకారం గాను శ్రీ స్వామి వార్కి నిత్య తిరుపావళి బియ్యం తూమెడు యిరసా దీపారాధనపు వుభయం రెండ్లు వరాహు రొళ్ళ జీతాలు రెండ్లు రూపాయలు యీ ప్రకారంగా నూట యెన్మిది వరహాల్కు శ్రోత్రయం యేర్పరచిన వారై మరింన్చి నిత్య సేవాకాలమండ్ల తిరుపావళి ప్రసాదములోను స్థానాచార్యులు కు ౧౨ పన్నెండ్ల గింన్నెలు అధ్యాపకుల్కు యెన్మిది గింన్నెలు, స్థానీకుల్కు కరణాల్కు పది గింన్నెలు, భజం త్రీలకు ఐదు గింన్నెలు, సాతానుల్కు రెండు గింన్నెలు, సానెల్కు రెండు గింన్నెలు భోగం వాండ్లకు రెండు గింన్నెలు, దివాణపు వినియోగం రెండ్లు గింన్నెలు యీ నియామక ప్రకారంగాను ప్రసాద విని యోగం జర్గించి స్వస్తిశ్రీ శాలిహాసన శక వరుషంబులు ౧౨౨౫ అగునేటి ప్రమాది నామ సంవత్సరం చైత్ర శు ౧౦ జయవారం మొదలుకొని కొన్ని సంవత్సరములు ప్రభుత్వంచేశెను. తదనంతరం స్వస్తిశ్రీ భావనారాయణ భరణ సరోరుహ విహిత విలోచన శ్రీ లోచన ప్రముఖా బిల పృథివీశ్వరం కావేరీ తీర కలికాల కులాబ్ధి రత్న ప్రమత్త రాజకుమార కంఠీరవ శ్రీ మన్మహా మండ్లలేశ్వర నిత్య క్రియా పుణ్య నిలయ వీర ప్రతాప శూర భల్లయ చోళ మహారాజులుంగారు పట్టాభిషిక్తులై వుత్తరోత్త రాభివృద్ధి ప్రస్తేయమానం ఆచంద్రతారాకర్ణముగాను స్వస్తిశ్రీ శాలిహాసన శక వరుషంబులు ౧౦౩౨ (1110 AD) అగునేటి విక్రమనామ సంవత్సరం ఆషాఢ శు ౧౧ స్థిరవారం కక్కాట్క పుంణ్య కాలమండ్ల శ్రీ మత్సుందర వల్లీ రాజ్యలక్ష్మీ సమేతు లయ్చి శ్రీ భావనారాయణ స్వామి వార్కి అత్యంత భక్తిని సాష్టాంగ దండ ప్రణామ శత సంఖ్య సమర్పించి అంగ రంగ వైభవములో నిత్యోత్సవ పక్షోత్సవ మాసోత్సవ వరుషోత్సవ తిరుపావళి మొదలయ్చి వుత్సవములు జర్గించి యీ గ్రామాన్కు నలుదిక్కు దిక్కులా పొలిమేర చింన్నెలు యేర్పరచిన వారై ధర్మవంతుడై ప్రభుత్వం చేశెను.

తదనంతరం కులోత్తుంగ చోళయదేవ మహారాజులు శా ౧౦౩౩ (1117 AD) లగాయతు ప్రభుత్వం చేశే కాలమందు గజపతి శింహ్యాసనస్తుడయ్యి గజపతి మహారాజు శా ౧౦౫౬ శకంలోను యీ రాజ్యం ఆక్రమించి ప్రభుత్వం చేశే కాలమందు వీరి ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామన్నగారు శా ౧౦౬౭ (1145 AD) అగునేటి రక్తాక్షి సంవత్సర భాద్రపద బ ౩౦ అగ్గార్కవారం సూర్యగ్రహణ కాలమందు ప్రభువు దగ్గర దానం పట్టి సమస్తమయ్యి నియోగిగుల్కు గ్రామ మిరాశీ స్నదులు వ్రాయించి యిచ్చే యెడల యీ గ్రామం బాపట్ల వారు శిఖరం వారు దేశిరాజు వారు ఆముదాలపల్లి వారు స్తానం వారు సూద్రులు శిఖరం వారు జుమలా నియోగిగుల సంప్రతులు నాలుగు ఆంధ్ర శాఖ సంఫతి ౧ సూద్రులు వఖ సంప్రతి వెరశి ఆరు సంప్రతుల వార్కి మిరాశీల. వాజు మాలలో యేర్పాటుచేశి భాగాల నిన్నయం బాపట్ల వారు మూడు వీసాలంన్నర శిఖరం వారు మూడు వీసాలంన్నర దేశిరాజు వారు వీసం ముక్కాని ఆముదాలపల్లి వారు వీసం ముక్కాని స్తానం వారు పరకా సూద్ర శిఖరం వారు మూడు వీసాలంన్నర అనుభవిస్తూ వున్నారు.

తదనంతర వీరి వంశీకులయ్యి కుమార కాకతీయ రుద్రదేవ మహారాజు గారి ప్రభుత్వం శాలివాహనం ౧౨౪౦ వర్కు (1318 AD) జరిగిన తదనంతరం రెడ్డు బలవంతులై గజపతి వార్ని జయించి దేశములు ఆక్రమించి శా ౧౩౪౦ శకం (1418 AD) వర్కు సహోదర పరంపరా ఆరుగురు రెడ్డు ప్రభుత్వం చేశి శ్రీ స్వామి వార్కి పూర్వోత్తరమైన వసతులు జర్పించినారు.

తదనంతరం గజపతి శింహ్యాసనస్తుడైన వాంగ్గూల గజపతి కట్కం మొదలుకాని వుదయ గిరి పర్వతరం వున్న గిరి దుర్గం స్తల దుర్గములు ఆక్రమించి అత్యంత శూరులై ప్రభుత్వం చేశె నుగన్కుయితని కొమారుడు కపిలేశ్వర గజపతి పురుషోత్తమ గజపతి ప్రతాపరుద్ర గజపతి అధికారం చేస్సి తర్వాతను తత్పుత్రుడైన వీరభద్ర గజపతిగారు అధికారం చేశేప్పుడు నరపతి శింహ్యాసనస్తుడైన కృష్ణరాయలు విజయనగరం నుంచి తూవు దేశాన్కు దిగ్విజయాధం బయలు దేరి వీరభద్ర గజపతి వార్ని జయించి కొండ్లవీటి దుర్గం వుచ్చుకొని శా ౧౪౩౩ (1515 AD) శకం లగాయతు శా ౧౪౫౫ (1533 AD) శకం వర్కు పద్దెనిమిది సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేస్సి తరువాతను అచ్యుతరాయలు, సదాశివరాయలు, రామరాయలు, తిరుమల రాయలు, శ్రీ రంగ రాయలు మొదలయ్యి కన్నాటక రాజులు ౧౫౦౦ వర్కు (1578 AD) ప్రభుత్వం చేసిరి. అటు పిమ్మట దేశములు ష్టేచ్చాక్రాంతమై నండ్ను మలికి విభురాం పాదుషహా వారు త్మరు చేస్సి వ్యవహారాన్కు సర్కారు సముతు బందీలు మొదలయ్యి కాయదాలు యేపరచే యెడల పెద్దపల్లి సంత్రులో దాఖలు చేసి తిమ్మ భూపాల పురాన్కు నిజాంపట్టం అనే నామం పెట్టె యీ గ్రామం నిజాంపట్టం సర్కారులో కలిపి దేశముఖి దేశ పాండ్యాలు మొదలయ్యి బారాముత స్పద్ది హోదాలు నినయించి మలికి విభురాహం సులతాను అబ్దుల్లా తానీషా ఆలంగీరు వారు బహద్దరు నిజాంపట్టం సర్కారకు బహు దినములు వార్కి తరపు అమీళ్ల గుండ్డా అమాని మాబ్లియ్యతు జరిగే గన్కు అప్పట్లో పూర్వపు రాజులు చేసిన బహారీ స్వాస్థ్యములు కాష్టుకిండ్ల దాఖలు చేసి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరగ గలండ్లుకు క్లుప్తంగా యినాములు మొదలయ్యి వి దయచేసినారు.

తదనంతరం .....

అలంగాలు సుబాకు అధ్యక్షుడై ప్రభుత్వములు చేశ్చి తర్వాతను నిజాములు ముల్కువారు సుబా అధికారం చేసినారు గన్కు వారి తరపు వ్యవహారస్తులు అబ్దుల్లాఖాను, మ్యషలుఖాను, అలీఖోలీఖాను ఖలీఫరాజాఖాను రుక్తుంజంగ్ కుండ్లురు ఖాను యీ ఆరుగురు నిజాంపట్నం సర్కారు అమీళ్ళు ఆయిరి గన్కు వీరి పరంగా ప్రభుత్వం జర్గినది. నిజాములు ముల్కు బహద్దరు సుబావారి పెద్ద కుమారులైన నాసరు జంగ్ బహద్దరు సుబా ప్రభుత్వం వహించి యీ సర్కారుల ఫరాసువార్కి యిచ్చిరి గన్కు స్న ౧౧౬౦ ఫసలీ (1750 AD) లగాయత్తు స్న ౧౧౬౭ 1757 AD) ఫసలీ వర్కు యేడు సంవత్సరములు అధికారం చేసి దేవప్రాంతాణ వృత్తులు తీసివేసి దేవాలయములు పాడు చేసి అధర్మ ప్రవర్తకులై ప్రభుత్వం చేసిరి గన్కు సదరహి ఫరాసు వారి అధికారం యేడు సంవత్సరములలో ఆఖరు సంవత్సరం శ్రీ భావనారాయణస్వామి వార్కి పూజా నమస్కారములు జర్గలేదు తదనంతరం స్న ౧౧౬౮ (1758 AD) ఫసలీలో ధర్మాను కూలులై మహా రాజశ్రీ కుంఫిణీ వార్కి యీ తాలూకాల్కి అధికారము అయిది. గన్కు వారి దివాంజీగారు ఆయిన రాజీ కాండ్రే గులజోగీ జగన్నాథరావు బహద్దరు సర్కారు రాజమహేంద్రగారు శ్రీ స్వామి వార్కి పునః ప్రతిష్ఠ చేశి అచన శాయడాన్కు గోతమ సగోత్రసుబయ్ని నల్లూరు నృశింహచారుల్కు భాగవ సగోత్రులయిన శ్రీనివాసుల భావనాచార్యులను నినయించి యీ స్వామి వారి ఆలయంలో వుండే సోమేశ్వరస్వామి వార్కి ఈ ఆలయాన్కి తూర్పు భాగమండ్ను శివాలయం కట్టించి ఆ లింగ్ మూతిన్కి తీస్కుపోయి ప్రతిష్ఠచేశి అచన శాయడాన్కు స్వణ బ్రహ్మన అనే శివద్విజుని నినయించి శ్రీ స్వామి వాన్కు నిత్య నైవేద్య దీపారాధన మొదలయిన వుత్సవములు జర్గగలండ్లుకు చేప్పి వసతి భూస్వాస్థ్యం—

నిత్య నైవేద్యాలకు—

- శ్రీ భావనారాయణ స్వామి పల్లపు పొలం కు -
- మెర్క పొలం కు -
- శ్రీ సోమేశ్వర స్వామి వార్కి కు ౩
- మెర్క పొలం కు -

వుత్సవాల్కు పల్లన పండ్డిన గల్లాకు పుట్టికి పల్లె ఆయిదు మానికెలు గర్వనచేశ్చి జరీబు చిరిమేరు కు ౧ కి

- తిమిదె కుంట ౧ కి
- ముప్పాతికె స్వస్తి వాచకులు కీన్ భాగవతులు
- అచన్కులు జ్ను ౧ కి కి
- పండ్డిన గల్లా రాశి ౧ కి

జ్ఞం ౧ కి దోశిలి చొప్పున ౧౩ పదమూడు దోశిళ్ళు భజంత్రీలకు
 పల్లంభూమి కు ౦౧౦ భోగంవాఁడకు
 పల్లం భూమి కు ౧౧౦ యీ ప్రకారంగాను యినాములు

మొదలయి స్వాస్థ్యములు యిప్పించి సకలోత్సవములు జరిగిస్తూ వచ్చినారు. తదనంతరం
 1802 AD) ఫసలీ లో కుంఫిణీ వారు యీ సర్కారు యాలం వేసిరి గనుక
 రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు జహద్దరు మన్నె సుల్తానుగారు కొనుక్కొని 1711 AD) ఫసలీ వర్కు ప్రభుత్వం చేస్తూ శ్రీ స్వామివారికి కుంఫిణీ అమాని దినములలో
 జరిగిన ప్రాప్తిని స్వాస్థ్యములు జరిగిస్తూ వున్నాము

భావపట్ల ఆముదాలపల్లికి చక్రవర్తిగా నినయించిన పొలిమేర చిన్నెల వివరం.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శా ౧౧౫ ఆగు నేటి వదమాన వ్యావహారిక చాంద్రమాన
 ప్రమాదీద నామ సంవత్సర మీన సంక్రమాణ యుక్త ఫాల్గుణ శు ౧౫ ఆదిత్య వారము చక్రవర్తిగా
 గారు నినయించిన పొలిమేర వివరములు.—

ఈ భావపట్ల అనే గ్రామానుకు ఆజ్ఞేయ భాగమండ్లన పెరలి అనే గ్రామం వున్నది. ఆ పెరలి గ్రామానకున్న భావపట్లకున్న పొలిమేర దక్షిణ సముద్రతీరమున పణికేరు అనే యేరు వున్నది. ఆ యేటి పొగరు తలకొమ్మున పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుంచి దక్షిణ సముద్రమే పొలిమేరగాను పడమటి దిక్కుకై రాగాను మోటుపల్లి అనే గ్రామం వున్నది. ఆ మోటుపల్లికిన్ని భావపట్లకున్న పొలిమేర సముద్రం దిన్నె మీదను మధ్య అనువు కడ్డు ఆ అనువు తూపున దిన్నె మీదను పొలిమేర కంభం ౧ ఆ కంభాన నుండి వుత్తరపు దిక్కుకై అడివి చొచ్చి రాగాను యీద అనే పాలు వున్నది ఆ వాలందరిని పొలిమేర కంభం ౧ ఆ కంభాన నుండి యీద వాలె పొలిమేర గాను యీదలోనే వుత్తరపు దిక్కుకై రాగాను అడివి నడుమ పొలిమేర గుంట్ల ఆ గుంట్ల వడ్డునే పొలిమేర కంభం ౧ ఆ కంభాన నుండి ఉత్తరపు దిక్కుకై రాగాను అడివి బైలున కుందేరు అనే పురం వున్నది. ఆ యేటి వడ్డు దరినే పెద్ద అడివి పాయెను. లవణపుర్కి భావపట్లకున్న పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి కుందేటి దాటి వుత్తరపు దిక్కుకై రాగాను పొన్నడివి పాయెను. యేటి యొడ్డున పొలిమేర గుంట్ల ఆ గుంట్ల వడ్డుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి కుండ్లెలు పొన్నడవి తూపున దిక్కుకై రాగాను వెదుళ్ల కట్టువ బాటను పొలిమేర గుంట్ల ఆ గుంట్ల వడ్డుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి వెదుళ్ల కట్టువ బాటను పొన్నడవిని రాగాను లవణపుర్కి ఆగ్నేయ భాగమండ్లన పోతినేని పాలెం ఆ పొలానుకు దక్షిణపు దిక్కున పొలిమేర గుంట్ల ఆ గుంట్ల వడ్డున పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి తూపుగా రాగాను చెమ్మూరి దక్షిణాన బేతిపూడి హద్దు ఆ బేతిపూడి తూపు అంచు మొదలుకొని వాద అంచున వుండు పుట్ట-హద్దు యీ సందున శివస్థానం హద్దు చేశుకొని దరివారను అల్లుల కట్ట వడ్డున పొలిమేర గుంట్ల ఆ గుంట్ల వడ్డున పొలిమేర

కంభం ఆ కంభాన నుండి ఉత్తరపు దిక్కుకై రాగాను వుండు గుంట్ట అనే పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుత్తరపు దిక్కున పెద్ద పుట్టమీదను పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి రేవడి దిగి వుత్తరం రాగాను పొలిమేర గుంట్ట వున్నది. ఆ గుంట్ట వెంబడినే పొలిమేర కాలువ వున్నది. ఆ కాలువ ముందర నేచ్చలి మడుగు వున్నది. ఆ మడుగు వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి యీశాన్యపు దిక్కుకై రాగాను చౌళ్ల దిబ్బ వున్నది. ఆ దిబ్బ దక్షిణపు దిక్కుకడను పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి యీశాన్యపు దిక్కుకై రాగాను కాలువ వున్నది. ఆ కాలువ వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి వుత్తరపు దిక్కుకై రాగాను బాకి కాలువ వున్నది. ఆ కాలువ దక్షిణపు దిక్కుకై రాగాను కాలువ ముందర పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి ఉత్తరపు దిక్కుకై రాగాను బాకి కాలువ అడ్డముగా రాగాను తూపున నుండి అడ్డముగా వచ్చి కలిసిన పుల్లవాగు కోడు కద్దు. ఆ కోడు కలిసిన బాకి కాలువ దరిని పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి పుల్లవాగే పొలిమేర రాగాను ఆ మధ్యన చూరక బాపట్లకు పొలిమేర కంభం ఆ కంభం మధ్యను రెండు కంభాలు ఆ కంభాననుండి పుల్లవాగు కోడు పొలిమేరగా ఆ కోడు తూపునకై రాగాను కోటినడుమను పుల్లవాగు గుంట్ట అనే పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుండుననే బాపట్లకు రేటూరుకు పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి దక్షిణంగా రాగాను మరిన్ని బాపట్లకు రేటూరు ఆ మధ్యను పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట దక్షిణపు దిక్కున పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి దక్షిణం రాగాను ఆ మధ్య పొలిమేర కాల్య ఆ కాల్య వెంటనే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి తూపున దిక్కుకై రాగాను కోత పోగేరు వున్నది. ఆ పోగేరుదరిని పూండ్ర అప్పికట్ల గ్రామాలకుంను బాపట్లకుంను పొలిమేర కంభం ఆ పోగేరి పొలిమేర గాను దక్షిణపు దిక్కుకై రాగాను మూల మడుపున పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుండుననే బాపట్లకు వెలివెలుతు పొలిమేర కంభం ఆ కంభాననుండి దక్షిణపు దిక్కుకై రాగాను జే నెలగుంట్ట తూపున దరిగా అడ్విజొచ్చి రాగాను క్కానకి వేడి పొలిమేర అక్కడనే నెలకుదుట్కి బాపట్లకు పొలిమేర కంభం, ఆ కంభాననుండి అడవిబొబ్బ దక్షిణంగా రాగాను అడ్డ గుంట్ట పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాననుండి దక్షిణ దిక్కుకై రాగాను అడ్విలో బరువు గుంట్ట అనే పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి ఆ దక్షిణపు దిక్కుకై అడ్విజొచ్చి రాగాను వాలు అనే బయలు వున్నది. అవాలు వెంబడిని మాటు గుంట్ట పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి దక్షిణపు దిక్కుకై రాగాను అడ్వి జొచ్చి విన్నవాలె జిల్లేళ్ళ చర్వు పొలిమేర చర్వు ఆ చర్వు వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభంనుండి దక్షిణపు దిక్కుకై రాగాను అడ లో నూనె గుంట్ట పొలిమేర గుంట్ట ఆ గుంట్ట వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి దక్షిణంగా అడవి జొచ్చి రాగాను చీమకోడు పొలిమేర కోడు ఆ కోడు వుండుననే పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి దక్షిణంగా శేరం కాటికట్టు వసరియ దారిగాను పొలిమేర పొలిమేర కంభం ఆ కంభాన నుండి దక్షిణంగా అడవి జొచ్చి రాగాను పెరలికి బాపట్లకు కనికేటి పొగరు తలకొమ్మన వేళ్ళి పొలిమేర కంభం వచ్చి కలిశెరు. యీ బాపట్ల భావనారాయణ స్వామివారికి యిచ్చి భూమి తప్పక నడిపించిన రాజులకు మన్నీలకు దొరలకుంను నాయకులకుంను. కాపుల కుంను కరణాలకుంను ఆయురారోగ్యములు గలిగి యుండురు.

యీ దేవబ్రాహ్మణ భూమికి తప్పి అపహరించిినవారు బ్రహ్మక్షత్ర వైశ్య శూద్ర జాతము లలో యవరు తప్పి అపహరించిినవారు కాశీలో గంగా గర్భమండ్లు కోటికపిలధేనువులను కోటి విప్రులను కోటి శిశువులను వధించిన పాపాన పోదురు.

కాశీలో యీ శాసనాలలో యెరింగించుచున్నది గన్గు ధర్మమే ఆర్జించుకొవవలసినది.

శ్లో॥ నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః కర్తవ్యం ధర్మసంగ్రహం।
క్షణం చిత్తం క్షణం విత్తం క్షణం జీవిత మావయోః।
యవస్య కరుణా (నా) స్తి ధర్మసత్వరి తాగతిః।

శ్లో॥ నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః
కర్తవ్యం ధర్మ సంగ్రహమ్।
క్షణం చిత్తం క్షణం విత్తం
క్షణం జీవిత మావయోః
యవస్య కరుణా నాస్తి
ధర్మస్యత్వరి రితాగతిః॥

తా॥ మరణము నిత్యమాసన్నమై యున్నది; ధర్మమును ఆచరించి తీరవలయును, మనస్సు గాని ధనము గాని జీవితము గాని యివి క్షణకాలములో మారును, యమధర్మరాజునకు దయలేదు, అందుచే తొందరపడి ధర్మాచరణ మొనరింపవలయును.

శ్లో॥ మద్వంశ జాః పరమహీపతి వంశ జాతః।
యో భూమిపాః । స్సతత ముజ్జ్వల ధర్మచిత్తాః ।
యేధర్మమేవ పరిపాలనమాచరంతః
తత్పాదు కద్వయమహం శివసావ హామీ ॥

శ్లో॥ మద్వంశజాః పరమహీపతి
వంశ జాతాః - యే భూమి పాః
స్సతత ముజ్జ్వల ధర్మ చిత్తాః ।
యేధర్మమేవ పరిపాలన
మాచరంతః తత్పాదుకద్వయ
మహం శిరసావ హామి.

తా॥ నా వంశీకులు గాని - పర వంశీకులు గాని యే రాజులు ధర్మకర్మ నాచరించు చుండురో అట్టి మహానుభావుల చరణ ద్వంద్వములును నా తలపై ధరించుచున్నాను.

శ్రీ మత్స్యందర వల్లీ సమేత శ్రీ భావనారాయణా పఞ్చమస్త -
యా గ్రామం గుడి కట్టుకుచ్చుళ్లు - ౧౭౮ ౩౪౦౪౦కి.

తఫిశీలు

- ౧౩౫౩౪ ౦౪౦ శ్రీ వార్కి పస్కీరాని భూమి-
 ౧౬౨ చర్వులోపత్కులో వుండే లోదట్టు భూమి,
 ౩౬౫ వాదచవిటి వర్రలు-
 ౧౬ వనం తోటలు కిండ్ల భూమితోటలు౨ కి.
 ౨౩౦ అడ్వి కిండ్ల పున్న భూమి
 ౪౦ మెరక - చెర్వు గుట్టలు - దొర్వులు
 ౦౪౦ పాడుబడ్ల ఆముదాలపల్లి కుంట్ట
 ౪౦౪౦౫ ౦౪౦ గ్రామకంఠం పాలేలు యిండ్లు ఆవరణాలు.
 ౧౩౫ ౩౪౦౪౦ సేద్యానకు లాయుఖు అయిన భూమి.
 ౪౦౨ శెరీతాల్కు కుచ్చళ్లు
 ౨౮ యినాములు
 ౨౪ పల్లం కుచ్చళ్లు
 ౪ మెర్క భూమి.

 ౪౩౦
 -----

౧౭౮ ౩౪౦౪౦

30. బుద్ధాం

కయిఫియతు బుద్ధాం తాలుకే రేపల్లె సర్కారు మృత్యుకా జాంన్నగరు-

యా గ్రామంలో పూర్వం జయినులు కాపురం చేశ్చి స్తలం యీజయినుల కందరికి కుల గురువు అయినటు వంటిన్ని తన్నె తానుసరణ శాస్త్ర ప్రవీణుడయినటు వంటిన్ని మహా ప్రభావ సంపన్నుడయి బిజ్జయుండనే అతను యీ పట్టణమండ్రే మటం కట్టించుకొని నివాసంగా యుండి యీ గ్రామంలో వచ్చె ఫలశ్రాయి అనుభవిస్తూ వుండి చందవోలులో వుండే లింగోద్భవస్వామి కిన్ని వుత్సవములు వగయిరాలు జరుగగలందులకు కొండ పడమటి బుద్ధరాజులుంగారి చేతను కొన్ని వృత్తులు ధారా గ్రహితం చేయించి తాను బౌద్ధుడు అయినందున యీ స్వామి వాలకకు లింగోద్భవ మహాదేవర పాండేశ్వర మహాదేవర అనే నామాంకితములు వహియింప చేశి వుండి వున్నంతలో తూర్పు దేశస్థుడు అయి ఘవంట్టి వానసుడు (?) యీ దేశములు చూడవలయునని వచ్చినంతలో యీ దేశ బ్రాహ్మణులు సహా పంక్తి యోగ్యత యివ్వక పోయిరి గను అభిమానియై శ్రీ శైల పర్వతమునకు వెళ్ళి శ్రీ మల్లిఖార్జునస్వామి వారిదశనం చేసుకొని తనంతరం ఆ పరబ్రహ్మ రూపుణ్ణి గూర్చి తపస్సు చేసినంతలో కొన్ని దినములకు ఆయన భక్తి తాత్పార్యములకు అనుగ్రహించి ప్రత్యేకమయిన కోరిక యిస్తున్నానని శైలపు యిచ్చిరి. గనుక తమకు వంశపావను డయినటు వంటిన్ని శివభక్తాగ్ర గణ్యుడయినటు వంటిన్ని సకల వేద శాస్త్ర ప్రవీణుడయినటు వంటిన్ని కొమారుడు కావలెనని కోరినంధున ఆ ప్రకారం ప్రసాదించి అంతర్లితుడయినాడు. అటు పిమ్మట మరి కొన్ని దినములకు దివ్యతేజో పుంజుడు అయినటువంటి కుమారుడు వుద్భవించినండ్లు ఆనంద మయుడయి శ్రీ మల్లిఖాజున స్వామి వారి వరపుత్రుడగు నట్టి మల్లిఖార్జున పండితారాధ్యులు అనే నామాంకితం యేపారచినారు అంతట దినదిన ప్రవర్థమానుడై సకల విద్యాపరిపూర్ణుడయి అఖండిత వీర శైవాగమాంత ప్రవీణుడయి అనుపమానుడయి ప్రసిద్ధిపొంది తమ మతోద్ధారకుడయిన శ్రీ బసవేశ్వరుడనే మహాత్ముల దశనముచేసి తదనుజ్ఞ వడశి శ్రీశైల ప్రదక్షిణ నిమిత్తార్థమై వెళ్లవలెనని ప్రయాణమయి అనేక శిష్యుజన సంఘముతో పస్తూ చందవోలు వచ్చి శ్రీ పాండేశ్వర స్వామి యొక్క ముఖ మంట్టపములో ప్రవేశించి యున్నంతలో సదరహి బుద్ధాంలో నివాసంగా యుండే బిజ్జయుడు యీ మల్లిఖార్జున పండితారాధులవారి విభవతి శయములు చూచి బలాబలములు కనుక్కొనే నిమిత్తము ప్రసంగములు జరిగించినండ్లు ఆబిజ్జయుని యొక్క ప్రశ్నలు పూర్వ పక్షముగా చేసి బౌద్ధమత ప్రభావములు ఖండన చేసి నంతలో పండితారాధ్యులవారి శివపూజా ద్రవ్యములలో నిత్యా నియమముగా వుండే నక్షత్ర హారతి తన శిష్యుడి చేత తెప్పించి బుద్ధాం పంపిస్తూ వుండేవరకూ పండితారాధ్యుల వారి శిష్యుడు గురువు చేత మాట వచ్చునని విమోచించి ఆ నక్షత్ర హారతి తీసుకు పొయ్యెవాణ్ణి కనుక్కొని వధచేసి తిరిగి వచ్చినంతలో బౌద్ధ గురువు తన

శిష్యులను పిలిచి మీరు పండితారాధ్యుల వారివద్దకు వెళ్ళి అక్రమముగా జీవహింస చేసిన వారికి విధి తెలుసుకొని తదనంతరం తెలియ చేసి రమ్మనె గన్కు ఆ ప్రకారం వారు వెళ్ళి తెలుసుకొన్నంతలో యీ ప్రకారం చేయించిన వారికి కండ్లు తోడించడం విధి అని యేపారచె గన్కు యీ సంగతి యావత్తు మీ వలనే జరిగినది అని విశదపరచి నంతలో ఆయ్న బహు కోపయుక్తుడయి బౌద్ధులు చేసిన కృత్రిమం అని తెలిశి ప్రభావం ప్రకటించవలయునని స్వయం కృతముగా తమ నేత్రములు తీసిరి గన్కు లింగ్గోద్భవస్వామి వారి అనుగ్రహం వల్లను కన్నులు తిరిగి రావడానకు సమాధాన పడక ముప్పండ్లం పరియంతము యీ ప్రకారంగా కంన్నులు తోడి తదనంతరం అక్కడికి దక్షిణం రెండ్లు కోసుల దూర గల గోకనెశ్వరం వెళ్ళి శ్రీ గోకనెశ్వరస్వామి వారి దశానము చేశ్చింత్రట్లో నిలువు కంన్నులుగా ప్రసాదించినారు గన్కు పండితారాధ్యుల వారు శ్రీ స్వామి వారి సన్నిధానమందు వుండి యీ చందవోలులో శైవులకు శివపూజాహాత లేక పోదునిన్నీ యిక్కడ యీ బౌద్ధులు ఖిలమైపోదురనిన్నీ శాపం యిచ్చి శ్రీశైల ప్రదక్షిణార్థముగా వెళ్ళినారు. అంతట యీ బుద్ధాంలో నివాసంగా యుండే జయినులు తశ్శాప విశేషం వల్ల దినే దినే ఖిలమై ఆ పట్టం విచ్చిత్తం అయిపోయె గన్కు యిప్పుడు ఆ పట్టం గొప్ప దిబ్బగా యేపాడి వున్నది. అందుల్లో యిప్పుడు యవరు అయినా తవ్వితే గొప్ప యిటికె రాళ్ళు వగయిరాలు బయలు దేరుతవి. అందులో జయినులు యొక్క శిలాప్రతిమలు మొదలయినవి వున్నవి అని చెప్పుతారు యిదివరకు అక్కడ కాపురముండ్డి విజయం పొందినవారు వేరు. అంతా పాడుగా వున్నది. యిది పూర్వము బౌద్ధులు కాపురం చేశ్చి పట్టం గన్కు బౌద్ధం అని నామం యిప్పటికిన్ని ప్రశిద్ధిగా వున్నది.

ప్రజోత్పత్తి నామ సంవత్సర వై శాఖ బ ౧౩ సోమవారం ది ౨౦ (20) మెయి ఆ.న. ౧౮౧౧ (1811 AD) సంవత్సరం -

మల్లయ్య వ్రాలు.

అంగలూరు కైఫీయతు

కైఫీయతు మాజీ అంగలూరు పరగణా వినుకొండ ముప్పాతికె వంట్లు యిలాఖే మలరాజు వెంకట గొండ్లారాయనింగారు 1817 AD) ఫసలీ యీశ్వరనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౫ లు మజ్జూరి కరణాలు బొగ్గరపు సుబ్బరాజు పాపయ్య వ్రాయించినది.

పూర్వం నుంచి యీ గ్రామానికి అంగలూరు అనే వాడుక. తదనంతరం గజపతి వంశ స్తుడయిన గణపతి దేవ మహారాజులుంగారి ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట కాకతియ్య వంశ స్తుడయిన ప్రతాప గణపతి దేవ మహారాజులుంగారి దినాలలో యీ గ్రామం అగ్రహారంగా యేర్పర్చి త్రిపు రాంతక దేవర మఠానికియిచ్చి వుండగా కన్నాటకములో సదరహీ గ్రామం మతస్థులయిన నీలకంఠ దేవరు బొగ్గరపు కస్తూరయ్య అనే ఆరువేల నియోగికి కుచ్చలతో కూడ యీ గ్రామం క్రయ దత్తిగా ౩౦౦ వరహాలకు మిరాశీ యిచ్చినారు. గనుక తదారభ్య తద్వంశజులయిన వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వం పరియంతరం అనుభవిస్తూ వున్నారు. తదనంతరం మలరాజు వారి జమీలో వచ్చినమీదట మలరాజు వెంకటాచలారాయనింగారు ఆధికారం చేస్తున్నది మెట్టలక్ష్మి నారాయణప్ప అనే బ్రాహ్మణికి ౪౦ వరహాల శ్రోత్రీయం నిన్నయిచ్చి యిచ్చినారు గనుక తదారభ్య వారు కొన్నాళ్ళు అనుభవించిన మీదట పెదగుండ్లారాయనింగారి దినాలలో ఆనండ్ల సంవత్సర మందు పునహా యీ గ్రామం సత్యనండ్ల స్వాముల వారికి యిరవై అయిదు వరహాలు శ్రోత్రీయంగా నిన్నయిచ్చి యిచ్చి వుండగా కొన్నాళ్ళ మీదట యిందులో ఫలం తక్కువ అయినందున వారు అంతట వదులుకొన్న మీదట మలరాజు వెంకట గుండ్లారాయనింగారు ప్రభుత్వానికి వచ్చినది మొదలుకొని అమాని చేసుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

కరణం బొగ్గరపు సుబ్బారాజు వ్రాలు ——— యీ పాజరాజు వ్రాలు.

అగ్నిగుండాల కైఫీయతు

కైఫీయతు మాజీ అగ్ని గుండాలు పరగణె వినుకొండ ముప్పాతికి వంట్లు యీలాఖే మల రాజు వెంకట గుండారావు స్న ౧౨౨౨ ఫసలీ యీశ్వర నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౪ మజ్జూరి కరణం పాపయ్య వ్రాయించినది.

పూర్వం గుండమనే నామాభిధానంచేత గ్రామం వుండగా యీ గ్రామానికి పడమటగా వుండే గండకొండను రాగిచేశే నిమిత్త్యం తోవుకూవుండగా విస్తరించి సొరంగం అయినందు వకనాటి సమయమందున కామాటిల కామగారి విస్తరించి చేస్తూ వుండగా దైవానుగ్రహం తప్పి కొండవడ్డు విరుచుకపడినుండు ఆ కామాటిలు యావత్తు పరలోక గతులయిన్నందు వాండ్ర భార్యలు యావత్తు యీ పర్వత సమీపమందు గుండాలు తవుకొని చిచ్చుపేచుకొని అగ్నిప్రవేశమయి నందున తదారభ్యం అగ్నిగుండాలు అనే నామాంకితం యేపడ్డది. తదనంతరం గజపతి శింహా సనస్తుడయ్యి గణపతిదేవ మహారాజులుంగారి ప్రభుత్వములో వీరివద్ద వుండే మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు శాలివాహన ౧౦౨౨ శకం (1145 AD) శకమంధ్ర ప్రభువు దగ్గర వానం పట్టి సమస్తమయిన నియోగులకు గ్రామకరిణికపు మిరాశీలు నిన్నయించే యెడల యీ గ్రామానికి శ్రీ వత్సస గోత్రులయ్యి ఆపస్తంభసూత్రులు తిరు వెంగళప్ప అనే ఆరువేల నియోగికి యేక భోగ మిరాశీ యిచ్చినారు. గన్కు తదారభ్యం యే తద్వంశజులయినవారు వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వం పరియంత్యం అనుభవిస్తూ వచ్చినారు తదనంతరం మొగలాయీలో యీ పరగణా రామరాజు వారికి యిచ్చివుండగా మలరాజు పెద రామారాయనింగారు ప్రబలుడయి రామరాజువారిని సాదించి యీ పరగణాకు జమీ తెచ్చుకొని అనుభవించిన మీదట యీయన కొమారుడయ్యి కొండలరాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా యీయన కామారుడయ్యి సూరన్నగారు చిన రామారాయనింగారు వెంకట నృశింహరాయనింగారు యిందులో వీరి అన్నఅయిన నీలాద్రిరాయనింగారు నరసింహరాయనింగారిని దత్తుతీస్కుని ప్రభుత్వం చేశ్చిమీదట చ్చి రామారాయలంగారి కొమారుడయిన పెదగుండ్లారాయనింగారును ప్రభుత్వం చేశ్చి మీదట వెంకట గుండ్లారాయనింగారి కొమారుడయ్యి వెంకట గుండ్లారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూవున్నారు. యీ గ్రామ మధ్యమందు ౪ జురుజులు గల కోటవున్నది. యిది పూర్వం మలరాజు కొండల రాయనింగారి తమ్ముడయ్యి వెంకటకటవల రాయనింగారు యీ వినుకొండ పరగణాలో ముప్పై వూళ్లు పంచుకొని యీ అగ్ని గుండ్లాలలో వుండి అధికారం చేస్తూ యీ గ్రామమంధ్ర కోట కట్టుకొని యిక్కడ కొన్నాళ్లు వుండి అధికారం చేశినారు. తదనంతరం యీయన దత్తుపుత్రుడయ్యి వల్లారాయనింగారు అధికారం చేశినారు. యీయనకు సంతానం లేదు.

- ౧ గ్రామానకు తూపున శీతారామస్వామివారి దేవాలయం పూర్వం మల్లరాజు వల్లారాయనింగారు ప్రతిష్ఠ చేసినది. యిప్పుడు రెండు కుచ్చళ్ళ మాన్యం జరుగుతూ వున్నది.
- ౨ శ్రీ రామలింగస్వామివారి దేవాలయం పూర్వం నెల్లూరివారనే కమ్మవారు ప్రతిష్ఠ చేసినది. ఖిలమైతే వల్లారాయనింగారు జీన్నోణ్డారం చేసినారు.

గ్రామానికి పడమర సూది మోటకొండ అనేది కూచిగా వున్నందువల్ల దీనికి సూదిమోటకొండ అనే నామం అయ్యింది.

గ్రామానికి వుత్తరం తిరుమల దేవకొండ అనేది వున్నవి. యిది స్వయంవ్యక్తమయినస్తలం. శనివారం గ్రామస్థులు కూడి దీపారాధన చేస్తూవుంటారు.

గ్రామానికి పడమర గోవులకొండ గుండలకొండ అనేవి వున్నవి. యిది పూర్వం యిక్కడ కొంచుం గనులు చేశి కంచు తామ్రం కొలుములుబెట్టి చేసినట్టుగా వాడుకొంటారు. అందుకు దాఖలా యిప్పుడు కంచు తామ్రం మొదలయ్యివి కరిగినందుకు దాఖలా పూర్వపు కొలముల జాగా దిట్టెం మొదలయ్యివి అగుపడుతున్నవి. గనులు సొరంగం తెలుస్తున్నది. తదనంతరం మేస్తరు వూబల కలెకటరు దినాలలో యి గ్రామానికి వచ్చి యీ గనుల రాళ్ల తవ్వకొనిపోయి గుంటూరులో తామ్రం కరిగించినారు.

కరణం పాపయ్య వ్రాలు.

కల్లూరు

భూబందు జాబితా మవుంజె కల్లూరు పర్గణే వినుకొండ ముప్పాతికె వంటు యిలాఖె మల్రాజు వెంక్కట గుండారావు జమీదారు స్న ౧౨౨౮ ఫసలీ (1818 AD) ఆ. న. ౧౮౧౯ (1819 AD) సం॥ ది. ౧౦ యెప్రియలు ప్రమాది నామ సం॥ చయిత్ర శుద్ధ ౧౫ శ్రీరవారము ౨౦ బాల౯ పగ్గానకు ౧ కి ౬౪ కుంట్టలు ప్రాప్తిని అయ్యి కుచ్చళ్లు ౪౨ కి. మినహా భూములు—

కు   ౦౪౦   గ్రామకంఠం
                           ౪   గ్రామాన్కు తూర్పు బత్తిని అయ్యవారప్ప వేయించిన చెర్వు ౧ కి
                           ౧   గ్రామాన్కు తూర్పు యేనె
                           ౨   చవుట భూమి

 ౭౪౦
 -----

౧ డొంక్కలు   ౨   కి
                           ౦౪౦   అంధుగులపాటు డొంక్క ౧ కి
                           ౦౪౦   గంగవరం పాయ్యే డొంక్క ౧ కి

 ౧
 -----

౪   గ్రామాన్కు పడమర కుండ్ల యేరు
 ౦౧౦   రుద్రభూమి

 ౫౧౦

గాక తతిమ్మా కు ౨౯౧౦   కి

సర్వ దుంబ్బలా యినాములు తాలూకా కు ౪౪౦

కి   తఫిశీలు

కు   ౦౪౦   వుప్పల శివరామ సోమయాజుల్కు
                           ౦౪౦   వడ్ల కమ్మల్లకు

కయిఫియ్యతు

- ౦ కరణం అంధుగుల పాటి పుల్లంరాజు.
- ౦౪౦ వెట్టి వాఁడ్లకు
- ౦౧౦ మాదిగెవాడు.

 ౨౪౦

- ౦౪౦ అంధుగులపాటి సరసరాజు
- ౦౪౦ అంధుగులపాటి బంగారక్క
- ౦౧౦ చాకలవాండ్లు
- ౦౧౦ కుంమ్మరవాడు
- ౦౪౦ మహతాది.

 ౨

కట్టుబడి బత్తినీ సుబ్బారాయునికి కు శి —
 సావరం రాజా మల్రాజు వెంక్కట గుండ్లారావు సావరం కు శి
 జుమలా సర్వ దుంబ్బలా యినాములు కట్టుబడి సావరం సమేతు

కు ౧౦౪౦
 బాకీ కు ౧౦౮౪౦
 కు

కి -----

- ౦౪౦ వండ్ర తాలూకా
- ౫ మాగాణి అనగా వరిమడి తాలూకు

-----
 ౫౪౦ గా తతిమ్మా—౧౩

కి -----

శేవ్యం గర్వు పొలం మాగాణి ౧
 సమేతు —
 బీడు తాలూకా కు ౮
 జుమలా శేవ్యం కు ౧౮
 శిస్తు నియం -----
 కూ ౪ వుత్తమం కు శి మధ్యమం

కు లి కనీసము - కు ల బీడు తాలూకు జుమలా శేవ్యం మాగాణి సమెతు బీడు సమెతు
కుచ్చెళ్లు—౧౮ కి

హాన్నులు

౧౫ ౧ తరం కు లి కి కుచ్చల ౧ కి ౫ వరహాల ప్రకారము
తరం జరిబు కుదెలు తోటలు తాలూకు ౨ కి కు ౧ కి
౨ ప్రకారము.

— తరం కుచ్చెళ్లు ౫ కి మాగాణి గనుక ౧ కి
యిస్తారు గనుక దానికి శిస్తు లేదు.

— బీడు తాలూకు ౮ శిస్తు లేదు గనుక దానికి సముతు చేయలేదు.

౧౫ సావరం తాలూకు ౩ కి కు ౧ కి ౫ ప్రకారం కట్టుబడి తాలూకు ౩ కి శిస్తులేదు
గనుక సముతు చేయలేదు.

—
౪౨ హాలు శిస్తు.

కనుమల్లపూడి కైఫీయతు

కైఫీయతు మాజీ కనుమల్లపూడి పరగణే వినుకొండ వంట్లు పాతికె యిలాఖే వాశిరెడ్డి జగన్నాథబాబు స్న ౧౨౨౨ (1817 AD) ఫసలీ యీశ్వర నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౦ లు మజ్జూరి కరణాలు కనుమల్లపూడి మల్లమరాజు యాపిచ్చిరాజు వ్రాయించిది.

పూర్వం కంచల్లలో కృష్ణ గంధర్వుడనే రాజు వుండగా యీ రాజు కుమాత్రై పల్నాడు శీమలో వుండే శీలం బ్రహ్మనాయుడు అనే వెల్మవారు అయిన బ్రహ్మనాయుడు అన్న పెద్దన్న అనే అతను యీ దేశానికి వచ్చి యీ రాజు కొమాత్రైను పెండ్లాడి వుండగా మరికొన్ని దినములకు పెద్దన్నగాను వెల్మవారు అని రాజుకొత్తెల్లి యితణ్ణి మనచింన్నది యిక్కడ వుండగా చంపడం యుక్తం కాదని యొచ్చు చేశి అప్పట్లో కంచల్ల చెరువులో మక్కు శనగ పండుతూ వుండగా దేవలోకం నుంచి వక దేవాశ్వం ప్రతిరోజున్నూ వచ్చి యీ చర్వులో వుండే శనగ మేశి పోతుంన్ను వున్నంతల్లో వక నాటి సమయమందు యీ చెర్వులో శనగ యక్కడపోయ్యేదిన్ని కనపడక వున్నందు దీని కనిపెట్టవలెనని యొచ్చు చేశి చర్వు చుట్టున్నూ యెవరు రాకుండా కావలి వుంచి తాను దండదారుడై కావలి వున్న సమయమందున యీ గుర్రం యెప్పటివలెనే దేవ లోకాన్నించి యీ శనగనిమిత్తం రాగా ఆ సమయమందు రాజు గుర్రాని చూచి మంధుగుండ్లు తోటి వెయ్యగా అప్పుడు యీ అశ్వం గరిభణిగా వున్నందువల్లనుంన్ను యీ దెబ్బలకు నిర్వహించులేక అంతరిక్షాన యెగిరిపోతున్న సమయమందున అశ్వం గభణిన్నమై పిల్ల కిందపడగానే యీ రాజు చూచిన వాడై దీన్ని పట్టుకోవలెనని అనేకమందితో గుంపు కూడి రాగా యీ పిల్ల వీరిని లక్ష్యపెట్టక అందరినీ తరిమి కొట్టతూ వుండగా అప్పుడు రాజు యీ అశ్వాన్ని సాధించి పట్టుకొని దీన్ని బయట వుంచేది కాదని ముంధు మనకు ప్రమాదం వచ్చునని యొచ్చు చేశి భూగృహం యేప్పర్చి యీ భూగృహములో వుంచి వున్నారు. గన్ను యీ పెద్దన్నను ప్రత్యేకముగా చంపడానకు యుక్తముగా దనిన్ని యీ భూగృహములో వుంచి వున్న అశ్వం మీద యెక్కించి నట్టు అయితే యీ అశ్వమే యితనిని చంపుననిన్నీ యొచ్చు చేశి భూగృహమందు వున్న అశ్వాన్ని తీసుకువచ్చి దానికి సకల విదుల శృంగారించి ఆ దేవతా అశ్వము మీద యీతణ్ణి యెక్కించేవర్కు యీ అశ్వము వాయు వేగ మనోవేగము వల్లను యితణ్ణి పల్నాటికి తీసుకొనిపోగా అప్పుడు యితడు దృఢవిత్తుడయినందు వల్లనుంన్ను సమధత్వం చేతనుంన్ను యీ అశ్వాన్ని సంబాలించుకొని తమవారి దగ్గరకు వెళ్ళి యీ వృత్తాంతం అంతా వారితో చెప్పి వారిని అందరిని పిలుచుకొని యుద్ధ సంన్నద్ధుడై యీ స్త్రానకు వచ్చి శత్రువుల యొక్క బలాన్ని కలశినంన్ను యీ గ్రామానకు కదమల్లపూడి అనే నామాంకితం వచ్చినది. తదనంతరం వాడుక వల్ల కనుమల్లపూడి అనే వాడుక ప్రజల వల్ల అయిది. కలియుగ ప్రవేశం అయిన తనంతరం యుధీష్ఠర విక్రయ శకంబులు జర్గిన మీదట శాలివాహన శకప్రవేశం అయి మీదట యీ దేశానికి గణపతి, అశ్వపతి,

నరపతి అనే మూడు సింహాసనాలు యేపడ్డవి. గజపతి శింహాసనుడయ్యి గణపతి దేవ మహారాజు లుంగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ పుండగా వీరివద్ద మహాప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామన్న గారు శాలివాహనం ౧౦౬౭ (11 AD) శకమండ్ల ప్రభువు దగ్గర దానం బట్టి సకల సమస్తమయ్యి నియోగిగుల్కు మిరాశీలు నిన్నయించే యెడల యీ గ్రామానికి వశిష్టసగోత్రుడయిన శ్రీశైలపతి అనే నంధవరీకి యేక భోగముగా మిరాశీ యిచ్చినారు గన్కు తదారభ్య తద్వంశజులయినవారు వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వం పర్యంతరం మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. తననంతరం మొగలాయి ప్రభుత్వములో మల్కీ విభురాం పాదుషాహా వారు దేశం ఆక్రమించుకొని పరగణ దేశపాండాలు అమీళ్ళ పరంగా అమాని మాప్లియ్యతు జరిగించుకొంటూ వచ్చినారు. తదనంతరం రామరాజు వారికి యీ పరగణాకు జమీ ప్రభుత్వం యిచ్చి వుండగా వారు కొన్నాళ్ళు అనుభవించిన మీదట మలరాజు పెద సూరన్న గారు రామరాజు వార్ని సాధించి యీ పరగణాకు జమీ సాధించుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండి విస్తరించి సర్కారుకు ఖాకీ వున్నందు వల్ల యీ పరగణాలో పాతికే వంట్లు గ్రామాలు వాశిరెడ్డి చంద్రమాళి గార్కి విక్రయించినారు గన్కు అప్పట్లో యీ గ్రామం వాశిరెడ్డి వారి పాతికే వంట్లో దాఖలు అయి తదారభ్య వాశిరెడ్డి చంద్రమాళిగారు పెద రామలింగన్న గారు యీ పెద నర్సన్న గారు సూరన్న గారు యీ చ్చి నర్సన్న గారు చ్చి రామలింగన్న గారు, జంగన్న గారు, రామన్న గారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట రాజా వాశిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు బహదరు మన్నె సులతానుగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ ఉన్నారు. యీయన కొమారుడయ్యి రాజా జగన్నాథబాబుగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ ఉన్నారు.

గ్రామానకు ఆగ్నేయ భాగాన ఖిలమయ్యి రామలింగస్వామి వారి దేవాలయం వున్నది. — పూర్వం మాక్కండేయ సతిష్ట.

గ్రామానకు ఆగ్నేయ భాగమందు ఆంజనేయస్వామి దేవాలయం వున్నది. నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు అరకుచ్చల వెలిగడ పొలమున్ను పరక నీరుగడ పొలమున్ను జర్గుతూ వున్నది.

కరణాలు - కనుమల్లపూడి మల్లమరాజు అనుమతిని పిచ్చయ్యవ్రాలు -

—యీ పిచ్చయ్య వ్రాలు.

కొచ్చల కయిఫియ్యతు

కైఫియ్యతు మాజే కొచ్చల పరగణె వినికొండ వంట్టు యిలాఖే రాజా వాశిరెడ్డి జగన్నాధబాయి స్న ౧౨౨౭ (1817 AD) ఫసలీ యాశ్వర నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు క బుధవారం మజ్కూరి కరణం బొగ్గరపు వెంక్కమరాజు వ్రాయించ్చిది.—

పూర్వం నుంచి యీ గ్రామానికి కొచ్చల అనే వాడుక వుండగా గజపతి వంశస్థు డయ్యి విశ్వంభర దేవు ప్రబలుడై పన్నెండ్రు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట కొమారు డయ్యి గణపతి దేవ మహారాజులుంగారు దేశం ఆక్రమించుకొని ప్రభుత్వం చేసిన మీదట కోట భీమరాజు శింహాసనా రూఢులై రాజ్యం చేస్తూ వుండగా కుళోత్తు గ్గ గొంక్క చోళరాజు కొమారు డయ్యి రాజేంద్ర చోళమహారాజులుంగారు యీ దేశానికి వచ్చి భీమరాజు తోటి యుద్ధం చేశి జయించ్చి దేశం ఆక్రమించుకొని శాలివాహన శకం ౧౦౯౯ శకం (1177 AD) వరకు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట కాకతియ్య వంశస్థుడయ్యి గణపతి దేవ మహారాజులుంగారు పృథ్వీ సామ్రాజ్యంచేయు చుండగా శాలివాహన శకం ౧౧౨౦ (1248 AD) అగు నేటి సౌమ్య సంవత్సరమందు వినుకొండ సీమ నెల్లతూ వుండే యీ కొచ్చల అగ్రహారంగా యేప్పర్చి త్రిపురాంత కేశ్వర మఠానికి సమర్పించ్చి యిచ్చినారు. గన్ను తధారభ్యం యీ గ్రామం అగ్రహారంగా త్రిపురాంత కేశ్వర స్వామి వారి మఠానికి శాలివాహన శకం ౧౩౪౨ (1420 AD) శకం వరకు రెడ్ల ప్రభుత్వం ఆఖరువరకు జరుగుతూ వచ్చినది. తదనంతరం ఆనె గొందె. శింహాసనుడయ్యి హరి హర దేవ మహారాయలు ప్రభుత్వములో పూర్వము నుంచీ నడుస్తూ వున్న యీ గ్రామం సదరహీ త్రిపురాంత కేశ్వరస్వామి వారి మఠస్థుడయ్యి నీలకంఠ దేవర అనే అతను పూర్వం నుంచి మఠానకు నడుస్తూ వుండే యీ గ్రామం కరణీకపు మిరాశీ గభ గ్రామా.... శకం ౧౩౬౬ (1444 AD) అగు నేటి రక్తాక్షినామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ లు భారద్వాజస గోత్రులయ్యి ఆపస్తంభసూత్రులయ్యి బొగ్గరపు కస్తూరయ్య అనే ఆరువేల నియ్యోగికి విక్రయించు కొన్నారు గన్ను తధారభ్య బొగ్గరపు కస్తూరయ్య వంశస్థులయినవారు సదరహీ గ్రామానికి మిరాశీ దాల్లు అయి అష్టభోగ సహితంగా అనుభవిస్తూన్నందుకు దాఖలా యేమంటే వీరివద్ద పూర్వం అమరస్థులు వ్రాశియిచ్చిన క్రయదత్తి సనదులు హజరువున్నది. తదనంతరం లాంగూల గజపతి, పురుషోత్తమ గజపతి, ప్రతాపరుద్ర గజపతి మొదలయిన గజపతులు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట వీరభద్రగజపతి ప్రభుత్వం చేస్తూవుండగా శ్రీ మన్మహామండలేశ్వరులయ్యి కృష్ణదేవ మహారాయలు శింహాసనారూఢుబయి పృథ్వీసామ్రాజ్యం శేయుచుండి దిగ్విజయాద్ధము బయలుదేరి యీ దేశానికి వచ్చి వీరభద్రగజపతితోటి యుద్ధం చేశి జయించ్చి పట్టుకొని దేశం ఆక్రమించుకొని ప్రభుత్వం చేసినమీదట అచ్యుతరాయలు, సదాశివరాయలు, రామరాయల తిరుమలరాయలు ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట శ్రీరంగరాయలు ప్రభుత్వం చేస్తూవుండగా మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చె గన్ను మల్కీ

విభురాం పాదుషాహావారు పౌజు జమాయించుకొని కన్నాటక పాదుషాహా ఆయిన శ్రీరంగరాయులును జయించి దేశం స్వాధీనం చేసుకుని వినుకొండ, బెల్లంకొండ, కొండవీడు దుగ్గాలలో తమ తరపు రాణా బందీలు వుంచి పరగణా దేశపాండ్యాల ఆమీళ్లపరంగా అమానీమాబ్లియ్యతు జరిగించు కొంటూవుండే అప్పట్లో యీ వినుకొండ పరగణాకు రామరాజువారు ఆనేవారు వుండివుండగా మలరాజు పెదరామారాయనింగారి దినాలలో సుబావారి నుంచి యీ పరగణాకు జమీ తెచ్చుకొని అనుభవిస్తూ వుండి కొన్నాళ్లకు సర్కారుపైకం విస్తరించి బాకీ వుండి యీ వినుకొండ పరగణాలో పాతిక వంతు వాశిరెడ్డి చంద్రమాళిగారికి ఖరీదుక్రింద యిచ్చినారు గనుక తదారభ్య వాశిరెడ్డి చంద్రమాళి గారు, పెదరామలింగన్నగారు, పెదనర్సన్నగారు, సూరన్నగారు, చ్చి నర్సన్నగారు, బుచ్చయ్యగారు రామన్నగారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట రాజా వాశిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు బహద్దరు మన్నే సులతాను గారు స్న ౧౨౨౫ ఫసలీ (1815 AD) వర్కు ప్రభుత్వం చేసినారు. యీయన కుమారుడయిన వాశిరెడ్డి జగన్నాధబాబు గారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు. యీ గ్రామం వాశిరెడ్డి వారి వంతు కిండ్ల వచ్చిన లాగాయతు యీ గ్రామం వాశిరెడ్డివారి సంబంధులయిన శాఖమూరి వారు అనేకమ్మ వారికి మొఖాసా యిచ్చినారు గనుక వారు యీ గ్రామములో కోట కట్టుకొని బహు దినాలుగా పారంపర్యంగా అనుభవిస్తూ వున్నారు.

యీ గ్రామంలో ఉండే దేవాలయాలు :-

- ౧ గ్రామ మధ్యమందు శ్రీ చెన్న మల్లేశ్వరస్వామి వారి దేవాలయం సదరహీ మొఖాసా దారులయిన శాఖమూరి వారే ప్రతిష్ఠ చేసినది. యిప్పుడు అరకుచ్చల అరవీసం మాన్యం నిత్యం నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగుతూ వున్నది.
- ౨ దీనికి సమీప మండ్లు చెన్న కేశవస్వామి వారి దేవాలయం సదరహీ శాఖమూరి వారే ప్రతిష్ఠ చేసినది. యిప్పుడు అరకుచ్చల అరవీసం నీరు పొలం నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగుతూ వున్నది.
- ౩ గ్రామ మధ్యమండ్లు ఆంజనేయుల గుడి, విఘ్నేశ్వరుడి గుడి వున్నది. యిదిన్ని శాఖమూరి వారే ప్రతిష్ఠ చేసినది. నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగుతూ వున్నది. రాశి కాలేటప్పుడు సదరహీ దేముండ్రకు దేముడు ౧ కి మూడు దోశెళ్ళు యిస్తూ వుంటారు.

గ్రామానకు పడమర చెరువు కట్టమీద ఖిలమయిన శివాలయం. యిది పూర్వం యిక్కడ మఠం జంగాలు కాపురం వుండేటప్పుడు లింగమూర్తి ప్రతిష్ఠ చేసినందున దాఖలాలు చెర్వు కొమ్ము మీద శిలా శాసన స్తంభం వున్నది.

కరణాలు — బొగ్గరపు వెంకటరాజు వ్రాలు
యీ మోటుపల్లి వ్రాలు.

గండి గనుమల కైఫీయతు

కైఫీయతు మౌజే గండిగనుమల పరగణె వినుకొండ ముప్పాతికె వంట్లు ఇలాఖే మలరాజు వెంకట గుండారావు స్న ౧౮౨౨ (1817 AD) ఫసలీ మజూరి కరణాలు నారాయణప్ప కృష్ణమ్మ వ్రాయించినది.

పూర్వం యీ స్త్రానికి పడమర కాకిర్యాల కనుమ వుత్తరం కంబాల కనుమ యారెండ్లు కనుమల గండి స్తలమండ్లు గ్రామ నిర్మాణం చేసినందు గండి గనుమల అనే నామం వాడికె ఆయిది. తదనంతరం గజపతి శింహాసనస్తుడయి గణపతి దేవమహారాజులుంగారి ప్రభుత్వ ములో వీరివద్ద వుండే మహా ప్రధానులయి గోపరాజు రామన్నగారు శాలివాహన శకం ౧౦౬౨ (1145 AD) రక్తాక్షి నామ సంవత్సరమందు ప్రభువు దగ్గర దానంపట్టి సమస్తమయి నియోగ గులకు గ్రామకరిణీకపు మిరాశీలు నిన్నకొయిచ్చే యెడల యీ గ్రామానికి భారద్వాజస గోత్రు లయి అపస్తంభ సూత్రులయి కేసిరాజు రంగరాజు అనే అతనికి మిరాశీ యిచ్చి వుండగా ఆయి మిరాశీ అనుభవిస్తూవుండి ఆయికు మొగసంత్తు లేనంధువల్ల కొండిన్యస గోత్రులయి చిరుకూరి నర్ర రాజు అనే ఆరువేల నియోగికి కుమాతైకను యిచ్చి పెండ్లి చేసి దహోత్ర భాగం చాతమిరాశీ యిచ్చినాడు గన్కు తదారభ్యం చిరుకూరివారి సంతతివారు వడ్డెరెడ్డికన్నాకటకములో యీ గ్రామం శ్రోత్రీయంగా అగ్రహారంగా యేప్పర్చి భాగివారు అనే బ్రాహ్మణకు యిచ్చి వుండంగా వారు కొంన్నాళ్లు అనుభవిస్తూ వుండి భిలమయినమీదట మొగలాయిలో యీ పరగణా అమానీగా దాఖలు చేసుకొని పరగణా గోశపాండ్యాల పరంగా అమానీ మాప్లియ్యతు జర్గించుకొంటూ వచ్చి తద నంతరం రామరాజువారికి యిచ్చివుండగా మరికొంన్నాళ్లు అనుభవిస్తూ వుండంగా మలరాజు పెద రామారాయలింగారు హైదరాబాదు సుబావారి నుంచి యీ పరగణాకు జమీ సంపాదించుకొని రామారాయనింగారు, కొండలరాయనింగారు, పెదనర్సన్నంగారు, నీలాద్రిరాయనింగారు, చ్చిరామారాయ నింగారు, పెద్ద వెంకట నరసింహారాయనింగారు, పెదగుండారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేశ్చిమీదట వెంకట గుండారాయనింగారు స్న ౧౮౨౨ (1817 AD) ఫసలీవరకు ప్రభుత్వంచేస్తూవున్నారు.

- ౧ పూరికి పడమర భిలమయిన రామలింగస్వామి వారి దేవాలయం. యిది పూర్వం మజూరి మిరాశీదారుడయిన మల్లపరాజు సంజీవరాయుడు అనే వారు ప్రతిష్ఠ చేసినారు. యిప్పుడు పూజా నైవేద్యాలు జరుగడం లేదు.
- ౧ గ్రామానికి ఉత్తరం వుట్టు మీద చక్రాలదు మల్లేశ్వరస్వామి వారి దద్దళం వున్నది. - యిది స్వయం వ్యక్తమయిన స్థళం. పూజా నైవేద్యం జరగడము లేదు. గ్రామములో ఆంజనేయ విగ్రహము వున్నది. పేరంట్టాల పోలేరమ్మ దద్దళం వున్నది. గ్రామానికి పడమరయిన రాతికొండ అనేది వున్నది. పూర్వం యీ వుట్టు తొవ్వి గవులు చేశి యిన్ను చేశిన్నందుకు దాఖలా పూర్వ గవులు విస్తరించి యీ వుట్టున వున్నవి. యిక్కడ విస్తరించిన వేపచెట్టు వున్నవి.

— కరణాలు చిల్కూరు కృష్ణమ్మ వ్రాలు
నారాయణప్ప వ్రాలు.

గుంటుపల్లె కైఫీయతు

మహారాజశ్రీ కల్నల్ కాలిన్ మెక్కేంబీ సర్వీయర్ జనరల్ దొరగారి సముఖానకూ గుంటుపల్లె శ్రీశైలపతి దేశపాండ్యా పరగణె వినికొండ వ్రాయించిన హాకిఖతూ.

శాలివాహన శక ప్రవేశమయిన తర్వాతను యేతచ్చక గత వత్సరంబులు ౧౦౫౫ (1133 AD) జరిగిన మీదట ౧౦౫౬ దేశాల్కు గజపతి, నరపతి, అశ్వపతి, అనేవి మూడు సింహాసనాలు యేప్పడె గనుక గజపతి శింహాసనస్థుడయిన గణపతి మహారాజు శాలివాహన ౧౦౫౬ శక (1134 AD) మఝ పట్టాభిషిక్తుడై రాజ్యం చేశేటప్పుడు వీరిదగ్గర మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు శా ౧౦౬౭ (1145 AD) మఝ ప్రభువు దగ్గర దానంబట్టి సమస్తమయిన నియోగగులకు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీలు నినాయించి స్థలకరిణీకపు మిరాశీలు నినాయించినారు. తదనంతరం వోరుగల్లు శింహాసనస్థుడయిన ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాజు సంతతివారయిన గణపతి కాకతీయ్య రుద్రదేవ మహారాజుల వారి ప్రభుత్వం శా ౧౦౯౨ శకం (1320 AD) వర్కు జరిగె గనుక వారి సంబంధులయిన కోట భీమరాజు, కేతరాజు మొదలైనవారు ధరిణీకోటలో వుండి సదరహీ శకం చర్కు రాజ్యం చేశినారు.

అటుపిమ్మట దొంతి అల్లాడరెడ్డి పర్సవేదివల్ల నుంచిన్న బలవంతుడైనాడు గనుక యితని కొమారుడైన పోలయ వేమారెడ్డి అన్నే ఘోజును గూర్చి గిరిదుర్గ స్థలదుర్గములు నిర్మాణం చేయించే యెడల యీ వినికొండ కొండమీదను చుర్గం కట్టించి యిక్కడ కొంత ఘోజు వుంచి తాను కొండవీటిలో వుండి పోలయ వేమారెడ్డి, అనపోత వేమారెడ్డి, అన వేమారెడ్డి, కొమరిగిరి వేమారెడ్డి, కోమటి వేమారెడ్డి, రాజన వేమారెడ్డి గార్లు శాలివాహనం ౧౦౯౩ శకం (1321 AD) లగాయతు శా ౧౩౯౨ శకం (1420 AD) వర్కు క్రమేణా నూరు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేశినారు. అటుదెనుక గజపతి శింహాసనస్థుడైన లాంగూల గజపతి గిరిదుర్గ స్థలదుర్గములు ఆక్రమించుకుని శా ౧౩౬౪ శకం (1442 AD) వరకు రాజ్యం చేశెను.

తదనంతరం ఆనెగొంది నరపతి శింహాసనస్థుడయిన ప్రోథదేవరాయలు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు రాయని మంత్రి భాస్కరుడు అదివరకు కొండపల్లిశీమ స్థలకరిణీకములో వుండి బహుదాన శీలత చేత కీర్తివడశి రాయల దర్శనానికి కొండపల్లినుంచి విజయనగరం వెళ్ళుతూ వినికొండకువచ్చి వుండగా అక్కడ అదివర్కు వుండే స్థలకరిణీ యొక శేషియై రాగాతురత చాతవుండి తనకు సంభవించిన రాజభాషలు తెలిపిడిచేసి నన్ను వుద్ధరించి మీరాశి ౧ గ్రహించుమని ప్రాధికించి నందున అదే ప్రకారం నిర్వహించి అక్కడ నుంచి విజయనగరం వెళ్ళి యిష్టదేవతా అనుగ్రహం చాతను దానపరీక్షయందు రాయలువారిని మెప్పించి వినికొండ శీమ మీరాశి రాయపత్రిగా గ్రహించి బహు

మానం పొంది పరగణె మజుకూరు గ్రామాదులలోవుంన్న భూమికి నాలుగోపాలు భూస్వాస్యముంన్నూ
 వో ౧ వరహాకు పావు చొప్పున సుదనాదాయముంన్ను వేల్పారు, గంన్నవరం, భారతాపురం,
 తిమ్మాపురం, లక్కవరం మొదలయి అయిదు గ్రామాదులు సర్వాగ్రహారములుంన్ను వ్రాయించ్చు
 కుని అనుభవిస్తూ వుండగా సదరహి ప్రౌడ దేవరాయలువారి పిమ్మట గజపతివారు శా ౧౪౩౬ శకం
 (1514 AD) వర్కు అధికారంచేసిన మీదట నరపతి శింహాసనస్థుడైన కృష్ణరాయలు గజపతివారిని
 పలాయనంచేసి యీదేశం ఆక్రమించి యావినికొండ శీమకు నాదేండ్ల అప్పయ్యగార్కి అధికారం
 యిచ్చినారు గన్ను అప్పట్లో రాయని మంత్రి భాస్కరుగార్కి శా ౧౪౩౮ శకం (1516 AD)
 ధాతునామ సంవత్సరమందు భర్తపూడి అనే గ్రామం అగ్రహారం యిచ్చినారు గన్ను అనుభవిస్తూ
 ప్రజల నిమిత్తం దేహాచాలించెను. శాలివాహనం ౧౪౫౫ (1533 AD) సంవత్సరమువర్కు
 కృష్ణరాయలు అధికారం జరిగిన మీదట అచ్యుతరాయులు ప్రభుత్వం చేశేబప్పుడు పయిన వ్రాసిన
 రాయని మంత్రి భాస్కరునిగార్కి జ్ఞాతి అయి రామయామాత్య భాస్కరుడు ప్రతాపవంతుడై
 అచ్యుతదేవరాయులవారి అనుగ్రహం సంపాదనచేసుకుని ఆంధ్రదేశానుకు ప్రభుత్వంచేసి వినికొండ
 శీమ స్తలకరిణీకము వుద్ధరించి జ్ఞాతుల రక్షించి కొండవీటి గోపీనాథపట్ల నిర్మాణం చేయించి
 అచ్యుతరాయులవారి ప్రభుత్వం శా. ౧౪౬౩ శకం (1541 AD) వర్కు ప్రభుత్వంచేసెను.

తదనంతరం సదాశివరాయలు రామరాయలు తిరుమల రాయలు శ్రీరంగరాయలు
 శా. ౧౪౬౪ శకం (1542 AD) లగాయతు శా. ౧౫౦౧ శకం (1579 AD) వర్కు ప్రభుత్వం
 చేశే యెడల పయిన వ్రాసిన రామయామాత్య భాస్కరునిగార్కి జ్ఞాతి అయిన కొండప్ప భాస్కరుడు
 మహాప్రబలుడై క్షత్రియ కన్నియను రాయబంధువులు యింట్టను వివాహమై విస్పష్టాలయిన
 జ్ఞాతులు మీరాశీ నిమిత్తం కలత చేస్తే రాయులవారి అనుమతిని విరూపాక్షస్వామి వారి ఆలయమందు
 జయరేఖలు కట్టుకుని ప్రమాణ పూర్వకముగా గెలిచి రాయులవారి చాతను పూర్వ మీరాశీ స్వాస్య
 నిర్వాహకాలకు సనదులు వ్రాయించ్చుకుని కొండ్లా దండనాధాగ్రణి అనేష్యంట్టి (అనేటటువంటి)
 బిరుదు పద్యములు కలవాడై ప్రభుత్వం చేసెను.

శా ౧౫౦౨ (1580 AD) అగునేటి విక్రమ నామ సంవత్సరములో హజరతు
 విభురాహీముపాదుశాహా గారు కన్నాటకపాదుశాహా అయి శ్రీ రంగరాయ దేవ మహారాయల
 వారిని జయించి యీదేశం ఆక్రమించుకొని సదరు పాదుశాహాగారున్ను వీరి కొమారులయిన మహం
 మ్మదు కొల్లిపాదుశాహాగారున్నూ ప్రభుత్వం చేసినారు గన్ను మహమ్మదు కొల్లిపాదుశాహా వారి
 ప్రభుత్వ కాలమందు కొండప్ప భాస్కరుని వంశీకుడయిన రామలింగ భాస్కరుడు బహుగొప్ప
 గాప్రవర్తిస్తూ వుండి గుంటుపల్లి వీరమరాజు కొమారుడయిన ముత్తరాజును, బాల్యకాలాన చూచి
 యాదు వుండి అతని యందు రేఖావిశేషాలు చాలావుండ్లుట చేతను శ్రేయోవంతుడని విచారించి
 వినికొండకు కాట్రగుంట్టవారి వెంబడి పోయినప్పుడు తనతోబుట్టు అయిన గంగప చింతగుంట్ట
 పెంట్టమ రాజు కొమాతె అయిన తిమ్మగారిని యీ ముత్తరాజు యిచ్చి వివాహంచేసి అవివాహ
 కాలాన తిరుమలయగారి చేతను అన్నగారి నెంక్కటయ చేతను అనుమతి వడశి తన తాతలు

కొండపు బాచంన్న, చింన్నంన్న, క్రీష్ణప్పగారి నలుగురిలోను తనతాత. బాచంన్న హంశపాతికెను సహిరణ్యోదక కన్యాదాన పూర్వకంగా ధారపోశి తిమ్మగార్కి తన పేరిటి దానపత్రికె యిచ్చి ఆ పడుచుకు జనియించిన కొమాళ్లు తన వంశ భాస్కరులని నియతి పరచి ఆ నియతికి తిరుమలయ గారిని వెంకటయగారిని వడంబరచి అనంతర కాలాననే ఆస్వాస్థ్యానకు దక్షత ముత్తరాజు యండ్ల వుంచి యాలాగుగా తన సంస్థానం ఆయన అధీనంగా చెలివుండగా అంతట కొన్ని దినములకు దైవయోగం చేతను దేశంలో కుట్రములు బలిశి భాస్కరునివారునితో పగగొని పోరుతూవుండంగా ఆకాలోచితోన్న వారిబలిమి యెక్కువ గన్ను యేనుగవారు. పట్టి కుంట్టివారు కురుదెలివారు, రామ రాజులు వారు, మొదలయినవారు బహుపగతులు గన్ను దేశం విడిచి తిరుమలయగారు వక స్త్రలాన్ను భాస్కరయగారు వక స్త్రలాన్ను పోయిరి. మంగళకుంట్టలో వాడవారి దగ్గర పిన్నవారికి ముత్తరాజును వుంచి భాస్కరయగారు గోలుకొండపోయి పాదుశాహ వారి దశకానం ఆయి సకల బహుమానాలు పొంది పగవారిని అణచే యత్నాలకు స్పదులు పుట్టించుకోగానే ఆ పగవారె వేగువుండ్లి రామలింగ భాస్కరుని గారి శ్రేయస్సు సంపించుక శాబర కృత్యం చేశిరి గన్ను, భాస్కరయగారు అక్కడనే అంతరించేను ఆ ప్రాణోత్క్రాంతి కాలమండ్లు తన పగ అణచగల వాడు ముత్తరాజు వున్నాడని స్మరించి శరీరం విడిచెను.

ఆ స్థితి విని పరితపించి ముత్తరాజు అనంతకాలమందు రామలింగ భాస్కరున్ని పూర్వక దేహిక క్రియలు నిర్వృత్తింబి ఆయన పోష్యమయిన పరిజనమును రక్షణచేతుకంటూ వుండి అంతట కొంతకాలానకు దేశములో కుట్రలు బలుసుట రాజు తెలుసుకొని తమరు అదుర్గములు సాధించుటకు తడవులేదు గన్ను చాలిన తరపుదారుణి అంపదలచి యభిలాసుఖానుడు బహుజాత్ర హితుడయినందున ఆ కాలానకు తగినవాడని మహమ్మదుఖుల్ల పాదుశాహగారు అతణ్ణి కొండపల్లిలో వుంచినవారై తరపు అతనికి ఇచ్చెను. అతను పాలిస్తూ వుండగా ముత్తరాజు మంగళకుంట్ట నుండి వచ్చి యభిలాసుఖానుని (యిఖ్లాస్ ఖాన్) తోను ప్రవేశం కల్పించుకొని యుండి అంతకంతకు భాగ్యోదయం చాతకు దాక్షిణకుడై కార్యదక్షతతో నుండి భాస్కరుని భాస్కరయగారు అవసానమందున్న వుత్తరం చిత్తమందు వుంచి వారి పగతులైన మన్నెవారిని వొకరొకరిని వొకనెపం చాతచంపించి యాలాగుగా కొంతపగ పలుచనగా చేసి దేశముఖుడు భాస్కరుని తిరుమలయగారు విద్వరంచావ వున్నారని ప్రభువుకు తెలుపుడుచేసి, కౌలు యిప్పించి, పిలిపించి, వారికి బహుమానం చేసేందుకు మగడిసీమకు వచ్చి వుండిరి. అనంతరమందు ముత్తరాజుని కాండసీమ మాత్రం ప్రభువు చాతను గుత్తకు పుచ్చుకొని కడమ తరపులకు పెత్తనం చేస్తూ వుండగా గోలకొండ మహారాజుగారు తలబు చేస్తే ఖానుడుపోయెను ఆయన వెంబడిని ముత్తరాజు పోయెను. అక్కడ యభిలాసుఖానుడువారు గతించినందున ఆయన కొడుకు శభానుఖానుకు తరపు కట్టించు కొనివచ్చి యిక్కడ ముత్తరాజు అతను నిరోధించి, తిరిగి ముత్తరాజు గోలకొండ వెళ్ళి వెనకటి కసుఖానిమిత్తం ప్రత్యేకం కచేరీవెళ్లుతూ నాటి రాత్రి కచేరీలో మరచి నిద్రించగా ఆర్ధరాత్రి ఢిల్లీ నుంచి వుత్తరములు వచ్చి నందున ఆ సమయములో ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్న షాహే మహమ్మదు పాదుశాహగారు నిషాగావుండ్లి ముతసద్దీని పిలువమని కోరుపద్దాంకకు ఫరుమాయించి నంతల్లో వారువచ్చి చూడగా ముత్తరాజు

కచేరిలో నిద్రపోతూ వున్నాడుగనుక లేపుకొనిపోయి హాజరు చేసినందున పాదుశాహావారు ఢిల్లీ నుంచి వచ్చిన వుత్తరాలు యాయనచేక్కి యుంచి వుత్తరాభిప్రాయం చిత్తగించి జవాబు చెప్పకనే మారుత్తరములు వ్రాయమని అజ్ఞాపించి నిద్రాసక్తులయినారు గనుక ముత్తరాజుగారు దైవజ్ఞుడై నందున వుత్తరాభిప్రాయం చొప్పున బదులు వుత్తరం వ్రాసి పాదుశాహావారు నిద్రలేచిన తర్వాతను అగపరచినాడు గనుక తమ మనస్సున వున్న మతంబే వుత్తరములలోను వున్నందున యితను ప్రజ్ఞాశాలి అని తోచిన వెనకటి వ్యవహారపు కనుకా గణిష్కారం చేయించి కొండపల్లి వినుకొండ బెల్లంకొండ, కొండవీడు యీ నాలుగుడుగాణున్నూ, అద్దంకిశీమ, పలనాటి శీమ, కందుకూరి శీమ, నెల్లూరిశీమ, పు దయగిరిశీమ, చుంట్లశీమ, పొదిలెశీమ, మారెడ్లశీమ, ధూపాటిశీమ, ధరణిశీమ, కంభం మెట్టశీమ, నండ్లిగామశీమ, పల్లెగొండశీమ, మొదలయి పద్నాలుగు శీమల్కు అధికారంయిచ్చి పండ్లెండవేల గుర్రం నలభై వేల బాటంబున్న తయినాటిచేరి యేనుగరాయుడు, చుండివారు, జిల్లివారు, మొదలయిన పాలెగాండ్లను శిక్షించేటట్టు హుకుందయచేసి యేనుగ బహుమానముంన్నూ అందఱులతోకా శ్యాములు మొదలయి వాహములు యిచ్చి పాదుశాహా అనే భీతాబుంన్నుదయచేసినారు గనుక ముత్తరాజయ్యవారనే పద్దుపుచ్చుకొని దేశములోకివచ్చి సదరహా పాలెగాండ్లను శిషించిన భాస్కరుని వారి పగవారిని, కొండరిని తలలుకొట్టించి కొండరిని యేనుగు కాలకట్టించి నశింపచేసి యట్లు చెడదున్నవ స్వాస్థ్యాలుపునః నిర్వహించి భాస్కరుని తిరుమలయగారు వెంకటయగారికి కూచుకొని రామలింగ భాస్కరుడు యిచ్చిన దానపత్రిక చూపి దానపత్రిక యిచ్చి పంచి యియ్యవలెనని చెప్పుకుంటే సంతోషపడి పశ్చాది పంచిలోహ విభుధిగాగృహాలామ సస్యక్షేత్రవాపీకూనతటాకవననిధి నిక్షేప గ్రామ గ్రామ కరణిక అగ్రహార ఖండ్రికె ఆగామి గ్రామ భవిష్యత్లోభసహితంగా పంచి దానదాశీ జనులను కమతగాండ్లను దేఖీలు పంచి, పాతికె భాగం యిచ్చి ప్రతిగ్రామ స్వాస్థ్యం పంచి యిచ్చి అగ్రహారాలు తోటలు చెట్లు పంచి యిచ్చి పునఃతమరు దానపత్రికె యిచ్చి పరమేశ్వరాపితంబేశిరి గనుక తదావిగా అవిచ్చినా సంభవం అవుతూవుండెను వారు యిచ్చిన దానపత్రం తిమ్మగారి పెద్దకొమారుడు భాస్కరయగారి పేరిటికి భాస్కరయకేయిచ్చిర్. మాలాగుగా పాతికెముప్పాతికె భోగాలు చొప్పున భోగభోగాలు చెల్లుతూరాగాను బహుదినములు ముత్తరాజయ్యవారు రాజ్యంచేసి సకల దానాల బాతను అధికజన దారిద్ర్యమును దరిద్రిపెట్టి రెండవ పాదుశాహా పదురెండవ రుద్రుడుయది ప్రతాపనూతాకాండుడు వీరముత్తడు ప్రభాస శిఖామణి ఏడు ముగ్గుండల మండలీకృత పంచండ్లిని పండ్లల మత్త మత్త వేదండ్ల భుజాభుజాగలుడు అల్లూ దనాబులు నిడుగో, రెండవ పాదుశాహా అనే పద్యాలు రాజసాన్నిధ్యమండ్లు చెల్లించుకుని సకలకీతులు వగళి దానప్రకారం చెతను కీతిప్రతాపాలు వడ? సకలమన్నలను గెలచి సకల వగలు అణచి వసువేటి నంద్రాపురాలకు పోయి జయించి జయమురోజుకు వచ్చి సర్కారు నవుకరీలో మజీముఖారకు దయ సంపాదించుకొని సదరువ్రాసిన దేశములకు శాలీవాహనశక వరుషంబులు ౧౫౨౪ (1602 AD) అగునేటి శుభకృతుసంవత్సరం లగాయతు శా ౧౪౧౦ (1688 AD) అగునేటికిలక సంవత్సరం వర్కు అరువై ఆరు సంవత్సరములు రాజ్యం చేసి శివఅయిక్యము పొందెను. ఆయన కొమారుడు భాస్కరయగారు సకల విద్యాపారంగతుడై రాజ్యంచేసి సకల ధర్మాలుచేసి రాజింట్ట గణికులకు ఘంటాల పంన్ను తగిలితేను తనదేషుట్టంగా

మరికలదో అని గోలకొండకు పోయి బహుగా జయించి అదిపనిలేకుండా ఫరమానాతెచ్చి యిటు వలెగా రాజ్యంచేస్తూ తమ తండ్రిగారు ఫాదుశాహా నవుకరీచేసినారున్న తాను ఫాదుశాహా హోదానే పొండ్లవలెనని రాజమాతను గూర్చి పునశ్చర్యచేసి సంతలో అమ్మవారు ప్రత్యక్షమయి యీ జన్మ మండ్లు నలభ్యముకాదు జన్మాంతరముండ్లు నీ మనోభీష్టం జరుగుతుంది అని ఆనతిచ్చినంతలో జగన్మాత వాక్యములు ఆనందించుక ప్రస్తుతమందే కావలెనని మూఖించిరి గన్గు దేవి భార్య రూపంగావచ్చి హతంచేసినందున ఆయన లింగైక్యమాయెను. అనంతరకాలాన ఆయన తండ్లులు రామలింగంన్న ముమ్ముడి ముత్తరాజు అనెపద్దు వడలి ఫాదుశాహావల్ల యేనుగు బహుమానం పొందె, బహుదినాలు వినికొండ కొండవీటి హవేలీని యేలి ఆయన అంతరించెను. అటుపిమ్మట యీ రామ లింగంన్నగార్కి అన్నగారైన సదరహి భాస్కరయ్యగార్కి కొమారుడయి. మృత్యుంజయుడు వినికొండ పరగణాకు మాత్రం అధికారంచేసి మిరాశీల వాజుమాలను గురించి ఫాదుశాహా ఫరమానా సంపాదనచేసుకొని చనిపోయిన సమయమండ్లు వీరి కొమారులయి యల్లప్పగారు భాస్కరుని బాచంన్నగారు చిన్నవారై యుండంగా సదరహి తానీషా ఫాదుశాహా వారు అక్కన్నమాదంన్న గారను వజీలుగావుంచుకుని ప్రభుత్వంచేసేయడల పలనాటి తాలూకా జమీదారుడయిన రామరాజవారు వినికొండ పరగణాకు దేశాహి సనదు తెచ్చుకుని నూట్కి అయిదు మాడల రుసు మున్నూ పరగణా దరోబస్తు గ్రామాదులలో నూటఅరువై కుచ్చళ్లు భూమి సావరం వ్రావించుచు కుని పరగణా అధికారంచేస్తూ దేశపాండ్యాలను లక్ష్యపెట్టకుండ వుండిరి గన్గు గుంట్టుపల్లి యల్లప్ప గారు ప్రపీణులయి భాస్కరుని బాచంన్నగారు తమరు కలుసుకొని రామరాజు వీరంన్నగారిని ఫలా యనం చేశేటి కొరకున్న ౧౧౦౬ ఫసలీలో (1696 AD) బెల్లంకొండ పరగణాదేశ పాండ్యాలు బెల్లంకొండ ఖిల్లా నాయకుడుగా వుండే మల్రాజు సూరంన్నగారికి పరగణా మజుకూర్కు దేశము సనదు వ్రాశియిచ్చినారు గన్గు నన్నూరు మండ్లితో స్తోమంగా వుండి వున్నంతలో ఆయన దగ్గిరికి వెళ్ళి భాస్కరుని బాచంన్నగారు గుంట్టుపల్లి యల్లప్పగారు సూరంన్నగారికి సాహాయం తెచ్చుకుని రామరాజువారి తెటి రెండ్లు మూడు లడాయిలు చేసి తుదకు సంమ్మతి పడుకొని దేశపాండ్యాలు మల్రాజు సూరంన్నగార్కి వినికొండ పరగణాకు న్న ౧౧౧౧ ఫసలీ (1701 AD) సాలువృష సంవత్సరములో మంన్న కావలి మిరాశీ వ్రాశియిచ్చి నూట్కి అయిదు మాడలు రుసుం పరగణా మజుకూరులో పెద్దవూర్కి కుచ్చల చిన్నవూర్కి అరకుచ్చల ఖుల్లసు నూటయాభై కుచ్చళ్ళ పొలం సావరం వ్రాశియిచ్చినారు. ఆ ఫసలీలో దేశాహి (దేశాయి) రామరాజు వీరంన్న వక వంట్టుంన్ను మల్రాజు సూరంన్న వక వంట్టుంన్ను దేశపాండ్యా లయి భాస్కరుని బాచంన్న గుంట్టుపల్లి యల్లప్పగారు వకవంట్టూ, యీ ప్రకారంగా మూడు వంట్లు చేసుకొని పదిసంవత్సరములు జరుపుకున్నారు. అమలు ముబారసుఖానుని వారిది యీ సర్కారులో ఆమీలుశేకుసాహెబు వున్నారు న్న ౧౧౨౧ ఫసలీ (1711 AD) సాలు శేకుసాహెబు అముల్లో మల్రాజు సూరంన్న బేరీజు చడావు మూడువంట్టుకు తానే తాహదు (తహద్దు) వ్రాశి అధం చెల్లించలేక ఖయిదులోవచ్చి కొమారుణ్ని గిరువులో వుంచి పైకం చెల్లించుకుంటూ అయివజు లేక పోయినబాకీకి పరగణె మజుకూరు నాల్గువంట్లుచేసి అందులో నందిపాటి వంట్లు అనే వకవంట్లు చింత పల్లి తాలూక జమీదారుడయిన వాసిరెడ్డి చంద్రమాళిగార్కి న్న ౧౧౨౪ ఫసలీ (1714 AD) జయ

నామ సంవత్సరములో యెనిమిదివేల వరహాలకు విక్రయించి సదరహి పైకం సర్కార్కు చెల్లించి కొమారుడయిన రామారాయనింగారిని గిరవువదలించుకున్నారు.

తదనంతరం అల్లీజాబేగు అనే అమీలు వచ్చి స్న ౧౧౨౬ ఫసలీ (1716 AD) పర్యంతరం తాలూకా అమానీచేశి అమలుచేసినాడు. స్న ౧౧౨౭ ఫసలీ (1717 AD) లో మల్రాజు సూరన్నగారు ఆత్మరోగంచేతను అంతరించిపోయినాడు. యాయన కొమారుడయిన రామారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేసినాడు. స్న ౧౧౨౮ ఫసలీ (1718 AD) లగాయతు స్న ౧౧౩౩ ఫసలీ (1723 AD) వర్కు ఖాజ్జాబాదుల్లాఖాను అమలు తాలూకా అమానీచేశి జమీదారాకు రోజు ౧ కి గ ౨ రెండు వరహాల చొప్పున యస్తూ వచ్చినాడు.

మినయి ప్రిదాయ (మొదటనుంచి) స్న ౧౧౩౪ ఫసలీ (1724 AD) లగాయతు స్న ౧౧౩౬ ఫసలీ (1726 AD) వర్కు అమీలు కశీంబేగుఖాను ఆయన పరగణా జమీదారుకు తెరుగడ చేశి యిచ్చినారు. స్న ౧౧౩౭ ఫసలీ (1727 AD) లగాయతు స్న ౧౧౩౯ (1729 AD) పర్యంతం ఖాజారహమతుల్లాఖాను అమీలు ఆయన అమల్లోను పరగణా జమీదారు పరంగ్గానే యున్నది. స్న ౧౧౪౦ ఫసలీ (1730 AD) లగాయతు స్న ౧౧౪౨ ఫసలీ (1732) వర్కు అమీలు యహతిదాహాతు ఖానుడు ఆయన అమలులోను తాలూకా అమానీచేశి జమీందారాకు రోజుఖచుకు యస్తూ వచ్చినాడు. స్న ౧౧౪౩ ఫసలీ (1733 AD) సాలు హలాఖాతీఖాన్ అమీలు ఆయన తిరిగి జమీందారా మారీఫతు చేసినాడు. ఆ ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౧౪౫ ఫసలీ (1734 AD) పర్యంతం అమీలు జాఫర్ అల్లీఖానుడు వశము. ఆయన కమామీసు కొంచ్చం దినములు తాలూకా అమానీచేశి ఆఖరు జమీందారా పరంచేసినాడు. స్న ౧౧౪౬ ఫసలీ (1736 AD) సాలు, జాఫర్ అల్లీఖాన్ తాలూకు సాయలు మహమ్మదు ముచారకుఖాను ఆ ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౧౪౪ ఫసలీ (1734 AD) పర్యంతరం అమీలు హసన్ మును వరఖాను స్న ౧౧౪౯ ఫసలీ (1739 AD) లగాయతు స్న ౧౧౫౦ ఫసలీ (1740 AD) పర్యంతరం అమీలు..... మల్రాజు రామారాయనింగారు పరగణా మజుకూరి తాహదు (తహద్దు) పయికం చెల్లించి నుదున మద్దిరేల దగ్గరను నష్టపెట్టి తాలూకా అమానీ చేసినాడు. ఆ దినములలో పయిన వ్రాసిన గుంటుపల్లి యల్లప్పగారి కుమారులయి శ్రీశైలపతిగారు తండ్రిగారి తరుణమందు రాజవోలు మజుకూరు దేశపాండ్యాగిరి హోదాలో వుండివున్నారు. స్న ౧౧౫౧ ఫసలీ (1741 AD) లగాయతు స్న ౧౧౫౩ ఫసలీ (1734 AD) పర్యంతం అమీలు హసన్ మును వరఖాను ఆయన కమామీసు కొన్ని దినములు తాలూకా అమానీచేశి పయి వ్రాసిన రామారాయనింగారికి సంతతు లేనందున వారి జ్ఞాతి అయి నీలాద్రిరావు రావిపోడు మనవతి అనుభవిస్తూవుండగా తీసుకువచ్చి తాలూకా అతని పరంచేసినారు. ఆఫసలీ లగాయతు స్న ౧౧౫౪ ఫసలీ (1744 AD) సాలుతిరి అమీలు బాలకిసద అతని అమల్లో తాలూకా జమీందారా పరంగ్గానే వున్నది. స్న ౧౧౫౫ ఫసలీ (1745 AD) హిస్సామోహద్దీనుఖాన్ అమీలు స్న ౧౧౫౬ (1746 AD) లగాయతు స్న ౧౧౬౦ ఫసలీ (1750 AD) పర్యంతం అమీలు మెహతరంఖానుడు ఆయన కమామీసు కొన్ని దినములు తాలూకా

అమానీచేళి ఆఖరు జమీదారా పరంచేళినాడు స్న ౧౦౫౨ ఫసలీ (1747 AD) సాలు పరగణా మజుకూరు తాహదు (తహద్దు) పయ్యిం చెల్లించనందున నీలాద్రిరావుగారిని హతం చేసినాడు. తిర్తి మల్రాజు చినసూరంన్న యేడాది దొరతనంచేళి పరగణె వినికొండ పాతికెవంట్టున గురించి వాసిరెడ్డి చిన్ననర్సంన్నగారి తోడీ ఒరోధించి వీరపల్లిపాయ దగ్గర అడాయీచేళి హతమయినాడు. అటు తరు వాతను చినసూరంన్న తమ్ముడయిన చినరామారాయనింగ్గారు దొరతనం చేళినారు. స్న ౧౦౬౨ ఫసలీ (1752 AD) లగాయతు స్న ౧౦౬౨ ఫసలీ (1757 AD) పర్యంతం ప్రాంసువారి అమీలుమరుషదు ఆమీలవారి కమామీసు తాలూకా జమీదారా పరగ్గానేవుంన్నది. వారి ఆములు ఆఖర్కు ఆ చినరామారాయనింగ్గారు ఆత్మరోగంచేతను హతమయినాడు.

స్న ౧౦౬౮ ఫసలీ (1758 AD) సాలు మొదలుకొని ౧౦౭౦ ఫసలీ (1760 AD) పర్యంతరం ఆమీలు హసనల్లిఖాన్ మల్రాజు నరసారావు జమీదారిలోనే వున్నాడు స్న ౧౦౭౦ ఫసలీ (1761 AD) సాలు మొదలుకొని స్న ౧౦౭౩ ఫసలీ (1763 AD) పర్యంతరం ఆమీలు మునుసర జంగు స్న ౧౦౭౪ ఫసలీ (1764 AD) లగాయతు స్న ౧౦౭౮ ఫసలీ (1768 AD) పర్యంతరం ఆమీలు వైజల్లిఖానుడు స్న ౧౦౭౮ ఫసలీ (1769 AD) లయగాతు స్న ౧౦౮౩ ఫసలీ (1773 AD) పర్యంతరం రాజాచిరంజీవనదాసు అమలు చేసినాడు అతని అమాని అముల్ స్న ౧౦౮౦ ఫసలీ (1770 AD)లో మల్రాజు నరసారాయి నింగ్గారు ఆత్మరోగంచేతను చనిపోయినాడు గంగు జమీదారి పెదగుండ్డారావుగారు చేళినారు. స్న ౧౦౮౪. ఫసలీ (1774 AD)లో శలీంఖాన్ఖాయి జప్తికివచ్చినారు. అసీల్ ముష్రేజషేక్ జనాభావారు స్న ౧౦౮౬ ఫసలీ (1776 AD) వర్కు ప్రభుత్వంచేళినారు. స్న ౧౦౮౭ ఫసలీ (1777 AD) లో తాజుద్దీన్ఖానుడు అమీలు స్న ౧౦౮౮ ఫసలీ (1778 AD)లో సయ్యదు ఫత్తుల్లాఖాను అమీలైవచ్చి సదరహి ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౦౯౦ ఫసలీ వర్కు మూడు సంవత్సరములు అధికారంచేళి వినికొండఖిల్లా తీసుకుని లాణ్యంవేసినాడు.

స్న ౧౦౯౦ ఫసలీ (1781 AD)లో యీసర్కారు సయిపుజంగువారి పరమయి నందున అతని తరపున యిభరాఖానుడు అమీలైవచ్చి అధికారంచేళే యెడల మల్రాజు చినరామారాయి నింగ్గారి కొమారులయి పెదగుండ్డారావుగారుంన్ను నరసారాయినింగ్గారి కొమారులయిన వెంక్కట గుండ్డారావుగారుంన్ను తాలూకా పంచుకొని దొరతనంచేళినారు

స్న ౧౦౯౨ ఫసలీ (1787 AD) పర్యంతం సయిపు జంగుగారి ప్రభుత్వం జరిగెగంగు తాలూకా జమీదారా పరంగ్గాన్నేవుంచినారు స్న ౧౦౯౮ ఫసలీ (1788 AD)లో యీసర్కారు కుంఫిణీవారు పరమాయగంగు మూడు సంవత్సరములు అమానీచేళి మేస్తరు సట్టేరుదొరగారుంన్ను మేస్తరు యాజుదొరగారుంన్ను పరగణె మజుకూరు దేశపాండ్యా పయిన వ్రాశిన గుంట్టుపల్లి

శ్రీశైలపతిగారి కొమారులయి సాంబంన్నగారి పరంగ్గా అమాని మాఘియ్యతు జరిగించినార. స్న ౧౭౨౧ ఫసలీలో గుంట్టూరు సరకారు బంధరు డివిజన్ కలిశి మేస్తరు సట్టేరు ధోరగారి పరమాయ గన్కు సదరహి ఫసలీ లగాయతు స్న ౧౭౨౨ ఫసలీ (1792 AD) పర్యంతం దేశపాండ్యా అయి గుంట్టపల్లి సాంబంన్నగారి పరంగ్గా అమాని అముల్ జరిగించినారు.

స్న ౧౭౦౩ ఫసలీ (1793 AD) పరగజే మజ్కూరు జమీదారకాకు తెగగజచేయిచ్చి నారు గన్కు- స్న ౧౭౦౭ ఫసలీ (1797 AD) పరగజే మజ్కూరు జమీదారకాకు వెంక్కట గుండ్డారావుగారు తాలూకా విభాగములుగా విధికారం చేశినారు.

తర్వాత పెదగుండ్డారావుగారు తాలూకా భరించ్చలేక వెంక్కట గుండ్డారావుగారి పరం చేశినారు గన్కు దరోజస్తు తాలూకా ఆయి ప్రభుత్వంలో జర్గుతూవుంన్నది. పెదగుండ్డారాయినింగారు తాలూకా వెంక్కట గుండ్డారావుగారి పరంచేశ్చి కొద్ది దినములలో చనిపోయినారు.

రుసుం సావరాల సంగతి :

తానీషావారి ప్రభుత్వములో రామరాజువారు దేశాహి స్నదు (సనదు) తెచ్చు కొన్నారు. గన్కు నూటికి ఆయిదు మాడలు రుసుం పరగణా దరాజస్తు గ్రామాదులలో కు ౧౬౦ కుచ్చళ్ళ భూమి సావరం యిప్రకారానకు స్నదు (సనదు) తెచ్చుకుంన్నారు గన్కు ఆచొప్పున నడుస్తూవుండగా స్న ౧౧౨౫ ఫసలీ (1765 AD) సాలు రాజావారు యతిరాజ్ ఫర్మాయించ్చి తాలూకా పలునాడు బేధఖలుచేశి అమానీ చేయించ్చి మాపర్గణా మిరాశి బాపతులు రుసుం సావరాలు దాఖలు సర్కారు చేయించ్చుకుంట్టూ వత్తురు స్న ౧౧౨౬ ఫసలీ (1766 AD) వర్కు మల్రాజు వారి తాలూకా వినికొండ పర్గణాలో వో ౨౫౦ రుసుం వుండ్డును. స్న ౧౧౨౦ ఫసలీ(1770 AD)లో ఖాజాహసన్ ఖాన్ వీరి తరపునుంచ్చి భగవంత్తరాయుడు వచ్చి వరహాకు మూడు మాడలు చడాయించ్చి వో ౬౨౫ రుసుం దేహతు తాల్లూకు సాయరీ (?) మీదను వో. ౧౨౫ సావరం కు ౧౨౦ కి కు ౧౩ పొన్నులు (హోన్నులు) ౧౦ చొప్పున పోన్నులు (హోన్నులు) జుమలా వో. ౧౯౫౦ నినకాయంచేస్కుంన్నారు యిదే ప్రకారం వాశిరెడ్డి వారి తాల్లూక వంట్టు నండ్డిపాడు పరగజే వినికొండ మీదను నినకాయంచేశినారు. ఆచొప్పుగా స్న ౧౧౨౯ ఫసలీ పర్యంతరం జర్గినది. స్న ౧౧౯౦ ఫసలీ (1780 AD) సాలులో యిసర్కారు హాయిదరాఖాదు కిండ్డికివచ్చినది గన్కు యి సర్కారు ఆమీలు అయి సైఫతుల్లాఖానువారు మీకు రుసుం యిచ్చే నిమిత్తమే మీమిరాశిదాలుకా మీకు యతిరాజీలోవత్తే మాకు యతి రాజీలో రాలేదుగదా మిరాశిదాలకాకు అయినా యిస్తాము దాఖలు సర్కారు అయినాచేయించ్చుతాము అనీ యియ్యలేదు గనుక తదాదిగా ముట్టలేదు.

మల్రాజువారి సంగతి మా పెద్దలు మంన్నెకావలి మిరాశి వ్రాశి యిప్పుడు దేశాహి మిరాశి దార్లతోపాటు నూట్కి గ ౫ ఆయిదు మాడలు రుసుం పరగణా గ్రామాదులలో కు ౧౫౦ నూట యాబై కుచ్చెళ్ళ భూమి సావరం వ్రాశియిచ్చినారు.

మజుందారు మిరాశి మానూరి వార్కి రుసుం నూట్కి వో- చొప్పునను స్నదు (సనదు) వున్నది గన్కు ఆ ప్రకారంగ్గా పర్గణాలో దేహయ దేహయ బద్దెహి (?) జారీ వున్నది. సావరం పరగణాదరోజస్తు గ్రామాదులలో కు ౧౨౦ కుచ్చళ్ళ భూమి సావరం జరుగుతూ వుంన్నది.

దేశపాండ్యాలు :

పూర్వం ప్రౌఢ దేవరాయల వారి కమామీసులో పర్గణా దరోబస్తు వసూల్కు-
వరహాకు పావు రుసుం గ్రామాదులలో జిరాయతీ భూమికి నాలుగు హిస్సాభూమి సావరం వ్రాశియిచ్చి
నారు. యిటు తర్వాతను మొగలాయి అయి తరువాతను నూట్కి వో ౫ అయిదు మాడల
చొప్పున రుసుం నిష్కషణ్ చేశినారు గనుక ఆ ప్రకారం జరుగుతూ వున్నది. సావరం ప్రస్తుతంలో
జరుగుతూ వున్న భూమి

భాస్కరుని వారు

గుంటుపల్లి వారు

- ౩౮౦ వెలిపొలం కుచ్చెళ్ళు
- బ ౧౧౦ నీరు పొంతకు

- ౩౫౦ వెలిపొలం కుచ్చెళ్ళు
- బ ౧౧౦ నీరుపొంతకు

యీ ప్రకారం జరుగుతూ వచ్చినది.

జమీదారు ప్రజలు గనుక అండ్లిక వచ్చినంత అనుభవిస్తూ వున్నారు.

దేశ పాండ్యాలకు నడిచే గ్రామాలు —

భాస్కరుని వారు

గుంటుపల్లి వారు

- ౧ చిర జమ్మలమడక
- ౧ చరికొడ్డ పాలెం
- ౧ తిమ్మాపురం
- ౧ వింజనంపాడు
- ౧ ఆరెపల్లి
- ౧ గోగులపాడు
- ౧ యిలపాడు
- ౧ తెమిడిఢెపాడు

- ౧ జొన్నెతాలి
- ౧ తాత పూడి
- ౧ చంన్నపల్లె
- ౧ నాయినిపాలెం
- ౧ రెగడమూడి
- ౧ రవ్వవరం
- ౧ చిలమకా గ్రామం
- ౧ ముల్కిపూడి -
- ౧ సామవరప్పాడు

౮

౯

నాయరు మీదటను రుసుం వో ౧ కు వో ౧౧౦ రుసుం అందుక తప్పిశీలు.

- వో ౦౦౭ దేశమిరాశి రామరాజు వారికి
- ౦౦౭ మన్నెగావలి మిరాశి మల్లారాజు వారికి
- ౦౦౭ దేశ పాండ్యాల్కు
- ౦౦౭ మానూరి వారికి

౦౪౦

యీ ప్రకారం పాయ్య (పామిణి) ౧౮ బేడకు తప్పిశీలు చొప్పున జారీ వున్నది.

గుంట్లపల్లి. గంగువల్లి. జాలకల్లు యొక్క కైఫీయతు

కైఫీయతు మాజీ గుంట్లపల్లి, గంగువల్లి, జాలకల్లు పరగణే వినుకొండ పాతికె పంట్లు యిలాఖే వాశిరెడ్డి జగన్నాధ బాబు న్న ౧౨౨౨ ఫసలీ యాశ్వర నామ సం॥ పాల్గుణ శుక మజ్జురి కరణాలు దంమ్మవళం నర్సరాజు వ్రాయించినది.

పూర్వం నుంచి యాగ్రామాలకు పూర్వనామధేయాల చేతనే కల్లి వుండగా గజపతి శింహాసనస్థుడయ్యి గణపతి దేవమహారాజులుంగారి దినాలలో వీరి వద్ద వుండే మహాప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్నగారు శాలివాహన శకం ౧౦౬౨ (1145 AD) శకమంధు ప్రభువు దగ్గర దానంపట్టి సమస్త మయ్యినియ్యోగులకు గ్రామకరిణీకపు మీరాశీలు నిన్నయిచ్చే యెడల యీ గ్రామాలకు శ్రీ వత్స గోత్రు యి అశ్వలాయన సూత్రులయ్యి దంమ్మవళం యల్లమరాజు అనే నంధవరీకి యేకభోగంగా రస్మితేజో పాజ్జనలతో కూడా మిరాశి యేపర్చి యిచ్చినారు గన్ను తదారభ్యంల యేతద్వంశజులయ్యి వారు మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. శాలివాహన శకం ౧౫౦౦ (1578 AD) వరకు వడ్డెరెడ్డి కనాక ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చే గన్ను మల్కీ విభురాం పాదు షాహా వారు వచ్చి దేశం ఆక్రమించుకొని పరగణా దేశపాండ్యాల అమీళ్ల పరంగా ఆమాని మాప్లి య్యతు జరించుకుంటూ వచ్చినారు. తదనంతరం వాశిరెడ్డి చంద్రమాళిగాట వినుకొండ పరగణాలో పాతికె పంట్లు మలరాజు పెదరామారాయనింగారి దగ్గర క్రయానకు పుచ్చుకొన్నారు గన్ను అప్పట్లో యీ మూడు గ్రామాలు వాశిరెడ్డి వారిపంట్లలో దాఖలు అయి వాశిరెడ్డి చంద్రమాళిగాట, పెదరామ లింగంన్నగారు, పెదనర్సంన్నగారు, సూరంన్నగారు, చ్చి నర్సంన్నగారు, చ్చి రామలింగంన్నగారు, జగ్గంన్నగారు, రామంన్నగారు ప్రభుత్వం చేశ్చి మీదట రాజా వాశిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు బహద్దురు మన్నె సులతానుగారు ప్రభుత్వం చేశ్చి మీదట యాయన కొమారుడయిన జగన్నాధబాబుగారు ప్రభుత్వం చేశినారు.

(ఇక్కడ మాతృకలో కొంత భాగం కానరాదు)

మౌలాపల్లి కైఫీయతు

కైఫీయతు మాజీ బొల్లాపల్లి పరగణ వినుకొండ మాస్వాతకె పంట్టు యిలా రీ రాజు మలరాజు వెంకట గుండారావు న్న ౧౨౨౨ ఫసలీ (1817 AD) యాశ్వర నామసంవత్సర ఫాల్గుణ శుక్ల మజ్జురి కరణాలు కుండు రామన్న యరికలయ్య వ్రాయించినది.

— 0 —

పూర్వం నుంచి యీ గ్రామానికి బొల్లాపల్లి అనే వాడుక చేత వుండగా గజపతి సింహాసన స్థుడయిన గణపతి దేవ మహారాజులుంగారి దినాలలో వీరి వద్ద వుండే మహాప్రధానులయిన గోప రాజు రామన్నగారు శాలివాహన శకం ౧౦౬౨ (1144 AD) శకమండ్రు సమస్తమయిన నియోగ గులకు గ్రామకరిణీకపు మిరాశీ నిన్నుకొయిచ్చే యెడల యీ గ్రామానికి వశిష్ట సగోత్రులయిన ఆశ్వ లాయన సూత్రులయిన నారపరాజు అనే నంద్యవరీకి యేకభోగంగా మిరాశీ యిచ్చినారు. గనుక తదారభ్య తద్వంశజులయినవారు మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. తదనంతరం శాలివాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వరకు వడ్డెరెడ్డి కనాకటక ప్రభుత్వములు జరిగిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వం వహించేను గనుక యీ శీమ మల్కి విభురాం పాడుషా వారు ఆక్రమించుకొని సముతు బండ్ల పరగణాలు నిన్నుకొయిచ్చే యెడల యీ గ్రామం వినుకొండ పరగణాలో దాఖలు చేసి పరగణా దేశపాండ్యాల పరంగా అమానీ మాప్లియ్యతు జరిగించుకొంటు వచ్చినారు. తదనంతరం మలరాజు పెదరామారాయనింగారు ప్రబలుడయి పూర్వం వినుకొండ పరగణాకు వున్న రామరాజుగారిని సాధించి యీ పరగణాకు జమీ సంపాదించుకొని ప్రభుత్వం చేసిన మీదట మలరాజు కొండల రాయనింగారు నీలాక్షిరాయనింగారు సూరన్నగారు చిన రామారాయనింగారు. వెంకట నరసింహా రాయనింగారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట వెంకట గుండారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేసినారు. సదరహీ మలరాజు వారికి జమీ వచ్చిన గానుక గుత్తి వెంకట నాయకుడు అనే వాడి కట్టుబడి కింద యీ గ్రామం ౧౦౦ నూరు వరహాలకు ౪౦ నలభై యింటికి జవానులు (?) కొలివేట్టుగా నిన్నుకొయిచ్చి యిచ్చినారు గనుక తదారభ్యం సదరహీ నాయకుడి వంశస్థులు అనుభవిస్తూ వున్నారు.

రామన్న యరికలయ్య వ్రాలు.

జంగాలపల్లె కైఫీయతు

కయిఫీయతు మౌజీ జంగాలపల్లె సముతు నాదేండ్లతాలూకే చిలుకలూరిపాడు రాజామానూరి వెంకట కృష్ణారావు జమీందారు వా — — జమీందారు సరకారు మృత్యుజ్ఞాంన్నగరు స్న ౧౨౨౨ ఫసలీ (1812 A.D.)

* * *

యా గ్రామానకు పూర్వంనుంచి జంగాలపల్లె అనే వాడికె వున్నది. గజపతి శింహాస్థానస్తుడయిన గజపతి మహారాజులుంగారు శా ౧౦౫౬ శకం (1834 A.D.) లగాయతు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరిదగ్గర మహాప్రధానులయిన గోపరాజు రామంన్నగారు శా ౧౦౬౭ శక (1145 A.D.) మఱ్ఱ ప్రభువు దగ్గర దానంబట్టి సమస్తమయిన నియోగిలకు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీలు వ్రాయించి యిచ్చేయెడల యీ జంగాలపల్లెకు వెలనాడు కాశ్యపసగోతులయిన క్రిష్ణమరాజుకు ఏకభోగంగా మిరాశీయిచ్చిరి గన్ను తదాదిమొదలుకొని యేతద్వంశజులయినవారు జంగాలపల్లివారు ఆరే గ్రామనామాక్కితులై అనుభవస్తూ వున్నారు. వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వములు శా ౧౫౦౦ (1578 A.D.) శకం వరకూ జరిగిన తరువాత మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చెగన్ను పామశాహీలు దేశముఖు దేశపాండ్కాలు మొదలయి బాబాముతసద్ది హోదాలు నిన్నయించి సర్కారు సముతు బందీలు చేశేటప్పుడు యీ గ్రామం నాదేండ్ల సముతు (సర్కారు) లో దాఖలుచేసి సముతు అమీలు చౌదరు దేశపాండ్కాలపరంగా బహుదినములు హైదరాబాదు సుఖలో అమీని మామ్లి య్యతు జరిగించినారు. స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1713 A.D.) లో కొండ్లవీణిశీమ వంటుచేసి జమీదార్లకు పంచిపెట్టేయెడల యీ గ్రామం సరకారు మజుందారులయిన మానూరి వెంకటంన్న పంతులుగారి వంటులోవచ్చి చిల్కలూరిపాడి తాలూకాలో దాఖలుఅయినది గన్ను వెంకటంన్న పంతులు అప్పాజీ పంతులు వెంకటాయునింగారు వెంకటకృష్ణునింగారు నరసంన్నగారు స్న ౧౨౧౭ ఫసలీ (1807 A.D.) లో ప్రభుత్వముచేసిన తర్వాతను చినవెంకటకృష్ణునింగారు సదహీ ఫసలీ లగాయతు ప్రభుత్వంచేస్తూ వున్నారు. శా ౧౪౩౯ (1515 A.D.) శకం లగాయతు శా ౧౫౦౦ శకం (1578 A.D.) వర్కు కన్నాటకరాజులు అయిన కృష్ణరాయలు మొదలయినవారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు యీ గ్రామంలో గ్రామమధ్య మఱ్ఱ శ్రీ వీర ఆంజనేయ స్వామివారికి ఆలయం కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేయవలెనని విగ్రహాన్ని మాత్రం మలిపించినారు. దేవాలయం తయారుకాలేదు. విగ్రహాన్నిమాత్రం నిలువపెట్టి వుంచినారు—

రిమాకు గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చళ్ళు పదహారు బారలు పగ్గాన ఆరవైనాలుగు కుంట్లు ప్రాప్తి ౪౫ కిమ్మిహాలు—

- ౦౪౦ గ్రామ కఠం
- ౦౪౦ తూటలు ౨ కి

- ౦౧౭ గ్రామానకు పశ్చిమం ---- బారాల కోనప్పగారి తూట ౧ కి
- ౦౧౭ దీర్ఘకై నైకుతిమూలను యీ కృష్ణంమ్మగారి తోట ౧ కి

౧ చెరువులు కుంటలు ౨ కి

- ౦౧౦ గ్రామానకు పడమట భాగాన బారాల కోనప్ప గారి చెరువు వ ౧ కి.
- ౦౧౦ గ్రామానకు దక్షిణం యీపుల్లపూడి చెరువు ౧ కి.
- ౦౧౨ గ్రామానకు యీశాన్య భాగమండ్లు గంగ్గా చంద్రయ్య చెరువు ౧ కి.
- ౦౦౨ గ్రామానికి పశ్చిమం ఆనంగోగి రెడ్డి చెరువు వ ౧ కి.
- ౦౪౦ నక్కవాగులు మడుగులు
- ౦౧౦ చవుటు భూమి
- ౦౧౦ డొంక్కలు

౩

గాక తిమ్మా ౪ కి యినాములు.

- ౧ కరణాలకు పూర్వం నుంచీ జరుగుతూ వున్నది.
- .... ౦ రాళ్లభండ్లి పద్మనాభ జోస్యులగార్కి పూర్వం మసూరి వెంకట్రాయనింగ్గారు యిచ్చినది కు ౧ కి యిప్పుడు అనుభవం.
- ౦౪౦ సదరహి జోశ్యుడి తమ్ముడి కొమారుడయిన సుబ్బంన్న గార్కి
- ౦౪౦ ఆయన మనుమలయిన రాయుడు నరశింహయ్యలు.

గ్రామ చాకలు౯.

- ౧ వడ్ల కమ్మర్లు
- ౧ మోతాదు.
- ౧ యలవర్తి కోనప్పా చార్యులు వారికి
- ౦౧౦ కేటి క్రిష్ణమాచార్యులు.
- ౪ బారాల కోనప్పగారికి
- ౦౪౦ బారాల వెంకయ్యకు.

౧౦౪౧౦

గ్గానిలువ ౩౧౧౦

శెరీ

సొవర

౨౨౧౦

౪

శ్రీముఖనామ సంవత్సర చైత్ర బ ౯ (౨) స్తిరవారం ది ౨౩(23) యేప్రియలు ఆన
౧౮౧౩ (1813 AD) సంవత్సరం.

జంగలపల్లె

కయిఫియ్యతు మవ్వంజె జంగలపల్లె పర్గణె వినుకోండ ముప్పాటికె వంట్టు జమీదారు రాజా మల్రాజు వెంకట గుడ్డారావు స్న ౧౨౨౮ ఫసలీ (1818 A.D.) ది ౧౪ మచిక ఆ. న. ౧౮౧౯ (1819 AD.) సంవత్సరము బహుధాన్య నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బహుళ ౩ ఆదివారం సర్కారు ముత్తుక జాంన్నగరు జిల్లా గుంటూరు.

* * *

కసుబా వినుకోండ గ్రామము పొలములో కేసరపాటికి పదహారు బాలక పగ్గానకుచ్చల ౧ వకటింటికి ఆరవైనాల్గు ౬౪ కుంట్టల ప్రాప్తిని అయ్యి కుచ్చళ్ళు ౨౫ యారవై అయిదుంన్నూ మవుంజే పెదకంచ్చలక గ్రామము పొలములోను యిరువై కుచ్చళ్ళు జ్ములా ౪౫ నలువై అయిదు కుచ్చళ్ళ పొలం హాయిదరాబాదా రాజధానియంద్దు తానేషాః పాదుషాః వారు ప్రభుత్వం చేస్తూవుండే కాలమందు శ్రీశైల మతపతి అయ్యి శంభులింగదేవర అనే జంగముకు సదరహి పొలం సర్వ మాన్యముగా పాదుషాః వారు దయ చేయించ్చినారు గనుక ఆ జంగము తన మాన్యపు పొలములో గ్రామము యేప్పాకటు చేసుకుని ఆ గ్రామాన్ని జంగలపల్లె అనే పేరు ప్రశస్తం చేశినాడు. తదారభ్యం ఆ జంగం సంతతివారికి నూరు సంవత్సరములు పర్యంతరం భుక్తి కిండ్ల వచ్చినది. ఆ సమయాన సదరు గ్రామానకు కణాలు జంగలే యీ లాగునూ నూరు సంవత్సర ములు జరిగిన తర్వాతను యీ జంగలు ఖింమయి పోయ్చుండ్చు యీ గ్రామము అమానిలో వుండగా యీ వినుకోండ పర్గణాకు దేశపాండ్యాల అయ్యి రాయని భాస్కరు అనేవారుంన్నూ గుంట్టుపల్లె ముత్తరాజు అయ్యవారుంన్నూ యీ రెండ్డు సంప్రతులు భాస్కరునివారికి ముప్పాటికె వంట్టుంన్నూ గుంట్టుపల్లె వారికి పాటికె వంట్టుంన్నూ యీ ప్రకారాన్కు దేశపాండ్యాలిరి చేస్తూ వుండే యడల యీ గ్రామాన్కు యజుశ్శాఖాధ్యాయులుంన్నూ గొతమ గోతోద్ర్బపులున్నూ వేమరాజు అయ్యప్ప రాజు అనే ఆరువేల నియ్యోగికి యేక భోగం కరిణీక మిరాశీ ధారాగ్రహితంగాను దేశపాండ్యాల వారు యిచ్చినారు గనుక తద్వంశీజులే అనుభవిస్తూ వున్నారు.

ఈ గ్రామాన్కు పొలిమేర హద్దులు :

తూపుక కు తోడేటి కొల్వూమీద మంచిపాటి పడ్మటి పొలిమేర -

దక్షణ పొలిమేర గుండ్ల కమ్మ హద్దు

పడమటి పొలిమేర వాగు పరియంతరం వినుకోండ తూపుక పొలిమేరన్నూ లింగన పాలెం తూర్పు పొలిమేరన్నూ హద్దు -

వుత్తరాన్కు పెదకంచలన్ దక్షిణం పొలిమేర .....నీ పాలెం పొలిమేర
వద్దనుంచి కలివె గుంట్ల కరమీదుగాగా గుండెపోయిన వాని కుంట. వుత్తరపు కోమ్మమీదుగా
అక్కడ నుంచిరాగా జిక్కిరెడ్డి, యల్లారెడ్డి కుంట్ల వుత్తరపు కోమ్మ మీదుగా కలివెకుంట్ల దోయినకు
వచ్చి యదమంచిపాడు కంచలన్ మూలను తోడేటి కాల్వను యీశాన్య భాగమందున కలిసినది.

హాద్దు :

యీ గ్రామాన్కు తూపున్ శ్రీ ఆంజనేయులు వున్నారు. గ్రామస్తులు ప్రతిష్ఠ
చేసినారు. యిప్పటికి యెనుభై సంవత్సరములు అయినది. ఈ గ్రామములో శిలా శాసనాలు తామ్ర
శాసనాలు లేవు. శ్రీ ఆంజనేయస్వాములవార్కి నైవేద్య దీపారాధనులు జరుగుతూ వున్నది.

యీపూరు కైఫియతు

కైఫియతు మం॥ యీపూరు ప॥ వినుకొండ ముప్పాతికె యిలాఖె మలరాజు వెంక్కట గుండారావు స్న ౧౨౨౨ ఫసలీ యీశ్వర నామ సంవత్సరం ఫాల్గుణ శు ౧౦ లు మజ్జూరి కరణాలు గోపాలుని వెంక్కట నర్సు వ్రాయించినది.—

పూర్వం యీ స్థలమందు విస్తరించి కంచల్లు వచ్చి సోమ సూర్య వీధులు తీచి వుత్తర దక్షిణంగా ప్యాట(పేట) కట్టుకొని కంచరప్యాట అనే నామాంకితం చాత వుంటూవుండగా కొన్ని సంవత్సరములకు యీ కంచల్లు యావత్తు బయలు దేరి కంచి చూడ వలెననే తాత్పర్యం చేత పోయినంతలో వీరికి కాంచీ నగరం గొప్పగా తోచినందున వీరు యోచన చేసిన దేమంటే మనము కంచి పట్నం గొప్పదనిన్ని చూడడానికి వస్తామి మన కంచరపేట అంతలేదు అని నిల్లక్ష్యం చేత యోచన చేయంగా అప్పుడు వీరు చేసిన యోచన కంచిలో వుండే వీరభద్రుడుంన్న వూడు చల్లగురప్పనుంన్న అగ్నిగుండాల తిరుమల దేవుడుంన్న వనికుంట్ట వల్లభరాయుడుంన్న యీ నలుగురుంన్న విన్నటువంటి వారలయి బ్రాహ్మణ రూపకంగా యీ కంచల్లవాండ్ర దగ్గరికి వచ్చి మేముంన్న మీతో కూడా వస్తాము మీరు మాదేశానికి పోయేటప్పుడు మమ్ములను పిలువ వలసినదని ఆలోచన చేసి చెప్పినంతలో అందుకు వీరు అమోదించి మరికొన్ని దినాలకు యీ కంచల్లు యావత్తు బయలుదేరి అమ దేశానికి వెళ్లవలెనని ప్రయత్నం చేసి యెద్దులు కంట్టాలు మొదలయినవి వేసుకొని సదరహీదెప్పిన వారిని మరిచిపోయి తల్లి వెళ్లే సమయమందు వీరి యెద్దులు ఆకస్మిక ముగా కదలలేక పోయేటప్పటికి అప్పుడు వీరు యీ కంచల్లువ్యక్తవంతులయి మనవల్ల ఆశచారం వచ్చినది. ఆ బ్రాహ్మణులు మనము పోయేటప్పుడు తంమ్మును పిలువమని చెప్పియుండిరి గదా అని ఆలోచన చేసి అప్పుడు సదరహీ బ్రాహ్మణులను పేల్లతోటి కూడా పిలిచిటప్పటికి వారు అప్పుడు పలికిన వారయి అప్పుడు యీ నలుగురు దేముండ్లు బ్రాహ్మణ రూపంగా యేకస్థులయి యీ కంచల్లవాళ్లతోటి కూడా బయలుదేరి యీ దేశానికి వచ్చి అప్యశ్యములు వీరభద్రుడు కంచర పేటలో శివరూపముగా వెలసి ఆవేశ ముఖ్యంగా యీ పేటలో వుంటే వారికి తన పూర్వోత్తరం సంగతి యావత్తు తెలియచేసి తనపేరిట యిక్కడ గ్రామ నిర్మాణం చేసి తనకు నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు యావత్తు యధావిధిగా జరుపుమని చెప్పినందున వారయి యీ గ్రామానికి వీపూరు అనే నామాంకితం వుంచినారు గనుక తదారభ్యం గ్రామానికి వీపూరు అనిన్ని వాడుక ఆయినది. సదరహీ కంచి నుంచి వచ్చి నలుగురు దేముండ్లలోనుంన్న వీపూరిలో వీరభద్రుడుంన్న అగ్ని గుండాల గట్టుమీద తిరుమల దేముడుంన్న వూడుచల్లలో గురుప్పా నుంన్న వనికుంట్టపాటిమీద వల్లభరాయుడుంన్న యీ చొప్పున నాలుగు స్తలాలలో నలుగురు వెలసినారు. కలియుగానంతరం యుధిష్ఠర విక్రమ శకంబులు జరిగిన మీదట శాలివాహన శకం ప్రవేశమయిన తదనంతరం కొన్ని సంవత్సరములకు యీ దేశానికి గజపతి అశ్వపతి నరపతి అనేవి మూడు సింహాసనాలు యెప్పడ్డవి.

యిందులో గజపతి సింహాసనస్థుడయిన విశ్వంభరం దేవుడు ప్రబలుడయి ప్రభుత్వం చేసిన మీదట యితని కొమారుడయిన గణపతి దేవ మహారాజుంగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా వీరి వద్ద వుండే మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామంన్నగారు శాలివాహన శకం ౧౦౬౨ శకమంధ్య (1145 AD) ప్రభువు దగ్గర దానంపట్టి సమస్తమయిన నియోగిగులకు గ్రామమిరాళీలు నినయించేయెడల యీ గ్రామానికి మాధల సగోత్రులయిన ఆపస్తంబ సూత్రులుంన్న అయిన గోపాలుని సీతారాముడు అనే ఆరువేల నియోగికి యేకభోగంగా మిరాళీ యిచ్చినారు గనుక తదారభ్యం తద్వంశజులయిన వారు మిరాళీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. శాలివాహనం శకం ౧౫౦౦ (1578 AD) వరకు వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చెను. గనుక యీ సీమలోనికి విభురాం పామషహా వారు దేశం అక్రమించుకొని ఆమాని మాప్లియ్యతు జరిపించుకుంటూ వుండి తదనంతరం రామరాజు వారికి యీ పరగణా అధికారం యిచ్చినారు గనుక వారు కొన్నాళ్లు అనుభవించిన మీదట మలరాజు పెదరామారాయనింగారు ఈ పరగణాకు జమి నంపాదించుకొని ప్రభుత్వం చేసిన మీదట మలరాజు కొండలరాయనింగారు నీలాద్రి రాయనింగారు, పెద సూరన్న గారు చినరామారాయనింగారు, వెంకట నరసింహ రాయనింగారు పెద గుండారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట వెంకట నరసింహరాయనింగారు కొమారుడయిన వెంకట గుండారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

ఈ గ్రామంలో వుండే పాళ్యాలు యర్రపాలెం తూపు పాలెం————— చేను రాజు పాలెం.

ఈ గ్రామంలో వుండే దేవాలయాలు :-

గ్రామానికి ఈశాన్య భాగాన వీరభద్రుడి దేవాలయం స్వయం వంక్త స్తలం యిప్పుడు కుచ్చల వెలి పొలముంన్న తూమెడు విత్తుల వరిమడిన్న నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగుతూ వున్నది. దీనికి సమీప మందు చీకటి మల్లేశ్వరుడిది ఖిలమయిన దేవాలయం వున్నది. ఇది పూర్వం కార్తవీర్యార్జునుడు (కార్తవీర్యార్జునుడు) ప్రతిష్ఠ చేసినదట యిప్పుడు ఖిలమైపోయినది,

పూరికి తూపు ఖిలమయిన గోపాలస్వామి దేవాలయముంన్న లింగపాన వట్టమున్న వున్నది. ఇదిన్ని పూర్వం కంచల్ల దినాలలో ప్రతిష్ఠ చేసినది.

రిమార్కులు:-

పూర్వం ఈ స్థలమందు కంచల్ల విస్తరించి పేట కట్టుకొని ఈ పేటచుట్టు ౨౨పాళెల్ల కంచల్ల వుంటున్న ఆగ్నిగుండ్రాలు మొదలయిన స్థలాల కొండగనులు చేసి విస్తరించి కంచు తామ్రం చేసేది. రాళ్లు త్రవ్వి తీసుకువచ్చి పూడు కంచల్లలో ఈ పూల్లో కొలిమి పెట్టుకొని వున్నందుకు దాఖలా పూర్వపు కొలుములు చిట్టేలు మొదలయిన విస్తరించి అగుపడుతున్నవి. ఆ కంచల్ల వాండ్లు వుండే పాడుబడి విస్తరించి దిన్నెలుగా కండ్ర బడుతున్నవి.

కయిఫియ్యతు

ఈ గ్రామములో పండ్ల ధాన్యాలు :

- జొన్నలు
- కొర్రలు
- తమిదెలు
- అలవందలు
- పత్తి
- ఆమిదెలు
- పొగాకు
- _____
- పొలచండ్లులు

కరణం గోపాలుని కనకయ్య వ్రాలు.

రావులాపురం కైఫీయతు

కైఫీయతు మాజీ రావులాపురం ప॥ వినుకొండ ముప్పాతికె వంట్లు యాలాఖే మలరాజు వెంకట గుండారావు స్వ ౧౨౨౨ (1817 AD) ఫసలీ యాశ్వర నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౪ లు మజ్కూరి కరణాలు బీమిరాల అప్పయ్య వ్రాయించినది.

పూర్వం యీ స్థళమందు విస్తరించి రావులు వున్నందువల్ల దీనికి రావులాపురం అనే నామాంకితం వాడుక అయినది. తదనంతరం గజపతి సింహాసనస్థుడయిన గణపతి దేవ మహారాజులుంగ్గాది దినాలలో వీరి దగ్గర వుండే మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు శాలివాహన శకం ౧౦౬౨ (1145 AD) శకమఁద్దు ప్రభువు దగ్గర దానం పట్టి సమస్తమయిన నియోగులకు మిరాశీలు నిన్నుఁయిచ్చే యెడల యీ గ్రామానికి కొండిన్యసగోత్రులయిన అశ్వలాయన సూత్రులయిన చన్నమరాజు అనే ఆరువేల నియోగికి యేకభోగంగా మిరాశీ యిచ్చినారు గనుక తదారభ్యం మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. శాలివాహన శకం ౧౫౦౦ (1578 AD) వరకు వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వం జర్గిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చెగనుక యీ సీమ మలికి విభురాం పాదుషహా వారు దేశం ఆక్రమించుకొని పరగణా దేశ పాండ్యాలు పరంగా అమానీ మాప్లియ్యతు జరిగించుకొంటూ వచ్చినారు. తదనంతరం రామరాజు వారికి మొఖాసా క్రింద యిచ్చి వుండగా వారు కొన్నాళ్లు అనుభవించిన మీదట మలరాజు రామారాయనింగారు యీ పరగణాకు జరి తెచ్చుకొని రామారాయనింగారు కొండల రాయనింగారు సూరంన్నగారు చిన్న రామారాయనింగారు నీలాద్రిరాయనింగారు వెంకట నృసింహారాయనింగారు పెద గుండారాయనింగారు ప్రభుత్వంచేసిన మీదట నర్సింహారాయనింగారి కొమారుడయిన వెంకట గుండారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు. యీ గ్రామం కింద వుండేది గోపన పాళెం అనేది వున్నది.

యీ గ్రామంలో వుండే దేవాలయాలు :

గ్రామానికి నెరుతి మూం ఖిలమయిన రామలింగస్వామి వారి దేవాలయం. పూర్వం చోళ ప్రతిష్ఠ అని వాడుకొంటు ఉన్నారు. గ్రామానికి పడమర ఆంజనేయులు మిద్దె వున్నది. యిప్పుడు కుచ్చల మాన్యం జర్గుతూ వున్నది.

యీ గ్రామంలో వుండే గవులు కొండలు :

పెద గవుల కొండ చిన గవుల కొండ అనేవి వున్నవి. పూర్వం కన్నాటకములో యిక్కడ విస్తరించి గవులు త్రవ్వి తాంబ్రం కంచు తీశినందుకు దాఖలా పూర్వపు గవులు విస్తరించి వున్నవి. సొరంగాలు తెలుస్తున్నవి.

కరణం బీమిరాల అప్పయ్య వ్రాలు

వడ్డెంగుంట్ట, పేరూరిపాడు, నాయునిపాళెం, కనుమలచెర్వు గ్రామాదుల కై ఫీయతు

కై ఫీయతు మాజీ వడ్డెం గుంట్ట పేరూరిపాడు, నాయుని పాళెం, కనుమల చెర్వు, యిలాభే వాశిరెడ్డి జగన్నాధబాబు స్న ౧౮౨౨ (1817 A D) ఫసలీ యాశ్వర నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ కు ౫ లు మజ్కూరి కరణాలు కుడుమల పెదనర్సరాజు చిన రామన్న బచ్చిరాజు రామన్న పాపరాజు వ్రాయించినది.

పూర్వం నుంచి యీ గ్రామానకు పూర్వ నామధేయాల చాతనే వాడుకగా వుండగా యీ దేశానకు మూడు సింహాసనాలు యేర్పడ్డవి యిందులో గజపతి సింహాసనస్థుడయిన గణపతి దేవ మహారాజు లుంగూరు తఱ్ఱు బితాయించుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా వీరి వద్ద వుండే మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు శాలివాహన శకం ౧౦౩౨ (1145 A.D.) శకమంధ్ర ప్రభువు దగ్గర దానంపట్టి సమస్తమయిన నియోగులకు గ్రామకరణీ పు మిరాళీలు నిన్నుకొచ్చి యెడల యీ గ్రామాలకు వశిష్ట సగోత్రులయిన అశ్వలాయన సూత్రులయిన నారాపరాజు ఆనే నందవరీకికి రస్మి తేజో పాజుకనలతో కూడా మిరాళీ యిచ్చినారు. గనుక తదారభ్యం యేతద్వంశ జులయిన వారు మిరాళీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. తదనంతరం కోట భీమరాజు దేశం ఆక్రమించు కొన్ని ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా చోళ దేశాధీశ్వరుండయిన కులోత్తుంగ గొంక్క చోళ మహారాజులుంగూరు యీ దేశానికి వచ్చి భీమరాజును హతించి దేశం పరిపాలన చేసినమీదట అనువకొండ సింహాసనాధీశ్వరుండయిన ప్రతాపరుద్ర దేవ మహారాజుల ప్రభుత్వం శాలివాహన శకం ౧౨౪౨ (1320 A D) శకం వరకూ జరిగిన మీదట రెడ్ల ప్రభుత్వం శాలివాహనం ౧౩౪౨ (1420 AD) శకం వరకూ జరిగిన మీదట కన్నాక ప్రభుత్వం వచ్చెను గనుక శాలివాహన శకం ౧౫౦౦ (1578 A.D) శకం వరకు వడ్డెరెడ్డి కన్నాక ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చెను గనుక మలికి ంభూం పాదుషహా వారు దేశం ఆక్రమించుకొని సంత్రు బందీ పరగణాలు నిన్నుకొచ్చెటప్పుడు యీ పేట వినుకొండ పరగణాలో దాఖలు చేసి పరగణా దేశపాండ్యాలు ఆమీళ్ల పరంగా అమానీ మాప్లియ్యతు జర్గించుకొంటు వుండి తదనంతరం యీ పరగణా రామరాజు వారికిచ్చి వుండగా రామరాజు పెద రామారాయనింగూరు ప్రబలుడయి యీ పరగణాకు జమీ సంపా దించిచ్చి కొని అనుభవిస్తూ వుండి యీ పరగణాలో పాతిక వంట్టు గ్రామాదులు వాసిరెడ్డి చంద్రమౌళి గాడికి క్రయదత్తిగా పన్నెండ్లు వేల వరహాలకు యిచ్చినారు గనుక అప్పట్లో యీ గ్రామాలు వినుకొండ పరగణా పాతిక వంట్టులో దాఖలు అయి వాసిరెడ్డి చంద్రమౌళి గారు మొదలుకొని వాసిరెడ్డి పెదరామలింగన్న గారు, పెద నర్సన్నగారు, సూరన్నగారు, చిన నర్సన్నగారు, చిన రామలింగన్న గారు, జగ్గయ్యగారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రి

నాయుడు బహద్దరు మంన్నెసులతాను గారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట యాయన కొమారుడయిన వాసిరెడ్డి జగన్నాధ బాబుగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

దేవాలయాల వివరాలు :

వడెగుంట గ్రామంలో

౧ యీ గ్రామ మధ్యమండ్లు ఆంజనేయస్వామి వారి గుడి వున్నది. యిది పూర్వం మలరాజు వారి శేవకుడు అయిన మడుగుల రామలింగం అనే అతను ఆలయం కట్టి ప్రతిష్ఠ చేసినది. యిప్పుడు కుచ్చల మాన్యం జరుగుతూ వున్నది.

౨ వూరికి దక్షిణాన కాశహస్తీశ్వరుడి దేవాలయం వున్నది. యిది పూర్వం చోళ ప్రతిష్ఠ అని జనులు వాడుకొంటారు. యిందుకు మరేమిన్ని దాఖలా కనుపించలేదు. ఇప్పుడు కుచ్చల అరవీసం మాన్యం జరుగుతూ వున్నది. యీ గ్రామవేవతలయిన పాత పాబిమ్మ, అంకమ్మకు యేటా శిడి మాన్యాలకు అరకుచ్చల మాన్యం జరుగుతున్నది.

పెరూరి పాడు గ్రామములో :- గ్రామానికి దక్షిణం కొండ్లమీద త్రిపురాంతకేశ్వరస్వామి వారి దేవాలయం వున్నది. పూర్వం కొప్పసాని, దొండసాని, నిమ్మసాని యీ ముగ్గురున్ను యీ ప్రాంతమందు వుండే ప్రతి నిత్యము దూపాటిశీమలో చేరిన త్రిపురాంతకేశ్వరుడి దక్షిణానకు పోతూ వస్తూ ఒకనాటి సమయమందు స వీరి మీద కరుణించి స్వామివారు మీరెందుకు కష్టపడి యంత దూరం వస్తారు. నేనే అక్కడికి వచ్చి వెలుస్తాను అని చెప్పి అదే ప్రకారం స్వామివారు స్వయం వ్యక్తముగా యీ గ్రామానికి దక్షిణం కొండ్ల మీద ఆ విభవించినందువల్ల సదరహీ భోగంవారిండ్లు ప్రతిష్ఠ చేసినారు. ఇప్పుడు నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు కుచ్చల మాన్యం జరుగుతూవున్నది.

నాయుని పాశెంలో :- ఆంజనేయుల మంటపం వున్నది. నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు అర కుచ్చల మాన్యం జరుగుతూ వున్నది.

కనుమల చెర్వులో :- ౧ గ్రామ మధ్య మండ్లు ఆంజనేయుల దేవాలయం వున్నది. ఇది పూర్వం మజ్జూరి మిరాశీ దార్ల ప్రతిష్ఠ చేసినది. ఇప్పుడు అరకుచ్చల మాన్యం నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగుతూ వున్నది.

దీనికి సమీపమండ్లు పోలేరమ్మ, బంగారమ్మగుండ్లు వున్నవి. వీటికి అరకుచ్చల మాన్యం జరుగుతున్నది.

కుడుమల బుచ్చిరాజు చిన రామన్న వ్రాలు,
రామన్న గోపాలయ వ్రాలు,
కుడుమల నరసరాజు,
చిన రామన్న వ్రాలు,
నరసరాజు వ్రాలు,
చిన రామన్న వ్రాలు.

విరంరాజుపల్లె

కైయిఫియ్యతు మపుంజె విరంరాజుపల్లె పర్లణె వినుకొండ ముప్పాతికె వంట్టు జమీదారు మల్రాజు వెంక్కట గుండ్రారావు ౧౨౨౮ ఫసలీ (1818 AD) ది ౧౪ మాచి ౧౯ ఆ. న ౧౮౧౯ (1819 AD) సంవత్సరము. బహుధాన్య నామసంవత్సరం బ లి ఆదివారం సర్కారు ముత్తుఁ జాంన్నగరు సర్కారు జిల్లా గుంటూరు.

— : —

వినుకొండ గ్రామము పొలములో యీశాన్య భాగమందు పదహారు బాలఁ పగ్గానకుచ్చళ్ల ౧ వకటి యింటికి ౬౪ ఆరవైనాల్గు కుంట్టలు ప్రాప్తి అయి కుచ్చళ్లు ౩0 ముప్పయి కుచ్చళ్లు పొలం హైదరాబాదా రాజధాని యందు తానీషా పాదుషాహా వారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండే కాలమందు వినుకొండ పర్లణాకు దేశపాండ్యా అయి భాస్కరుని కొండప్పగార్కి సదరహి పొలం సదరహి పాదుషాహా వారు సర్వ మాన్యముగా దయ చేయించినారు. గన్కు ఆ సమయాన రామరాజు అయ్యప్పరాజు అనే ఆరువేల నియ్యోగి బ్రాహ్మణు గుర్రం కొండసీమ సుంచి కుటుంబ సమేతంగా వచ్చివినుకొండలో కాపురం వుండే రాయని భాస్కరు వానిఁన్నీ గుంట్టుపల్లి ముత్తరాజు అయ్యవానిఁ అనుసరించి వుండగా సదరు దేశపాండ్యాలు తమకు యిచ్చిన సర్వమాన్యపు పొలాన్కు కరణీకం మీరాశినినినఁయించినారు. గన్కు గౌతమ సగోత్రోద్భవులయి యజుశ్మాఖాధ్యాయులయి రామ రాజు అయ్యప్పరాజు అనే ఆరు వేల నియ్యోగి బ్రాహ్మణినికి కరణీకపు మీరాశి ధారాగ్రహితం చేసి యిచ్చినారు గన్కు సదరహి అయ్యప్పరాజు కొన్ని సంవత్సరములు మీరాశి అనుభవిస్తూ బ్రతికి వుండి మరొకొన్నాళ్ళకు చనిపోయి తదనంతరం యీ అయ్యప్పరాజు కొమారుడైన విరంరాజు అనే కరణం సదరు పొలములో గ్రామం నూతనంగా యేర్పాటుచేసి ఆ గ్రామాన్కు తన పేర(?) విరంరాజుపల్లె అని ప్రశస్తం చేసినాడు. గన్కు యిప్పటికిన్ని లేఖల్లో అదేపేరు ప్రశస్తంగా వ్రాస్తూ వున్నారు. యీ గ్రామాన్కు సమీపాన పశ్చిమ భాగమందు వినుకొండ నుంచి కొండపీటికి పొయ్యేరహదారిలో సదరహిఅగ్రహారీకులయి దేశపాండ్యాలు చలివేంద్ర మంట్టపం రాతితో కట్టించి వచ్చే పొయ్యే మార్గస్తుల్కు వుదకం పరామృకే (సరభరా) చేయిస్తూవుండే గన్కు ఆది చలివేంద్ర మంట్టపం అని యిప్పటికిన్ని ప్రశస్తంగా వుండి వున్నది. ఆ మంట్టపాన్కు నూరు సంవత్సరములప్పటికి అవుతూ వున్నది. యీ గ్రామాన్కు తూపుఁ భాగాన గ్రామకరణం అయి రామ రాజు సంజీవప్ప వేయించిన చెరువు వకటి యీ చెరువు క్రిందను వడ్డు తమిదెలు పంట పండుతూ వుండి అతి వరషాల చాతను చెరువు తెగి యిప్పటికి ౩0 సంవత్సరములు అవుతూవున్నది. ఇప్పుడు చెరువు క్రింద మాగాణి లేదు. ఈ గ్రామన్కు వుత్తర భాగాన పివికల పాలెం కున్నూ మజుకూరు కున్నూ షరాకతు పొలంలో వినుకొండ కాపురస్తుడైన వినుకొండ శీమకు షరాపుగా వున్న దొడ్డా

వెంక్కట చలం అనే కోమటి శెట్టి చెరువు వేయించినాడు. తూము పెట్టలేదు. ఆ చెరువుకు తూము పెట్టి మాగాణి చేయించినట్టు అయినా వడ్లు తమిదెలు పండ్లును. ఈ చెరువు వేయించి నలుబై అయిదు సంవత్సరములు యిప్పటికి అవుతూ వున్నది. గ్రామములో దేశపాండ్యాలవారు ప్రతిష్ఠ చేయించిన శ్రీ ఆంజనేయుల వారి విగ్రహం వున్నది. ఈ గ్రామం జమీదారు అయిన రాజా మల్రాజు సూరంన్నగారు అద్దంకి తిరుమల బుచ్చయ్యార్యులవారికి శ్రోత్రీయంగాను కరకు రెండు వరహాల్కు కట్టడిచేసి యిచ్చి వుండిరి గనుక ముప్పయి సంవత్సరం పరియంతరం శ్రోత్రీయంగా జరిగినది. యిప్పుడు వుండే జమీదారు అయిన రాజా మల్రాజు వెంక్కట గుండారావు. శ్రోత్రీయం అక్కరలేకుండా చేశిన్న తన జమీలో దాఖలు చేసుకుని యిప్పటికి యిరవై సంవత్సరములు అవుతూ వున్నది.

యీ గ్రామాన్ని హద్దులు :

తూపున కంచెర్ల పిచికలపాలెం, పడ్మట పొలిమేర దక్షిణం వినుకొండ, వుత్తరపు పొలిమేర పడ్మటి బ్రాంహ్మణపల్లె. తూపున పొలిమేర వుత్తరాన్ని కొండప్రోలు, దక్షిణ పొలిమేర.

యీ గ్రామంలో పండ్ల దాన్యాలు : సజ్జలు, కొర్రలు, జొన్నలు, పత్తి, ఆముదాలు వుల్వలు. వరిగెలు, శనగలు, ... యిలాగున పండ్లుతూ వున్నవి.

గ్రామాన్ని రహదారి తూపున పిచికల పాలెం వకకోసు, దక్షిణం కంచలన శివారు హాసన నాయకుని పాలెం వక కోసు, పడ్మటికి బ్రాంహ్మణపల్లె అరకోసు, వుత్తరాన్ని కొండవల్లు శివారు బోడవారి పాలెం అరకోసు యిలాగున పదరహి గ్రామం కై ఫియ్యతు వ్రాశ్చిది.

— — —

శానంపూడి కైఫీయతు

కైఫీయతు మౌజే శానంపూడి పరగణే వినుకొండ వంట్లు పాతికె స్న ౧౨౨౭ (1817 A.D) ఫసలీ యిలాఖే రాజా వాశిరెడ్డి జగన్నాథ బాబు యాశ్వర నామ సంవత్సర పాల్గుణ శుద్ధ ౧౧ బుధవారము మజ్జూరి కరణం శానంపూడి కోటమరాజు వ్రాయించినది.

పూర్వం పెదకంచలలో కృష్ణ గంధర్వుడనే రాజు వుండగా పల్నాటి సీమలో వుండే శీలం బ్రహ్మనాయుడు అనే వెలమ వారి తమ్ముడు అన్న పెద్దన్న అనే ఆతను కంచలకు వచ్చి యీ రాజు కుమార్తెను పెండ్లాడిన మీదట కొన్ని దినాలకు యితను వెలమవాడు అని యీ రాజుకు తెలిసి చంప వలెనని ప్రయత్నం చేసేటప్పుడు యీ రాజు దగ్గర పూర్వం దేవలోకం నుంచి వచ్చిన అశ్వము వుండగా యీ రాజు యోచన చేసిన దేమంటే, మన చిన్నది యిక్కడ వుండగా యితన్ని ప్రత్యక్షముగా చంపుట యుక్తము కాదనిన్ని యీ దేవాశ్వము మీద యితణ్ణి యెక్కించి నంతలో అశ్వము బహు వాయువేగము చేత యితణ్ణి పల్నాటికి తీసుకొని పోయినది. అప్పుడు యితడు దృఢ చిత్తుడయినందువల్లనున్న, శక్తివంతుడయినందువల్లనున్న యీ గుర్రాన్ని సంభాళించు కొనిపోయి యీ వృత్తాంత మంతా తన వారితో యావత్తు తెలియచేసి, తమ వారిని తిరిగి యావత్తు కూర్చుకొని తన భార్యను తీసుకొని పోయె నిమిత్తమై యీ స్థలానికి వచ్చి, కంచర్లకు వుత్తరముగా రెండు పర్గుల దూరాన పరివారముతో మకాంచేసి రాజుకు వర్తమానం చెప్పి, అంపించి నంతలో యీరాజు కోపాగ్ని తప్పుడై, యుద్ధ సంన్నద్ధుడై యీ స్థలానికి రాగా, యిక్కడ వుభయుల శేనం కూడి నందువల్ల యీ గ్రామానికి శానంపూడి అనే నామాంకితం వచ్చినది. తదనంతరం గజపతి సింహాసనస్థుడయిన గణపతి దేవ మహారాజులుంగారు పృథ్వీ సామ్రాజ్యము వహించి ప్రతి పాలన చేస్తూ వుండగా వీరివద్ద వుండే మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్న గారు శాలివాహనశక వరుషంబులు అగునేటి రక్తాక్షి నామ సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౩౦ అంగారకవారం (మంగళవారం) సూర్యో పరాగ మహా పర్వ పుణ్య కాలమందున ప్రభువుదగ్గర దానంపట్టి సమస్తమయిన నియోగిగులకు గ్రామకరణీకపు మిరాశీలు నిర్ణయించే యెడల యీ గ్రామానికి ఆత్రేయ సగోత్రులున్న అశ్వలాయన సూత్రులయిన కలకోట కృష్ణమ రాజు అనే నందవరీకికి అష్ట భోగ సహితముగా మిరాశీ యిచ్చినారు. గనుక తదారభ్యం తత్సంతతి వారు మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. తదనంతరం హనుమకొండ సింహాసన నాధీశ్వరు డయిన ప్రతాప రుద్రదేవ మహారాజులుంగారి ప్రభుత్వం శాలివాహన శకం ౧౩౪౨ (1420 AD) వరకు జరిగిన మీదట రెడ్లు ప్రబలులయి శాలివాహన శకం ౧౩౪౨ (1420 AD) సంవత్సరము వరకు ప్రభుత్వం చేసినారు. తదనంతరం గజపతులు దేశం ఆక్రమించుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా కర్ణాటకాధీశ్వరుడైన కృష్ణదేవ మహారాయులుంగారు విజయనగర మందున రత్న సింహాసననారూఢులై ప్రభుత్వం చేస్తూ పైనవ్రాసిన గజపతివారిని సాధించి దేశం ఆక్రమించుకొని ప్రభుత్వం చేసిన మీదట అచ్యుతరాయలు, రామరాయలు, సదాశివరాయలు, తిరుమలరాయలు ప్రభుత్వం చేసిన

మీదట శ్రీ రంగరాయలు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చేను గనుక యీ సీమకు మల్కీ ఇభురాం పాదుషహా వారు శ్రీ రంగరాయును జయించి యీ దేశం ఆక్రమించుకొని దేశపాండ్యాలు అమీళ్ల పరంగా పరగణా అమాసీ మాప్లియ్యతు జరిగించుకొంటూ వచ్చినారు. తదనంతరం యీ పరగణాకు రామరాజు తమ జమీ ప్రభుత్వం తెచ్చుకొని ప్రభుత్వం చేసిన మీదట మలరాజు పెద సూరన్నగారు రామారాయనింగారు ప్రబలులయి యీ పరగణాకు జమీ తెచ్చుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూన్న సర్కారుకు విస్తరించి, పయికం బాకీ వుండి యీ పరగణాలో పాతిక వంట్లు గ్రామాదులు వాసిరెడ్డి చంద్రమౌళి గారికి విక్రయించినారు. గనుక అప్పట్లో యీ గ్రామం పాతిక వంట్లు కలసినది గనుక దాఖలు అయి తథారభ్యం వాసిరెడ్డి చంద్రమౌళిగారు పెద్దరామలింగన్నగారు పెదనర్సన్నగారు, సూరన్నగారు, చిన్ననర్సన్నగారు, చిన్నరామలింగన్నగారు, జగ్గన్నగారు, రామన్నగారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు బహదరు మన్నె సులతాను ప్రభుత్వం చేసిన మీదట రాజా జగన్నాథ బాబుగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

గ్రామానికి నైరుతిన ఆంజనేయ స్వామివారి దేవాలయం శనివారం రోజున నైవేద్య దీపా రాగనలు జరుగుతూ వున్నవి. పూర్వం వాసా రామయ్య చేసిన ప్రతిష్ఠ. శ్రీ చెన్నకేశవ స్వామి వారి దేవాలయం ఖిల పడిపోయినది. యీ గ్రామం మిరాశీదారులైయిన శాసనంవూడి ఆచార్యులు చేసిన ప్రతిష్ఠ చోళ ప్రతిష్ఠ.

మజ్జూరి కరణాలు - శాసనంవూడి కోటమరాజు అనుమతిన -

— యీ అయ్యప్ప వ్రాలు.

శావల్యాపురం కైఫీయతు

కైఫీయతు మవుజీ శావల్యాపురం పరగణే వినుకొండ ముప్పాతిక వంట్లు యాలాఖే వాసిరెడ్డి జగ్గన్నాధబాబు స్న ౧౨౨౭ (1817 AD) ఫసలీ యాశ్వర నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౦ లు మజ్జూరి కరణాలు చింతకుంట్ల సూరయ్య రామయ్య, వ్రాయించినది.

పూర్వం యీ గ్రామానికి పులుకూటిపాడు అనే నామధేయం వుండగా కొంన్నాళ్ళకు గజపతి, అశ్వపతి, నరపతి అనేవి షూడు సింహాసనాలు వుండగా యందులో గజపతి సింహాసన స్థడైన విశ్వంభరదేవు కుమారుడు గణపతిదేవ మహారాజులుంగారు తక్కు బితాయిచ్చి పృథ్వీ సాంబ్రాంజ్యం శేయుచుండగాను వీరివద్ద వుండే మహాప్రధానులయిన గోపరాజు రామాన్నగారు శాలి వాహన శకమంధు ౧౦౬౭ (1145 AD) శకములో ప్రభువు దగ్గర దానం పట్టి సమస్తమయిన నియోగులకు గ్రామకరణీకపు మిరాశీలు నిన్నయించే యెడల యీ గ్రామానికి సామంతపూడి వారు అనే ఆరువేల నియోగులకు మిరాశీ యిచ్చినారు గనుక తదారభ్యం వీరి వంశస్థులు కన్నాటక ప్రభుత్వ పర్యంతం అనుభవిస్తూ వచ్చినారు. తదనంతరం వారు ఖిలపడిపోయినందున పరగణా దేశపాండ్యాలు అయిన భాస్కరుని వారుంన్ను గుంబుపల్లి వారుంన్ను మిరాశీ తమపరం చేసుకొని అనుభవిస్తూ వుండి మరి కొన్ని దినములకు శంతస్స గోతులున్ను ఆశ్వలాయన సూత్రులయిన చింతకుంట పద్మనాభుడు అనే నంద్య వరీకికి తమ చిన్నదాన్ని యిచ్చి వివాహం చేశి దహోత్రభాగం చేత యీ గ్రామ మిరాశీ యిచ్చినారు గనుక తదారభ్యం యేతద్వంశజులయినవారు మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. తదనంతరం మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చె గనుక మల్కీ విభురాం పాదుషాహావారు డక్కం పాదే (దుష) ఖే సుభాకు అధికారులై యీ దేశానకు వచ్చి కన్నాటక పాదుషాహా అయిన శ్రీ రంగరాయలను జయించి దేశం ఆక్రమించుకొని పరగణా దేశపాండ్యాలు అమీళ్ల పరంగా అమానీ మాప్లియ్యతు క్రించుకొంటూ వచ్చినారు. తదనంతరం రామరాజువారు యీ పరగణాకు జమీ తెచ్చుకొని ప్రభుత్వం చేసినమీదట మలరాజు పెదరామారాయనింగ్గారు యీ పరగణాకు జమీ తెచ్చుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూ సర్కారు పయికం విస్తరించి బాకీవుండి వాసిరెడ్డి చంద్రమౌళిగారికి యీ పరగణాలో పాతిక వంట్లు గ్రామాదులు ఖరీదుకు యిచ్చినారు గనుక అప్పట్లో యీ గ్రామం పాతిక వంట్లలో దాఖలు అయి తదారభ్య వాసిరెడ్డి చంద్రమౌళిగారు, పెదరామలింగన్నగారు యీ పెద నర్సన్నగారు, సూరన్నగారు, చిన నర్సన్నగారు, చిన రామలింగన్నగారు, జింగ్గన్న గారు, రామాన్నగారు ప్రభుత్వం చేసినమీదట రాజావాసిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడు బహదరు మన్నెసులతానుగారు ప్రభుత్వం చేసినమీదట యాయన కొమారుడైన జగన్నాధబాబుగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు. మొగలాయి ప్రభుత్వంలో ఇభరాం పాదుషాహా యీ గ్రామం..... అనే భోగము దానికి మకువత్తై కింద యిచ్చినారు గనుక అప్పట్లో యీ గ్రామం బస్తీ తప్పి ఖిలపడివుండగా

యిది తన పేరిట పూర్వపుపాటికి దక్షిణముగా గ్రామం యేవఁర్చినందున శ్రీ హలీపురి అనే నామాంకితం వచ్చినది. వాడుకవల్ల జనులు శహలీపురి అనే నామాంకితం వచ్చినది. వాడుకవల్ల జనులు శావల్యాపురం అనే వాడుకొంటూ వున్నారు.

గ్రామానకు తూపుఁ గోపాలస్వామి దేవాలయం పాడుపడిపోయింది. యిది పూర్వం మాక్కఁడేయ ప్రతిష్ఠ. యీ స్తలానకు వుత్తరముగా శివస్తలం రామలింగస్వామి దేవాలయం వుండి భిలపడిపోయినది. యిది చోళ ప్రతిష్ఠ.

కరణాలు : చింత్రకుంట్ల సూరయ్య అనుమతిన రామయ్య వ్రాలు.

యీ కామయ్య వ్రాలు.

సరికొండ పాళెం కైఫీయతు

కైఫీయతు మాజీ సరికొండ పాళెం పరగణే వినుకొండ ముప్పాతికె స్న ౧౨౨౨ (1817 AD) ఫసలీ యాశ్వర నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౦ లు మజ్జూరి కరణాలు కుడుముల బుచ్చిరాజు చిన రామన్న వ్రాయించినది.

పూర్వం గ్రామ నిర్మాణం చేశేటప్పుడు యీ స్థలానికి దక్షిణంగా వుండే కొండ నామధేయం చేత గ్రామ నిర్మాణం చేసినందువల్ల సరికొండ పాళెం అనే నామం ప్రసిద్ధి అయినది. కలియుగా సంత్రం యుధీష్ఠర విక్రమ శకంబులు జరిగిన మీదట శాలివాహన శక ప్రవేశమయిన మీదట కొన్ని సంవత్సరములకు యీ దేశానికి గజపతి అశ్వపతి, నరపతి అనేవి మూడు సింహాసనాలు యేపడవి. యిందులో గజపతి సింహాసనస్తుడయిన విశ్వంభర దేవు ప్రబలుడయి పన్నెండ్లు సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట యితని కొమారుడయిన గణపతి దేవ మహారాజులుంగారు పట్టాభిషిక్తుడయి రాజ్యం శేయుచుండగాను వీరి వద్ద వుండే మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్న గారు శాలివాహన శకం ౧౦౬౨ (1145 AD) అగు నేటి రక్తాక్షినామ సంవత్సర భాద్రపద బ ౩0 అంగారక వారం సూర్యోపరాగ పుణ్యకాలమందున ప్రభువు దగ్గర దానం పట్టి సమస్తమయిన నియోగ్యులకు గ్రామ కరణీకపు మిరాశీలు నిన్నుకొనిచ్చే యెడల యీ గ్రామానికి వశిష్ట సగోత్రులయిన అశ్వలాయన సూత్రులయిన నారపరాజు అనే నందవరీకికి యేకభోగంగా మిరాశీ యిచ్చినారు. గనుక తదారభ్య యేతద్వంశజులయినవారు మిరాశీ అనుభవిస్తూ వున్నారు. శాలివాహనం శకం ౧౫౦౦ (1578 AD) వరకు వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట మొగలాయి ప్రభుత్వం వచ్చెను గనుక యీ శీమ మల్కీ విభూం పాదుశహా వారు దేశం ఆక్రమించుకొని పరగణాలు సంత్రు బండ్డిలు నిన్నుకొనిచ్చే యెడల యీ గ్రామం వినుకొండ పరగణాలో దాఖలు చేసి పరగణా దేశపాండ్యాలు అమీళ్ళపరంగా అమానీ మామ్లియ్యతు జరిగించుకొంటూ వచ్చినారు తదనంత్రం రామరాజు వారు అనేవారు యీ పరగణాకు జమీ ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా మరికొన్ని దినములకు మలరాజు వారు ప్రబలులయి లోవయినంపున్న రామరాజు వారిని సాధించి యీ పరగణాకు జమీ సంపాదించుకొని ప్రభుత్వం చేస్తూ మలరాజు పెదసూరన్నగారి యీ పరగణాలో దేశపాండ్యాలు అయిన భాస్కరుని బల రామన్నగారికి మనోవత్తి క్రింద యిచ్చినారు గనుక తదారభ్యం వీరి వంశస్తులయినవారు అనుభవిస్తూ వున్నారు. పెదసూరన్నగారి ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట యితని కొమారుడయిన పెద రామారాయినింగారు జమీ ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండి వీరికి సంత్రు లేనందువల్ల దాయాది అయిన నీలాద్రి రాయనింగారు జమీ ప్రభుత్వం ఆక్రమించుకొని వీరున్ను వీరి దాయాదు

లయిన కొండల రాయనింగారుంన్ను వీరి కొమాళ్లు చిన రామారాయనింగారు, నర్సారాయనింగారు పెదగుండ్లారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట వెంకట నరసింహ రాయనింగారు కొమారు డయిన వెంకట గుండ్లారాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నారు.

గ్రామానికి పశ్చిమం చెరువు కట్టమీద నృసింహస్వామి వారి గరుడ స్తంభం వున్నది. యిది పూర్వం దేశపాండ్యాలు అయిన భాస్కరుని వారు ప్రతిష్ఠ చేసినారు. యిప్పుడు ఆర వీసం మాగాణిన్ని కుచ్చళ వెగడ పొలందీపారాధనలకు జరుగుతున్నది.

భాస్కరుని నర్సయ్యవ్రాలు — కుడుముల బుచ్చిరాజు వ్రాలు
ఆ వెంకటేశం వ్రాలు — యీ చిన రామంన్న వ్రాలు

— — —

వింజినంపాడు

కయివీయ్యతు మౌజే వింజినం పాడు పరగణే వినికొండ సర్కారు ముతాజాంన్నగరు.

యా గ్రామానకు పూర్వం నుంచిన్ని వింజినంపాడు అనే పేరు వున్నది. గణపతి శింహాసనస్తుడయి గణపతి మహారాజు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి దగ్గర మహా ప్రధానులయి గోపరాజు రామంన్నగారు బ్రాహ్మణులకు మిరాశీలు యిచ్చే యడల యీ గ్రామానుక తాతగుంట్ట వార్కి మిరాశి యిచ్చినారు. గన్ను తాదారభ్య వింజినంపాటి వారు అనే పేరు చాతను అనుభవిస్తూ వున్నారు. రిమాకా గ్రామ గుడి కట్టు కుచ్చెళ్ళు

అకి మ్మిహాలు.

- ౦ ౪ ౦ గ్రామకంఠం
- ౦ ౪ ౦ చరువు కుంట్టలు అకి.
- ౦ ౪ ౦ గ్రామ చెరువు
- ౦ ౧ ౦ కుంట్ట వంకి
- ౦ ౪ ౦ వాగులు
- ౦ ౧ ౦ డొంకలు
- ౪ ౪ ౦ యినాములు
- ౨ కరణాలు
- ౦ ౧ ౦ పౌశోహారులు
- ౧ కుంతేటి వారు అనే బ్రాహ్మణులు
- ౦ ౧ ౦ వడ్ల కమ్మలకాకు
- ౦ ౪ ౦ చర్వు కుంట్ట మాన్యం
- ౦ ౪ ౦ వెట్టి వాండ్ర మాన్యం
- ౩ ౪ ౦ గాక తలిమ్మా -౧౮౪౦

కయివీయ్యతు ముతాజా—

ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సర పుష్య బ॥ ౧౩ శ్రిర వారం

డి. ౨౮ జనవరి ఆ. స. ౧౮౧౩ సంవత్సరం (1812 AD)

యినగర్తిక పాడు

కయివీయ్యతు మౌజే యినగర్తికపాడు సంత పొంన్నూరు తాలూకే రేపల్లె గ్రామం
భావంనా మాణిక్యరావు.

యా గ్రామాన్కు పూర్వం నుంచి యినగర్తిక పాడు అనే పేరు వున్నది. విష్ణు
వర్ధన రాజు రాజ్యం చేశేటప్పుడు యా గ్రామం చర్కూరు తివిక్రమ స్వామి వారికి
అగ్రహారం యిచ్చినారు.

గజపతి గణపతి మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి ప్రధానులయి
గోపరాజు రామంన్న గారు సమస్తమయి నియోగిలకు గ్రామ మిరాళీలు వ్రాయించి యిచ్చె
యడల యా గ్రామాన్కు భారద్వాజ గోత్రుడయి భావరాజుకు కరిణీకపు మిరాళి నికా
యించినారు గన్కు యేతత్సం త్తతి వారు పూర్ణ వారనే వాడిక చాతను అనుభవస్తూం
వున్నారు వడ్డెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వములు శాలివాహనం ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు
జరిగిన తరువాతను మొగలాయి వారు సముతు బందీలు చేశే యడల యా గ్రామం పొంన్నూరు
సంతులో దాఖలు చేసినారు. గన్కు జమిందారుల వంట్లు పంచుకునే యడల యా గ్రామం
రమణయ్య మాణిక్య రాయనింగారి వంట్లలో వచ్చి రేపల్లె తాలూకాలో దాఖలు అయింది.
గన్కు తదారభ్యం యే తద్వంశజులైన వారు భావన్నామాణిక్యరాయనింగారి ప్రభుత్వం
యా ఎర్కు జరుగుతున్నది.

రిమాకు గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చళ్ళు ౧౩

కి మ్మిహాలు

౦ ౪ ౦ గ్రామ కంఠం

౩ 1 ౦ అవురు కాడు

—

౪

౩ ౪ ౭ యినామలు

౦ 1 ౦ కాళా వెంక్కట సోమయాజులు

౦ 1 ౦ జొన్నలగడ్డ బ్రహ్మవధానుల గార్కి

౦ ౦ ౭ గుండ్రమల్లి...చిన్న అయ్యప్పకు

౦ ౦ ౭ గాలి.....ప్రభాకరుకు

౦ ౦ ౭ పాతుడు బుడంపాటి.....నక్కకు

- 0 4 0 గరిమెళ్లు సుబ్బంన్న.
- 0 4 0 జొన్నలగడ్డ వెంక్కట నారాయణ.
- 0 0 2 మల్లాది సుబ్బావధానులు
- 0 0 2 కొండూరి రామక్రిష్ణ సోమయాజులు
- 0 1 0 చింతలపాటి శివంన్నకు
- 0 1 0 పూండ్ల చనప్ప శీతారా.....
- 0 బుక్కరాజు రామయ్య
- 0 1 0 కుంటలరాజు రామస్వామి
- 0 0 2 పంన్నాల పద్మనాథుడు.
-
- 3 3 2

గాక తతిమ్మా ౫౧....౬ సావరం ౧ శెరి ౪౫౬

కయిఫియ్యతు మొతాజా. ఆ. న. ౧౮౧౨ సంవత్సరం ది. 30 డిశెంబరు
ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సర మాగణిర బహుళ ౧౪ శుక్రవారం.

గుమాస్తా పులిగడ్డ మల్లయ్య వాలు.

వొణుకుబాడు

కై వియ్యళు మ॥ వొణుకుబాడు సంత్రునాదెండ్ర తాలూకే చింతపల్లి సర్కారు ముతుకాణంన్నగరు ౧౨౨౨ ఫసలీ (1817 AD) మజుకూరి కరణాలు దేశక రాజు అప్పన్నయ్య యీ గోపరాజు వ్రాయించినది.

పూర్వం నుంచి యీ గ్రామానకు వొణుకుబాడు అనేవాడికె వున్నది. తదనంతరం కొన్ని సంవత్సరములకు కుళోత్తుంగ చోళ మహారాజు యీ దేశం ప్రభుత్వం చేస్తూన్నూ యీ గ్రామ మధ్యమండ్ల ఆలయం కట్టించి రామేశ్వరుడనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేశి శాలివాహనం ౧౦౩౯ (1117 AD) శకం లగాయతు కొన్ని సంవత్సరములు రాజ్యం యేలిన మీదట గజపతి శింహాసనస్తుడయ్యి గణపతి దేవమహారాజు ప్రభుత్వం చేశే యడల వీరి ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామంన్న మిరాళీలు నిన్నకాయించే యడల కొండ్డిన్యస గోత్రులంను ఆపస్తంబసూత్రులు సంపటం వారికి యేకభాగంగా మిరాళీ నిన్నకాయించి నారు గన్కు తత్సం తతివారు పరంపరా అనుభవిస్తూ వున్నారు.

పడ్డెరెడ్డి కనాటక ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట మొగలాయి పభుత్వములో బాబాముత సద్దీ పగైరా కాయిదాలు నిన్నకాయించే యడల మజుకూరి కరణాలు అయ్యి సంపటం వారికి కొండ్డివీటి శీమ స్తకం కరిణీకపు హోదా యిచ్చినారు గన్కు వారు యీ రెండూ హోదాల వల్లగజాంత్ర ఐశ్వర్య సంపన్నులయి వుండగా నుదురుబాటి యర్రయ్య అనేవాడు అగ్నిస్తంభన జలస్తంభన గరడేసాము మొదలైయ్యి విద్యను గ్రహించి యీ సంపటి వారివద్దకు వచ్చి వీరి పద్ద నొకరీ వుండ్డి త్న విద్యలు యాపత్తూ చూపుచూ వుండి వకానొక కాలమండ్ల అప్రమాణంఛాతను కుడిం విద్యఛాతను కారువడ్డుతూ వార్ని మొప్పించి వారి స్తకకరిణీకం హరించినాడు గన్కు సదరహీ సంపటివారు గ్రామ కరిణీకపు హోదాలలో నేవుండ్డి వున్నారు. అప్పట్లో యర్రయ్య అనేవాడు యీ గ్రామ మధ్యమండ్ల విస్తారమయ్యి చెర్చు తవ్వించ్చి జలస్తంభన భావి అనే పేరు పెట్టి యీ భావిలో ప్రతి నిత్యముంను జలస్తంభన సాదనం చేస్తూ వుండేదట యిప్పుడు ఆ స్థానకు జలస్తంభన భావి తరాలు వాడు కొంటున్నారు. స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో కొండ్డివీటి రాజు జమీదారకు పంచిపెట్టేయడల కొండ్డివీటి శీమ నాయకులయ్యి కడికవీటి వారు తాళ్లూరు పగైరా యేడు గ్రామాదులు ముతావేళి వాళిరెడ్డి పద్మనాభునింగ్గారి తాలూకాలో పోయి కాళీ చేశీవారికి జాహగీరు కింద యిచ్చినారు గన్కు అప్పట్లో యీ గ్రామం తాళ్లూరి పల్లెలో దాఖలు అయి కడికెనేని వారికి కొన్ని దినాలు జాహగీరు కింద చెల్లుతూ వచ్చినది.

తదనంతరం వాళిరెడ్డి పద్మనాభునింగారు తమ పంట్టలో దాఖలు చేసుకుని వారున్ను వారితంమ్మడయి చందమౌళిగారు, పెడరామలింగప్ప గారు, నర్సంన్న గారు, చ్చి రామ లింగంన్నగారు, అధికారం చేశ్చి మీదట జగ్గన్న గారి కొమారుడయి రాజావాళిరెడ్డి వెంక్కటాద్రినాయనింగారు అధికారం చేస్తూ వుండే యడల సిద్ధాతిన్ నామ సంవత్సరములో మజుకూరి మిరాళీదారుడయి పాపరాజు గ్రామానికి తూర్పు పాశ్చాత్యమంధున ఆలయము కట్టి ఆంజ్జనేయస్వామి వార్చి ప్రతిష్ఠ చేశి పూజించ్చడానకు శ్రీ పెరుంబ్బదూరా కేశవచారులు అనే పాంచ్చరాత్రుని నిన్న్ణయించ్చి వెంక్కటాద్రిరాయనింగారి తోటి చెప్పి నిత్యనై వేద్య దీపారాద ల్క జరుగగలంధులకు ఆరకుచ్చల యినాం భూమి యిప్పించినారు.

వాళిరెడ్డి వెంక్కటాద్రి నాయనింగారి ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట తత్పుత్రుడయి జగన్నాధబాబు అధికారం చేస్తూ వున్నారు పూర్వం నుంచ్చి యీ గ్రామాన సూరేకారం చేస్తూ వుంటారు.

చిన నందిపాడు కయిఫియ్యతు

కై ఫియ్యతు మ॥ చిననంధిపాడు ప॥ బెల్లంకొండ యిలాకే మలరాజు వెంక్కట
గుండ్లారావు జమీదారు స్న ౧౨౦౮ ఫసలీ (1798 AD) మజుకూరి కరణాలు
పంకా కోదండ్రాముడు బుచ్చయ్య వ్రాయించినది—

పూర్వం ఆరణ్య ప్రదేశంగా వుండగా పెదనంధిరెడ్డి, చ్చి నంధిరెడ్డి అనే యిద్దరు
దక్షిణాది నుంచి యీ దేశానకు వచ్చి యీ స్త్రమందు చ్చి నంధిరెడ్డి త్న పేరిట చ్చి నంధి
పాడు అనే పాకం కట్టుకొని కాపురం వున్నందు నాటినుంచి చ్చి నంధిపాడు అనే నామాం
క్కితం వల్ల వరగాణి కింద శివారుగా బహుదినములూ జర్గతూ వచ్చినది గజపతి శింహాస
నస్తుడయ్యి గజపతి దేవ మహారాజులుంగారు రాజ్యం చేశే యడల వీరి వద్ద వుండే మహా
ప్రధానులయ్యి గోపరాజు రామన్న శాలివాహనం ౧౦౩౨ శక (1145 AD) మంధు సమస్త
మయిక నియోగులకు గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీలు నిన్నకాయించే యడల అప్పట్లో యీ
గ్రామం శివారుగా వున్నది వరగ్రామమయికందున యీ గ్రామానికి సంకా వారి సంప్రతి ౧
చ్చి రావూరి వారి సంప్రతి ౧ న్చి యీ రెండు సంప్రతుల వారికి మిరాశీ నిన్నకాయించ్చిరి
గన్ను యిదివర్కు తత్సంతతి వారు అనుభవిస్తూ వున్నారు వడ్డెరెడ్డి కన్నకటక ప్రభు
త్వములు జరిగిన మీదట మొగలాయి వారు దేశం ఆక్రమించుకొని సముతు బండ్లీ వరగణాలు
నిన్నకాయించే యడల యీ గ్రామం వినికొండ ముప్పాటికె పంట్టలో దాఖలు చేశినారు.
అప్పట్లో రామరాజు వారు కొన్ని సంవత్సరములు ఆధికారం చేశినారు. తదనంతరం
మలరాజు పెదసూరన్న గారు, యీ పరగణాకు జమీ యేప్పాటు చేసుకొని పెదసూరన్న
గారు, రామారాయనింగారు, నీలాద్రిరాయనింగారు, చ్చి సూరన్నగారు, చ్చి రామారాయ
నింగారు, వెంక్కట నరశింహారాయనింగారు, ఆధికారం చేశ్చి మీవట తత్పుత్రుడయ్యి
వెంక్కటగుండ్లారాయనింగారు ఆధికారం చేస్తూ వున్నారు. గ్రామానికి పడమట రామలింగ
స్వామి రామస్వామి అనే రెండు శివకేశవస్త్రాలు వున్నవి. యివి కాశయుక్తినామ సంవత్స
త్సరమందు మజుకూరి కాపురస్తుడయ్యి వోవూరి రఘునాయకులు కట్టి ప్రతిష్ఠ చేశినాడు.

పెద చర్కారు

కయిఫియ్యతు కసుబె పెదచర్కారు సర్కారు ముత్తూ జాన్నగరు తాలూకే చిల్కలూరిపాడు.

పూర్వం కృతయుగమందు బలిచక్రవర్తి గురు కటాక్షం వల్లను బలవంతుడై దేవేంద్రుని ఫలాయనంచేసి అమరావతిపట్నం తీసుకుని త్రిలోక్య సాంప్రదాజ్య దురంధరుడై రాజ్యం చేస్తూవున్న యడల యింద్రాదులు మొదలయిన దేవతలు వెళ్ళి, విష్ణువును గురించి మొదలబెట్టినందు యింద్రాధికమై విష్ణు త్రివిక్రమావతారం దాల్చి బలిచక్రవర్తిని మూడు అడుగులు భూమి ధానం ఆడి ధారాగ్రహితం చేయించుకొని విశ్వరూపం ధరించి త్రిలోకములు ఆక్రమించి బలిని రసాతలగతుని చేసి యిందునికి త్రిలోకాధిపత్యము పునహాయిచ్చిరి గనుక దేవేందుడు త్రివిక్రమ స్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశినారు. స్వామివున్న పయిం —

శ్లో॥ చక్రం భూధ్వే వహంతం రవిశశి యుగళం
నారదం రుష్యశృంగం రాహుగ్రస్థోర్ధ్వ పాదం ।
స్వకం కర జలక్షాశితం బ్రహ్మణాచ ।
ఏకం ప్రహ్లాద యుక్తం బలిపద పార్శ్వే శుక్ల
వింధ్యావశీనాం । తాక్షేవక్రారమేత మదగజ
విజయంతి విక్రమ మూర్తిం నమామి ।

(శ్లో॥ చక్రం మూర్ధే వహంతం
రవిశశియుగళం, నారదం, రుష్యశృంగం ।
రాహుగ్రస్థోర్ధ్వ పాదం స్వకరసురజల
క్షాశితం బ్రహ్మణాచ । ఏకం ప్రహ్లాద
యుక్తం బలిపద పార్శ్వే శుక్ల వింధ్యా
వశీనాం । తార్ష్యే వక్రారమేతే
మదగజ విజయం త్రివిక్రమ మూర్తిం నమామి ।)

(తా॥ తలపై గొడుగును ధరించినట్టియు, సూర్యచంద్రుల జంటలయు, నారద ఋష్య శృంగ మహర్షులతో గూడినట్టియు, బ్రహ్మదేవుని స్వీయకరములచే కడుగబడినట్టియు, బలి చక్రవర్తి ప్రక్కననున్న అతనిభార్య వింధ్యావశితో గూడి పూజింపబడినదియు ఏకపాదము ప్రహ్లాదునితో గూడినదనియు, ఒక పాదము గరుడుని యందుంచబడినదియునగు ఆ గజేంద్ర త్రాణుని త్రివిక్రమ మూర్తిని నమస్కరించుచున్నాను.)

యా ప్రకారం గభ౯గుడియుంధు వుంచి వున్నారు.

తదనంతరం తపస్యంపన్నులయి మవంట్టి శ్రీ ఆగ స్త్యమహాముని యీ త్రివిక్రమ స్వామివారి ఆలయానికి యీశాన్యభాగమంధు శ్వేత లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేశినారు. గన్కు ఆగ స్తేశ్వరస్వామివారనే వామం చాత తదారభ్యా యీపర్కు పూజింపబడుతూ వున్నారు.

కలియుగం ప్రవేశించిన తర్వాతను చాళుక్య కులోద్భవుడయి విష్ణువర్ధనమహారాజు రాజమహేంద్రవరమంధు రత్నశింహాసనాశీనుడై రాజ్యం చేస్తూవుండీ దిగ్విజయాధామై మంత్రి సామంత సేనాధ్యక్ష సేనాసమేతంగా బయలుదేరి కళ్యాణం మొదలయి గడిలు సాధించి అక్కడి రాజులను జయించి జయ స్తంభములు సంస్థాపించి యీస్థలానక్కవచ్చి శ్రీ త్రివిక్రమస్వామివారికి ఆలయ ప్రకార మంటప నిర్మాణం చేయించి గభ౯గుడి అంతరాంక ములచుట్టూ బయటిపాశ్వాం రామరాచణ యుద్ధం దశావతారములు మొదలయి ప్రతిమ మోదిన కషా చేయించి యీ స్వామి వారికి స్కలోత్సవములకు జర్గలంధ్రు మజ్జూరి పొలములో చేర్చి డిండ్రాశ్శ పాలెం పెద్ద వోబళసానిపాలెం అవి రెండ్లుపాలెములు యింకా కేసరిపాటిని ౨౦ కుచ్చళ్లు పొలమున్ను మరిన్ని కుసుకు త్రిపాడు గ్రామం ౧ కొండ్లపాటూరు గ్రామం ౧ యినగ త్రిపాడు గ్రామం ౧ వెరసి నాలుగు గ్రామాదులు ౩ వీటికి సీమ చిహ్నాలు యేపారచి ధారాగ్రహితంచేసి యేతత్కమంబులు గాసన స్తంభం మీదట లిఖించి శ్రీ త్రివిక్రమస్వామివారి దేవాలయముంధర సంప్రావించినారు. అందుకు నకలు-

- ౨ శ్రీ స్వామి వార్ల కళకాలు
- ౧ శ్రీ త్రివిక్రమ స్వామి వారి కళకం
- ౧ శ్రీ ఆగ స్తేశ్వర స్వామి వారి కళకం

యా ప్రకారం ధారాదత్తం చేసెగన్కు ఆ చంద్రాక్కణస్తాయిగాను అనుభవించిరి జయంత్రి జగదాకాశా ।

జంభారిపుర శాసనాసురా శివశిరోభూషా మురారేః పాదపాంసపః

శాలివాహనశక ప్రవేశమయి తర్వాతను యేతచ్చక గతవత్సరములు ౧౨౨౦ (1298 AD) జర్గిన పిమ్మట కుమార కాకతీయరుద్రదేవ మహారాజులుంగారు సర్వాధికారము లతో పూర్వం ముక్కంటి మహారాజులుంగార్ని జయించి కరికాల చోడమహారాజు వంశీకు డయిన మల్లిదేవమహారాజు వంశీకుడయి మల్లిదేవమహారాజు ప్రభుత్వము చేస్తూ స్వ స్త్రీ శాలివాహనం ౧౨౨౦ (1299 AD) శకం ఆగు నేటి యీశ్వర సంవత్సర మాఘ శుద్ధ ౧౫ సోమవారం సోమ గ్రహణ పుణ్య కాలమంధు పూర్వ సముద్రా తీరమంధు శ్రీ ఆగ స్తేశ్వర

స్వామివార్కి పంకపల్లి గొల్లపూడి అన్నపత్రిక యీ మూడు గ్రామాదులు- స్వాగ్రాహారములుగాయిచ్చి మరిన్ని శ్రీస్వామివార్కి నృత్యగీతాది పుత్పవములు జర్పె తిప్పసానిఆనే వేశ్యకు కేసరి పాటిని ఖ ౧౩౫ క్షేత్రం యిప్పించి పొలిమేర హద్దులుసిల్పి యేతక్రమంబులు శిలాశాసన స్తంభములమీద లిఖింపచేశినారు. ఆ యొక్క శాసనం నకలు-

శ్రీ విష్ణోఽకటపాదపచ్చదపుటే పయ్యంకి కాశాయి నోగం
 భీరస్పుట శోభినాభి సరసీ సత్పద్మ సద్మోదరేవేదాప్రాదమ
 భూత్ జగత్రయ లతాభిం జంచుతుమోఽకట కః ।
 తస్యాంతః కశ్యపః । తస్మాత్సోర్యో మనుస్త
 స్నాతస్మాదిష్వాకు భూపతిః । తస్మాద్విక్వక్ష స్తద్వంశే ।
 కరికాలన్యపోజని ।

(శ్లో॥ శ్రీ విష్ణోర్వట పాదపచ్చదపుటే పర్యంకికాశాయి నో
 గంభీరస్పుట శోభినాభి సరసీ సత్పద్మ సద్మోదరే ।
 వేదాభ్యాసమ భూజ్జ గత్రయ లతాంభింకట చతుర్మూర్ధకః ।
 తస్యాంతః కరణాన్మనోభిరభవ త్తస్యాత్మజః కశ్యపః ।
 తస్మాత్సూర్యోమనుశ్చాసీత్ తస్మాదిష్వాకు భూపతిః ।
 తస్మాదిష్వాకు స్తద్వంశేకరికాలన్యపోజని ॥)

(తా॥ వటపత్రశయానుడైన విష్ణుమూర్తి నాభికమలమునుండి వేదాభ్యాస పరాయణుడైన బ్రహ్మదేవు జగత్స్పృష్టి నిమిత్తముద్భవించెను. ఆయన మానసికి సృష్టిగా కశ్యప ప్రజా పతియు, ఆయనకు సూర్యుడును. ఆయనకు మనువు - ఆయనకిష్వాకువును, జనినిరి. ఆ ఇష్వాకు వంశములో కరికాల చోళుడను రాజువయించెను.)

శ్లో॥ యస్సహ్యో చలకన్యకా జలపరివాహ ప్రభావాఽశి శశ్వత్పాలిత
 శాసనస్య విసర శ్రీరక్షితఞ్మాజనః ।
 పాదాంగుష్ఠహృతత్రిమోచన మహీపాలాగ్రణేలోచనేనాత
 శ్రీ కరికాల చోళ నృపతేస్తుల్యో మహీవల్లభః ।

శ్లో॥ యస్సహ్యో చలకన్యకా జలపరివాహ ప్రభావాఽశిః ।
 శశ్వత్పాలిత శాసనస్య విసర శ్రీరక్షితఞ్మాజనః ।
 పాదాంగుష్ఠ హృతత్రిలోక గమహీపాలాగ్రణేః పాలనే
 నాస్తి శ్రీ కరికాల చోళ నృపతేస్తుల్యో మహీవల్లభః ॥

తా॥ ఏకరికాల చోళరాజు కావేరినది తీరమునంతయు తన శాసనముచే లక్ష్మీవంతముగ జేసినవాడును, కాలిగోటితోడనే సమస్తరాజుల సంపదను వశము జేసికొవెనో అట్టి కరికాల చోడ నృపతికి సముడే లోకమున లేడు.

శ్లో॥ జాత శ్రీ కరికాల పాడికావ కులే రత్నాకరే చంద్రవత్
 శ్రీ మద్రాజ సమాజ భూషణ మణి శ్రీ మల్లిదేవాం
 హ్యాయః । నిస్త్రింశ తృటితారి ఘోటక భట స్తంబేరమ గ్రామణే ।
 మస్తేష్కాశ పిశాచ భూతనివహా శ్లాఘ్య ప్రతాపోదయః ।

(శ్లో॥ జాతశ్రీ కరికాల వార్ధివకులే రత్నాకరే చంద్రవత్
 శ్రీ మద్రాజ సమాజ భూషణమణి శ్రీమల్లిదేవాహ్యాయః ।
 నిస్త్రింశతృటి తారి ఘోటక భట స్తంబేరమ గ్రామణేః ।
 మస్తేష్కాశ పిశాచ భూత నివహా శ్లాఘ్య ప్రతాపోదయః ॥)

(తా॥ పాలసముద్రములో చంద్రుడుడయించినట్టుల కరికాల చోడ వంశపు రాజు కులమున - రాజులకెల్ల నలంకార ప్రాయుడైన మల్లిదేవ మహారాజుడయించెను. అతడు తన కత్తిచే శత్రుసైన్యమునంతయు నాశనముచేసి ప్రసిద్ధి నొందినవాడును తన పరాక్రమముచే భూతప్రేత పిశాచాదుల గూడ ధిక్కరించినవాడయ్యెను.)

శ్లో॥ సైన్యశ్రీ వా.....తుఃకాధ సైన్యాన్య
 గ్రహార భీల దిగ్విజయలక్ష్మిం । పల్లవి దేవ
 జగతీ.....శక్రాంశక్రిసూసురివచ
 శ్రీ సమాయః ॥

(శ్లో॥ సైన్యశ్రీ వాడినాగ భట చతుర్విధ
 సైన్య నిగ్రహా ౭ భీల దిగ్విజయ లక్ష్మిం
 పల్లవ దేవ జగతీ ధరహరణే శక్రాంశః
 చక్రిసూసురివచ శ్రీ సామోయః ॥)

(తా॥ ఎవ్వారు తన చతుర్విధ సైన్యముచే నన్యరాజుల దిగ్విజయలక్ష్మిని నిగ్రహించెనో - పల్లవ దేవ మహారాజునోడించి దేవేంద్రతుల్యుడై - మారుని వలె శోభతోనుండెనో ఆ మల్లిదేవుడంతగా ప్రకాశించువాడు.)

శ్లో॥ చక్ర విశ్వంభరాచకి విశ్వంభర విభోదయః ।
 మల్లిదేవ మహీజా నిమహాదానానిపాదశ ॥

శ్లో॥ చక్రే విశ్వంభరా చక్రీ విశ్వంభర విభూదయః ।
 మల్లిదేవ మహీజానిః మహాదానాని షోడశ ॥

తా॥ భూతలమందు విష్వంశసంభూతుడై - ప్రపంచ సంపదకు కారణభూతుడైన మల్లిదేవమహారాజు షోడశ మహాదానములను జేసెను.

శ్లో॥ కోటి ప్రతికోటి రువృట తలాకోటి భవద్యాసుకిః ।
 పేదేరాత్రి నభస్వతో రధవతోధాదేరయోత్పాటనః ।

శ్రీ మిత్రా వరుణాత్మ జేన ముని నాపూర్వంప్రతిష్ఠా
 వితసాఞ్జరిక్షు పురాగ్రహావరదః । పాయాదీపాయా జగత్ ॥

(శ్లో॥ కోటిన ప్రతికోటిరుద్భుట మటాకోటి భవద్వాసుకిః ।
 పేటిరాత్రి నభస్వతో రవవతోదాటి రయోత్పాటకః ।
 శ్రీ మిత్రా వరుణాత్మజేన ముని నాపూర్వం ప్రతిష్ఠా పితః
 సాఞ్జ దిక్షు పురాగ్రహార వరదః పాయాదపాయజ్జగతే ॥)

(తా॥ కోటి సూర్య ప్రభా భాసమానుడును - ఉద్భతులు (గర్వితులు) ఆయిన వారి సమూహమునకు కోటి వాసుకులవలెనున్నట్టియు రాత్రియు - వాయువును, సూర్యునకు సంరక్షకమై వారి దాటివేగమును పోగొట్టువాడును. మిత్రావరుణాత్మజుడైన అగస్త్యునిచే బతి స్థింపబడిన అగస్తేశ్వర స్వామి చెరుకుపల్లి గ్రామముననుగ్రహించుచు జగత్తున పాయము నుండి రక్షించుగాక ॥)

శ్లో॥ తారారాట్కర పద్మినీ హితమితే శాకాబ్జజాతే గతే, సాఞ్జ
 దీశ్వర వత్సరే శుభకరే మాఘాఖ్య మాసేనితే, పక్షే
 పక్షణీ సోమవార సహితే సోమగ్రహో ప్రకృమే,
 కృత్యాస్నాన మానూన మంత్ర విధినాపా ధోనిధేస్సంన్నిదౌ ।

(శ్లో॥ తారారాట్కర పద్మినీ హితమితే శాకాబ్జ జాతేగతే
 సాఞ్జదీశ్వరవత్సరే శుభకరే మాఘాఖ్య మాసేనితే ।
 పక్షే పర్వణి సోమవారసహితే సోమగ్రహోప్రకృమే
 కృత్యా స్నానమంత్ర విధినాపాధోనిధే సన్నిదౌ ॥)

(తా॥ శాలివాహనం శకం 1221కి సరియగు-చాంద్రమాన ఈశ్వర నామ సంవత్సర మాఖ శుద్ధ పూర్ణిమా సోమవారము చంద్రగ్రహణ సమయమునందు సముద్రస్నానమునొనరించి తత్తీరమందు.)

శ్లో॥ పంచోత్తర దశ రిపరిమేయ మహిమ గస్త్యనారాయ
 శ్రీ మల్లిదేవ నృపతిః ప్రాదాదిహా ॥

(శ్లో॥ పంచోత్తరదశా పరిమేయ మహిమాగస్త్య
 నారాయ శ్రీమల్లిదేవ నృపతిః ప్రాదాత్ ఇహ ॥)

(తా॥ షోడశ మహిమాన్వితుడైన మల్లిదేవ మహారాజు అగస్తేశ్వర ప్రీతికై అగ్రహార ముల దానమును చేసెను.)

శ్లో॥ నంధికుంట్ట నామ శిప్రాబ్యాం కుంమ్మరి కుంట్టేన
 పంకల్వధ్వనాత్వ । బాహుశ్చాతత్పిల్లి సీమ్నోధ ।
 షిప్పితాం గొల్లపూడినా । అస్తగస్త్య మహేశస్య ।

వాస్వాధాం లాసికాగణః । తిప్పసాని వరాతస్మిన్ ।
 రంభై వాప్సరాంగణే ॥ అగ స్త్యేశోత్సవారాయ తిప్పసాన్యన్యన్యా
 యాన్వితం । దదాపం బో త్తర త్రింశ ॥ ఘోరికాక్షేత్ర
 ముత్తమం । కారం బేట్యద్వనా ప్రాబ్యాం । దక్షిణే పరి
 యోర్తిశోః । అవణ గ్రామ సీమ్నో దక్ష్పంధి కౌక్కుల
 పాడునా । బొల్లి పెంబి వందూరు నాచాంకితం శుభ
 దంన్యణాం । చణాకా వీహీ ముఖ్యానాం ధాన్యానామా
 భివ్యద్ధిభిః । అగ స్త్యేశాంగ్ బోగార్థం । మన్న పతివ ప్రరందదౌ ।
 మల్లి మహీనాథో । దదావా చంద్రతారకం ॥

(శ్లో॥ నందికుంట నామవి ప్రేభ్యో కుమ్మరికుంటే.....ఆర్యాక
 పశ్చాత్తత్పల్లి సీమ్నోఽథ చిహ్నితాం గొల్లపూడినా-
 అగ స్త్య మహేశస్య వాసార్థం లాసికా గణః ।
 తిప్పసానివరా తస్మిన్ రంభై వాప్సరాంగనా ।
 అగ స్త్యేశోత్సవారాయ తిప్పసాన్యన్యన్యాన్వితం ।
 దదాపంచో త్తరత్రింశత్ కేదారక్షేత్ర ముత్తమం ।
 కారం బేట్యద్వనా ప్రాబ్యాం దక్షిణే పార్శ్వయోర్తిశోః ।
 అవణ గ్రామ సీమ్నోఽథ పందికొక్కుల పాడునా ।
 బొల్లిపెంది మందూరు నాచాంకి - తం శుభదంన్యణాం ॥
 చణాకా వీహీ ముఖ్యానాం ధాన్యా నామభివ్యద్ధిభిః ।
 అగ స్త్యేశాంగ్ బోగార్థం అన్నపత్తిపురందదౌ ।
 మల్లిదేవ మహీ నాదోదదావా చంద్రతారకం ॥)

తా॥ ఆ మల్లిదేవ మహారాజు బ్రాహ్మణులకు నందికుంట. కుమ్మరికుంట - బొల్లపూడి
 మొదలైన అగ్రహారములనిచ్చెను - అగ స్త్యేశ్వర భోగార్థం నాట్య కత్తియల నిచ్చుచునందు
 తిప్పసానియను భోగము దానిని రంభతో సమామైన దానినొసగెను. ఆ విధముగ 85
 మందిని తిప్పసాని వంశీకుల నగ స్త్యేశ్వరుని సేవకుంచివారి పోషణకై - కారంచేడు, ఉప్పుటూరు,
 పందికొక్కులపాడు, బొల్లిపెంది, వందూరు, నాచాంకి, అను గ్రామముల గూడ దానమును
 చేసెను - మరియు అనపత్తి అను దానిని గూడనిచ్చెను - ఇందు మంచి సెనగ వరి దాన్యములు
 మేలురకముగా పండును.

శ్లో॥ స్వదత్తాద్వి గుణం పుణ్యం పరదత్తాను పాలనం
 పరదత్తాపహరణే స్వదత్తా నిష్పలం భవేత్ ।

శ్లో॥ స్వదత్తాద్వి గుణం పుణ్యం
 పరదత్తాను పాలనం ।

పరత్రాప పహారేణ
స్వదత్తం నిష్పలంభవేత్ ॥

తా॥ తానొసగిన దానికంటె యితరులు భగవంతునికి సమర్పించిన దానిని రక్షించుట ద్విగుణమైన పుణ్యమును గలిగించును- ఇతరులిచ్చిన దానినపహరించగ తానిచ్చినచో నధి ఫలము లేని వ్యర్థదానమగును.

శ్లో॥ స్వచత్తం పరచత్తం వాయో హరేతి
వసుంధరా వష్టి వృషా సహస్రా విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ।

శ్లో॥ స్వదత్తం పరదత్తం వా
యో హరేత వసుంధరాం ।
షష్టిర్లర్ష సహస్రాణి
విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః ॥

తా॥ తానిచ్చిన దానిని గాని పరులిచ్చినదానిని గాని- స్వామి వారికిచ్చిన భూమినెవడు హరించునోవాడు 60 వేల సంవత్సరములు పురుగుగా బుట్టును.

శ్రీ మల్లిదేవ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.....

వడ్డెరెడ్డి కన్నాటక ప్రభుత్వములు గడిచి తర్వాతను తురకాణ్యము ప్రబలమాయె గన్నును కొండ్లివీటి శీమ సముతు బండ్లిలు చేశేటప్పుడు యిది కసుపా చేశి వుప్పుటూరు కొంమ్మూరు వగయిగా గ్రామాదులు దీనికింధ చెల్లెటట్టు చేశినారు గనుక సముతు అమీలు దేశస్తుల పరంగా బహుదినములు అమాని మాఘియ్యతు జగ్గినది. స్న ౧౧౨౨ వసలీ (1712 AD)లోను సుబావారు కొండ్లివీటి శీమ మూడు వంట్లు చేశి జమీదార్లకు పంచిపెట్టే యడల యీకసుపా సమేతు గ్రామాదులు సర్కారు మజ్దుందాల్లు అయిన మానూరి వెంకంన్న పంతులు గారి వంట్లలో వచ్చి చిల్కలూరి పాటి తాలూకాలో దాఖలు అయినందు తదాప్రకృతి వెంకంన్న పంతులుగారు ఆప్రాజీసంతులు గారు వెంకట్రాయునింగారు ప్రభుత్వములు చేశి తర్వాతను వెంకట కృష్ణునింగారు ప్రభుత్వానుకు వచ్చి దాని క్షేత్రముల యందు ప్రవీణులయిన తన తాలూకాలో వుండే దేశస్థానములు మరమ్మతు చేయించి విశేష వృత్తులు కల్గజేసినారు గన్ను అప్పట్లో వారి దివాను అయి బాతికోన్నప్ప పంతులు పరంగా మజ్దురిలో వున్న త్రివిక్రమస్వామి వారికి చట్టా ప్రాకారమున్నూ గాలి గోపురము కట్టించ నియమించి స్కూలోత్సవములు చేయించినారు. తదనం తరము వీరి కొమారులయి నర్సన్నారావు ప్రభుత్వమునకు వచ్చి తండ్రిగారి వలనే జరిగించినారు. గ్రామం మీకు శ్రోతీయంగా యిప్పించినాము. విస్తారంగా వులవలు పండుచున్నవి. ప్రతి సంవత్సరం శ్రోతీయం వరహాలు చెల్లించునే తతిమ్మా ఫలప్రాయలు మీ పుత్రపౌత్ర పౌరంపర్యం అనుభవిస్తూ సుఖంగా వుండుకోవలెను. అని యిచ్చ ప్రకారంగా సనచు వ్రాయించి వుచ్చి

సన్ ౧౮౦౫ ఫసలీ (1805 AD) వర్ష పయ్యి వ్రాశ్చి చింతలపాటి రామలింగచార్యుల గారికి అగ్రహారం జర్గించిరి. తదనంతరం అగ్రహారీకులు గ్రామం తరదద్దు చేసుకోవడానుకొన్న జమీదారు సినాయించి శోతీయం బేరీజు చెల్లించుకోవడానుకొన్న శక్త లేకనున్న పాయగన్ను భార్య మాణిక్యారాయనింగారు అగ్రహారం జప్తుచేసుకొని వ్యవహారం ఖద్దన విచారించుకొంటూ వున్నారు.

రిమాకున్ గ్రామ గుడికట్టు కుచ్చట్టు ౨౫

కి మ్మిహాలు :

- ౦ | ౦ గ్రామ కంతం
- ౦ ౪ ౦ వనంతోట కటం రాజు వెంకన్న పంతులు వేయించిది.
- ౦ | ౭ కటంరాజు వెంకన్న పంతులు వేయించిన్న చెరువు.
- ౧ ౪ ౦ వాగులు లికి
- ౨ చవిటి భూములు
- ౦ ౪ ౦ కొండకు పొయ్యి డొంకలు
- ౨ గుంటలు యిక్కె దిన్నెలు ౨కి
- ౩ కొండపూడి కాలువ
- ౦ | ౦ మిట్టపాలెము కొత్తగా కట్టినది.

౧౪౮

యినాములు

- ౦ | ౦ దెండ్లూరి సదాశివ శాస్త్రుల్లూ గారికి
- ౦ ౦ ౭ రాచకొండ రామన్న
- ౦ ౪ ౦ గ్రామ కరణం
- ౦ ౦ ౭ రాచకొండ కొండప్ప
- ౦ | ౦ బోగం వెంకసాని

—

౧౨|౭

గాక తతిమ్మా ౧౧౪౭—కి సాలు

పరుపు మాన్యము

- ౧ చింతలపాటి రామలింగన్న దీక్షితులు
- ౧ శేవకులు

—

౨

గాక తతిమ్మా ౯౪౭ శేరి

కయిఫీయతు మొరతజా—ది ౬ దిశంబరు ఆ. స. ౧౮౧౨ సంవత్సరం ఆంగ్లీరస నామ సంవత్సర మాగణిర శుద్ధ లి ఆదివారము.

వేరూరు

కయివియ్యతు మౌజే వేరూరు ములే మజుకూరు సముతు నాదెండ్ల సరకారు మృత్యు
జాంన్నగరు యిలాకే రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడు బహదరు మంన్నె
సులతాను స్న ౧౨౨౨ ఫసలీ (1812 AD).

పూర్వం యీ స్థలం బహు అరణ్యంగా వుండు గనుక యిక్కడ రుషి ప్రార్థన చాతను
శ్రీ ములస్థాన సోమేశ్వరస్వామి వారు స్వయం వ్యక్తంగా అవతరించినారు అనువాడికె
వుంన్నది.

తదనంతరం కలియుగ ప్రవేశమయిన తరువాతను యీ స్థలమందు గ్రామము
యేర్పడి వేరూరు అనే వాడికె వచ్చినది.

శాలివాహన శక ప్రవేశమయిన తర్వాతను శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర త్రిభువన
బిరుదులు వెంన్ను సంజ్ఞేల అలమందల కారాకొల్లి దేవ చోడ వహోరాజులు ప్రభుత్వం చేశే
టప్పుడు పయిన వ్రాశిన మూలస్థాన సోమేశ్వర స్వామి వార్ల ఆలయం పుంట్టపములు
నిర్మాణం చేయించి స్వస్తిశ్రీ శక వరుషంబులు ౧౪౫౦ (1528 AD) అగునేటి సౌమ్య
సంవత్సరం జ్యేష్ఠ బ॥ ౨ శుక్రవారం శ్రీమతు వేరూరి మూలస్థాన సోమేశ్వర దేవరకు
యిచ్చిన ధర్మశాసనం కొండ్లవీటి శీమ మాకు చెల్లె వేరూరి గ్రామాన సోమేశ్వర దేవరకు
బెట్టిన చేనుమూడు పుట్లకుంన్ను వృత్తిపంన్ను కట్టుముకాని కొలు దారపోసి సమర్పిస్తామి.
అని యీ ప్రకారంగా యేతద్ధర్మంబులు శాసన స్తంభాల మీద లిఖింపచేసినారు.

ఆ పిమ్మట శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర పరిణేయ తిక్క భీమరాజులు ప్రభుత్వానకు
వచ్చి స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౯౨౫ (1008 AD) అగునేటి వుత్తరాయణ సంక్రాంతి
తిథియందు వేరూరి మూలస్థాన సోమేశ్వర దేవరకు హవిలి అచనాదులకు బెట్టిన వృత్తి
ఖ ౨ యీ స్థానపతి సూరేశ్వర పండితుల పుత్రుడు సోమనాధులు అతని పుత్రాను పౌత్రికము
యప్పుడూ ఆరాధించువారు. అని యీ ప్రకారంగా స్థానపతి వారి పరం చేశినారు.
తదనంతరం స్వస్తి సమధి గత పంచ మహా శబ్ద మహామండలేశ్వర కొల్లిపాక పురవరా
ధీశ్వరం చలమత్రి గండ్ర స్వస్తి చతుస్సుముద్ర ముద్రిత అఖిల నిఖిల వసుంధరా పరిపాలక
శ్రీ మత్తినయిన పల్లవ ప్రసాదాసాదిత కృష్ణ వేణ్యాసది దక్షణ షట్పహస్ర గ్రామవనీ వల్లభ
సహకార చోళ చాళుక్య సామంత మరావేక మృగేంద్ర విభవామరేంద్ర గండ్ర గండ్ర
బేరండ్ర జగ మెచ్చుగండ్ర నగ్ని మత్తాండ్ర శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర పరోదభీమ రాజులు
కొమారులయిన కుసుమ రాజులు సమస్త బిరువాంకితంబుల ప్రశిద్ధి వడశి శ్రీ స్వామి వార్కి
సకలోత్సవములు చేయించి సూర్యగ్రహణ కాలమంద్రి అనేకములయిన బ్రాహ్మణ్యులకు

భూస్వాస్యములు యిచ్చి యేతధమణ్బులు శాసనం మీద లిఖింపచేశినారు. గజపతి శింహాస్య నస్తుడయిన గణపతి మహారాజులుఁగారి శాలివాహనం శకం ౧౦౫౬ శకం (1134 AD) లగాయతు ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వీరి దగ్గర మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్న గారు శా ౧౦౬౯ శక (1145 AD) మంధ్ర గ్రామ కరిణీకపు మిరాశీలు సమస్తమయిన నియోగిలకు నిన్నణ్బుయిచ్చే యెడల యీ వేరూరు గ్రామానకు వెలనాడు కౌండ్డిస్య స్వగోత్రుకులయిన అచ్చిరాజు వారికి సంపతి ౧ యీ గోత్రీకులయిన పొత్తూరి వారి సంప్రతి, ౧ కాశ్యప గోత్రులయిన నంపం వారి సంప్రతి ౧ యాజ్ఞముల్కులయిన శిరిగి రాజు వారనే కౌండ్డిస్యస్వగోత్రులు సంపతి ౧, వెరసి సంప్రతులు ౪కి మిరాశీలు నిన్నణ్బు యిచ్చినారు గన్ను తదాది మొదలుకొని యేతద్వంశజులయిన వారు అనుభవిస్తూ వున్నారు.

శా ౧౨౪౦ శకం (1318 AD) లగాయతు రెడ్లు ప్రభుత్వానకు వచ్చి రాజ్యము చేశేటప్పుడు యీ గ్రామములో గ్రామున్కి పశ్చిమ పాశ్చాత్యమంధ్ర పిష్టుస్తలము కట్టించి శ్రీ కేశవస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ చేశి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరుగలందులకు ౪ ౧ భూమి యినాము యిప్పించినారు తదనంతరం గజపతి వారి అధికారములో మజుకూరి కాపు అయిన కందిమళ్ళ బయ్యన్న నేడనే అతన్ని పయిన వ్రాశిన సోమేశ్వర స్వామి వారు ప్రసన్నమయినారు గన్ను అతను శ్రీ స్వామి వారి యంధ్ర చాలా భక్తి కలిగి అలయము జీనోణ్ధారం చేయించి పుణ్యప్రతిష్ఠ చేశినారన్న వాడికె చాలా వున్నది. నరపతి శింహాస్యనస్తుడయిన శ్రీ వీర ప్రతాప కృష్ణదేశమహారాయులు గజపతి వారిని జయించి రాజ్యము చేశేటప్పుడు స్వస్తిశ్రీ శక వరుషంబులు ౧౪౪౨ (1520 AD) అగునేటి విష్ణు సంవత్సర కాతీక శు॥ ౧౫ (15) సోమవారం శ్రీ మున్నహా గాజాధి రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీర ప్రతాప శ్రీకృష్ణ దేశమహారాయులు పృథివీ సాంబ్రాజ్యము శేయుచుండగాను వేరూరి సోమేశ్వర మహాలింగున్కి శ్రీ కేశవరాయునికి కౌశిక గోత్ర ఆపస్తంబ సూత్రులయిన నాదెడ్ల తిమ్మర్పు గారి కొమారులయిన గోపర్పు గారు యిచ్చిన దాన ధర్మ శాసన క్రమ మెట్లన్నను శ్రీ మున్నహా ప్రధాన సాశ్వ తిమ్మరసయ్య వారు మానాయంకరానకు పాలించనవుధరించిన కొండవీటి శీమలోని వేరూరి గ్రామానకు యిచ్చిన క్షేత్రం మూలస్తాన సోమేశ్వరునికి ౪ ౧ కేశవరాయునికి ౪ ౧ విఘ్నేశ్వరునికి ౪ ౧ వీరభద్రునికి ౪ ౧ వెరశి ౪ ౪ క్షేత్రం అచణన దీపారాధనలకు సమప్తించి అంధ్రుల పండ్డిన నానాధాన్యములు స్వామి వాణ్కు ఆరగింపు చేయ నిన్నణ్బుయిచ్చి యీ గ్రామానకు కరణాలు అయిన అచ్చిరాజు వారి సంప్రతి ౧కి బ॥ ౦౨౨౦ పొత్తూరి వారి సంప్రతి ౧కికే సరిపాటిన క్షేత్రం బ॥ ౧౨౨౦

శ్రీ గిరి వారి సంప్రతి ౧కి కేసరిపాటిన క్షేత్రం ౪ ౦౨౨౦

చన్నయ బేహారా వారి సంప్రతి ౧కి ౪ ౦౨౨౦

వీడిని యిప్పుడు నంన్నెంవారా ఆదురు. యీ ప్రకారంగా నిన్నణ్బుయిచ్చి గోపరసు ప్పరసు గారు ప్రభుత్వం చేశిరి సడరహి కృష్ణ రాయల అధికారములో శాలివాహన శకం

౧౬౪౩ (1521 AD) అగునేటి చిత్రభాను సంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౧ (11) సోమవారం రోజున శ్రీ వేరూరి శ్రీ చంన్న కేశవరాయుడి భోగమంట్టపము అచ్చిరాజు వెంకట యోగి కట్టించినారు గనుక సూరనేని అచ్చిరాయనింగారు ప్రభుత్వం చేస్తూ కు ౫ భూమి యినాం యిప్పించినారు.

కృష్ణరాయలు, అచ్యుత రాయలు, శ్రీ రంగారాయలు మొదలయిన కంన్నాటక రాజులు శా ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు ప్రభుత్వము చేశిరి గనుక ధర్మవంతులయిన పయిన వ్రాసిన దేవ బ్రాహ్మణ వృత్తులు నిరాటంకంగా జరిగించినారు. శా ౧౫౦౨ శకం (1580 AD)లో కన్నాటక పాదుశహా అయిన శ్రీ రంగారాయలును జయించి మల్కీ విభు రాము యా తద్రాజ్యమున్నూ ఆక్రమించుకొని కొండ్లవీటి దుర్గం పుచ్చుకొన్నారు గనుక అప్పట్లో శ్రీ స్వామి వాల్లకు పూర్వపు రాజులు నిన్నయించిన బాహరి స్వాస్థ్యముల జప్తు చేసుకొని క్లుప్తంగా చేసిన స్వాస్థ్యము :

- కు ౧   శ్రీ మూలస్తాన సోమేశ్వర స్వామి వారికి
- కు ౧   శ్రీ కేశవ స్వామి వారికి
- కు ౧   శ్రీ వీరభద్రస్వామి వారికి

3

యీ ప్రకారంగా నిన్నయించి అధికారం చేస్తూ కొండ్లవీటి శ్రీమ సముతు బండ్లిలు చేశేటప్పుడు మాజీ మజుకూరు నాదెడ్ల సముతులో దాఖలు చేశి సముతు అమీలు బేదరు దేశ పాండ్యాల పంకగా అమాని మామ్లియ్యతు జరిగించే యడల శా ౧౬౦౮ (1687 AD) అగు నేటి క్షయ సంవత్సరమునంధునను సంభవించిన ఔమము చాతను దేవస్తానములకు ఆచార నాదులు జరుగక ఖిలకడ్డి. స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1712 AD)లో కొండ్లవీటి శ్రీమ వంట్లు చేశి జమీవార్లకు పంచి పెట్టే యడల యీ గ్రామం సర్కారు మజుందారులయిన మాసూరి వెంకంన్న పంతులు గారి వంట్లలో వచ్చి చిలకలూరి పాటి తాలూకాలో దాఖలు అయినది. గనుక వెంకంన్న పంతులు గారు అధికారం చేస్తూ అధికారందరను గురించి యేలూరు వగయిరా తొమ్మిది గ్రామాదులు వాశిరెడ్డి పద్మనాభనింగారు విక్రయించి యిచ్చినారు ముతే దేహాయి యిప్పిలు.

కసుబే వేరూరు ౧ తులపాడు కాపుర్రు ౧ సొలస ౧ చిరుమామిళ్ళ ౧

కావూరు ౧ గోవిందపురం ౧ బయిశికపురం ౧

గంన్నేపూడి ౧ వెరశి తొమ్మిది గ్రామాదులు ముతాచేశి వేరూరు ముతా ఆరి

పేరు బెట్టి పద్మనాభని గ్గాకి యిచ్చిరి గనుక పద్మనాభనింగారు, చంద్రమౌళిగారు, పెద రామ లింగంన్నగారు నర్సంన్నగారు, సూరంన్నగారు, చిన నంపంన్నగారు, చిన రామలింగంన్న గారు జగ్గయ్యగారు ప్రభుత్వము చేశిక తర్వాతను రామంన్నగారు ప్రభుత్వము వహించి అధికారము చేస్తూ వుండగా స్న ౧౧౮౨ ఫసలీ (1772 AD)లో మజుకూరి మిరాశీదారు డయిన అచ్చిరాజు నరసింగరాయుడు యీ గ్రామంలో వుండే మూలస్తానేశ్వర స్వామి వారి ఆలయం ఊర్నోధారం చేయించి శ్రీ స్వామి వారిని పునః ప్రతిష్ఠ చేయించినాడు గనుక యీ దేముని నిత్య నయవేద్య దీపారాధనలకు రామంన్నగారు కు ౧ భూమి యినాం యిప్పించి దీపారాధనల్కు పండుగలకు సాలియానా జరుగడానుక వో ఆరు వరహాలు చొప్పున నిన్న

యిచ్చినారు తదనంతరం పయిన వ్రాసిన జగ్గయ్యగారి కొమారులయిన రాజా వెంకటాద్రి నాయుడు గారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి అధికారము చేస్తూ ఫసలీ ౧౨౦౩ (1798 AD) ఆనంద్ద నామ సంవత్సర వైశాఖ మాసములో యీ గ్రామంలో యుండే కేశవస్వామి వీరభద్ర స్వామి వాల్లకు ప్రతిష్ఠలు చేయించి నిత్య నయవేద్య దీపారాధనలకు చేసిన వృత్తులు యినాములు :

- ౧ శ్రీ కేశవస్వామి వారికి
- ౧ శ్రీ వీరభద్రస్వామి వారికి

౧౨.....—దీపారాధన పండుగలు మొదలయినవి సాలీనా జరుగ గలందులకు.

- ౬ శ్రీ కేశవస్వామి వారికి
- ౬ శ్రీ వీరభద్రస్వామి వారికి

యీ ప్రకారంగా నిన్నకాయం చేశి పభుత్వము చేస్తూ వున్నారు. రిమాకు గ్రామం గుడికట్టు కుచ్చళ్లు ౨౦౨కి మినహాలు.

౨౪౨ గ్రామ కంఠాలు

- ౧ ౪ ౦ కసుబే మజుకూరు
- ౦ ౧ ౬ పంగులూరి వారికి పాలెం ౧కి గ్రామానకు తూర్పు
- ౦ ౪ ౦ కుక్కపల్లి వారి పాలెం గ్రామానకు ఆళ్లయ భాగము
- ౦ ౦ ౬ గ్రామానకు దక్షిణ భాగం మాండ్ర వారిపాలెం వ ౧కి
- ౦ ౦ ౬ మానికొండ వారి పాలెము గ్రామానుకు దక్షిణం
- ౦ ౦ ౬ గ్రామానుకు నైరుతి భాగమంధు పుల్లగాలపాడు అనేటి దిబ్బ
- ౦ ౦ ౬ మాలపల్లె

౨౪౩ వనం తోటలు లకి

- ౦ ౧ ౬ గ్రామానుకు దక్షిణ భాగమంధు అచ్చిరాజు నరసింగరాయు తోట వ ౧కి
- ౦ ౧ ౦ గ్రామానుకు దక్షిణ కొమ్మ సానెంమ్మ తోట వ ౧కి
- ౦ ౪ ౦ గ్రామానకు పశ్చిమం యర్రంశెట్టి వారి తోపు వ ౧కి
- ౦ ౪ ౦ గ్రామానుకు వాయువ్య భాగమంధు సంన్నె రామరాజు తోట వ ౧కి
- ౦ ౦ ౬ గ్రామానకు పుత్తర భాగమంధు అచ్చిరాజు అచ్చమ్మసాగుమానం పేరంటాలు తోపు ౧కి
- ౦ ౨ ౬ మన్నుపాటి ఆదిప్ప గ్రామానకు తూర్పు భాగం తూపు వ ౧కి
- ౦ ౪ ౦ కుక్కపల్లివారి పాలెం తూపునను మండ్లా పెరుమాళ్లు తూపు వ ౧కి
- ౦ ౪ ౦ గ్రామానకు ఆళ్లయ భాగమంధునను పొలివేర మీదను నాగేశ్వర నరసయ్య తోపు వ ౧కి

చెరువులు, కుంటలు

- ౦ ౪ ౦ గ్రామానుకు నైరుతి భాగమంధు అచ్చిరాజు వెంకటాచలం గారి చెరువు వ ౧కి
- ౦ ౧ ౦ గ్రామానుకు పడమట అచ్చిరాజు వెంగన్న చల్లా కృష్ణమ్మ పరాఖతు చెరువు వ ౧కి

- ..... సదరహి చెరువుకు పశ్చిమం పొలిమేరలోగా గుండ్లవెల్లి పద్మనాభా చార్యుల గారి చెరువులు వ గ కి
- ౦ ౦ ౭ గ్రామాన్కు వాయుష్య భాగమంధు కళివారు అనే రెడ్ల చెరువు వ గ కి
- ౦ ౦ ౭ గ్రామాన్కు ఉత్తర భాగమంధు బాకు కుంట్ట వ గ కి
- ౦ ౦ ౭ గ్రామాన్కు యీశాన్య భాగమంధు దండా పెరుమాళ్ళు చెరువు వ గ కి
- ..... సదరహి చెరువుకు యీశాన్య భాగమంధు పొలిమేర మాదయ కుంట్ట వ గ కి
- ౦ ౦ ౭ గ్రామాన్కు తూర్పు భాగమంధు సంగులూరి ఆయ్యంన్న కుంట్ట
- ౦ ౧ ౭ యీ చెరువుకు తూర్పు భాగమంధు జొన్నలగడ్డ మల్లయ్యకుంట్ట
- ౦ ౦ ౭ గ్రామాన్కు నైరుతి భాగమంధు అయ్యోటి అక్కలు కుంట్ట వ గ కి
- ౨ ౪ ౦ గ్రామాన్కు పశ్చిమమందు మొదలుకొని తూర్పుకు వెళ్ళిపోయిన కప్పగంతుల వారు.....
- ౧ పోలేరు గ్రామానకు ఆజ్ఞేయం
- ౧ ౪ ౦ డొంక్కలు...కి

గ్గా తతిమ్మలు ౧౮౮౨ కి

యినాములు

- ౩ శ్రీ స్వామి వార్లకకు
- ౧ గుండవెల్లి పద్మనాభాచార్యులు
- ౧ శ్రీనుం వల్లు శాస్త్రుల్ల గారికి
- ౦ ౪ ౦ గుడివెంక రామానుజా చార్యులు వారికి
- ౦ ౪ ౦ భట్టాజు గోవిందరాజులు
- ౦ ౪ ౦ అవ్యాం వెంకట్రామా డీక్షితులు
- ౦ ౪ ౦ గ్రామ పురోహితులు
- ౦ ౪ ౦ స్వామి వారి భజంత్రీలు
- ౦ ౪ ౦ వడ్ల కమ్మల్లు

౮

గాక నిలువ ౧౮౦౨

శెరి ౧౬౮౨

సావరం ౨

శ్రీముఖ సంవత్సర బహుళ స్థిరవారము ది. ౨౩ (23) యేప్రియలు ఆ.న. ౧౮౧౩ (1813 AD) సంవత్సరము.

భట్ల అన్నవరం

కైఫియ్యతు భట్లఅన్నవరం సఁతు నాదెండ్ల తాలూకే చిల్కలూరిపాడు స్కారు
ముతుజాంన్నగరు యిలాకె మానూరి వెంకట నరసింహారావు మయిసరు
జమీందారు స్. ౧౨౨౨ ఫసలీ (1817 AD) యీ.....మజూరి
కరణాలు పచ్చక నర్సరాజు యీ తాతయ్య వ్రాయించినది.

పూర్వం జయిపాడు భిలమయి వుండగా మొగలాయీలో యీ స్తకమఁద్దు పది
కుచ్చళ్ళ ఖండీకెగా మేఁకర్చి భట్టరాజుకు మాన్యంయిచ్చినందువర్ల తదారభ్యం భట్లఅన్న
వరం అనె నామాంకితం యేప్పొడ్డి యీ గ్రామానికిన్ని పాకాలపాటి కరణాలే
మిరాశీదారులు. యీ గ్రామం అంత్రా భిలపడి జ్యయులువుంటూ వున్నారు. పూర్వం
జయిపాడు భిలమయి వున్నది. అఁద్దుమీద పగిలిపోయి కండ్లిలయం వున్నది.

పచ్చక నర్సరాజు వ్రాలు.

యీతాతయ్య వ్రాలు.

బొప్పూడి

కవిభియ్యతు మౌజే బొప్పూడి పరగణే వినుకొండ పాతికెవంటు తాలుకే రాజా
వాశిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడు బహుచరు మన్నెనులతాను సరకారు మృత్తుక
జాంన్నగరు స్న ౧౨౨౨ ఘనలీ (1812 AD).

యా స్థలం పూర్వం బహు దుర్గారణ్య ప్రదేశములు గన్గు యీ పర్వతాగ్రమంధు
బుషులు నివాసము చేశి తపస్సు చేసుకుంటూ వుండురు గన్గు రుషి ప్రాధాన చేతను
శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వారు స్వయం వ్యక్తముగా ఆవతరించివారు పూర్వ యుగముల
యందు రుషుల చాత పూజింపబడుతూ వున్నారన్న వాడికె చాలా వున్నది. యిప్పటి
కిన్ని యీ పర్వతమంధు మహానుభావుఁ యిషు వంట్టి రుషులు ఆ పర్వతము యొక్క
రహస్య ప్రదేశములయందు తపోనిష్ఠులువుతూ వుండి నిశిరాత్రులయందు శ్రీ స్వాములవారిని
పూజ చేశి వెళ్ళుతూ వుంటారు యీ ప్రకారం కొందరు పుణ్య పురుషులు ఆయనను వంట్టివారికి
దరిశనం యివ్వడము కద్దు గన్గు యీ స్థలము పుణ్య స్థలమనిపించుకొన్నది. కలియుగం
ప్రవేశించి తర్వాతను కరికాలచోడ కులమంధు బుట్టిన బచ్చినేనమహారాజు ప్రతాపవంతుడె
ప్రభుత్వం వహించి రాజ్యం చేస్తూ యీ స్థలాన్ని వచ్చి యిది మహాదివ్య స్థలమయినన్న
శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వారి ప్రసాదలబ్ధులైనన్న యిక్కడ నివాసం చేశి యీ స్థల
మందున శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వారి పర్వతం చుట్టూ పట్నం నిర్మాణం చేయించి
శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వార్లకు ఆలయ ప్రాకార మంటపములు నిర్మాణం చేయించి
పర్వతం దిగువను వుత్తర భాగమంధు విష్ణుస్థలం కట్టించి శ్రీ చంన్న కేశవస్వామి వారి
ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామి వారి దేవాలయాన్ని దక్షిణ భాగమంధు శివస్థలం కట్టించి
శ్రీ మల్లేశ్వర స్వామి వారనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ వుదయ దేవస్థానముల్కు
నిత్యోత్సవ, పక్షోత్సవ, మాసోత్సవ ఆయనోత్సవములు, సంవత్సరోత్సవములు బహు
ప్రబలంగా జరిగించి యెల్లప్పుడు జరిగేట్టుగా విశేషములన్ని వృత్తి క్షేత్రములు కలుగ
జేర్చి వారై యీరాజు చాలాదినములు ప్రభుత్వము చేశెను. ఆదిమొదలుకొనిన్ని యీ
గ్రామం బొబ్బిదేవ మహారాజు పురమనిన్ని ఆనంతరం బొప్పూడి అని నానధ్యయం
యేర్పడెడి. తదనంతరం యితని వంశీకులన్ని స్వస్తిశ్రీ సమదిగత పంచ్చమహారవ
శబ్దానే కధవళ చత్ర చామర వ్యజనాదిక మహారాజు చరణ సరోరుహ విహారవిలోచన ప్రముఖా
ఖిల పృథ్వీశ్వర కావేరీతీర కరికాల కులరత్న ప్రతీపాహితకుమారాంకుశ శ్రీ మన్మహా
మండలేశ్వర గంన్న చోడ నరదేవ చోడదేవ మహాచోడ భీమ మహీ పాలేస్థిత కమ్మ రాష్ట్ర
కూట ప్రముఖానేక కుటుంబేనసంధాన సమాహూయ మంత్రి పురోహిత సేనాపతి యువరాజ
సామకర మిత్ర సామంత్రపుత్రకుళత్రాధ్యక్ష మిత్రమాజ్ఞా పయితి యశః

(గ॥ స్వస్తి సమధిగత పంచమహారవ శబ్దానేక ధవళ చిత్ర చామరవ్య జనాధిక మహారాజ చరణ సరోరుహ : విహార విలోచన ప్రముఖాఖిల పృథ్వీశ్వర కావేరీతీర కరికాల కులరత్న; ప్రతీపాహిత కుమారాంకుశ; శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర గన్నచోడ, నరదేవచోడ దేవ మహాచోడ భీమ మహీపాలాధిష్ఠిత కమ్మరాష్ట్రకూట ప్రముఖానేక కుటుంబేర సంధానః. సమాహూయ మంత్రి పురోహిత సేనాపతిః, యువరాజ సామకర మిత్ర సామంత పుత్రకళ త్రాధ్యక్ష మి తమాజ్ఞా పయతిసు యశాః ॥

తా॥ మంగళమగు గాక! పంచమహారావములు- (మంగళ వాద్యములు) మొదలైన శబ్దములతో గూడిన మహారాజుల పాదపద్మములతో నలంకరింపబడినవాడును, ఎల్లప్పుడు విహరించుచున్న పృథ్వీశతులుగలవాడును, కావేరీ నదియందలి తీరభూముల పాలించు కరికాల చోడకులరత్నమైనట్టియు, శత్రురాజులకంకుశమైనట్టియు, మహామండలేశ్వరులైన గన్నె చోడాది చోడ రాజుల కుటుంబముతో సంబంధ బాంధవ్యము గలవాడునైన వాడై యశస్వతతుడగు యాగన్నెచోడుడు సమస్తమంత్రి పురోహితాదులను సాదరముగ బిలిచినవాడై)

శ్రీ పెనుగొండ్లా భావిఖాత మహిత స్వాస్థ్యవ్య విశారద ధ్యాయ శ్రీమాన్ భీమనాయక నిజాన్వయ దై వధికనద నదీ సుధాకరః పూధచోతి రఖిలా తల తర్మ కర్మత తయాదయా పగః । పాత్ర సౌత్యత సర్వసంప్రవ త్రిదమః ప్రభావః శాశ్వతానేక వాపీ కూప నిర్మితో రుసరాలయః, తపస్సోట నానాభీలగాత్రే ధాత్రీ పధికోత్పన్న సర్వత్రాత్ నన్న సత్రః గురుస్స పూజ యాతాం తనయావత్ ధన కనక సమృష్టాష్టక సమీద కీర్తి నిజపుంజలజ శ్రీ భాస్కర ధైర్య శౌర్యః సుమహిత మహిమనా మాజితో గంణ్య ధన్యాః త్రిభువన దీనదీన గాత్రజః. శ్రీ మతుతయా సత్య పదాన్యస్య శ్రీ చోడనాఖ్య స్య దివం శాంవరిష్టోః సుతోః ప్రశీఢోభువి భీమ నశపతిః పోలనార్యః, జలజాబ్ధినార్యః ధర్మాశంకరణః, శర్మయ జాంకర జితాలంకృతయః, హరిహర చరణసపర్యా చర్యపర్యయ చారు చేతోగలయః గన్నచోడ భూపాలః”.

(గ॥ శ్రీ పెనుగొండాఖ్యా విఖ్యాత మహిత స్వాస్థ్యః, వ్యవహార విశారధః, శ్రీమాన్ భీమనాయక నిజాన్వయ- సంవర్ధిత నదనదీసుధాకరః- ఊధ భూతిః- అఖిలామలధర్మ కర్మ పరతయా దయాపరః- పాత్ర సౌత్కృత సర్వసం ప్రతృదః- మహాప్రభావః శాశ్వతానేక వాపీకూపనిర్మితోరు సరాలయః ॥)

తపస్సోటనాభీలగాత్రో ధాత్రీ పధికోత్పన్న సర్వత్రాన్న సత్రః గురుస్స పూజయతాం వరః, యావద్ధనక నక సమృద్ధోష్టక సమిద్ధ కీర్తిః, నిజపుర జలజ శ్రీ భాస్కర ధైర్య శౌర్యః, సుమహిత మహిమ్నార్జితో గణ్య ధన్యః, త్రిభువనదీనాదీన గాత్రః, శ్రీ మతుతయా సత్యపదాన్యస్య శ్రీ చోడ నాఖ్యస్య వంశాతి వర్ణిష్టోః సుతోః ప్రసిద్ధో భువి భీమ నరపతిః పోలనార్యః, జలజాబ్ధ సూర్యః, ధర్మాలంకరణః, కర్మయజాం, కరజితాలంకృతకః, హరి హరచరణ సపర్యాచర్య పర్యయ చారుచేతో విలయః గన్నెచోడ భూపాలః ॥

తా॥ ఐదు విధములగు మంగళవాద్యములతోడను, ఛ త చామరాంచోళికాది రాజ భోగములతో నొప్పారెడి భయంకర దేహుడును, దాత్రీ (భూమి) యందున్న బాటసారుల కన్న సత్రము వంటివాడును, పూజ్యులకు గూడ పూజ్యుడును, ధనకనకాదులచే వృద్ధిబొందిన కీర్తిగలవాడును, తన గ్రామమును సరోవరమునకు సూర్యునివంటివాడును, గొప్ప మహిమచే నాస్తింపబడిన ధన్యుడును, మూడు లోకములందలి దీనులవశమొసర్చిన శరీరము గలవాడును, ధనమధికముగనుండుటచే సత్యసంధుడనిపించుకొన్న చోడ చంశతిలకుడును, ఆగు భయంకర మూర్తి ప్రోలచక్రవర్తి- ఆ వంశమనెడు పద్మాకరము నాకు భాస్కరుని వంటివాడును, కార్మికులలో (సత్కర్మానుష్ఠానపరులకు) ధర్మమూర్తియు, హరిహరుల సేవా పరాయణుడగు గన్నెచోడ మహారాజొకడు యను సాధక బిరువాంకితులు ప్రసిద్ధిపడని ప్రభుత్వం చేస్తూ శ్రీ కేశవస్వామి వారికి సూరనగుంట్ట పాటి గ్రామంలోను పది పుట్ట భూమి ధారాగ్రహితం చేశెను. ఇందుకు శ్లోకము :

శ్లో॥ శ్రీ శాలే శకవత్సరే నిధిదివి ప్యోమ షమా
సౌంజ్జికే, కార్తీక్యాంగ్రహణాధీ పాన్య నృపతే
శ్రీ గన్నె చోడేసుధి గ్రామే సూదనపాటి నామ్ని దశకే
భూమిం తదా ఖండకై తస్మా దేవతయా శ్రీ లోక గురవే
శ్రీ కేశవాయాదవత్.

శ్లో॥ శ్రీ శాలేశ్వక వత్సరే నిధి దివివ్యోమ
షమాసంజ్జికే కార్తీక్యాం గ్రహణేఽ ధిపోఽ న్యనృపతేః
శ్రీ గన్నెచోడస్సుధీః గ్రామే సూదన పాటి నామ్ని
దశకే భూమింత దాఖండకిం- తస్మాద్దేవత యాత్రి
లోక గురవే శ్రీ కేశవాయాదవత్ ॥

తా॥ శాలివాహన శక వత్సరములు- 1009కి సరియగు చాంద్రమాన వత్సర షయ నామక కార్తీక శుద్ధ పూర్ణిమాగ్రహణ కాలమందు- సామంతరాజులకు రాజైన గన్నెచోడ రాజు సూదనపాటి గ్రామమున దేవతగా నెలకొన్న కేశవస్వామికి సమర్పించెను.)

అని యీ ప్రకారంగా స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన వరుషంబులు ౧౦౦౯ (1087 AD) అగునేటి కార్తీక బ॥ ౩0 రోజున గన్నెచోడ మహారాజులుంగారు, సూరనగుంట్ట పాటి గ్రామంలో పది పుట్టభూమి త్రిలోక గురువైన ఘవంట్టి కీర్తి కేశవస్వామి వారికి ధారాగ్రహితం చేసి యేతత్త్వమం శిలాశాసనం మీద లిఖింపచేశిచేసారు.

పద్దెరెడ్డి కన్నాకట్క ప్రభుత్వములు ౧౫౦౦ శకం (1578 AD) వర్కు జరిగిన తర్వాతను మొగలాయి ప్రభుత్వము వచ్చెను గన్ను పూర్వపు రాజులు నిర్ణయించిన స్వామివార్లయొక్క బహకీ (బహులు) స్వాస్థ్యములు జప్తు చేసుకుని నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు మొగలాయి వారు నిన్నయిచ్చి కుచ్చెళ్ళు.

౫ శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వారికి

౨౪౦ శ్రీ చంన్నకేశవస్వామి వారికి

౨౪౦ శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వారికి

౦౦

యినాములు యిప్పించి తమరు చేశే వ్యవహారానుక్క సరకారు సముతు బండ్లీలు చేశి దేశముఖ దేశపాండ్యాలు మొదలయ్యి బారాముత సద్దీ హోదాలు యేప్పకారచి పాడుషావారు అమాని మామ్లియ్యతు జరిగించే యడం దేశముఖులయ్యి రామరాజు వారి తోటి విరోధమున గురించి పరగణా దేశముఖ పాండ్యాలయ్యి భాస్కరుని వారు గుంట్టుపల్లివారు బెల్లంకొండ పరగణా జమీదారీ చేస్తూ మల్రాజు సూరన్న గార్ని తీసుకుని వచ్చిరి గనుక్క ఆయన అధికారం చేస్తూ సర్కారుకు తాహదు పైకం బాకీ వున్నందు అధికారంవరమ గురించి వినుకొండ శ్రీమతో పాతికె వూళ్ళు పంట్లు చేశి వాశిరెడ్డి చంద్రమాళి గార్ని వికయించి యిచ్చిరి గనుక్క యీ గ్రామం పాతికెపంట్లలో చేరినందు చంద్రమాళిగారు బొప్పుడి అన్నవరం రెండ్డు గ్రామాదులు సర్కారు మజ్జుంవారులయ్యి చిల్కలారిపాటి తాలూకా జమీదారులయ్యి మానూరి వెంకంన్న పంతులుగార్ని మనవత్తి కింద యిచ్చి సదరహి చంద్రమాళిగారు పెదరామలింగంన్నగారు, నరసన్నగారు, సూరన్నగారు, చిననరసన్నగారు, చిన రామలింగంన్నగారు, జగ్గయ్యగారు, రామంన్నగారు, రాజావెంకటా ది నాయుడుగారు స్న ౧౧౯౨ ఫసలీ (1787 AD) వరకు మొవలాయీ అములు ఆఖరు వర్కు జరిగించినారు గనుక్క సదరహి వెంకంన్న పంతులుగారు అప్పజీపంతులు వెంకట్రాయునింగారు వెంకటకృష్ణునింగారు నరసన్నగారు, యీ గ్రామానుక్క ప్రభుత్వము చేశినారు. సదరహి ఫసలీలో నవాబు నిజాం మల్లిఖాను బహద్దరు సుబేదర్కగారు యీ మృత్తుకాంన్నగరు సర్కారు కుంఫిణీవారి అధీకరి చేశిరి గనుక్క మూడు సంవత్సరములు అమానీ చేశి తదనంతరం జమీదార్లక పరం జేసిరి గనుక్క స్న ౧౨౦౧ ఫసలీ (1791 AD) లగాయతు రాజా వెంకటాద్రినాయుడు గారు మామ్లియ్యతు చేసుకుంటూ వున్నారు.

యీ గ్రామానుక్క కరిణీక స్తితి సంప్రతులు ౨కి బొప్పుడి వారి సంప్రతి ౧ తుమ్మలకుంట్ట వారి సంప్రతి ౧ యింమ్కు భాగ నిన్నయం వీసాలు ౪౦కి భారద్వాజ గోతులయ్యి బొప్పుడి వార్ని సంప్రతి ౧కి కౌండిన్యస గోతులయిన తుమ్మలకుంట్ట వారికి సంప్రతి ౧కి ౧౨ యీ ప్రకారంగా భాగభోగాలు చెల్లుతూ వున్నది.

స్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1767 AD)లో పూర్వం ౯౧౯౦౯ శక (1687 AD)మందు వచ్చిన క్షయ సంవత్సరము యొక్క మహా ఔమమును గురించి మజుకూరిలో వున్న శ్రీ చంన్నకేశవ మల్లేశ్వర స్వామి వాల్లక పూజా నమస్కారములు జర్గక దేవస్తానములు

భీలపడి యుండెగన్కు మజుకూరి మిరాశీదారుడయిన బొమ్మాడి రాజున్న ఆలయములు జీనోకాధారములు చేయించి ప్రాకారమంటపములు కట్టించి న్న ౧౧౨౨ ఫసలీ (1787 AD) సర్వధారీనామ సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౧౫౦ రోజున పునః ప్రతిష్ఠలు చేశి కళ్యాణోత్సవములు మొదలయినవి జరిగించి శ్రీ స్వామి వాల్లకకు నిత్యనయివేద్య దీపారాధనలు జరగదాన్కు దివాణం వారితో చెప్పి చేయించిన వసతులు.

- ౦ ౪ ౦   శ్రీ కేశవస్వామి వారికి
- ౦ ౪ ౦   శ్రీ మల్లేశ్వరస్వామి వారికి
- ౦   శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి వారికి

రిమాకుక గ్రామగుడికట్టు కుచ్చళ్ళు కాకి మ్నిహాయి.

- ౦ ౪ ౦   గ్రామకంఠం మాలపల్లె సముతు
- ౦ ౪ ౦   తోటలు ౪కి.

- ౦ ౪ ౦   మానూరి వెంకట్రామరాజు గారి తోట వ ౧కి
- ౦ 1 ౦   బొమ్మాడి రాజున్న తోట వ ౧కి
- ౦ 1 ౦   గోపాలం యల్లప్ప తోట వ ౧కి
- ౦ ౪ ౦   తోట అమృతయ్య తోట వ ౧కి

౦ ౪ ౦   చెరువులు కుంట్టలు ౮కి.

- ౦ 1 ౭   మానూరి వెంకట్రాయనింగ్గారి చెరువు కుంట్ట వ ౧కి
- ౦ ౦ ౭   కొప్పురపు మంగమ్మ కుంట్ట ౧కి
- ౦ ౦ ౭   స్వాములవారి కుంట్ట వ ౧కి
- ౦ ౦ ౭   గోతంట్టి చంద్రప్ప కుంట వ ౧కి
- ౦ 1 ౦   కోమటి కుంట్ట వ ౧కి
- ౦ 1 ౦   కాణాయ కుంట వ ౧కి
- ౦ ౦ ౭   భూదన కుంట్ట వ ౧కి
- ౦ 1 ౭   —రో....గక కుంట్ట వ ౧కి

- ౦ ౦   కొండ్లలు
- ౦ ౫   వోగేరు
- ౨   చవిటి దిబ్బలు

౨	డొంక్కలు	
౬౧౦	యినాములు	
౨	శ్రీ స్వామి వాల్లకాకు సదరు వ్రాశిన ప్రకారం	
౦౪౦	స్వాముల వారికి...	
౦౧౦	వులవల వెంక్కట నరసాచధానులకు	
౦౧౦	సల్లాక వెంక్కటనర్సు	
౦౪౦	కరణాకు	
౦౪౦	గ్రామ పురోహితులు గబ్బెట బ్రహ్మ జోష్యుల గారికి	
౦౪౦	పడ్ల కమ్మల్లకాకు	
౦౪౦	నిమ్మతోట మారంకు.....	
—		
౪౦౧౦	గ్గా తతిమ్మా	శెరి ౪౨౪౦ సావరం ౨

శ్రీ ముఖ నామ సంవత్సర చైత్ర బ॥ క స్థిరవారం ది. ౨౩ (23) యెప్రెయలు
ఆ. స. ౧౮౧౩ (1813 AD) సంవత్సరం.

